کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

۲۱۱۳۸۷

کتاب جنگ اشعار از مشاهیر و غیر مشاهیر

مؤلف

مترجم

شمارهٔ قفسه ۱۹۲۲۲

کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

شماره ثبت کتاب

۲۱۱۳۸۷

کتاب جنگ اشعار از مشاهیر و غیر مشاهیر

مؤلف

مترجم

شمارهٔ قفسه ۱۹۲۲۲

کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی
تأسیس ۱۳۶۱ هجری شمسی

بسم الله الرحمن الرحیم

حمدی که مصفا کند آئینهٔ جان را — شکری که دهد آب بقا تیغ زبان را

حمد یکه از وجود محمد شده موجود — وز نفخت او شاخت عیان گنج نهان را

حمد یکه بیک کن ز عدم کرد تولد — لوح و قلم و عرش و دگر کون و مکان را

حمد یکه ز کنج قدم با غچهٔ نور — هر روز دهد خلعت نو سهر بان را

حمد یکه درش شام سحر بر همه بازست : وز مطلع او قوت و شد شرع عیان را

حمد یکه بری شیشه از و نالهٔ مستست — افگنده بصحرای فلک شور و فغان را

حمد یکه ز یک خار کشد صد گل خونرنگ — در یک نفس تبز کند فصل خزان را

حمد یکه عدم گردد از و آتش نیران — آرایشه بصد شیوه نما باغ جنان را

حمد یکه بر افروخت بکفرم شمع ایمان — بنمود بمن در ازل این راه عیان را

حمد یکه افزود بافت دلم خلوت رحمت — هر لحظه از و عیش بود مرغ روان را

حمد ی که نگنجد بقد شش خلعت ادراک — در حضرت او ره نبود فکر گمان را

حمد یکه بر بزم ازل از خم محبت ÷
بفرستت بمشکین گدا رطل گران را

ای بادشاه لم یزل ای حاکم حکم قضا — ای فارغ از قید و خلل مستغنی از کبر و هوا

از چرخ افزون آمدی از کون بیرون آمدی — در حیرتم چون آمدی کس در میان نه جا نه جا

پی تیغ خونم بر یختی سر با بدار آویختی — چون فتنها انگیختی ای دلبر بیرحم تو مرحبا

خورشید ماه انوار تو یک پیسه از خروار تو — روز و شب اندر کار تو مانده معلق در هوا

نار از جلالت تافته باد از غمت بشتافته — آب از زلالت یافته گر چشمهٔ آب بقا

رخسار گلگون کردهٔ صد دیده چون جیحون کردهٔ — در چشم مجنون کردهٔ از حسن لیلی جلوه ها

دلها ز هجرت پر ز خون وصفت ز عقل ما فزون — کردی ز قدرت بی ستون نه کند گردون بنا بیا و

در جا نه پی جا مانده در ما نه بی ما مانده — پنهان نه پیدا نه صنع تو بر ذاتت گوا

در حاصل بیدم بمین شوی آمید من بی بین — موی سفید من ببین هر چند کم هستم تو سنا

گر جز تبها دارم چو کوه نومید چون باشم بگو — خود گفته لا تقنطوا من رحمت الله را گوا

شاها نکرم بندگی دارم سر افکندگی
شکیبی از شرمندگی آورده آند کهربا

ای شاه تخت لامکان ای اوج قصر کبریا — خورشید اوج مفخری شاها ز چرخ منجلی

از نور رحمت آمدی انوار ایمان آمدی — چون جمع خندان آمدی ای نخل بستان وفا

آمد چنین روح الامین زد حلقه بر روزن زمین — گفتا ترا ای پاک دین خود حضرت ایزد شنا

روییت چو گلزار آمده شیراز پر انوار آمده — هر شوکتی را آمده صد چندلیب خوشنوا

چون آمدی شیشه کمر فرمان حق بر دی بسر — ای خواجه تحقیق القرای تیغ ید بیضا ید

ای گوهر بحر قدم پاکیزگی جود و کرم — ای موج دریای کرم ای بحر و بر جود و عطا

تو گوهر بحر جان صدف تو ناوکی بر دل هدف — لیکن تو وصف پر شرف ای یوسف خاور لقا

ای مقصد رب الجلیل ای خاوری خانه خلیل — دلیل از تو یابد دلیل و اعتمی بر تو گرا

ای روح مریم از دمت عیسی ز خاک مکرمت — صد چون سلیمان خادمت ای تاج فخر انبیا

دریای فضل و رحمتی ز بحر بار و رحمتی — رفتی و گفتی امتی نزد ملک فانی در بقا

صدیق اکبر یار تو آمد رفیق غار تو — گفتش خدا ز بهر تو ثانی اثنین اذ هما

عمر بکین آمد بدست حق ز خدمت او در اجابت — شد راه نمای لشکر آن آفتاب بنها

شوم چو عثمان آمده انوار ایمان آمده — جامع قرآن آمده آن گوهر بحر حیا

چارم علی با ظفر چون شام کفر از وی بدر — آمد بشمشیر و دو شر کشتی شتابان خیبرش

از چشم جان گویم سلام بر آل و اصحابش تمام — چون شمع میسوزم مدام از بهر شاه کربلا

هشتم غریب و بیکسی کردم گدا بی کسی — جز تو ندارم مونسی دستم بگیری غمخوا

مسکین حیران آمده با جرم عصیان آمده
شرمنده بدرمان آمده ای شافع روز جزا

گر تو ز ناز کشی خنجر بهر کاری مرا — سر بر افلاک زنی ماه پر انواری را

پیش آن گیسو عنبر خلقت یک مشموم — هیچ قدر نبود نافه تاتاری را

دل که از گرمش چشم تو بود دشمن خراب — چکند جام می خانه خماری را

تا ز حلقت همه شیرین شکنان لب بندند — بتبسم بکشایی لب شکر باری را

گر تو خاک قدمت کحل بچشم نشوی — بتوان دید عیان عالم دیگر ای را

کو بشیری که خبر از شوی یوسف ببرد — پدر پیر ز حسرت زده خسته پیرای را

راه گم کرده دهم ای باد صبا کن مردهٔ — کو که بنوازد جرسش قافله سالاری را

گر چه مردم بدم حکم سلیمان یابم — گر بوم گفتی چشم خریداری را

گر تو در روز جزا جلوه گر ایزد — روی نماید تو دیدی خلق گنهکاری را

بنده مسکین پشیمان تو هر شام و سحر
ز خدا میطلبد خلعت گلزاری را

در صحن چمن غنچه خندان شده پیدا — صد بلبل شوریده نالان شده پیدا

صوفی ز پی چیدن بیهوده هوش را — شبها ز شبیهای بیکلفتان شده پیدا

ای زاهد خشک از پی دیدار صنوبر — کافر بچه‌ای زان قد و ایمان شده پیدا

برخیز اگر نشئه چون خضر قدم نیست — در ظلمت تن چشمه حیوان شده پیدا

رفتم شبی در تکیده دیدم صنمی را — سر تا قدم از آب قران شده پیدا

قمری صفت از شوق زنم نوحه کوکو — در باغ دلم سرو خرامان شده پیدا

مسکین گدا غم مخور از باده پرستی
در میکده با دوشه عمران شده پیدا

ای پیک صبا گوی بجانان خبر ما — پوشیده مشو از غم هجر نظر ما

بر شیزه که دیدم چمن تازه ز آب است — مژگان بهار است ز خون جگری ما

این لعبت دیدم ز تو ای ترک سیه چار — آهو که نمیدان تو شبت خاک سری ما

زان روز که شد آیت هجر الوتری ما — جز غم نبود نغمه تمام و سحری ما

جان عزم سفر دارد اما نبود هیچ — جز ذکر لب لعل تو زاد سفر ما

مسکین بزن آتش هجر اپرکه پرستی
کس نیست در این مرحله غیر از خطر ما

شاقیا پر کن بده آنجام آتش زنگ را — تا بشویم از جایه تقوی و دلق ورنگ را

نوعروسان چمن گردد ز هجر شاخ پوش — چون ببینم کرده بخشای دهان تنگ را

این قدر از تو نشست مگذر بیم کن از ما هی — مهربانی پیشه کن بگذار از رشم جنگ را

کلبه احزان ما را ایدل این تو نشست — دور کن از پیش عارض طره شبرنگ را

تو نخست مسکین هجر و نا امیدیهای تا — مهربان کردان خدایا آن تب دل تنگ را

ای پیک صبحگاهی رحم خدا خدا را — از نیده کو سلامی آن شاه باوفا را

بگشای عقل طبعم نوشت بوی سنبل — دشتی بزن برفشان انجعد عطرسا را

طاق از دو گوشش نهاد بر حصه — از چشم جان بپوشان آن قبله دوعا را

خورشید دولت او آمد بسعت بیرون — با خنجر شیاشت زد ماه چهارده را

با خضر اگر بگویم از لعل جانفزایش — از خود کند فراموش ز آب حیوه بقا را

در مصحف رخ گل مینوا ند صبح بلبل — بردم بیا رویش والشمس والضحی را

عید است و شمع گل ساقی زهم وحدت — پر کن بده بدستم جامی الوانها را

هر گه که مینوازی محمل بانگ کوچ را — زان هم مکن فراموش مسکین بینوا را

ای شوخ کشته تیر نگاهت غزاله را — گلرنگ ساخت عکس رخ لالت پیاله را

تحسین بداغ سینه مجروح من کنید — در کوه شاه چون نکرید داغ لاله را

جان مال تو شد چون نپیارم بد تو غیر
زیرا که داد هم بباد ل این قبا را

چون آشتی م نشد همیشه نبریم بار
هر لحظه میدهند بمن لاغم نوا را

از خرم حسن تو شد بیا جانب چمن
بیگذر ببوی گل عرق نزاده ثراه را

آخر حسرت لب لعل تو تا بکی
مانند نی کشم بجگر آه و ناله را

مسکین بیان آتش حسرت کباب شد
محرم مگر بخلوت خود هر ضلاله را

بیا ساقی زدی پر کن لبالب شاغر جام را
بکام تشنه گان شوق زین جام عرقان را

دلم ذوق جنون دارد ز خم لامکانی ده
ازان جامی که دادی از کرم بیشش عمران را

رسید و یام گل آنگ بیه زان جام گل رنگم
بیرون باز لنجاهم شکستن عهد و پیمان را

بیا ای زاهد خودبین مبر حلقه ما منشو
بنوش از جام منصوری ریائی نقص شیطان را

بر و واعظ مده پندم که خواهد خوابا تیم
بتیر مژگان چو میگوئی حدیث کفر و ایمان را

بتو زان چشم هستی را قدم نه در خدا فی الله
مگر از لعل نوشینش بیابی آب حیوان را

بوی از کوچه تقوی بکوی عشق تر شو
مگر نشنیده مسکین حدیث شیخ صنعان را

ساقی بکام جان ریز جام ارغوان را
تا محو شاز دل فی الجمله غیر آن را

مطرب چو غمزه پرداز غم راز پا بر انداز
ساقی بجرعه ساز این کار تشنگان را

مطرب

عم

مسکین مرو رضا چو زیاد بکوی خود بجانه
زان پیر نه بخواه خوبان را مکانه را

اگر کرم کشی در برم من آن سرو خرامان را
بجای جان شیرین هم بخشم کرم گر دسترش جانرا

ببوسم لعل میگونش گر انجا دیدی فرصت را
چه شد کان خنجر خونخوار بنمایم بدی سر بند جانرا

ترا ای قبله زاهد مرا محراب ابروی
روا نبود جز این محراب سجود هیچ مسلمانرا

تنم در تاب دل در پیچ جان در تاب میسوزم
مگر آه کشم از جان بسوزد چرخ گردانرا

اگر گوید که مسکینی بیار از بهر خود زینرا
بسوزم خرمن طوبی بیارم دین و ایمانرا

از این قصیده

بدور کعبه مقصود بر دلبند گو باشی
دلا ناباشنوی روزی خطاب مستجابانرا

دعاء هر بندگسلینی زدست پادشاه جان
شرف تاب بوشیدم که ناگفتم جوابش را

ز بس بینی بیابانی که گر خواهی جنابش را
ز سر بگذر چو منصور ار نشینی جای خود ترا

بجز عشق مپرس ای عقل کز علم دگر خوانه
شرابی بر کشم از دل بسوزانم تمامش را

ازان مگذر قدسی در میان سینه جاده دارم
مبادا دست نامحرم رسد چندان کلاشش را

اگر خواهد که چشم من دمی بر خواب بگذارد
کشم از سینه موج غم که نگذارد بخوابش را

ماب بیچاره دعا گوئیم چه گویم ای سلمان
بجز درد غم و محنت ندیدم مستمندش را

میان آتش حسرت بسان مار پیچم
چو بر دست بیابم دو نیم چون بیچم

شکر میبرد از مقار عوی حیاتی میکنی
هیکل بی بصر ستم تا که میکوید ابوالحسنرا

داد شیخ العلم بزل بر من میوجد انرا
صد هزاران آفرین این جام باد بجانرا

ای مغنی بر سر خاکم زن تا خوش بنوشم
چو نشور خیزد مبادا مست خواند این خاکدانرا

تا رسید از خالقا ازقات تعلیم مدرسه ❊ خفر فرخ پی بیا تا پاره‌ئی خوانند را

صحبت اندر ریشه بهمان داری از بهر چه بود ❊ میبکش در چشم مردم شیخ صنعان را

بر کجا پیر مغان آنجا کلیسی بر سد

همچو مسلمان بسنگ اسود سلمی در بود

رفتی بمن از نازندیدی چه داشتی ترا ❊ ما را بیک نگاه نخریدی چه داشتی ترا

ای عمر من شتاب ملکن از خدا بترس ❊ رفتی و جان ازتن ببردی چه داشتی ترا

بوی بنبرسد نوشتم بگوش یار ❊ ای باد صبح دم نوزیدی چه داشتی ترا

شب شد نخفت چشم من از پرده حجاب ❊ چون آفتاب سر نکشیدی چه داشتی ترا

ای مرغ دل ترا بقفس تسلی نیست و دوست ❊ رفتی من اگر نرمیدی چه داشتی ترا

گفتم که من کنیزک تست ای مراد جان ❊ از روی خشم لب بگزیدی چه داشتی ترا

مسکین بامید هستی خود هست شد ز نیستی

چون غنچه در بدن زدیدی چه داشتی ترا

ای نور صبح ز مظهر انوار تو پیدا ❊ بردی دل و دین و خردم ای بت یغما

ای قامتی ابروانتو محراب دو عالم ❊ ای زلف چلیپا بتو سرمایه گمراهی

شد قامت رعنا بتو آشوب قیامت ❊ ای نرگس مخمور تو غارتگر دلها

در هر طرف پرتو انوار تو دیدم ❊ در کعبه و در مسجد و در دیر کلیسا

رخت خود افکنده بصحرا بتو حیران ❊ ای پیر من فهم بیالا بتو گویا

شمس و قمر و زهره سیاره کواکب ❊ لوح و قلم و عرش برین از تو مهیا

نومید ز خوان کرمت هیچکسی نیست ❊ هر مؤمن و کافر ز تو هر شهر و دیار

افتاده ز عشق تو زمین بوس تو خواهم ❊ سر کشته ز سودای تو نه چرخ ثریا

دارم هوس منصب خاک سر کویت

بر بنده مسکین ز سر لطف بخشا

گوئی قاصد بگو پیغام دولت جاودانرا ❊ از جان و دل سلامی آن یار دلستانرا

نامه کوتاه فرستم در دست مرغ صبحدم ❊ نومید مگردان این بنده خاکسارانرا

در باب غم چگر بخون خوشدل ریش تنگ ❊ بوی گلاب چمید باز از قد سیمبرانرا

گر تحفه خواهی از من در دست میسپند ❊ خود داده طیب کشتم از بند فقد جانرا

این آب از دیده دوشب چون من تمام ❊ در سنگ میزند سر داری لبی فغانرا

ایدل ز خواب بیخبر رخش نیاز در کش بگشاده اند مهر و مه بار لطف را

مسکین ز تاب هجر تو چون نخل موسوی سوخت
آیا بجان که افروخت این شمع پرنشانرا

ای بار صبح عرض سگ آستانه را بهر خدا بگوی نگاریگانه را
ساقی بده شراب که ایام گل رسید تا بر کند ز سینه غم جاودانه را
ای رهنمای جان و جهان دست ما بگیر کم گشته ام ز جذب جنون راه خانه را
آدم صفت فتاده بسی در بلاد غم هر کس که دید در خم دام تو دانه را
جانم ز حسرت آن شده بیقرار دلش تا دیده است در خم زلف تو شانه را
کفر اگر زدام رهد بعد هزار سال مرغ اصیل کم نکند آشیانه را

مسکین ز نقاه برمید آنروان که دید
مست از میء غرور چو شیخ زمانه را

در ازل شدیت پرستی کار ما از زرک جان رشته زنار ما
گر در رسوا هیچ منصور م بدار خود انا الحق میزند بردار ما
ساقیا بگشا در خمخانه را امشب آمد نوبت خمار ما

اشتر مستیم ایم زیر بار ما یک کف از نوجرعه خواهد کرد این بار ما
یا منی در کوی عشق ابلهوس عقل را داره میت و بیقرار ما
عاشقان اکبر دول عاشق پرست عاشق ما میکشد دلدار ما
عکس او در خاکدان انسان جلوه کرد چون گلستان حرم شد خارما

غرق شد مسکین ما در بحر عشق

یکی بر پای قطره آشنا

آه ازان پیمان بیهای یار ما تا کجا انجامد آخر کار ما
از فراقش سر بگردون میکشد هر دم از شب نالهای زار ما
میزند تیغ تغافل هر نفس ورنه خود آگهست از اسرار ما
گر نماید روی آن سلطان حسن محو گردد مهر در انوار ما

بنده مسکین از هر خشت و چوب
مینماید صورت معمار ما

اگر چو لاله کنان آتشی خورد خم ما دهیم در دم از لبش به چشم تر شود پیدا

اگر یکذره از هستی ره ملک عدم گیرد ✣ بفردا اربه پیش چون ره خاور شود پیدا

دو عالم گر صدف گردد بدین غلطت نباشد آب ✣ گر از دریای چشم عاشقان گوهر شود پیدا

اگر بار غم بگذارد در کوی فنا منزل ✣ شود غرقه بخون دل تن لاغر شود پیدا

مسلمانها غم او را چسان از جان برون سازم ✣ بجای یک غم از دل صد غم دیگر شود پیدا

بایوان کرد یه آتش ز خون دل خیالی ✣ عجب دارم کز آیین بدین برشود پیدا

کلافی را اگر صد سال جنبانی بتعلیم ✣ اگر جوهر به بستانش ز لاشی خر شود پیدا

همه زرات عالم را ز یک جا می فرو ریزند ✣ اگر کان یخ دلها یکسر اعمر شود پیدا

بکو بر من اگر دیدی تو ای بخضر جهان پیما ✣ چنین مردم شکار آهو گردد کجا پیدا

چنان کز لعل میگون نیشکر آب نوشیدا ✣ چنین لذت نمیدانم ز گفتار کسی دیدا

هنر دان بجوی مسکین بخاکو خون خوی غلطان
اگر آن ترک عاشق کش بکف خنجر نشو پیدا

بدور لبلبان گر تا دبر شود پیدا ✣ ز مرآت جمالش جلوه دیگر شود پیدا

ز جانها بگذر ای جانا شهید تیغ او گردد ✣ ز بیخ قید کاهد دوست اگر شود پیدا

ز شهر فهم بیرون شو بکوی عشق منزل کن ✣ ز همت صورت لیلی به بحر و بر شود پیدا

بزن آتش بمسکنها بکبر و ناز و زور و فن ✣ صدف آسا ز خود بشکن کنا گوهر شود پیدا

مقابل زره خود را بحر تسلیم شریعت کن ✣ که گنج معرفت از نور پیغمبر شود پیدا

بکوی صدق محکم باش ز شاه مرگ مهیم باش ✣ ابوبکر قضیی آنجا ترا یار شود پیدا

مخور غم از شب کورت امید از لطف او دارم ✣ چو خورشید جهانتاب جعفر عمر شود پیدا

سیندیشی از غم میران زمین جعفر شتمان ✣ متاع ننگ از عیدان بصد لنگر شود پیدا

نسوزد آتش دوزخ دو جعفر صحیح عاصی را ✣ علی مرتضی تاج لوا بر سر شود پیدا

حسن با حماق زهرا آنود حسین آید بشب تشنه ✣ سپهل از بهر ابنا چشمه گوثر شود پیدا

چو موج بحر رحمت آن ز ما تا مالامکانها جوشد ✣ محمد کیسوان بر کف چو چشم تر شود پیدا

ز سر مستی ندانند عاشقان طول عمر الا بمرگ ✣ تجلی کرد جانان قاضی محشر شود پیدا

چو مسکینی اگر خواهی ز مستی جاودانه
مکن این باده در میخانه از زیور شود پیدا

ز بحران صبر کن بلبل به بستانها بر شود پیدا ✣ بهار از رفتن باز آید گل بهتر شود پیدا

اگر خورشید کردون زندانی کیی ✤ ز تیغ ناز بر کارش سر بی سر شود پیدا

دو عالم را اگر جوی بیابی همه خاکش ✤ ز زیر نعل رخشش جام اسکندر شود پیدا

چه غم ز خیله و شب بود در وقت سیاهان ✤ بخت چشم خضر شد بی سوی او سر شود پیدا

شب تاریک گور ما شود چون صبح نورافروز ✤ دران ظلمت سراز گرد خضر سر شود پیدا

من از طول امل هرگز سر یک مو نپیچم ✤ امیر المومنین یعقوبان اگر سر شود پیدا

ز بیش آتش یورغ دو صد فرسنگ بگریزد ✤ علی مرتضی آنم که در محشر شفیع انبیا

[illegible]

[illegible]

ای سوخت برق عشق تو عقل و دلیل را ✤ در طور قرب ره نبود جبرئیل را

یک زره فوز به نسیم از وصال تو ✤ بستان خلد ساخته نار خلیل را

جانا تنم ز وصال تو آسیمه دل ✤ هرگز نیم جو نخرد سلسبیل را

نگذشت کرد عشق بپوشم نمیتوان ✤ اشک روان چهره ز رخ دلیل را

[illegible]

[illegible]

۱۰ بیدم کلدی حلقه او زلف لیلی را

سیمی ز غم بریزم بر آن ساغر منیرا ✤ وز عنبر مصفا سازم آبگینه دلسهارا

بر خیز و خرامان شو سر حلقه مستان شو ✤ در کام حریفان ریز پیمانه صهبارا

بردار حجاب از رخ ای غیرت خوبان ✤ بر طور دلم فرده انوار تجلی را

خواهی که بری فصل بدین رات تم از شوق ✤ زانوی ادب زن بر این کهن این جعد مقرنسارا

گفتا که دلی بر کف عاشق بکریکی ✤ مجانوش و مبران آتش تسلیم و رضا را

بخرام که بر خیزم از زیر رقصان ✤ آشوب قیامت سازم بین قد رعنا را

[illegible]

[illegible]

گر تو در بادیه یک طره خبر سازی را ✤ بوی فردوس کنی روی بصد نیازی را

باشتابی سر بر وی بتن دیده شوی ✤ گر تو از پرده کشی عارض مه سیمایی را

غیرت آرد بدل مجنون و کند تاب ✤ لمعه نور تجلی در رخ لیلی را

[illegible]

سرو شمشاد و صنوبر بر سر سجود ✣ چون نماز ما ندارد سروی موزون بالا را

گر شود جان و جهانی هر یکی صد جان فدا ✣ یک سر موی ز چشم آن پری پیکر را

گر شوم خاک ره خاک سر کوی نگار ✣ بتوان برد از سر خاک من این سودا را

ساقی بزم ازل از رحمت بی منتهی ✣ دوش بر کام دل ما جام می پیما را

در حریم حرمش باد صبا محرم نیست ✣ یا رفیقا که برد عرض من مسکین را

حسن آن یار بی‌عیب است بقربان چه کنی

لیک مشکین خط و خالش خبر دیوانه ما پرسیدا را

ذره‌ایت خاک بردارم تمنا ✣ از آن کحل بصر دارم تمنا

سواد زلف را یکسو کن ای شب ✣ برایت یک نظر دارم تمنا

ندارد جام جانم شربت ذوق ✣ ز لعلت یا قدر دارم تمنا

ز بهر توتیه کحل بصر نگاری ✣ ز خواب چکر دارم تمنا

نهال عیش ما را باغ وصلت ✣ رسانیدن به بر دارم تمنا

مکن بگذر تو هم بر کوی مشکین ✣ رسن از بهر زر دارم تمنا

آمد بهار ایکل خندان برون بیا ✣ تا هم بکن به بلبل خیران برون بیا

آمد نگار چهره بهبود منتظر ✣ ای مقتدای کعبه ایمان برون بیا

خواب ناری ز دیده مشوش عجز را ✣ بگشا بخند مطلع و دراق برون بیا

خارم بدید جمله و شمشاد میزند ✣ ابرو مس یکه تازان برون بیا

ای بسر هوای چون تو نازان رقص ✣ آبی بده ز چشمه حیوان برون بیا

ای بهر تو مشک محبت کرده خون جگر ✣ شاها ز بهر داد اسیران برون بیا

مسکین فتاده بر در فضل تو چون سگ

ای خواجه ز بهر بندگان بیا برون بیا

محمد عربی آبروی هر دو سرا ✣ بر من بدان دینی مبتدا برای خدا

شبی فراق مرا صبح پر صفا گردان ✣ جمال خود بنما مصطفی برای خدا

طبیب من سر بیمار خود بزن قدمی ✣ بده ز مشرب وصلت شفا برای خدا

سید طالب اکنون ز فرق تو ۞ رفت بجایی بسر تا برای خدا

مرد بیر تو یعقوب چنان نماند است نور ۞ بدنه خاک در تو طیا برای خدا

غبار سر منزل یوسف سوی کنعان ۞ فرست تحفه بدست صبا برای خدا

چو کان بخشش جودی و دریا همت ۞ به بخش قطره بباران سما برای خدا

نظر مرحمت کیمیاست یک نظری ۞ مس وجود مرا کن طلا برای خدا

مرا نه فکر بهشت و نه فکر حور و قصور ۞ همین بحضرت خود آشنا برای خدا

تضمین بیتی از مسکین بر مسکین

همین ز خاک درخود جدا برای خدا

خوش بافتم در شبم شب فرخ بدیدارش ۞ مطرب بیا بخوش بنواز آن خوش آوازش

ساقی بمن بیمار از شد مهر از نرخی نرخ ۞ محبوب بی قصد ما رفت سر کرده منفی سکر

افتاد آتش در زین مکان در شهر جان ۞ تو در آ و ما سوی مکان پرواز را

شد حسن شمع تیز تر در محفل اهل طرب ۞ افتاد آتش در جگر پروانه جانباز را

در مجلس اهل صفا که دل فسانه بگفتا ۞ خوش یافتم وقت او آن دلبر طناز را

ناتمام

ناصح مفرما دیگرم کز من چه بینی بیشتر ۞ از جان غلام آن پری رخسار بی پروا را

مسکین چو شد شیدا بلی در کف سنانی کافر

شدم عاشق

شدم عاشق بیاد عمره لیلا ۞ چه لیلی لیلی و لیلی چه دانم لیلی یکتا را

ربوده خدایا تمام نهایی عمره ترک ۞ چه ترک ترک مست چه مست بی پروا

فکنده بوق رخسارش بطور سینه ام آتش ۞ چه آتش آتش وادی چه وادی وادی ایمن

نه تنها می پرستم کز آن جانم بیک ساغر ۞ چه ساغر ساغری بوسه چه بوسه بوسه لعلش را

سرو دستش ز کفش برده نرخ لوکو ۞ چه کوکو کوکوی قمری چه قمری قمری شمشاد

نسازم مقدمش کردم ز لوک مژه ها ۞ چه دانه دانه لولو چه لولو لولوی لالا

بسان یک درجوشم ز بس باد صبا تیز ۞ چه تیزی تیزی موسی چه موسی موسی سینا

تضمین بیتی از مسکین بر مسکین

همه موسی بود حسرت چه موسی موسی سینا

نمی دانم چه گویم خدای لایزالی را ۞ ز قدرت کرده اظهار این بازی نیرنگ را

ز جام لاله دادند خرابی بلبلان را

کلی ناز و عتاب با شقایق داشته — به بیدستر بگویش ز چمن راز رحیل بسته
نهال سرو خشک از جو قد یار رشته — بر آمد سید مجنون سری هم دل گسسته

تصور کرده تقدیر پریشان عاشقان را

بدیدم شوی رعنا شد دم جو قاتش — بزیبا دل نیرم بیک ناز و ادا لیش
ولی فهمش کردم بعوری بیهوده قاتش — کنم مزراج و شام از جان دل دعاتش

خدا وندا نیاری دیگر این گلشن خزان را

کلی باغ عربیان چو خاکی نظیر ست — ولکن گلشن فردوس بپهلویش دلپذیر است
کلی بستان ایران شکر انگیز شیرین است — ز بنده وستان بگویم کلی دلپذیر است

هزاران آفرین بر کوه کمان باغبان را

برو در شیر گلشن زمعنی دیده بگشا — باطراف گلستان یکبن یکیک تماشا
میان جمله گلها شبنم گلی مشکین بگیتا — اگر بیرنگ شاید ارزان حسن دلارا

بریزد آبروی گلستان جنان را

دلم چو بلبل ما جرای گلستان من بیا — رودم شده زهجرت شیدا جمع یاران من بیا
چون قمریم بر سرو خسته آشیان و خانه — چشمی بر ایت دوخته شود روان من بیا

تجلی کرد حسن ذوالجلال را — بخود زیبنده آراست کوکب آسمان را

بیا بشنو که گویم صفات گلشن را

گل گلاب آمد بفوج ناز بیرون — بدیدم در برابر قبای ناز گلگون
بخت زر نشسته بهر جی چون — شدن از جان غلامش تمام بی سکون

گرفته شاهش بسلک عشق جهان را

بدیدم سوی بستان شدم از غیرت بیرون — ولی یاد آمد کم شد دران زخم غیرت
نمیدانم چه سازم من شود بدشمنان — دلم بر داغ کرده گل نسرین دلبران

بیا بینا که گویم جفای باغبان را

نظر کردم بزرگی شدم از خود فراموش — دران میخانه کردم شراب بیخودی نوش
گل سوسن نهاده زبر لب مهر خاموشی — گل نرگس ستاده بی نیاز و بی هوشی

بدور خلوت شاه بیخبر بیسامان را

گل ارغوان بستان چنون است — گل داغ تو دی چه گویم که سرخ است چون است
گل آفتاب پرست علامم سرنگون است — زغم فرمان چه گویم دلم غرق خون است

خواهی جهانی مرده را انبخش از شرم عمر بقا
همچون نسیم گل صبا شوی خزان من بیا

گرچه یکشب مایلی از بهر گردم قاتلی — گر صد بلای نازنی نازی ز بهر جان من بیا

صد گنج عشقت پیکران مسکین دل ویران ما
گر شه خواهی عندلیبا شوی زبان من بیا

نو بهار آمد دمن میشوم ز یار جدا — دل جدا گریه کند چشم گهر بار جدا

صحرم شرزه و از فرقت هم لیکر سینه
جان پروانه جدا شمع شبتاب جدا
چرخ هر گین بچمن برق خوان گلدوشش
گل جدا گریه کند بلبل بیمار جدا
ساقیا توبه زمی کرد خرابات نشین
من جدا گریه کنم خانه خمار جدا

شرخت ز آتش آه جگر سوخته ام — مه جدا مهر جدا از مه شیرازه جدا
مطربه عشق چنان خنگ محبت بنواخت — روح جدا گریه کند جان بتن زار جدا

لیکه ملکر میت بجز ز حجابت مشکین
من جدا

۱۵

من باید اگر نیم رحمت لطفا جدا

ساقیا پر کن بده جام شراب عشق را — زنده جاوید کن مست خراب عشق را
اندک از ملک خوش چشم ملک وجود ما کرفت — ساز کن بهر خدا مطرب رباب عشق را
آتشی افتاد شهر مردم تقوا بسوخت — تا کشید بگذار سرمه چشم نم خواب عشق را
زرد روشد دلم بر زرد خورشید و ماه — تا ندیدم عکس روی آفتاب عشق را
رشحه قلم روشن باد بهر عرش و فرش — هر کسی کز چشم دل جان بوسد رکاب عشق را
جان این از عشق کجا یابد خبر — تا نخواند مصحف اکنون کتاب عشق را
وقت بیکاره نکند کران نداشت — بسته اند بر دو عشق من باب عشق را
عابد از ذره ذره هست زخیر و شر حساب — کس نگیرد در صف محشر حساب عشق را
کرد وقت باجل با عاشقان بی عمر زند — کی بیابد منزل اهل حساب عشق را
داشت بر دل تیر ایمان کوهان ما — شانه زد بلیلی و زلف پیچ در پیچ عشق را
زان آنجنر سم اسوار شهر ما — کر بمارم از جگر دهکده عشق را

تمت

در اثبات جرعه جام اسباب عشق را

مایل حشمت چون کم زانت بکو دیده را ۵۸ صید چرا نکند کسی دشمنی خود رسیده را
خلق جهان اگر از غدر دام نهند بهر کار ۵۸ پی نبرد بدین مقدار آهوی دل رمیده را
ناصح عشق اگر نصح تو بود ثمر اکم من ۵۸ بهر چه جرعه بیدبی عاشق سر بریده را
ساختم از مژه قلم کاغذ دل نشار غم ۵۸ تا بنویسم این رقم قصه نارسیده را
باز جواب بر رسان نامه نشو خاد مرا ۵۸ یا دو چرا نمیکند عاشق غم کشیده را
خواهم اگر کنم بجان آتش عشق را نهان ۵۸ چاره دلی نمیتوان رشک زبانه را
نقد بدی کی برم نهم نکو زکه غرم ۵۸ خلق بدیده در برم بهر بدین دریده را

[illegible]

[illegible]

دیدم هزاران جنگده هم مسجد و هم میکده ۵۸ هم کعبه و هم دیر و هم بتخانه و هم عیده را
دیدم فراوان بیدلان چون قرآن کو کو ۵۸ هم سبحه و هم آب روان هم رو و هم کفر را
چون صوفیان در اعتکاف شد حاجیان بر طواف ۵۸ آمد بکار خاک در خانه کار ها

صوفی ندیدم با صفا حاجی نبودم باوفا ۵۸ از جانب بتخانه ها آمد بدل انوار ها
مستان بجام عروه زدند تا طور دادند تاب ۵۸ بر طرف ان الحق کوشدند منصور ها را
بیچون ز تنگنای شمار افکار ها از بر بر کند ۵۸ آخر زده ماده جهار عالک سر باز در ها
قربان او بستان نیرین بخوابه خوش کوکبان ۵۸ از عشق بیدل تا بدان بیدل بر کهبان ها
بی بادم ساقی ندم خوردم بجاد باقی ندم ۵۸ فارغ ز شتاقی ندم چیدم کل از خسار ها
در مدرسه کم کرده بدم آواره از [illegible] ۵۸ مانند نخل بی ثمر با جبه و دستار ها

در جستجوی کردن معشوق حقیقی

مسکین بدل حشم و نور تسلیم را

آنکه نشناخت آشنایی را ۵۸ از کجا آموخت بی وفایی را
بسکه هست بر جمال خود مغرور ۵۸ میزند کوس کبریایی را
عاشقان از رشک گردون گردون ۵۸ عارضش خط بکفن بیی را
از رخ گل بچهره بلبل ۵۸ میکند ناز و خود نمایی را
بسکه بدیر و خانه سابق ۵۸ داد تعلیم مرغ و ماهی را

هست چشمش مدام مست خراب ۰ نیرزد بخاک پای سیاهی را
گر نبودی لیلی عاشق مجنون ۰ از کجا آموختی وفا هی را
بر گدا دادی نعمت و با من ۰ باده فقر و بینوا هی را

غزل مبکین خدا نظر بیارفت
دلم از کین کسوت کدا ای را

جانان ز کشتن دل ما در بن ندارد باک ۰ بر ما ادامت تو بر تنگ کین ندارد باک
عقل خرد دین و دل صبر سکونت ۰ تا برخم زلفین سیاه تو دلم ندارد باک
عمریست که با گوشه محراب رهیدم ۰ از طاق دل او تو ز محشوق نیارد باک
شد نام و ننگ بر خطه ماند بیاد تعظیم ۰ تا سر تو ز ما بگذرد بر خم ندارد باک
یعقوب صفت سوختم از درد فراقت ۰ این کلبه احزان ز غریبت نگذارد باک
تا طبع قیامت نشد از بند غم آزاد ۰ هر کس که بهی دید کرو فر ندارد باک
رو مورو ستم دیدی دهر ز نکبت ۰ بی سیم غمت خاطر ما دیر نگذارد باک

غمزه زد و صد جلک بن نیاز خاطر ما بخاک ریخت ۰ نایبه العتب از ان کاک سنجش خنده کل شکافت
لحظه نگر بر چه کرد ما بستمگر ۰ وحشی زمی خسرچه هوی خشش فکند

در وصف لب علی فرماید بر شیرین کلمی چون

چو غنچه خنده کرد از دهن بر صد هزار دلها شکن افکند

دهی زر و قشی جواب سخنا نرا ۰ نبود کند زهستی بنیاد عاشقا نرا
بی کاشکی نمیدهد کز در بخت نقد ۰ با چون تو بار شکل افتاد عاشقا نرا
بنگ لحظه قوی بی از داغ غم نبود ۰ تنهو بیش بلاش شمع سحر عاشقا نرا
جبریل اگر بیاید مکتوب بر رسولان ۰ اما مکرده تحصیل ارزش عاشقا نرا
مست آمدی بخانه بر سوز بجو سیاب ۰ کردی خراب رفتی بنیاد عاشقا نرا
ار بسی غزه در سینه در خنجر یا سیاب ۰ گاهی نزدیکی گوئی قربان عاشقا نرا
خواهی بدوی سلامت زین راه پر ملامت ۰ در هر قدم بطلب کن امداد عاشقا نرا
با خسروان بسیری دی تاج داد حشمت ۰ کردی درین بیابان غم زاد عاشقا نرا

در بحر اسم عظم چون قطره غرق گردی

مسکین اگر بجوئی او را عاشق نرا

یار اگر جلوه گر کند خود را ○ قبله سجود بر کند خود را
کاشود چون فرشته پنهان ○ که عیان چون بشر کند خود را
سر برآرد ز دیده عاشق ○ حسن خوبان نظر کند خود را
کام بر کس ز وصل خویش دهد ○ بهر عادل حجر کند خود را
گر تبسم کنان رود بچمن ○ غنچه پیکان جگر کند خود را
وز برای سجود مقدم او ○ سر دهد پای سر کند خود را
گل بعد آبروی خویش ببرد ○ لاله رخ نیز جگر کند خود را

بنده مسکین زبان بوصف تو عاشق

پای تا فرق سر کند خود را

بنده مسکین اگر عیان کند خود را ○ قبله قدسیان کند خود را
جلوه از بهر کشتن عاشق ○ در جمال نهان کند خود را

بنشیند بدیده جره دل ○ نام در لامکان کند خود را
از برای صفات زلف و رخش ○ جا بکنج زبان کند خود را
گر برد عقل دین ز دلها شد ○ چون پری نهان کند خود را
آبروی چمن ببرد ○ گر بگلشن عیان کند خود را

بنده مسکین بگر طعل بمش

از چه جرا چند چوان کند خود را

قبله گل آمد ساقیا میخانه می باید مرا
بادی کز انجا باید شدن بمیخانه می باید مرا
آزرده ام از سوء معده سودم نشد از هیچ سه
بهر علاج و سوسه میخانه می باید مرا
چند الکردم الفبای زاهل مدیم رفتیم
چون چند رو زنجیتی دیوانه می باید مرا
تن با فره بر سد ای دیده در سیر چمن
بهر نثار مقدمش پروانه می باید مرا

مسکین بیان شیرین دهن خوبان کرد ای ام سخن

از خوبشتن دل ایده سندان بمیخانه می باید مرا

حاجی بره بکعبه بیا در دیار ما
بهتر بکن طواف حریم نگار ما
خوابی که در نماز به بینی جمال حق
خواب کن ز طاق دو ابروی یار ما
باشد حیات خضر بیابی دوان
جام شراب نوش ز دست نگار ما
ما را بس است باغ گلستان چه احتیاج
فردوس یک کلیت ز بوی بهار ما

واعظ ز خوف حشر بما تان چه میدهد — جامی ما است ساقی روز شمار ما
کشتم بآن نیاد بسر کوی این جهان — یکدل بنود واقف از یار غار ما

مسکین چون آنکه قدم خاک میکند

مناجات با آن سایه طوبی رعنا

آخر ز عشق ترکش دیوانه ساخت ما را — افسانه زبان هر دم خانه ساخت ما را
هر جا که بزم خوبان چون دید تیغ خندان — بهر فشاندن جان پیشی ز خود انداخت ما را
آزاده بود است از زهد خود پرستی — خود داشت زوق سیمی بیخانه ساخت ما را
هر توبه کو خود است عشق از غره داشت — بای آن سرمست بیخانه ساخت ما را
شد اندک اندک افزون بر دوش غم — آخر بآن مجنون دیوانه ساخت ما را
بودم ز اهل تقوا در بزم قدس اما — آخر بدیر رسوا چون ساخت ما را

مسکین چون عشق سیمی کرد قدم ملامت

لیکن به بزم وحدت ره داد سرافت ما را

بودم از نکوی ایام خرقه فرسا — تنها دم سجده بر پای سیمی سرا
قید فنون زاهد بکلی کرد آزادم — از نشر و نظم یکتو شهید شد شان از سنه مینا
تو بد منشی تقدیر در حیل شهید انم — بیمرم گر به بیش جام ریز افسون گر بیا
تو بهرات مصدر بجاب به بیت بنم — رندان رو زیکه کردم سر هر از خاک مینا

نپسند کمتر غم و کرباد خزان بهر کنز — اگر یک شب چو بهتران بخوابم در بر مینا
مرا از آب حیوان خوشتر صد عار بر آید — ز لب کی شم از ذکر لب جانان بر و مینا
ندارم میکسری مواجبان بستم کافوری — چراغ بزم تابنده ز عکس زیبو مینا

ز بهر وقع جرم باده نوشان بنده میکیه

سفر ب عجب بهر بزه و زنگان نزد یا مینا

یا رب بده تو زور همه ترک دستا را — تا از نظر نراند زین کوته ناتوانا را
گر تو بهاری ای ابر از برق غم خزانند — شیراب دار رجا و بدان ارغنک گلستا را
بودم چو طایر قدس کشتم اسیر صیاد — یا رب کسی مبادا گم کرده آشیانا را
یکته خته لیکند نکش از قلب صد هزاران — مشتهبا زا آفرین باد ماه بلند گامی را
گر تو نهال قد مش بشکست نیم اجران — آزاده دار قدم آن سرو نوجوانا را
یا مدعا عالم گم کرده ای مقصود — یا بسته اند بر دو بیش در بای لا مکانا را
گم گشته یوسفم را باز ار سوی کنعان — یا صبر کن بگرانت یعقوب ناتوانا را
یا رسم عشق بازی از عاشقان بر اند — یا نوح هم آموز حیل بری رخان را

مسکین زنده تقوا ایام از عشق آموخت

سبب تغیر آن ایام بر مینا نوشت

آخر آن دلشک بری کشت مرا — پیر هن نیلگون قبا کشت مرا

دور از تو بود جان من زار و حقیر — خنجر چو بی تو خونری کشت مرا
مست در گوشهٔ قصر آمد و در رفت — با چنین جلوه گری کشت مرا
بهر کی قدری دید و بر رفت — این دل دربدری کشت مرا
من بجون جبگرش پرورده بودم — او بجون جبگری کشت مرا
عشق خوبان ز کمال هنر است — اندوهریی هنری کشت مرا
بادی تا سر بمه کرده حرارت لطیف — لیکن از دل بجری کشت مرا
صوفی ما کردم و دستم داد — تلخی لب شکری کشت مرا

وصل تو دران بهاشد مشکین
یعنم بیا سیم و زری کشت مرا

بی ناز تو هر خنده سامری را — با فسون بت ما خادری را
بتانست زهره هر شب بنوازد — بیوم چرخ تو کوس دلبری را
لب شیرین شکرخند تو تنبم — شکسته قیمت شکر تری را
برامد یوسف جسته بهارا — بر بخت خون هزاران مشتری را
دو چشم تو با جشم کج آنا — بغمزه لکرد حکم نادری را
ازان خوردم هبوج باد خشم راز — زعکس جام بیدیم پری را

شده قربان برت چون بنده مسکین

بدانست هرکه دیدا نگشتری را

ای شوخ مکن محرم رازت دگری را — از رشک مسوز عاشق خونی جگری را
بستی بکمان تیر جفا از پی قتلم — در بسته مزن تا نکشی رهگذری را
در حیرت ازانم که چسان رانم گندس — چون تو صنمی شیشه طبع دل حجری را
دیگر نزند مه بفلک کوس لطافت — از پرده بکش عارض گل برگ تری را
هرگه دلم از جشمهٔ گوشه نکند یاد — یابد اگر از لعل تو اندک شکری را
باشد که نیابد کل عمر تو زوالی — یکبوسه بده عاشق بی سیم و زری را
یعقوب دگر از غم یوسف نکند بد — گر خواب بیند چو تو زیبا پسری را
تا از نظر ارحمت حق دور نمانی — آزرده مکن خاطر صاحب نظری را
ای دل ز پس پرده بنداری روزی — باشد که ببینی بت رشک قمری را
سلطان جمال تو کشید تیغ غروری — تا کی ز تو در آزمان بخود دیگ بری را

جانان چه شود گر ز سکانت بشماری
مسکینی دل بخته دربدر بیرا

ای ماه من بر فشان گیسوی عنبرین را — تا بوی تو بشنوند روز همه زمین را
وقت نماز عید است بنمای رخ که ابرو — محراب عاشقان کج آن قبلهٔ یقین را
برخیز صبح عیدی تا جاودان بعیدی — بنما شبی بجوانم جشمان نرگسین را

وقت آن نسبت بوسف چو سبایی بود — وادر نظر از آن نصبی آن طفل همه چین را

بخیال او که فتد از سر هر ظلمت کفر — از ناز جلوه کرکن خورشید ملک دین را

دم زد ز مقدم تو عیسی به بطن مریم — برد از کف سلیمان اعمال بت نگاران را

هر جان که چون نکبین یافت از باده تو نوشید — چون کن ز سر برآورد سودای آرکین را

بخرام سوی گلشن ای سرو گلشن ناز — در خاک ره بپیندا از شاخ یاسمین را

گرچه بآب کار کردن ظهور لیکن — سرمایه از تو دارد نوروز اولین را

تقدیر ساخت فردوس از بهر خاکیان — دربان در و فا نه در خوان او حور عین را

بیرون نکرد پیدا حقا که چون تو تابان — دوران ندیده در دهر مثل تو نازنین را

دوزخ بود ز هجرش زندان سیر آبیده — آنگه بشکست بسته میان کین را

مجنون شد است تا دل از حد گذشت جنونش — زنجیر زن بپایش زلف چین بچین را

صد ساله مرده گانرا در حال زنده سازم — گر در سر فتد یکدم از لطف آستین را

آنم که گلک بلبلم دم ز در وصف لعلش — از بلبلان برآورد گلبانگ آفرین را

یکجرعه بگا هم از جام شوق ریزان — تا بشکنم ز مستی این بندهٔ طین را

روزی که برکت هی کنجینهٔ قناعت
بگزیده در بخت مسکین خویشتن را

الهی بوعده بخش ز جام جان فزا شب — ز مستی شور انگیزم بهر شش نرسد ا شب

بچشم عنده لیبم جرعه وه بشکاف قدسی را — کرتا پرواز سازم زین کهن ماوای اشب

بگا هم جرعهٔ از جام وجدان ریز کز مستی — سر بت را بپیندازم بشمشیر لا اشب

زدود العطش مردم ز سان خضر گر یابد — بسوی چشمهٔ حیوان او صحت رهنما اشب

رسان موج نوازش نه کرچیاد م ابر آسا — شود کین قطرهٔ فانی چو در یا خیز ا شب

نمیدانم منی شوریده سر حاجت خود را — بدرگاهی که میدانی تو حاجت های من کز اشب

زدوصف یوسف اکنون ضیا در دیدهٔ یعقوب — شب ما را منور کن ز شمع مصطفی اشب

بتا ام قدر کیسو بش بچشم منت دلجویش — بمحراب و برو بش حاجت کس در دعا اشب

بر دیبا صفای او بشمس و ضحی او — ز لعل جان فزای او دهی آب بقا اشب

بلیلین وصف نام او بمعراج و مقام او — بطاق او کدام او برد حاجات ما اشب

بحق عزت و شانش بقرآن و برهانش — ستور دین خود را بقرآنش بکن عونی کفا اشب

بوصاف کمال او بخلق بی مثال او — بلطف بی ملال او بسوبت ده رجا اشب

بمعراج تو لاکش بشق سینهٔ چاکش — بسر و ناز بالایش بنعلین قمر سایش — بسر منزل بپاکش در وحدت کن ا شب

بصدیق حضرت صدیق اکبر حضرت عمر — بکن خاک کف پایش بچشم تو طیا اشب

بعم حضرت عثمان بصهر حضرت حیدر — بنوشربت خانه وصلت بکن در دم دوا اشب

بصحرای نجوم نم بکن شهید خنجر عشق — ملا از در کرده وصلت مکر دان بینوا اشب

شفیع کردم حسن را بحسین کربلا اشب

حجابی درمیان ما و تو جز هستی من نیست ز فیض روی تو پر کن مرا ز من فنا رب

از آن جای که اسکندر بگام موسی عمران
یکی دیگر بتصدق کن بمسکین کدا رب

ابر لب شیرین و وقت دلکش و روی تو خوب طاق ابروی ترا نوانند محراب القلوب
هست موت لیلة العراج وصلت مع حبیب کان فی یوم جوا جعد انت ستار العیوب
حال دلرا با تو گفتن هیچ حاجت کی بود انت حسبی انت کافی انت علام الغیوب
روبسوی قبله کردم دوش از بهر نماز آن بت رعنا بپیش آمد که یسجد فی المحراب
قامت دلسرو کشم سر بر او در از بخرو در خجالت سوختم در آتش هجران چو چوب
زود بپیش عارضت لاف لطافت گل زند زین سیاست کم دلش تا روز محشر پای کوب

باده نوش ناز من مسکین مبارک باده
تا ابد در جام بنوشند لا خوف الذنوب

دوش رفتم صحن در سیر بستان عجب پیش آمد دلبر سیر نهال خوبان عجب
سرو بن گل پیرهن سرو خوامان عجب صف شکن شمشیر زن غارتگر ایمان عجب

دلبر شیرین دلی آشوب دوران عجب

زلف پرچینش بوجین آورد دل را تا بخانه هست از سودای او در هر ولایی افسانه
لبگزیدی غارت کردی پیاپی عهد و پیمان را بستر از بهر شما پیمان دیوانه

بچو خون بیرون بسر بیابان عجب

غمزه آفت پیشه و آفت ابروی تیغ قضا خال کافر ظلم پرور بسته از کینه سیاه
چشم می نوش مست و هوش فارغ از دلها غمزه خنجر غازی تل بزم دلستی کربلا

ریخت بی تو هوگی خون شهیدان عجب

روی بی میگون نگارین هست بهر در فروزان خط چو سبزه بر کشیده از لب جوی نگارین
لعل جانبخش خندان چیست از حیات کاوفزون تا کی آن گل پیرهن بیدادی الطافت شعار دون

بنده جان و لطف جانان چاکر کهتر نواز

ای دو چشمت دیده غارتگر دو صد جان کاروان در ره تو نثار چه گویم هر دو عالم کم بود
عید بهر مژده را جلاد دیگر بار بخشی گر بگویم شمه از اوصاف آن خلق و قد

میشود خط لطافت خوشنویسان عجب

تا ز شرح مستیش لب بستی ای بار صبا بوی باقی بود در مجلس اهل صفا
بیخبر کردم بسی از راه و رسم ناز تک قمریان لاله و رقص آمد بلبلان شد در نوا

در چمن از خجالت آب شود در دیدهٔ آهو

گر دلی چون صراحی بخلق او جام خمار سینه اش باغ لطافت میوه دار انار

بخت وحشی رام کشتن دو بجا دیدن هار برد بکه فتنه دولا بگدی شب در کنار

یافتن یعقوب یوسف را از چاک گریبان پیراهن

دیدن اینکه یوسف از پس او قدم بر جا نهاد هر کجا بنهاد پا شد فرش را خورشید آفتاب
نیم شب دیدنکه سرمست آمد و عجب یافت دانست بیرون نا کند مگر یوسف خراب

دادن یوسف جرعه از جام و عجب آمدن

فلک را نور افشان کردن امشب زمین را باغ رضوان کردن امشب
خوشی آورد ند در زیر کابش براق باد جولان کردن امشب
فلاطی چرخ اعظم آئینه بستند مگر دلخواه مهمان کردن امشب
ز انوار صفا یا زلف و ابرش دو گیتی را چراغان کردن امشب
نسیم مجدم الله عنبر افشان مگر منزل پریشان کردن امشب
سمند ناز در بالا کشیدن قمر را خاک میدان کردن امشب
بروی عرشی گردی پا فشاندند فلک را سایبان کردن امشب
ز چشم غیر پنهان خلعت خاصی بروی از کو فوانمکان کردن امشب
سری نم خانه را بگشت سایی دمادم باده کردن کردن امشب
بیان ناخوانمان در وح الامین را به باب قرب دربان کردن امشب
طبیب غمزمان لب تا نگشوده هزاران درد درمان کردن امشب

رفتن بکان

نرخه بگذخت موج بحر عفران مگر تخفیف عصیان کردن امشب
نه تنها خورده زان میبلکه اعضا بکام جمله ریحان کردن امشب

زهر دادن مسکین بدل

خطاب بیا قرآن با گوسفند

بیا ای خسرو خوبان نم امشب دکجان کرد مسرت نقل نم امشب
بسوی ای سری زلفت چو پرکار پریشان حال و سر گردانم امشب
بخندان غنچه ای از نا ز بخندان بر جانم امشب
بدور چشم مستت در خراجات غلام حلقه در بندم امشب
طبیب بهر بان غمزه ناز لعلت دوای درد بیدرمانم امشب
جگر بریان کنم از آتش دل اگر آید بسکت مهمانم امشب
بسی لطف شفقتها که کردی غریق دریه احسانم امشب
اگر آه دلم سوزد جهانی تو تاب آتش هجرانم امشب

بگفتا بنده منشینی بسکه مانند

چو تو مهمان نوازه بنا نم امشب

بیا ای ساقی دلجا نم امشب بده یک باده تا عرفانم امشب
ز خورشید جمالت پرده بردار که من چون ذره تا رقصانم امشب

بسوز چنگ و بربط مطرب عشق — برافروخت آتشی بر جانم امشب
بجز از روی لطف ای سرو آزاد — قدم در دیده گریانم امشب

من مسکین نمیدانم چه خواندم قرآن
بوسیدم چیزها خوش خواندم امشب

یکی رقعه بکام دل بخوان امشب — بجانان میرسد در چشم زمان دادم امشب
دو عالم گر بعرض کردم این غفلت بجا باشد — چنان در سینه ناداد کرد عشق جا باشد امشب
بجائی عشق موج زد بهم تسلیم و رضا کردم — شدم چون قطره تا بحر بقا این جا بجا باشد امشب
اگر مستی کنم ای بار بنا عفو فرمایید — کزین خردم سر ابا ساز بادهٔ بی مغز باشد امشب
برو ای دل بخانه تا ز مژگان خاک روبی کن — اگر آبی که در پیمانهٔ جمشید جا باشد امشب

دعا کنم بیکدم روا زبان بیدل که بی ریا
نمیدانم چه گفت مطرب بگوش من مرغ جان باشد امشب

سفر کردم ز ملک تن بسوی یار جانان — نه دولت رفیق و نه صحبت زدم رحلی گران باشد امشب
دل از اغیار بیغم شد مرا تا بی نیاز بدم — زدم هر نحوسی بر زبان این دان باشد امشب
برو ای عقل دور اندیش ترا کوم عجلی نیست — بجانان است پیوستم مرا از تو امان باشد امشب
بگو با ما عالم تاب بتوم نیست — چراغ بر ره بر افروز شمع لامکان باشد امشب

کوه ارطغرل میگوید بیک جا نمیشود

دارالعلم

رفتم ز غفت ملی از شهر بردن امشب — شد درد مینی مجنون هر لحظه فزون امشب
سلسلهٔ زلفت در تنگدهٔ بر قسم — در پای دلم بینی زنجیر جنون امشب
از ناوک مژگانت ای شوخ کمان ابرو — بسمل صفت افتادم غلطنده بخون امشب
فرهاد اگر از قفت دارد گوه کنی مشهور — ما کوه بلاهت را کشتیم ستون امشب

بر دیدهٔ خونبار من ای مژگان خونریز
از جا بود ای مسلمین یا آب شود خون امشب

در میکده با شور و نشاطی نشده امشب — ساقی مگر آن تازه جوانی نشده امشب
دیدی تو بمرد اد زمی مطرب عشق — بازم سوسیی رحلی گرانی نشده امشب
آن شمع جهانتاب کز پرتو رخسار — تابنده در این بزم مکانی نشده امشب
خاموش نشین یک نفس ای مرغ سحرخوان — مهمان من آن جانو جهانی نشده امشب

تعیین کردن رحل لامین از طرف ایشان
باد دوست مرا از تو نشانی نشده امشب

آمد بتی بمازنو شور در بزم شد در بزم — رحلی بکف جمی بدوش مریم شد در بزم
همچون نسیم گل سحر در بزم مستان جو — آمد بت رشک قمر در نیشب مریم شد
جام مبوح در کار شد کفرم همه در کار شد — دلو اقف اسرار شد در بزم شد در بزم

این سایه از انگر ایجام عرفا نگر — این شمع خنده از انگر در نیم شب
طرب با تنگ رباب از جان بود آرام جوان — وز نسیم آرزوه خراب در نیم شب
رفتم بکوی او ز هر جهت جوی او — آمد ندا از سوی او در نیم شب

مسکین از غفلت سر بالا کرد تشنه برود

تا ندیده روی تو هرگز بروز نیم شب

ای فتاده ظل تو بر سایه آفتاب — دارد از خاک کوی تو سرمه آفتاب
تو ماه کشور حسنی که آمده ای — بر خاک آستان تو هم سایه آفتاب
کز تو زیر پرده آسمان ستاره وار — هر کز زیر ابر برون نماید آفتاب
راغ تو بر دماغ و فلک تا بروز حشر — روز از خاک پای تو سیاه آفتاب

مسکین بگذار تا بقدم جان تو

از جمله بندگان تو کم یابد آفتاب

حاجیا کعبه مرد یک دل بیچاره طلب — رنج بیهوده بکش خانه خمار طلب
صوفی از مدرسه و نعره بیهوده برو — آه آتش صفت و خلوت غمخوار طلب
جام گلرنگ ز تو بیدم ترسا پرهیز — تسبیح از کف منه و حلقه زنار طلب
خیز با ما دل اگر نوی ز زنده بجاوید بکن — بوسه از لب شکر شکن دلدار طلب

مجمع خنده زبان گفت که مسکین چیزیست

مجمع ایرج

مسکین بر فتحی دست کرد طلب

ای مستعیل از عارض نیکوی تو گرده خورشید تابان
پرواز جان اندر شمع رویت گرده خورشید تابان

سیکو نشست چرخ بر سیری نوبت شاهی بدان هم
چون ذره نهان در جم بر دیت گرده خورشید تابان

تا جلوه کنان آمدی ای سرو دلارام در باغ لطافت
سایه بقفای قامت دلجوی تو گرده خورشید تابان

در آتش دیبا ست زده تا موج قیامت دوران
در خنجر سیراب شکن گوی تو گرده خورشید تابان

چون روی مسکین که است خراب بکوی تو جان است

تا جای بر سر راه تو دارد گرده خورشید تابان

روز من شب گشت تا چند این حجاب — تا من بردارد از عارض نقاب
ترک خطا نیست یک نفس نگری — بردار چشم روا نیست نقد خواب
سوسن جان در سری طوری دلم — شد یک جام جی عشقت خراب
هر کجا ای بحر ای پرده — سایه آسا در فضایت آفتاب
جان فدای لعل لب خورد غصو — جان عاشق طالب لب لباب
ای ساقی خوبان الغیر یادم برسل — تر دی خود از عاشق بیدل مخواب

در میکده دوزخ هجران تو چه

الجان مسکین چند باند در عذاب

تر یکوت رفته اجدان ای که شب — دوه شش امیدم دی از خون شب آب

ماکو تری دم کاز اباعل باری ماند ز — فتاده اشک کلکون برخ زرد منست امشب
بیاساقی بیسوزم ز تاب آتش حسرت — حریف دیگران آن یار از دست منست امشب
شهید خنجری نازم بهادر ترجم بنگر — نسیم صبح گرد آویز از دستم گرفت امشب

بگفتم بده میکنی گفت سر از طبعش
تمام مغتون سر کردن از خوشی منست امشب

ساقیا می بده کز سر شور عرفان منست امشب — محتسب مرخوا بو قاضی زنده پنهان منست امشب
مفتیان کردم زنوشی [illegible] — بگذاشتی روح خمار سینه پنهان منست امشب
فقیه گر فتوی دهد کی حرامست سوز عشق — رگ جمله در وجدم تیغ عریان منست امشب
ساقیا آماده شو دانست رسم آذری — چون خلیل آتش بنمرود سوزان منست امشب
زاهدی افسرده دل پیران مجاز و موعظه — شوخ ترسا زاده با قصد ایمان منست امشب

فرد مسکین نشئه آزاده فقا گفت
ساقیا قصه مختصر و داده قرآن منست امشب

ساقیا می بده کز وقت عیش مستان منست امشب — نوبت رقص صراحی بده کران منست امشب
حضر و اسکندر از ان جام کشیده است بو — دمبدم ریز ان بلا کاهل وجدان منست امشب
باده در رقص است من در رقص و سر مستان رقص — بلکه در رقص است هر چیز کز ان منست امشب
بوی جانان میرسد ابوان سعد زنده را — سر بده کاشوب رستی وقت جوانان منست امشب

بگذاره

یکنگاه کرم تو از دو عالم دارم ند — بین که خورشید از ل در ذره پنهان منست امشب
یا الهی صبح رستاخیز مکن تا جاودان — بعد عمری یار من در خانه مهمان منست امشب
خانه از اغیار خالی زلف مجموعم بکف — آن شبی قدریکه گفتم اهل عرفان منست امشب
قمریان گو بانگ کوکو سنبلان گو خروش — باگه سرو نازمی در سیر بستان منست امشب
گردن آهو سنبل افشان گو بتاران لاجورد — نافه در بار حبابه مشک ارزان منست امشب
نقش عذار نیست اگاهیه کو بام صبوح — آن نگار قد سیه و سلطان خوبان منست امشب

عذار عرق جبان مسکین ما و صبح الا نکان
در طغان تار مکان خوشخانی مستان منست امشب

قیمت ما تار چین را عطر گیسویت شکست — صد نگار ستان چین را چین ابرویت شکست
نازم خاست بدام آهو مرغ قدسی را — جمله سحری ساحران را ریسمان بازویت شکست
ماه کنعانی ز بیرون ایکه اوج رونق — گر بجا بازار یوسف را کمال رویت شکست
غرغر حوض کوثر و آب جهان خضر را — در ترازلعل شکر بین لعل سخن گویت شکست
آهوی بیمثال خوبان را بهنگام خرام — پای کبکستان رسالت قدر جویت شکست
گرچه باغ قدس را بازیب و فر آراسته — شئه آه نسیم دلسری کویت شکست

مرغان بلبوت مسکین از سپیده صبحدم
بدر پای مرغی ناله هر جایی آهو بیت شکست

مست آمد بصد شتاب بگذشت — گر دار هست خراب بگذشت

یا گو بر من ندید یا نشناخت — یا گو در شیشه شراب بگذشت

یا گو صبح امید من نه دمید — یا گو خورشید آفتاب بگذشت

یا زگو پیش نسیم صبح تو زد — یا گو من بودمی بخواب بگذشت

یا گو تیر دعا بجا نرسید — یا گو هنگام استجاب بگذشت

یا نیفکند تیر غمزه بهدف — یا گو زد از دل کتاب بگذشت

یا گو مسکین خسته را شمرد دو بار

یا مسکان دی از حساب بگذشت

آن از صبح نوبان یکه و تنها نشست — آخرین آمد و لیکن از همه بالا نشست

پای قدرش چه گویم کو نهد بر خاک راست — در گذشت از فرق خورشید و بجای او نشست

هر کجا سوسن دمید از برگ خود بالای حور — او به بزم لاسکان با حشمت اجداد جست

برق عشقت زد شرر تا سوخت جسم جمله را — زخمها از جان گشود و تیرها از دل بشست

شور در عالم فکند آن آهوی رمنده مشک — صد دل از صید کرد و رفت و در صحرا نخست

جسم مسکین غرق محنت گشت آمد از کرم

در فراش ناکسان آن لیلی زیبا نخست

بر تو ای یار دی ترا پیرانه ننداشت — تاب رخسار ترا شمع شبانه نداشت

تا سحر بیمار تو شد همنفس باد صبا — شب روان هر غم دیده تو تنها نداشت

راست چشم تو ترا مست ابد ساخت مرا — همچنین نشئه می خانه رها نداشت

در سلحام آمد صریت لب لعل تو گذشت — آبروی یکیای در شهوار نداشت

بود در حسن تو اجزاء یوسفانگی — ورنه یک موی بجز ارزش بازار نداشت

ای دی ای کز سحر جادو تو یکه تاز — نیست کز مستی دل یکدم دیوانه نداشت

هر که دیدم ستم سینه دل صید تو من — زار سیران قفس آسیب تر از من نداشت

گر نیاوردی سر کوی هوا از هر سو یاران — جنس ما لایق تیغ غم جانانه نداشت

بلبلان دیگر و مضمون بسیار است

همچو مسکین دگری نطق شکر بار نداشت

زاهد ار چهره خوبان ز حجاب نشید نظر — ترک کافر دل او رحم بیمار نداشت

زاهد از چهره خوبان ز حجاب پوشید نظر — زانکه از نور یقین دیده او سوار نداشت

ظرف مجنون بشکسته جام می لیلا را — تاب این راز دل گمراه مردم هشیار نداشت

بود در آرزوی نالهٔ دلخواش اما — وز ضعیفی بزبان قوت اظهار نداشت

عرقه التیع الامام بحقیقت میدان — یکسری می نجد اهرمت بازار نداشت

هر کرا عشق بتی هست بهر رنگی

همچو مسکین دگری یک بت بیمار نداشت

آنکه دلم خمار دوست گفت بگو چه هست

ای بادیهٔ عشق رضوان من کجاست — جام بسوخت جرعهٔ جیحون من کجاست — کلشن
از خانقاه و صومعه گفت قرعه بس — ساقی بیار باده که خندان من کجاست
یاران ز کرخ رفت ملک و دلم راستا نم — در جیرم ار کسی خبر از جان من کجاست
گفتم ببوسه دو جهان گفت چون کنم — سلطانی ار خانه ویران من کجاست
رفتم شبی به بندگی کریا دادخواه — دادم سر ار این همه گفت از خیال — روزی نگفت که بلبل نالان من کجاست

مسکین بغیر ذکر تو چیزی نمی‌سزد را
تا در کسی که خاک اسیران من کجاست

در دل همه دوست جسم جانم همه اوست — فهم و خرد و کام و زبانم همه اوست
چندان که بستم ز خود ندیدم اسرار — بیرون و درون استخوانم همه اوست
ما تشنه لب چشمهٔ حیوان با نست — ما بیخبر و روح روانم همه اوست
بلبل صفتم ساخت دریغا گلشن دوست — شور و جگر و آه و فغانم همه اوست
افروخت علم برق جمالش بر کون — این دیده بدیدهٔ ستانم همه اوست
انوار صفاتش بزد آینهٔ ذات — شمس و قمر و سرو و عیانم همه اوست

مسکین نبود غیر پریشان در یکتا

ای بلبل عشق رضوان من کجاست — جام بسوخت جرعهٔ جیحون من کجاست
از خانقاه و صومعه گفت قرعه بس — ساقی بیار باده که خندان من کجاست
یاران ز کرخ رفت ملک و دلم راستا نم — در جیرم ار کسی خبر از جان من کجاست
گفتم ببوسه دو جهان گفت چون کنم — سلطانی ار خانه ویران من کجاست
رفتم شبی به بندگی کریا دادخواه — دادم سر ار این همه گفت از خیال — روزی نگفت که بلبل نالان من کجاست

مسکین بغیر ذکر تو چیزی نمی‌سزد را
تا در کسی که خاک اسیران من کجاست

در دل همه دوست جسم جانم همه اوست — فهم و خرد و کام و زبانم همه اوست
چندان که بستم ز خود ندیدم اسرار — بیرون و درون استخوانم همه اوست
ما تشنه لب چشمهٔ حیوان با نست — ما بیخبر و روح روانم همه اوست
بلبل صفتم ساخت دریغا گلشن دوست — شور و جگر و آه و فغانم همه اوست
افروخت علم برق جمالش بر کون — این دیده بدیدهٔ ستانم همه اوست
انوار صفاتش بزد آینهٔ ذات — شمس و قمر و سرو و عیانم همه اوست

مسکین نبود غیر پریشان در یکتا

تا بنده ترز بر عیانی چه کویت — واقف ز سر جمله نهانی چه کویت
در هر دو کون میر عیانی چه کویت — آب حیات جام چهانی چه کویت
در جوی دیده سرو روانی چه کویت — بر تر ز فهم شرح بیانی چه کویت
شهباز باغ عزت جانی چه کو

مسکین کمینه کلب تو یا غوث انس و جان
بر صید لئام در زندانی چه کویت

یوسف مصر دلبری کیست بکو محمد ست — شبر و صبح را مکان کیست بکو محمد ست
شافع عرصه جزا کیست بکو محمد ست — کفته اخدا ثنای و کیست بکو محمد ست
زده دو نیم نور الله کیست بکو محمد ست — خواجه لیس بعد هم کیست بکو محمد ست

مسکین بسته زار دوست بلبل صد هزار را

انکه دلم

ساقیا دم بطلل تراهم بهم دوست

آمد آن جا یک سوار و تیز جولان کرد و رفت — هستی ما را بخاک تیره یکسان کرد و رفت
شعله خو بود از کمینگاه مژگان تا صبا — داشتم چشمی آه پرنیان کرد و رفت
از کمان غمزه ابرو فکنده آن صنم — در دمند از شصت بیرحم مژگان کرد و رفت
آمد از بیگانه پروائی ت دی غنچه یک — شوخ ترسا زاده قصد مسلمان کرد و رفت
برق جستش نعره افکند بطور سینه ام — مرغ دل را در تنور سینه بریان کرد و رفت
گفتمش من کشته کویت دامن از کف وا مگیر — گفت صد دشنام آن بر خونخواهان کرد و رفت

یک نگر شعله کرد با خود آن غزال شنگ بو
بند مسکین را به تیغ غمزه قربان کرد و رفت

نگارین که زرخ برده حجاب کرد رفت — ز کات کنج جمال دی آفتاب کرد رفت
سمنه ناز بمیدان دلبری میراند — ز هره روح الامین آمد رکاب کرد رفت
شهید خنجر ناز شما از آنکه شد هر دل — ز خاک تربت او تا خلد شتاب کرد رفت
تمام شب بر قیبان پیادی تو شید — رسید نوبت می خونریز انجوب کرد رفت

ندانم از چه سبب یار بنده مسکین را
میان روز غم هجران بدی عذاب کرد رفت

یکی نیست که در سلسله مو بتو نیست — یکی نیست که آشفته یکموی تو نیست

عاقلان را روی محراب کنند و قبله اهل جنون جز خم ابرو تو نیست
چشم یعقوب شد از دیدن یوسف روشن — روشنی دیده ما غیر گل رو تو نیست
نیست یک عاشق رندی که درین بزم قمار — دل دین باخته از کس جادو تو نیست
زاهد از ما بوسی باغ بهشت استم کرد — در سرای من و کوی خبر سری کوی تو نیست
هر کجا دیبر شیرین سخنان نند و لیک — فارغ از وصف لب لعل سخن گوی تو
بر کرا خوف هراسان دلیکن باکن — هیچ خوفی بتراز ناز کی خوی تو نیست
طوبی و سدره اگر عزت سایه دارند — بر ثمر همچو خیال قد دلجوی تو نیست

ذره ذره تن مسکین ز جفاهای تو شد زیبا
ذره نیست که از شوق دعا گوی تو نیست

ای آفتاب ملک نکارا چه کوئیت — ای مقتدای کعبه دلها چه کوئیت
همچون کلیم عاشقی در طور معرفت — سر تا بپای غرق تجلی چه کوئیت
دلهای مرده یافت به بوی تو زندگی — هستی بعمر تو نفسی چه کوئیت
آنکه بحسن یوسف ثانی تو دم زند — یعقوب شد به بوی تو بینا چه کوئیت
واقف نشد ز حد کمال تو جبرئیل — ای یار راز دار برم ادنی چه کوئیت
در بحر کن فکان همه را یافتم صدف — ذات تو بود کو بر یکتا چه کوئیت
هر خامه ئی که بهر تو خیاط فهم دوخت — آهه بقد ناز تو کوتاه چه کوئیت

چون بگیرد نی و اطراف کاینات — شد قطره نا فیض تو دریا چه گویمت
حق بعد حمد زمایه فاتحه اصل نغمه است — شهباز فوق عرش تجلی چه گویمت
هر کس که هست سبب حقیقت زجام تست — شد حکم شرع از تو هویدا چه گویمت

آخر نگاه لطف بمسکین خویش کن ؛
افتاده ام چو خاک سر ره چه گویمت

من بسته لب ز باسم از خیل عاشقانت — گر باسم اگر شماری یکدم بیاد هستی
هر کس ز چشم شوخت افکنده سر بجیبت — کل گبیر من دریده از حسرت دهانت
بگذشت یکدمی تکت از قلب صد هزاران — شهباز دلغزین بار باشد ما گمانت
گر تو میان نازک بستی بکشتن می — من از قد الخوانم صد از دو عالم جانت
شاها ز من سرایم در بوستان منقبت — خوشتر بود سرودم قمری بلبستانت
عیسی بیفت دم جان فی الحال زنده گردد — گر بوسه یک بخشی از لعل دلستانت
از حضرت صبابت دارم همین تمنا — سازم ز ذره تر جا در حد آستانت
ساقی می بیخت در عین پیری من — سازم دعا که جاوید دارد خدا بجانت

چون لاله در گلستان بچیده دل ز کس بود ؛
داغ تو تا قیامت مسکین نهان نهانت

تا نو در گلشن سعدی نازگلستان بر شکست — لاله در باغ فصاحت غنچه را لب بر شکست

تا صبا شد همنفس با سنبل مشک بوی تو — نافه را در خون شد و عطر و گل و عنبر شکست
چون ندیم افتاد با جمشید و بر دوش بت — قبله او در تعظیم شد محراب از حیرت شکست
شد صفای قلب او آئینه آگینی نماه — زد هلاک سنگ سیاست جام اسکندر شکست
چون شدی در میکده بادان دو چشم مست تو — پس کسی تا مست شد از بی خودی ساغر شکست
مینوشتم نسخه وصف لب شیرین تو — در قلم آتش فشاند قیمت شکر شکست
زمزم از شرم آب شد زخیری کوثر شکست
چشمه حیوان که از ظلمات خط آید برون — در دل تنگ صدف آب رخ گوهر شکست
ما میان میبافت وصف درج یاقوت تو — باد و میکوبید که ستاز امبارک باد ده — کمر دقی سنبل افشان کمر مجمر شکست

گر نکریم چون کنم از عهده شکر ان او
در دل خود مسکین ندوک بی پر شکست

از گلستان جلوه گر شتاهن خواهد گذشت — ناز خود بینی ز خوبان جهان خواهد گذشت
بلبل از گل بگذرد چون قمری اینسو آی زود — غنچه غرق خون شود بته دهن خواهد گذشت
نرگس بیمار چشم او بمار ماند جاودان — سنبل افتد سر نگون بوی از سمن خواهد گذشت
لاله از سودای زلف عارضش در کوه و دشت — داغ حسرت در جگر خونین کفن خواهد گذشت
گر کشد سر از نقاب آن بوالفضول بر هن — چون زلیخا عالمی از خویش آن خواهد گذشت
عاشقان را دین بر دو زاهدان تقوا و زر — عقل و هوش و اختیار از هر دو آن خواهد گذشت

گر پیاده بر درش حور بهشتی مکنی — کی ز خاکدی بر دلش یاد وطن خواهد کرد

عشق اگر نیست در دوری یاران چه عجب — حاصل عمر عزیزم در سخن خواهد کرد

گفت مسکین مکدر از کویم پیش از سرت
زین سخن کرتن نیاید جان ز تن خواهد کرد

بر کجا پی برده یوسف چین خواهد کرد — چون ز نیجا عالمی از عشق دین خواهد کرد

گر بگیرد پرده از رخ بهر قتل عاشقان — لشکر نازی ز روی از پس خواهد کرد

گر پیاده سنب خاک سر کویش شوق — چون سیاهان از سر تاج و نگین خواهد کرد

یوسف کنعان اگر جز از لطافت نیست عزیز — از کمالت نا جمات خوشه چین خواهد کرد

گر نهد پا در رکاب از تیز گامی توسنش — گرد او از دیده روح الامین خواهد کرد

گر بخندد لکشم ز لعل بندگی را یکدف — خنده رزق من از عرش برین خواهد کرد

گر پیاده غره دیدار او از بسکه
گفت مسکین چشم ترا نکه ای نگیرد
بنده مسکین بسوزی همین خواهد کرد

شکستن ما قمن هر لحظه پیرا نزاکت نیست — بدان مارا گر لبود سهمت خود را نیست

ز بهر خوبت یاران دلها میدهی تا چند — بدست شانه آخر زلف پر پیرا نزاکت نیست

تو ای که کشور حسنی کجائی از کوته چشم — نمی پرسی که ضبطی حال کدیا نزاکت نیست

پریشان پیرو تیو در چشم آن مجنون نظارت نیست — نهان در پرده گردون ما تا بارا نزاکت نیست

ز حسرت سوختم جانان ز لعلت بوسه بخشی — دریغ از تشنه گردون آب حیوانرا نزاکت نیست

دلم بر دان لبعد یاری دا فکند ترحم غیاری — غلط زین سان نوشتن خط قرآنرا نزاکت نیست

تو ای کشور حسینی جهانی با تو میارزند — ز چشم لطف افکندن غریبانرا نزاکت نیست

روا باشد اگر سوزی دلی خاکسترم برباد — به چشم دوستان دیدن رقیبانرا نزاکت نیست

نهان تا چند می باشی ز چشم عاشق مسکین
ز بیمار روی پوشیدن کسانرا نزاکت نیست

تو گر ز لطف رهی بنا نهم بسویت — قدم از دو دیده سازم از پی جاده جویت

چو بدو در در کعبه بهمین خیال کردم — بخیالم آمی بر کاکرم رخ نکویت

چو نکم هر قدم که دارم ز دو دیده ره بخونم — ز دوان صوات کویم بلقه فرشته خویت

چه بدوم گر لاسو در فراق مقدم تو — بکشم چو صوفه از کم صفات بوبت

بسوی یه آب ارزم چکر کباب بریزم — بسوی مدینه ارم کو بنوشم آب جویت

بیان بر آ بجنون بشود جنونم افزون — بردم ز فهم بیرون ز شمار عطر بویت

چو سگی که بر در آیم ز خود بخاک سایم — ز خدای تو نخواهم بجز آفتاب رویت

تو که رحمت خدائی ز تو این روا نباشد — که بسوزی پی گناهم بجز آرزو بویت

نبود بهر دو عالم بجز این مراد مسکین

اگر شش دهی معانی بلطف سخن گوید

نه چنان شدم گرفتار بفریب خال رویت — که بود امید زیبش تن زیبای دام مویت
بچمن ازان برفتم که کنم ز رخت تعلم — بخدا کجا ندیدم بمثال نرگس بویت
نه که غنچه بود از لطف بخ دهی دهانش — نه که سرو بود مانند بقد فرخنده خویت
بطریق لاله زین داغ جگرگیای کباب رفتم — تو بیا که تا ز چشمت نظری بیاکنم مرویت
بخدا که عمر رفته بسرم دوباره آید — اگر از کرم بخشی قدری بجاریه کویت
تو درست حقیقی به بهانه تهر دام — چه شود اگر بریزی بجای دهدت ز نیویت

بهمین البحر مصنف رب رد زیبا سراید

زنی ضعیف جانش بر در رفت کوبیش

از هجر تو پی شکیم ایدوست — با مرگ خود نقریم ایدوست
پی روی تو میرند چمن خار — در دیده عندلیبم ایدوست
از دولت جور تو عزیزم — وز لطف تو پی نعم ایدوست
مردم ز مریض هجر و آخر — وصل تو نشد طبیم ایدوست
بیگانه مکن مرا که هستی — از درد ازل جحیم ایدوست
دور از رخ خود بکنج محنت — مگذار چنین غریم ایدوست

ور خاک درت چو جا جوید مسکین

بهمین بحر خود قدیم ایدوست

رفتی ز غمت نظارم ایدوست — دل خسته جانفگارم ایدوست
خونم نره بخورد مرغ وحشت — آخر که نشد شکارم ایدوست
قیاز دوی جا تو میزند کلستان — هر گوشه بدیده خارم ایدوست
دست ابدیکران نشستید — کردی بجا زوطن فرارم ایدوست
وز طالع خویش شقت تو — بسیار کم اعتبارم ایدوست
گفتی ز فراق من چه حاصل — خود واقف حال زارم ایدوست
داری چو من اگه از زبانا — من نیز تو کس ندارم ایدوست
از مردن خویش نیست باکم — گر لطف تو با شد یارم ایدوست

یارا ای که قدر جان مسکین بنز

نزد بر قدمت سپارم ایدوست

در پیش عمل تو قدری نگذاشت — موج لطافت تو یکدون غم نداشت
کردم همه رحمن کافر نوازی — یک نخل باغ امیدم تو نکاشت
در دفتر کرم همه نوشتند — آنجا که قدر تو تخم غم نداشت
غافل که رحمت قبله محرابیان تو بود — از قبله جلال تو هرگز خبر نداشت
هنگام لطف کیست زاهد بلهو معرا — عاشق بغیر عشق تو فکری دگر نداشت

گفتم به باغ وصل تو چیدم دو توشه مرغ دلم شکسته من بال پر نداشت

دفتی بهر دیار دگر فتی رفیق تو

مسکین خسته غیر تو یار دگر نداشت

پیش عشق لعل تو قدری نگهر نداشت
گل بنفشه چشم عارفی تو بجز چشم تر نداشت

زاهد که از جفای بتان گوشه اختیار
دلبرده بود دیگ زان جبر نداشت

یا که دل تو سخت تر از سنگ خارجود
یا که دعای یتیم شب من اثر نداشت

یعقوب را دو دیده ز هجرش سفید شد
هر گز بدین لطافت دو چشمی بسر نداشت

هر کس که جلوه قد تو سروت بخوب دید
در باغ خلد قامت طوبی نظر نداشت

مادر طواف کوی تو راه نیافتیم
آنانکه یافت بیع تعلق بسر نداشت

مسکین دو بوسه از لبت تشنه چشمه رفت
زیرا که بود معلش زر در کمر نداشت

تا تو در کاشی شدی ای گل از تو شرمنده تا
زوی تا هر رخنه دیوار پر شبنم تا رفت

سنبل از سودای زلف تو برین تا ماند
رشته دیوانگی در تاک چندین تا رفت

تا شدی تشریف فرما مجلس عشاق را
شیوه از شرم رخت تا مهر گا بیدار رفت

تا کشید نقاش صنع تصویر زلف عارضت
مه ز رشک آب شد خورشید در زندان رفت

در دل مسکین شیرین بیع تا تر نوا
در غم فرهاد کوه دیشه نالیدن گرفت

تا با گفتن

هر کجا مجنون بدید از کلب لیلی اثر یا
از ره مهر و وفا فی الحال بوسیدن گرفت

تا ندم از عشق تو در کوچه دیوانگی
هر کجا روی نهادم سنگ باریدن گرفت

تا شدی یار پرده بر دل ای حجاب بوالهوس
چون نمود روی عشق تو رخ پوشیدن گرفت

می بخور مسکین مکن اندیشه از روز جزا
جرم مستان را صراحی نیز در گردن گرفت

تا سوی زلف تو غارت کرد جان از دین آموخت
من ندانم ز کجا این شیوه آئین آموخت

چشم مست تو بمن غیر جفا هیچ نکرد
از کدام سنگدل این شیوه تو این آموخت

دل بخال و خط و خسار تو از دست نداد
درخ مصحف گل آیت لیلین آموخت

سینه بگریستم از هجر تو شبهای فراق
شیوه نوحه گری زین سیره بر وین آموخت

دیده کوس برخت جز نظر پاک نکرد
پاک باز از ره حرمان خدا بین آموخت

از دم طوطی من قند مکرر ریزد
از لب لعل تو این مصره شیرین آموخت

بیجو فرهاد دل از سینه خود بر کندم
تا لب خوش ترا عشوه شیرین آموخت

برگ از لوح تقا سینه پاک آموخت

آیت طلعت ترا عاشق مسکین آموخت

دلبری دارم که سرو بر عدا شش ناز کست
رشته بر گشتن و گلدسته نگاهش نازک است

سنگدل گر تو و زلف سیاهش نازک
از تشتهاب مهر و ماه تقرب گلعذارش نازک است

جسم نازک بیان نازک خیالی نازک است

ابروی تو ناز لاف تیغ کجایی میزند — در دل مجروح من تیر تمنا میزند
عاشقان را سر بتیغ قاهرانی میزند — خال مشکینش فتنه در دل مستانی میزند

سرمه نازک چشم نازک معشوق نازک خیالی نازک است

ترک دلبر یار ما سر کرانی میکند — بار قبیلان لطف اظهار دعوی میکند
هر کرامت از شراب لعل کانی میکند — فتنه مستان بسیار ما سر کرانی میکند

خنده نازک گریه نازک طرز نازک خیالی نازک است

کفر زلفش نقد ایمان از متاعم برد — رنج صنعانم ز قشقوی بر سر زنار برد
چشم مستش هوش نام جانب خمار برد — عقل و هوش و دین و دل در یک تجلی برد

چهره نازک لب نازک دهان نازک خیالی نازک است

لعل او حرف از دم عیسی مریم میزند — طعنها بر سلسبیل و آب زمزم میزند
چون لبش لعلم مسیحا مرده را دم میزند — چون تبسم میکند آتش در عالم میزند

ساعد نازک لاله نازک خیالی نازک است

هست دست ما بدامن هر گل گلزار دهر — بنچه لطفش نموده خلعت حور بر سر
گر ده برانگشت یکتا ابرو بر انگشتری — میشود معلوم کرداد صد هزاران مشتری

دست نازک دو کفش نازک خیالی نازک است

دلبری سیمبر است یا جادوی غارتگر است — بهر قتل عاشقان هر غمزه اش خنجر است
در لطافت عارضش از برگ گل نازک تر است — با بی ناسر فاقتش از بید مجنون نازک تر است

چهره نازک معشوق نازک خیالی نازک است

همچو یوسف کم نگشت از هر طرف بازار او — چون زلیخا مرده در زن راه طالب بیدار او
برد نقد آبرو را از شکر گفتار او — هست صد کان عندلیب بدعت گلزار او

لفظ نازک صوت نازک خیالی نازک است

دلبرم کمان نازکی را بست تست — تیر قضا کرشمه جادوی مست تست
یک نقطه یک نگه تو از قلب صد هزار — شه در فلک همیشه چنین شست تست
برگ گلی بهشت یکی هر چند نازکست — شرمنده پیش لعل لبی چون تست
آخر خراب چون عالم زلف می شود — آنکه کمر به بسته بقصد شکست تست
آمد بشان نازکه عشق تو لاابوت — زیرا که هست و بود حریفان بدست تست
او صاف قامت تو بمن دوش خامه گفت — یعنی که سرو در چمن ناز پست تست
خوابی بکعبه خانی و خوابی ببتکده — جانان عنان این دل ویران بدست تست

ماجرای این هوش ربا و زیبا چه بود

سبب این که بیت بالا در زیبا تست

دوش از زیاده اسرار شد مست — تا تم از سبب کلستان شد مست

سواد زلف کافرکیش افشاند — بت و بتخانه را زنار بر شد
بدور چشم مست می‌پرستش — گروه غافل هشیار شد مست
تعجب کرد خورشید جمالش — که زرات جهان یکبار شد مست
صفات لعل نوشش بنوشتم — قلم زد حرف شکر بار شد مست
خزان یارفت شمشاد ارش بگلشن — گل و سرو و سمن با خار شد مست
نمیدانم چه گفت در پرده مطرب — که سنبلها از صدای نار شد مست
الهی گفت منصور از شرابش — ز موج جوش ریسمان دار شد مست
برفت بهر شکار از شهر بیرون — ز بویش گبک در کهسار شد مست
به بزم کاف و نون از خانه خودش — چه جای بار نیست اغیار شد مست
سرازجیب من گلعذار برآورد — ز بخیه بر سر بازار شد مست

بکی از همه بوالفضولان مسکین
ز فیض همرهی صاحب کار شد مست

اگر بخت من از خواب گران دیدن بیدار شد — خورشید جمال تو بنیم رخ بما بنماید
حاجی زپی آنکه بوسد حجر اسود — من در هوس آنکه ببوسم کف پایت
دل در غم زنجیر دری کعبه نبندم — گر دست دهد سلسله از زلف سیاهت
درمان نشود لازم جان بخش مسیحا — زخمی که بجان خورده ام از تیر نگاهت

با هر که دلت هست درین سلسله خوشباش — من رفتم و کردم ز سری صدق دعایت
سوگند بخدا غیر تو یار نگزینم — گر یار بگیری تو ببدانی و خدایت
نی اندوه کفر است مرا نی غم اسلام — از بس که منی گم شده مستم هوایت
گر عقد مرا ناخن تدبیر کشاید — گر تو تنگ ای زمیان بندقبایت
صد سال سر از خاک لحد برنکشم از شوق — گر بشنوم ای سرو کل اندام صدایت

از هر طرف اسوبکشی از طاعتی مسکین
تو باوت حسینی و من کاست کدایت

سلسلهٔ دل بار چرا یاد نمیدانیت — جز جفا مهر و وفا یکسر ازان بیگانیت
نه من از عشق تو آشفته و سر گردانم — کیست کو شیفتهٔ زلف پریشانیت
بسکه کردی بستم فتنهٔ آسیران فردا — نیست یکدست که در چاک گریبانیت
خوش قدان چمن ناز فراوان دیدم — لیک شیرین تر ازان سرو خرامانیت
بر سر راه چو جوان میگذری آب حیات — روح فزاتر ز لب لعل سخندانیت
روز و شب پیل آن نرگس مستی ایدل — یکسری مو مگر اندیشهٔ ایمانیت

بلبلان در چمن عشق تو بیمار شدند
همچو مسکین دگری مرغ شکاری نیست

بلبلان دیوانه شد ایگل ز رافت نی بس است — با جنون هم خانه شد دیگر فسون کافی بس است

در بساط حق پرستان جمعیت نماند — سبحه‌ها از تار سنبل پریشانی بس است
ترک تازان تو از کشتن نمی‌گیرند دست — شاه خوبان ارحم کن این ملک ویرانی بس است
در قفس بستن چه لازم بهر این باغ را — در ضمیر برگ گل اندام ویرانی بس است
دی شنیدم فوج غمزه‌ی زهر کشتم — نام به حاصل مکن یک ناز پنهانی بس است
شد ز بزم تو فلک دود دنیستانم برون — ای سراپا شور محشر آتش افشانی بس است
فکر هندویت زدین بازم بگیری ای بتان — از خدا اندیشه کن این نامسلمانی بس است

نطق شیرین طوطیان را شهد و تنقل ساخت
خویش را سوا کن مسکین غزل خوانی بس است

تا شدی سوی گلشن رنجیت گلستانی بس است — نرگس از غم رنگ خون دل ز رخسارم گرفت
شد ز تیر جادویت کودیده‌ی بادام — سنبل از غم رنگ کاهل زرد رخسارم گرفت
از نگر شد خانه‌ی داغ تذرو لاله — در دو چشمان تنگ تو غنچه شد پریشانی بس است
تا ز جیب افلاکی بیرده از نقاب آبروی خویش را — زرد شد خط مهتاب آبروی خوبان بس است
تا به تیغ ابروی آب قتلو دادند — از پی اصرای عاشق بیخطه بازار گرفت
بسکه گرده تحصیل علم دلنوازی را — خون خود به پای تو کافروسلمان گرفت
غنچه لب لعلت معجزی که تا دم زد — حکمت از مسیحا رفت خاتم از سلیمان گرفت
با جنان سوز کاش چندی بود پروانه — شد ز دیدنت مدهوش گل بخاک نشیند گرفت

کشت یوسف حسن جلوه گر سوی بازار به
در نزاکت پیش مسکین نقد دین او ایاز برخت

آن بت کز بت خانه چین است همین است — خود بین خم پرده نشین است همین است
دلدار خم ابروش نظر کرد و همین گفت — آن قبله که در ملک یقین است همین است
بلبل که به بستان رخ او دید بگل گفت — شمع فلک و ماه زمین است همین است
یاران شود بیشه‌ی عشوه‌ی خالش — سر فطرت گردد کشور چین است همین است
بنوشت قلم در صف لبش خنده زنان گفت — خوبان همه اشی زیر نگین است همین است
گوئی که خط دلکش او دید یقین کرد — آن نسخه که در فتح مبین است همین است
زاهد بمکن اندیشه ز ان چشم خمارش — غارت گر ایمان بگزین است همین است

قمری که نشیمن مرغ مسکین بقفس ماند
طوطی که منطق شکرین است همین است

این پیر چنین بود کاتش در بیت الحزن او زد — شور و غوغا در میان شب و روز افتاد
جان ما الحق بیزه بردار او منصور وار — پیش زبان بانگ انا الحق در زبان او فتاد
جام می از دست ساقی سرمست او از خلوت بدور — عکس شمع لامکان اندر زبان او فتاد
یک عدای چشم او صد فتنه را بیدار کرد — این بلا از ایمان کاشتگان دور او فتاد
گشت با تیغ جفا لقمه‌ش صد آفرین — مهربان شد جا بجسم ناتوان در او فتاد

یک سخن از زلف مشکین با صبا آهسته گفت ماجرایی در میان شب بر دوان در داد و رفت

در بیان مسکین از پریشانی ناله و سوز کرده:

آتش اندر آشیان بلبلان در داد و رفت

ابدل از بهار برخیز و موسم جوانی رفت خط دلبران سوز دار ب زنده گانی رفت
زخم تیغ یوسف را از دل زلیخا پرس کان زمان بکوش او نام کاروانی رفت
غره را ببین آخر تیغ در کمر دارد غافلی مکن کز دست جام ارغوانی رفت
زاهدان ز فکری خام سبحه را بنه بر نام رند بخته بالا نجا از ره نهانی رفت

سوختن مسکین بخشیده از کرم جای:

پیش از آنکه سر کوبند گرم جهان فانی رفت

بیخته دارد دلش رحم مسلمانی نیست میل او غیر جهان سوزی و ویرانی نیست
تا ز کسوداي سری زلف وی افتاد بسر کار ما جز غم درد سر سودانی نیست
گفتم ای یار بغرقم قدمی نه گفتا کی ملک لایق این تاج سلیمانی نیست
خنجری باز ورا حلق زنج می باید ورنه هر کاد مری لایق قربانی نیست
هست این خانه پر از کاهگل و خشت و چوب تا سیه چشمکی از بخشش رحمانی نیست
هر کسی هست ز جام می خود مست و خراب ورنه هر جان خبر از باده روحانی نیست
تا تو از خود نروی ره بدرون طرف عشق راه بردن بدرون طرف عشق آسانی نیست

عشق بسیار بود عشق خدا عشق نیست کار بسیار بود یار مرا یار نیست

همت مسکین هم جان سپردن بسیار:

شهسوار چو یکی عرصه جولانگه نیست

از سری بیمان گذشتن هر دم ایجاب نیست کشتن عاشق بدرد و داغ هجران واجب نیست
سوختم همچون کباب بر سری کوه امید این قدر مسکین دلی ای بر بریان واجب نیست
طاق ابروی بت چو خوش محراب جان افتاده است گر دمی جانی بر آن زلف بر آن واجب نیست
صحبت یکدل حذر از تیر آه عندلیب ایکل تازک بدان در پرده پنهان واجب نیست
صوفیا گر عشق ورزی بنه اسلام را زلف کافر کیش خوبان با مسلمان واجب نیست
با وصال یار دوزخ هر کجا شد خوش بود لبی ای و معشوق در بستان رضوان واجب نیست
حرف بی معنا نوشتن در کلام حق چه سود کشتن دل آشنا آخر پرستیدن چه سود
رنجش خوبان مرا دمساز ایشان ساخت ایمنند از تیر از خون شهیدان خون نیست
گر سوار عشق بر بالای آشوب دم است هر طرف هم دوش رقص بار رقیبان خون نیست

وی از پیر عشق پرسیدم مرده و اهل بیان:

گفت مسکین در میان ره فکر ایمان خوب نیست

قامت سرو سهی از زلف مشکین سایه ایست آب حیوان خضر لعل شکر خا ایه ایست
خط جانی بر لب لعل و بر آب گل دمیده سبزه بر گرد گل گلشن زیبایی است

عرش اگر سیمی طلبی در ملک سینه ماست
کرخدا بیطلبی مسجد اقصا این جاست

صوفی خرقه آسوده زانو پاره بنوشتا
ساقی صاف می و جام مصفا این جاست

خسته مجنون چه کند گر ننهد بوسه بر خوفا
بر سر سنگ در و دیوار کریمی این جاست

بعده مسکین اگر این شیخ بیفتاد بیهوشی
علم تو بیگمری هوی که مسجد اینجاست

دلا بیمار شو بیمار طبیب مهربان این جاست
بیا از ملک تن بگذر حیات جاودان اینجاست

چه بودار کعبه ای حاجی طواف خانه دل کن
زاب و گل بیت چوبی کرآن شه را مکان اینجاست

زغیرآیینه اجانو یک جام مصفا کن
شوی خرشید رابینی زمین آسمان اینجاست

اگر همچو نبی بکف آری چو غواصان ز سر بگذر
بزن غوطه در این دریا که در قعر جان اینجاست

بیا ای واعظ رعنا مکن شور از هوای خود
مرید پیر رندان شو عجب رطل گران اینجاست

بگردش در مرش کردیدم سرانجام بار سیدم
زدل این رمز بشنیدم که آتشخانه دان اینجاست

نه منصور این سخن میگفت چنین دار و رسن میگفت
همه سر و علن میگفت بیا سر انا الحق اینجاست

بیا بشنو ربابی حاصلی از حال میگوید
چه شیرین حرف بی صوت و کلامی زان لبان اینجاست

عجب آنه بطور و طا بیا مسکین شو میران
بیا بیرا غریبی عرفان ز رحم تا مکان اینجاست

یاران دل من دانه اشیدای فقیر است
اندر سر کار من فکر و تمنای فقیر است

از چرخ برین فارغ و آزاد گذشته
آنجا که مقام خود جای فقیر است

در دیده صاحب نظران مظهر جاوید
یعنی چه بود خاک کف پای فقیر است

[illegible]
آن سلسله جهد قرب ای فقیر است

شمس قمر زهره عطارد کوکب
در شعشعه اعارض سیمای فقیر است

قارون که فرو رفت بگنج زر دسیاهیه
میدان اثری آه اسیجا فقیر است

موسی که زخود بیخبر افتاد بسینا
یک بعده از انوار تجلی فقیر است

جبریل که اورا بسر صدره مقام است
از روی شرف بنده ادنای فقیر است

عارض بود از دیده بیننده حجاب است
مسکین که نمیبیند سگ درگاه فقیر است

چرخ یکپایه زکاشانه درویشان است
خنفر دردی کش میخانه درویشان است

آنچه نوریست که در کوکبه مهتابان است
مظهر دانه یک دانه درویشان است

من چه گویم که حکایت بحقیقت ماند
در زبان ملک افسانه درویشان است

شد یک قطره ای موسی عمران مدهوش
همچو جبریل که پروانه درویشان است

دور از رحمت حق آنکه بود چون ابلیس
دل سیاهست که میخانه درویشان است

گر بتن زار و نزار آمده بدان عیب مکن
گنج حق در دل ویرانه درویشان است

همچو موسی که زخود بیخبر افتاد بطور
نشئه دور عجز و پیمانه درویشان است

روز حشر که بگویند هم خلق انفسی بار عالم همه درست نه در دولت است

بنده مسکین مرد از حسو مسلم از دین مطلب

مرهم درد تو در خانه درد دلت است

گر تو شیشه بگیری از برگ گل نقابت شمع در زیر بیرد تا در ملک نقابت

مهر از شرف نبودی بی چشم چراغ عالم گر اینقدر نسودی رخسار تو در کتابت

بگشا بغمزه مارا آزاد کن ز هستی ایمن بجان اسیری چشم الیم خابت

گر لاله نام کم بعد از وفات روید باشد نشسته در خون از حسرت دهانت

جانا شده بره گذارت خاک نیازمندی شاید شود مشرف بر خدم جنابت

دل از خیال لعلت آمد بوجد مستی معلوم شد جنابم بر تست شربت

گفتی کمینه مسکین بکعبه کوی جانا

گشتم چو بد ره انجم از دود آه انجمنا

بیا ساقی که وقت عیش جام است ازان می ده که او را عشق نام است

بزن آتش بسوزان هستیم را بنوزم عقل در سودای خام است

جنون مستم از فیض سیاهی است نه از خم شراب دینی جام است

بگو بی می حرام ای مغبچه شهر ولیکن زنده یکی بی می حرام است

بقتل عاشقش خنجر که ما را نهان غمزه جادو تمام است

بگویش روز شب در گفتگو یم نمیگویم که این بیدل کدام است

چه خوش گفت ارسطو و افلاطون و فرخ طبع مسکین

عدد ارسطو و فیثاغورث و افلاطون اجسام است

آن خنجرت که نیم خی بریان خرمن اوست منظهر زرات عکس سیمای اوست

طاق ابر دیش بلال قبلگاه قدسیان لیلت المعراج عالم جهه عمر سای اوست

جاحت کرد مقعد مشی راعرش اعظم طوبا در فضای لامکان منزل ماوای اوست

گفت موسی رب ارنی آمد ندا لن ترانی جنت دیدار زیب دیده بینای اوست

خیزد آشوب قیامت چون نهد اندر رکابه آفتاب اهل محشر عارض زیبای اوست

شمع ایوان رسالت اوج اوج داوری تاج فخر نسل آدم کفش کردون سای اوست

دل نه تیر غمزه اهل اوداده از روح خواند

طالعت مسکین شهید تیغ استغنا کاوست

ای سوره و لیل دلیل است زهویت وشمس الضحی آمد وصف گل رویت

جان یافت ز فیض نفست عیسی مریم خضر است بجان تشنه آب سر کویت

مخمل تتم از مهر تو سرسبز مدام است گشته است دلم زنده جاوید بر بویت

شهد و عسل و کوثر و سرچشمه حیوان یکقطره نباشد بود از خلق نکویت

صد ریشه شده سبز مدام از ادب مسکین داریم امید البته عالی ز رفیعت

نی هم‌دم و سکوتم که خاموش نشینم نی یار وفاکیشم من فرقت زده سویت

سکین زخدا میطلبد البته انعام:

هر شام و صباحت طرف خاک سر کویت

الف از عشق مبتلا گشتم مرا همی با دل نگار کجاست بهار رخم خزان گردید از غم یار گو کرا کار کجاست

تا وا نگارد وصل جانانم همچو لب تشنه آب جیوا را خاکم کفن بنان هوس است دهن بباد فنا گور کجاست

جرم من از زبان بگذشت ساخت است خراب همچو ما حکیم گر همی نبود ز لطف چاره غمار رنگار کجاست

مژگان من ز فرقت یار همچو سیل بلا کشی کنعان دلبند خویش گم کردم دیگرم هوش اختیار کجاست

ذوق جنون بسر نفتاد شیشه زهد را بسنگ زدم ریاضت بسی معلوم کرد سبحه خانه خمار کجاست

زهر هلاهل امید هم بوی وصل وی نیامد از یکسو سر بسر شدم خراب از غم کو مرا یار غم گسار کجاست

شمع عشرت من نمرد تا ندید چون زاهد خانقاه و دران جرم خانه در شب هجر جمع وصل عشقبار کجاست

ضایع شد عمر چو عزیز بگشته همه جام رود حباب طره او دو دیده بخواهم عشوه چشم یار کجاست

ظلم هوا و کبر و غرور کرد تا راه کشود ورا عشق جنون او سر سینه تا کند قطع این حصار کجاست

عهد وفا بسکرن دارم از رفیقان همه فا در دل خدایا تو یار عمر عزیز همی جا بیقرار کجاست

قصه رجال خویش بران علف نزا بوسه در رباب لیکن مرحمت کرو فت ای است وا بران عیش کنعان کجاست

لیلی اگر فته بر دره تاز خ سیکند همچو مجنون بر دره دیوار مجنون خویش پیچ بدیگان تیر کرده در زار کجاست

نقطه دو کون آورد م که بیار م چیکدو ی یار ندان در عهد ما همی بر ما گو که خانه اغیار کجاست

الف از بازلا بندر تا عدانی کر سکو کجاست

هلاک که بست زنده کیش دل بی عشق و علاج

عاقبه بیمار منده بی همی عیاد ت ترا هم چیر خ کنه ست

بی یقین کفت عاشق مسکین وصل همی همچو ای جوز کجاست

ای هم عنان بجز تو خورشید و ما کجاست هر طاق ابروی تو مرا قبله گه کجاست

تیر زدی ز ناوک مژگان بسینه ام خون میچکد ز دیده ندانم مرا کجاست

هستی که بست در دل خوبان بجز وفا کشتی مرا بظلم بکو آن دغا کجاست

حکم ترا بخویش بجان و سرت قسم نازو عدا و شیوه چشم سیا کجاست

بان میدهم ز حسرت یک بوسه ات لبت بر کو که خنده لب خندان فا کجاست

هستی همی تیر بسویم حیا بکن ای ناز نین بدیده عاشق حیا کجاست

از عشق بتان طعنه میزنی ای بیخبر به بین که بغیر از خدا کجاست

رفتم زدم ز بهر تفرج بگلستان بیروی تو بدیده جانم صفا کجاست

از پای تا سرت همه جان کرا می است می پرس از لبت که مراد عا کجاست

سکین شد از جفای تو آزرده از وطن

جایی نکافتی آن سکین را سرا کجاست

شاها جیلانی کر نامش مس جانرا کیمیاست بر تو انوار دوش هم قیامت را صباست

رخش نازش با بقرق چرخ اخضم میزند خاک راهش تو تیای دیده خرشید ماست

دردی صد مرده را فی الحال زنده میکند — آن لب لعلش کرا دی سر چشمه آب بقا

آیت ولیل از سودای زلفش نسخه ایست — آستان حضرتش با دلبران خوش علاست

هست شهباز کرم مرغ جهان عالم جود او — سوره والشمس در مدحش ز پایانی گواست

پست شد زیر فرودستی دون هر قصب و دلی — بند نعلینش بفرق اصفیا بال همماست

قیمت این ذره چه اندیشی هر آن خرد — از مقام قدر او آگاه بود دانا خداست

در کلستان اصفاش همچو سکین هر طرف
صد هزاران غنچه لب خوشنوا در ماجراست

محبوب سبحانی پیر ما سلطان عبد القادر است — سر خیل خوبان سر ما سلطان عبد القادر است

ساقی بزم عارفان شمع طریق عاشقان — سرمست جام لامکان سلطان عبد القادر است

سلطان تخت جام جم ابر یمن کرم — سرمایه جود و کرم سلطان عبد القادر است

قطب سپهر کبریا نور دو چشم مصطفی — خرسند گردون دغا سلطان عبد القادر است

خرگاه او چرخ علک کهواره جنبانش ملک — در چهره یوسف نمک سلطان عبد القادر است

سلطان اولاد نبی بر هم رود یاد علی — محبوب رب العالمین سلطان عبد القادر است

سر خیل اولاد نبی چون دُر در دریای علی — افسر بفرق هر ولی سلطان عبد القادر است

جان من جانان من خلد من رضوان من — هم پرتو ایمان من سلطان عبد القادر است

هر جا بود دیجا زه محبوب ربانی — از نشأه جام سلطان عبد القادر است

آنکه بحق باشد قرین در قدم اش شد زمین — عیسی دم و یوسف جبین سلطان عبد القادر است

جنت ز وصفش پر ثمر دلزه از میش السقر — سلطان هر عالم سلسر سلطان عبد القادر است

تا نهضت و صلش رسید سلسله جودت بیاید — آنرا که ایزد برگزید سلطان عبد القادر است

در کس بجود اردسری در حضور عرفان پیری
میکین از کلبان در پی سلطان عبد القادر است

چراغ روزنه جان محمد عربیست — ظهور مطلع ایمان محمد عربیست

شمع سراج حق آفتاب جمع رسل — نزول آیت قرآن محمد عربیست

شفیع جمله بشر هم بان کشتی نوح — میان شدت طوفان محمد عربیست

طبیب علت عیسی نجات اسماعیل — ز زیر خنجر عریان محمد عربیست

سراپا آتش غرود از زهر خلیل — هر آنکه کرده گلستان محمد عربیست

بطور جلوه نما همچو ما عالم سوز — بجسم موسی عمران محمد عربیست

رواں چو چشم مسیحا فصاحتی ادریس — نگین دست سلیمان محمد عربیست

نقاش قصر فلک سجده گاه جمع ملک — صفای گلشن رضوان محمد عربیست

بوج چرخ لطافت چو زهره است پرویں — دلیک بدر درخشان محمد عربیست

بهار صدق ابوبکر بهر عدل عمر — که علم و دانش عثمان محمد عربیست

بجمله شیخ بدین مدعا بود بر شکن — ولایت شه مردان محمد عربیست

حسن چو دست بخلق از میان گلش داده
انیس راه شهیدان محمد عربیست

زبهر امت عاصی ز شام تا بسحر
همیشه دیده گریان محمد عربیست

خرد بشش بهر عطا آفتاب بر بامش جزا
چو موج در دریه عرفان محمد عربیست

بیان اهل شریعت قلوب اهل طریق
امام کعبه عرفان محمد عربیست

ببین بچشم غضب بر فتنه دران زنهار
چرا که سرور ایمان محمد عربیست

چه حد آنکه کند وصف او من مسکین
صفات کرده رحمان محمد عربیست

ظهور صبح دلارا محمد عربیست
امام مسجد اقصا محمد عربیست

قبای سبز فلک تاج زرنگار قمر
چراغ کعبه دلها محمد عربیست

هرانکه رخ قدرش بپک کشودن ماشیم
نهاده پایه ثریا محمد عربیست

برانکه داده ز فیض قدوم در شب قدر
شرف بعرش معلا محمد عربیست

هرانکه خورده می وصل از کف ساقی
ببزم قرب اودنی محمد عربیست

اگر چه حکم مسیحا بمرده پیرفت
حیات جمله اشیا محمد عربیست

بهر چمن که بپیچد کلی بهار فزا
بچهره همسیما محمد عربیست

هرانکه مدحت دانش بپای نیکو جست
بکلفت قادر یکتا محمد عربیست

بفضل دل مده امید مجو امان ز کف امروز
چرا که رفع فردا محمد عربیست

چه حد آنکه کند وصف رفعتش مسکین
جیب حضرت اعلا محمد عربیست

رشک گلزار جنان خواجه بهاء الدین است
یوسف مصر زمان خواجه بهاء الدین است

شهسوار فلک همت و چوگان گویست
این ره تحقیق بران خواجه بهاء الدین است

ره روان گره کعبه دل یافته اند
مشعل راهبر ایشان خواجه بهاء الدین است

این همین گربه برش خرقه درویشی بود
افسر پادشه آن خواجه بهاء الدین است

ظاهر از اشک خدا بر سر انگشت دیست
عالمی راز نهان خواجه بهاء الدین است

سالها گر به پرد پی نبرد اسیح ملک
گنهر عرش مکان خواجه بهاء الدین است

در سیه خانه دلها در حرم قدس الله
ماه دیجاجان جهان خواجه بهاء الدین است

وصف او رنگ ز آیینه جانها ببرد
جوهر تیغ زبان خواجه بهاء الدین است

مرهم ریش دل از لطف ز بران بخشد
حاصل عمر جوان خواجه بهاء الدین است

حل هر مشکل و فریاد رس هر مظلوم
مونس غمزده کان خواجه بهاء الدین است

هست مسکین گدا قربا شیرین سخنش
آه چو خوش سر و روان خواجه بهاء الدین است

سر بران جهان خواجه محی الدین است
واقف سر نهان خواجه محی الدین است

باعث کون مکان خواجه محی الدین است
سایه اروح روان خواجه محی الدین است

جوهری تیغ زبان خواجه محی الدین است

آن شهنشه که درش جای جبرئیل دارد — بستون چرخ فلک خیمه سرایی دارد
چهره ملک و ملک نیز سپاهی دارد — در ره ناز ز بولاک قبایی دارد

باقیین عزوجل نشانه خواجه محی الدین است

آنکه از غمزه دیدار تو آمد مست — کفر عالم ز فروغ رخ تو آمد پست
آن سیه دل که بر تو کرامت بنشست — دو جهان بر قلب دو بی را قدم کرده پست

افسر بیاهر دو جهان خواجه محی الدین است

آنکه در صدق چو صدیق بود در ره دین — هست در عدل چو عمر شه دین را آئین
باشد از علم حیا ناسبه عثمان چنین — آنکه او در دلست چو علی نور دلا بیچین

ایماء تحقیق بیان خواجه محی الدین است

در دریای حسین سرو کلستان حسن — مظهر نور دو عین واقف بر سر دو عین
در لقب عرب آمده است بر اشکن — مرده را زنده نموده لب لعلش بسخن

خنجر دی زنده دلان خواجه محی الدین است

آنکه بر رو دل خسته مدوا میکرد — نور حق در دلش هر لحظه تجلی میکرد
سرو او جلوه بر بستان او دنی میکرد — همچو عیسی بدمی مرده را احیا میکرد

طلعت جان افزای خواجه محی الدین است

بقیه لیلی

گیست تسکین که کند وصف آن زلف ترا — کشته حیران ز صفات کرشمه لوح قلم
شده بر پیش رخ او مه جهان تاب عدم — کس ندانند بجز حق عظمت آن شیع حرم

بهر تراز شهر یاران محی الدین است

ای طریق آشنایی رسم مهدی تو نیست — جز جفا مهر و وفا نیک دلی خوی تو نیست
قتل عالم کرده و هر دای یک مو بی تو نیست — تیز تر تیغ فلک از تیغ دو ابروی تو نیست

گیست کان مفتون چشم مست جادو بی تو نیست

روی پوشیدی چو برق نافرام ساختی — بر طریق ابر چشم اشک بارم ساختی
هر کجا منظور نظار سرای دارم ساختی — جلوه کردی وز فنی خوار و زارم ساختی

اسیح سرو خوشتر از بالای دلجو بی تو نیست

وعده بر من میدهی سوی رقیبان میروی — مینهی بر سینه ام صد داغ حرمان میروی
از برای قتل من چون تیغ عریان میروی — می خرامی بر طرف سرمست خندان میروی

از برای قتل من چو تیغ عریان میروی

از حرم دانم شهر یار پرستان میشوم — باز از کیش مسلمانی بیشمان میشوم
میدهم دست مزید هر کبران میشوم — از دو جهان خاک کوی بت پرستان میشوم

الضم بجانم از جهان ابروی تو نیست

چشم پوشیدی و شوری در جهان انداختی — سر خم پوشیدی و دوران عاشقان ساختی

سوختی جسم و تنم خاکستر م را بیختی — جان من قربان تو بازم چرا بگریختی

خون ما ای عاشقی با بیکسی یا بیوفا نیست

من نمی دانم چه سازم با تو بار نازنین خو — کس ندیده در جهان مثل تو شوخ فتنه جو
رحم فرما ای بت شیرین زبان تلخ گو — بردم از بحر و بحر الجوا گوه بگو

روبروی همدمی در گلشن رویا نیست

ای بتا ای جان جان کی زمن باشی جدا — بار جانان نادر ستی یار دیرینه آشنا
روشنا ای سایه ای خورشید زهر خدا — یک سخن بشنو زمن ای سرو خوش رفتار ما

نسبت مسکین سفایل با سگ کوی تو نیست

از دل دل نوشتم در غم کز نیست — صد قاصد ی فرستم نامه یکی جواب نیست
هستم چو عندلیب بی یار و گلاب نیست — گر تو شبی بگیری از بیش رخ نقاب نیست

شمع در زیر گیرد دامن در فلک مهتاب نیست

چون تو بتی ندیدم هرگز بنی آدم — از خود دار فرشته از چهره مکرم
شد زنده طالع دم تو عیسی بر بطن مریم — مهر از سر شرف بنمودی چشم و چراغ عالم

کی اینقدر خشونت یار خسته در رکاب نیست

از هر کرشمه من دیر در عهد بستی — شام صبا نکردی ای بی وفا نگشتی
رفتم بهار و نخلت در کوی بت پرستی — بگشا بغمزه ما را آزاد کن ز پستی

این بجان اسیر چنان تلخ تر عذاب نیست

تا کی چو غنچه جانا با دیگران بخندی — ما را بدرد هجران تا چند می پسندی
اندک ز ما رمیدی دل با دیگران نبندی — جان شد بره گذارت خاک ز ما نمی گزندی

شاید شود مشرف بر سنگدم جنابت

در دو جهان قلندر کشتم بجست و جویت — آخر یکی ندیدم ایسرو ناز رویت
با درد و داغ حرمان مردم در آرزویت — گر یار ما بخاکم بعد از وفات رویت

با سنگ نشسته در خون ما رخ صورت لیابت

پرده ز رخ فگندی یار خ خان شکستی — هر جا که مرغ دل بود در دام زلف بستی
دور از تو نالیده در دل چون تو بتی بهستی — دل از خیال لعلت آمد بوجد مستی

معلوم شد چنانم بر شه رسالت خوابت

بودم بره دوات کمتر ز خاک کویت — چون من نبود دیگر در دو نبوا سویت
بودم شکسته جانی در کهربا گدایت — گفتی کمین مسکین کهتر م ما بیت

گشتم چو بید لنجم از ذوق این خطابت

آخر این شوخ ستمگار مرا واهد کشت — خار گشتم ز غمت زار مرا واهد کشت
صد دعا کردم او لعل بدشنام گشود — با چنین تلخی و گفتار مرا واهد کشت
این چنین رسم کران دیری بدو خود هم — پی سبب عاشقت کار مرا واهد کشت
جلوه گر بودم بر دو در قصر بلت — منتظر در پس دیوار مرا واهد کشت

سیکده گشت بیجو خانه زنان با جمیر — آه ازین کرده کردار مرا خواهد کشت
میدهد دیدم ازیش گریه گمان میکنم — آخر ازین گریه بازار مرا خواهد کشت

چشم مسکین چو بران نرگس خونریز فتاد
گفت کین بیچاره بسی دود مرا خواهد کشت

ای دل مرده چو حقی ایام نوبهار است — فکر بیکار راحت کن امروز روزگار است
گر عاقلی خبردار فرصت زدست مگذار — عمر است بیقرار او دور اعتبار است
تا دانه نکاری مقصد بدست ناری — کردان بعمر باری ایام گل و بهار است
در جور محنت کل امروز کن تحمل — کز عاشقی چو بلبل مقصد بزیر خار است
هر سال و ماه و هفته هر روز و لحظ لحظ — چون دانهای سبحه عمر تو در شمار است
هر کس که در جوانی حاصل نکرد معنی — در فصل ناتوانی جز توشه مسار است
با جاهلان نادان با هیچ است بزاری — با عاقلان دانا یک نکته صد هزار است

مسکین ترک سپاهی ما را مساز اشفته خونریز

قمریا اگر نداری هم رنگ زلف یارم است

دردا که دیری ای سرو دلنواز شکستی — سر تا بپا ز خرمی لیکن دلی شکستی
هر دل که رو بردند باز لقا و فروشند — بر درد ما تجلی افتاده چون تو هستی
از دست چون تو صیاد جا نبرد صیدی — بر قوس ابروی او از غمزه صد خدنگ است

یاران چه صید سازم با ترک مهوشی — لشکر بنا زسته است ده با یکی است
غلطان ز عارضش او خون کشت ز اد زاد — هر یک بجان عاشق چون گوله تفنگ است
از تیغ هندوی او زاهد بجان بپرهیز — تشنه بخون مسلم چون کافر فرنگ است
تا جاودان نسازم ترک شراب نوشی — زیرا که لعل یارم نیکو نو باده رنگ است
ای چرخ چرخ فرسش تا این عقل سپاهی — در عرصه گاهش چون رخش فهم لنگ است
ست هنشه بجایش جا کرد در دل من — در پیش عزمت او ملک دو کون تنگ است

طره مسکین اگر چه غرقه در بحر جرم و خوشش باشش
عیب غلط مجستن بالله ز خواجه ننگ است

بیا که رونق ما جز بمیکده نیست — بجلک دیده ما جز بخون دشمن نیست
بخم چوگان نوبت مده بدشمن کام — که بر زنند بسر تا بگاه تیر نیست
بهر دیار مرو بهر نگار دل مبری — یکی چو بد رجمالت بهر دیار نیست
اگر ز حکم مسیح کرد مرده را احیا — ولی چو آب زلالت بجان فزایی نیست
ز کنج حسن تو یک بوسه امید من است — که نا امید کسی از دولت خدایی نیست
بچشم تو دلو دین دار مو نشد مایل — مگر بمذهب تو رسم آشنایی نیست
چو گوی زار زنم بیکج تنها بی — که هیچ درد فزون از غم جدایی نیست
بر د به آتش هجران اشک سوزانم — که میل بار بدین دلق پارسایی نیست

بجست و جوی تو آید دست در بدر خشتم وگرنه مقصدم از بود من برگ هوایی نیست

ز بلبلان خوشش الحان بیاد مدحت تو ہو
بسان طوطی مسکین بخوشش نوایی نیست

بعالم چون تو رعنا دلبری نیست بسحر سروبت غارت گری نیست
بت زلفش که زنهار ندارد دلیلے چون من از عشقش کافری نیست
هوس دارم که از جان سجده آرم بجز ابروی هلالت رهبری نیست
ز بهر غارت ایمان عاشق ز چشم مست تو ظالم تری نیست
اگرچه چشم تو کوثر لذیذ است ولی چون لعل تو روح پروری نیست
میان کعبه و بتخانه و دیر ز سودای تو خالی یکسری نیست
کجا افغان کنم از جور دستت ز تو در دو جهان بالاتری نیست
میان بحر دلها سیر کردم بجز عشق تو دیگر گوهری نیست
ز انوار تجلی جمالت بتان را رخ چو تو زیبوری نیست

چو مسکین عندلیب خوشش نوا سیه
میان باغ دعوت یاوری نیست

یکشب نشد که ز هجر او دیده ام پر آب اشک ندامت دمبدم از دیده بر جهان
هجر پریرخان همه بر من گران گذشت در باده جمعیم از آن شیشه گران

می خورده مست آمد برون خنجر بکف آن سرو ناز شش مست ما خون مرا در پای کی ریزد چنین
در دره صدف صورت نه بست در بحری پی در دل تا ابر نیسان کرم یکقطره باران نریخت
کشتم بدین حسرت هلاک کی آید از لحد گرد خاک سودای او از سر نرفت ذکر لبش از جان نریخت

مسکین بکوه و میکده یار همه و تقوا نبرد
تا تیر دی محو بیشه و دشت و خیابان نریخت

یارانِ دل من دانه شبهای فقیر است اندر سر کی من فکر و تمنای فقیر است
هر گز نکند جانب فردوس نگاهے هر دیده که مایل به تماشای فقیر است
انوار رخ یوسف برق شجرے طور یک لمعه از عارض زیبای فقیر است
سرمایه خلق عدم معجز عیسے از لذت سخن لعل شکربار فقیر است
چون حلقه در بحر حقیقت خود از لم آنجا که مکانے نبود جای فقیر است
بر این لولاک چو جبا زل دوخت زیبنده سر و قد رعنای فقیر است
اسفیر کز دیشه و هر جامه عصیان یکقطره از ریشه دریای فقیر است

یا علک دو کون سر از تو خرچو فزون کرد
مسکین ز یکجان خاک سر پای فقیر است

آسرش یک پایه زکات نه دروبش است در زبان قلم افضله دروبش است
صدف کو تو مکان را که بنامش زد از ل مقصدش کو هر یکدانه دروبش است

زلف حور اندر بهشت و در دهٔ چشم فلک — خاکروب در میخانه اش درویشان است

دور باد از رحمت حق آنکه بود چون ابلیس — دل سیاهست که پیکانه اندرویشان است

گر بتن زار و خرابند بدان عیب مکن — کج حق در دل ویرانه اندرویشان است

همچو موسی ز خودی بیخبر افتاد بطور — نشه و جرعه پیمانه درویشان است

روز محشر که بگویند همه خاصان نفسی — بار عالم همه بر دوش نه درویشان است

آن کرمکیس ره پیک تیمور لنگ گردد شهید
هر کس دلکش مستانه اندرویشان است

شدم بیاری یاریکه یاری نداشت — بچیدم کلیی را که خاری نداشت

بکویش رسیدم شبی ناگهان — زمانی دلیل و نهاری نداشت

بعوسق قضا بسته تیر قضا — بجز کشتری دل شکاری نداشت

ز چشمش چنان نشه یافتم — شراب دو ساله خماری نداشت

بدور رخش رویش مرغ جانم — چو پروانه یکی قراری نداشت

بدریای وصلش بسی غوطه خوردم — بهر سو دویدم کناری نداشت

بمیدان نازش بسی کشتگان — بدیدم که حد و حسابی نداشت

بخلم بسی وعده فردا نمود — که یک وعده اسواری نداشت

چو بیرون شدم از سرای جهان — دگر حاجب و پرده داری نداشت

شکستم طلسمات اماره را — بگنج رسیدم که ماری نداشت

ازان در نداشت سکین نهان کز عشق
که در دهر یکه یار غاری نداشت

دلم بد در کلی روی دوست حیران است — چو لاله در جگرم داغهای حرمان است

ز تاب سنبل او گشت عقل سودایی — بقای فهم خراب خرد پریشان است

چسان بجانب محراب رو کنم ناصح — مرا که ابروی او قبله دو جان است

بچشم رویتو آندم که دیدم گفتم — که کار مردم تقوای دزدهٔ ویران است

کباب شد جگری من ز قهر لعبوری — بدار همی کشد عشق هر کجا خدادان است

ز دست بر معنبر نخورده ای قدحی — تراچه سود که جهان مست جام عرفان است

بران کسی که نوزد عشق در دیارش — خجل ز کرده خود عاقبت چو شیطان است

بنفس خویش مسلمان شو ای عزیز من — ازین چه سود که گویند فلان مسلمان است

اگر چه مست مسلمان بنفس خود مسکین
بیا بین که عجب کرمطلان است

روز من شب گشت ای خورشید تابان الغیاث — هر کش از بهر خدا سر از گریبان الغیاث

میبرند سیل فراقت هر نفس موج زدل — مردم چشمم شده غرق طوفان الغیاث

خانه ویران سینه بریان مردم چشمم صفت — نالهٔ افغان کنان افتان و خیزان الغیاث

در سرم می بارد آتش از هوای روی دوست
در کف پا نیز سر مگذار مغیلان الغیاث

صد هزاران مرده زان لب زنده شد و حسرتی
کی شود در دمنی بیمار درمان الغیاث

دل ز تیر غمزه اش افتاده است در موج خون
میرود از حسرت لعل لبش جان الغیاث

عید من امروز کی باشد مگر روزی که من
بسته ام خونریز را فتراک و قربان الغیاث

العیاث ای دشمن عشق در جان الغیاث
میرود خون حسکبر از دیده طوفان الغیاث

برق لعل آتشینش خرمن تقوای بوعلی
برده کفرستان ز نقش نقد ایمان الغیاث

دیده یعقوب جان در انتظاری شد سفید
کی پیاید یوسف من سوی کنعان الغیاث

آتش عشق بجان و خانه ام زد چون کنم
گشت از خونابه ها گلگون گلستان الغیاث

بلبل بی کلم ز قد سرو از وطن افتاده دور
آه ز کج رفتاریهای چرخ گردان الغیاث

قائم از غم رو نتابد زیر بار معصیت
دست من گیر از کرم ای بحر غفران الغیاث

بنده مسکین خاک شد از حسرت لعل لبت
تا قیامت کی رود از جان تنگ بیران الغیاث

عمر گذشت بی غم جانان عبث عبث
مانند خاک بازی طفلان عبث عبث

دولت بباد رفت چو لاله ازین چمن
بردیم داغ حسرت در جان عبث عبث

گنجیده نا توان که ز تو شاد و نا شاد
داری بلطف تکیه بهمانا عبث عبث

گر بحر علم حق نبی بخوانی چه زیره
جهد نکرده بغیر ازان عبث عبث

مسکین تمام عمر بهیچ لعب گذشت
فکری بحال خود نکرد یا عبث عبث

یارب این درد دل نامه آه را چه علاج
چشم تر با صف دموج بلا را چه علاج

سینه کردم ز جمعیت بکف آرم اما
هر طرف میخورد زلف سیاه را چه علاج

بسته ابرو بکمان ناوک مژگان بسینه
خسته زیر لب و نیم نگاه را چه علاج

ناصحم گفت بیا توبه کن از عشق بتان
گفتم ای بیخبر این نادر دا را چه علاج

زاهد اسنگ ملامت چه زنی مسکین را
سر و شیشه بود قسم نقل را چه علاج

پیر و مینو مارا بگلستان چه احتیاج
با قصر حور و روضه رضوان چه احتیاج

دارم هوای منصب خاک در تو بس
شوریده را بملک سلیمان چه احتیاج

هر دل که یافت بوسه ز لعل تو زنده شد
آنرا بجام کوثر حیوان چه احتیاج

بر خیز از فراش من ای بیخبر طبیب
بیمار عشق را بدوا و دعا چه احتیاج

از بحر دل بدیده مرا کان گوهر است
این لولو را ببلعل بدخشان چه احتیاج

از سیل اشک خانه عیشم خراب شد
ویران را بملک سلیمان چه احتیاج

مسکین چو عمر بر در جانانه نوختیم

در سر هم می بارد آتش از هوای روی دوست
صد هزاران مرده زا...
دل زیر غمزه اش ا...

ای پادشاه من من شتم بگدایان مکن ... ستمگاظم عالمی ویران مکن مکن
زین حدیث قصه کوتاه خوش شنو ... چند چند حقارت بفقیران مکن مکن
خواهی بگلشنت نرسد آتش خزان ... جور و ستم بلبل نالان مکن مکن
اول نمودی یار شوی عاقبت رقیب ... حرف غلط نوشته بتوان مکن مکن
محرم مکن بخلوتسرا خاصت رقیب را ... سنگ را مقابل صاحبنظران مکن مکن
خواهی اگر بکمال رشکی ای پسر ... با تیغ خشم قتل خوبان مکن مکن
خندان چه غنچه هم نفس دیگران مشو ... چشم مرا گریه چو طوفان مکن مکن
سروی خیال شد و بود در کنار جوی ... از جویبار دیده خزان مکن مکن
بنده من ... ماوای خیر بر در خاصه صوفیان مکن مکن
نقیه ... رد خفا بتر بود از کفر در طریق ... کافر مشو ستم بمسلمان مکن مکن

مستعین خسته کرد نصیحت ز راه مهر
ای شاه من ستم بگدایان مکن مکن

عمر گذشت بی غم جانان عبث عبث ... جهد نکرده بفقیران عبث عبث
مستعین تمام عمر بیهوده لعب گذاشت
فکری برای خود نکرد یا عبث عبث

دل ناله آه را چه علاج ... چشم دریا صفت و موج بلا را چه علاج
بیعیت بکف آرم اما ... هر طرف کجروی زلف سیه را چه علاج
جان ناوک مژگان سیهت ... خنده زیر لب و نیم نگاه را چه علاج
توبه کن از عشق بتان ... گفتم ای پیغمبر این نادرد دارا چه علاج
زاهد اسنگ ملامت چه زنی مستعین را
سر و شتاب لوتسم تقدا چه علاج

ستان چه احتیاج ... با قصر حور و روضه رضوان چه احتیاج
خاک درت بسر ... شوریده را بملک سلیمان چه احتیاج
بوسه ز لعل تو زنده شد ... آنرا بجام کوثر و حیوان چه احتیاج
کن ای پیغمبر طبیب ... بیمار عشق را به رمان چه احتیاج
را کان کوهر است ... این لولو را بلعل بدخشان چه احتیاج
انه عیشم خراب شد ... ویرانه را بملک سلیمان چه احتیاج
مستعین چو عود بر در میخانه سوختم

مارا بطور روی سیه عمر ان چرا خوش است

سرو زدکل رویتو چمن رفت بتاراج — نرگس همه خوبان جهان رفت بتاراج
باطرهٔ عنبر شکنت دست صبا زد — صد قافله مشک ختن رفت بتاراج
از شوق تو گشته خم ابروی تو اسپهات — مرغ دل خوبان ز بدن رفت بتاراج
لطفی که ترا است خطوطی گلعذار شریعت — وز بلبل خوش لحجه سخن رفت بتاراج

آخر بسر تربت مسکین قدمی نه

وز آتش شوق تو گلش رفت بتاراج

ای بر سر کویت دل حیران شده محتاج — همچو رخ تو ماه بدرخشان شده محتاج
هر گز نکند قدری من میل بطوبی — بر قامت اسرو خرامان شده محتاج
فرما تبسم که زند جامه بتن چاک — ماه در فلک و غنچه بر بستان شده محتاج
از حسرت چاه ذقنت چشمهٔ کوثر — بنشسته لب تشنه حیوان شده محتاج
موهی بکف آور که شود چاه مصیبان — محشر بخروشش آمده خلقان شده محتاج
تا رخت ز عالم طرف قدس کشیدی — صدیق تو با دیده گریان شده محتاج
خون شد جگری عمر از دیده فرو ریخت — عثمان غنی با نه مردان شده محتاج
از فرقت بالای تو محراب خمیده — منبر ز گران مانده یاران شده محتاج
با نغمهٔ جان بخش تو تو ای بلبل خوش گو — بر شام و صباح کلش قرآن شده محتاج

مسکین که بخاک در تو چشمان شده محتاج
باخاک در تو چشمان شده محتاج

بردار ز رخ پرده که امکان شده محتاج — بر صبح رخت شام غریبان شده محتاج
از فرقت تو دیدهٔ یعقوب وداع کرد — یوسف بر خت رچه کنعانان شده محتاج
آورده خلیلی بدرت هدیه بردن آی — تا اینکه کنه پیش تو قربان شده محتاج
عالم همه بر شهر شد از دست قضای — بفرست کران موسی عمران شده محتاج
تا آنکه بروید بشرف خاکدرت را — چشم ملک و کیسوی حوران شده محتاج
باز آکه ز خاک قدمت عرش معظم — تا نور دهد در نظری جان شده محتاج
بگذر ز همه سوی ادنی قدمی زن — بر وصل تو آن یار قدردان شده محتاج
دارد نظری آنکه کند قاف مسخر — بر اسم خوشت مهر سلیمان شده محتاج

مسکین بشکن طاعه کرای [illegible] ای بر سر کوی [illegible]

بر خاک پش لو بخشش سوگان شده محتاج

ای بر کل رویت مه خاور شده محتاج — خوبان جهان جمله سر اسر شده محتاج
خراب دو ابرو بتو شد قبلهٔ دلهای — باطرهٔ مشکین تو عنبر شده محتاج
دیدار خدا دیدهٔ بینای تو دیدست — نعلین ترا عرش منور شده محتاج
ای از دم جان بخش تو عیسی نفسی راست — بر چاه ز خدان تو کوثر شده محتاج

حرف خوش و دلکش و خوی خوش — با خنده شیرین تو شکر شده محتاج
عالم ره منور کن و زر ده ببردن آبگ — خلقی بتماشای تو سر در شده محتاج
بازآی امانت بکن ای مست خراب — یاران نگران مانده اطهر شده محتاج
از در برخ سوی لقا تا تو برفتی — صدیق تو دلخسته و غمگین شده محتاج
عثمان غنی یکنفس از گریه نیاسود — آشفته خواجه قنبر شده محتاج
بنشین بسر تخت عدالت شه عالم — بر خاک درت حیدر و سلمان شده محتاج

بگزار سکین بگفته جانب طوسی

بر قامت رعنای تو در بر شده محتاج

ساقیا وقت گل آمد بازبخوانم قدح — ماجرای بیدل آمد بازبخوانم قدح
در مشام جانم آمد از نکهت باد صبا — نیز بوی سنبل آمد بازبخوانم قدح
گاه بشکل گل برون آید آن گلزار خود نما — گاه برنگ بیدل آمد بازبخوانم قدح
از شراب شوق او بگذره بیکار نیست — هر سو بانگ غلغل آمد بازبخوانم قدح

از علم سکین بجوانی در غزل با رشحه جوانا

تشنه لب چون گل آمد بازبخوانم قدحی

ساقیا فصل گل آمد بازبخوانم قدح — می ارغوانی گلگون راست بازبخوانم قدح
سالها بی جستجوی آن گوهر یکدانه را — پس که با من یار غار است بازبخوانم قدح

ساقیا بنشسته ام بر سر سلطان عقل — جذبه دستی بکار است بازبخوانم قدح
هر نفس منصور جان بالک الحق میزند — میل او بر سوی دار است بازبخوانم قدح

بگشود سیراب سکین از پی کوتاه او

تشنه لب چون گل آمد بازبخوانم قدحی

میبدا ساقی ادم لب بیمانه چرخ — هر که میخورد دمی میزند مستانه چرخ
در میان بزم جان افروخت شمع معرفت — مرغ جانم میزند بر صورت پروانه چرخ
من کی دانم چه سر لعل اندر جام می — میزند در چشم من بام دو دریا خانه چرخ
گرفته بار غم خیزد فغان از کوه قاف — گر بگیرد برق آهم میشود دیوانه چرخ
در حریم بارگاهش روز و شب دو پاسبان — میزند شمس و قمر بر دو ایوان کاشانه چرخ
سنگ طفلان میخورم از بس بیاد عشق — صد هم بر جاکه مارا این دل دیوانه چرخ
تو بگو صحرا بصحرا در بدر گردم چرا — میزنم در جستجوی آن دو زلف یگانه چرخ

بر بگذار سکین از دل غلام دو

بر بی چون جبر رعنای تو شده عاشق دیوانه چرخ

خورده ام زاهد ترک فرنگی که داغ داغ — در دل پر زخم خونی که داغ داغ
هر قطره خون چکیده ز زخم بروی خاک — در قطره شد بدیده عینی که داغ داغ
رفتم به بحر عشق کنارم در بیا بگفت — گشتم اسیر غم نهنگی که داغ داغ

گردم هوای دانهٔ خالش چو کفتری — صیاد زد مرا بتو فتکی که واخ واخ

با فوج عشوه کشور زهدم بباد داد — عالم خراب غمزه و خیلی که واخ واخ

تا جنبد گل یکی ز گلستان کوی او — خوردم بسینه صد خنک بیکی که واخ واخ

گفتم بشب ره بوسه زنم آیم بکام جان — زد پاسبان ز گوشه تفنگی که واخ واخ

یاران فتاده است بسودای کام جان — با هجر جفای فاقه و تنگی که واخ واخ

مسکین بگو که گر دعا ی کند شنید؟

چون یار او بمشق مست دور نیست که واخ واخ

دیدهٔ جانرا قدم ایثار پیش کنید — عمر فانی را بقا از شبنم جویش کنید

شام غم را نور صبح از پرتو رویش کنید — قاب قوسین را نگاه از عاشق ابرویش کنید

گر ندید عمر شش را طوف سر کویش کنید

دیدهٔ دوران ندیده اینچنین زیبا پسر — بلکه حق ظاهر نکرده چون تو جای منظری

آفتاب آید برون از با نشیند مشتری — قیمت خود را شبه کمتر نه از بهر دلبری

جای آنداری که عمر خود بباد بیهوده دهی

شورش روز خزان افکنده هجرش بر سرم — نیست یاران بعد ازین بر درد من درمان کنم

جامهٔ ناموس را آخر چو مجنون میدرم — سر بصحرا برنهم از عشق یعنی ابتر م

در نظر دارم فغان دلسوز خود بیهوده کنم

گل ز بلبل شمع از پروانه امید تازه ها — ز سکندر گشور از خضر است چون آب بقا

باغ خندد از زاهدان بالای طوبی شاخها — قمر علی از رویم اید دستان بهر خدا

بیش من اندر خلوت سر ده قدم بیرون منه

دور از خاک حریمش زنده کی باشد مرا — زهر باشد در غمش بی کام دل جان بر لبم

جان سپردن بر سر کویش بود بهتر مرا — روی هر کس سوی قبله میکند بعد از وفا

بهر جان در بعد روی خود سوی کویش کنید

دوستان گم کرده ام آن دلبر دلدار را — نیست چون او در لطافت هیچ بنهاد و کمر

در کمان غمزه دارد ناوک مشق القصر — هر چه کاری بنگری بر مرغ جان دارد اثر

جان مسکین را سپر از چشم آهو پیش کنید

شب خیال روی یاری داشتم نگذاشتند — مونس شبهای تاری داشتم نگذاشتند

عندلیب قدسیم بودم گرد میدان اسیر — مشت خاری در عذاری داشتم نگذاشتند

داشتم چشم بخشش حیف افتند بر چشم — اندکی جذب خماری داشتم نگذاشتند

خدایا کم پیر و با غمزه کافر زاده کان — در ره دین اعتباری داشتم نگذاشتند

سوختم منصور سان خاکسترم ده بر هوا — لذتی از زخم کاری داشتم نگذاشتند

پرده دار زم دریده آخر که غماز ان چو شمع — خلوت با یار غاری داشتم نگذاشتند

دادم از دوستی تو بیدی جانا هجران دیده را — اندکی هوش اختیاری داشتم نگذاشتند

دوعای جان اکشم دوصد شبنام بشنیدم — بنهادم سجده تبکری بکشم کار آسان شد

در شعر اقبال در پاسخ شکوه سروده

پیام عشق مسکین ره زخم بلبل آرزو شد

زخواب امید سر برکن جهان یار بامان شد — زعکس عارض روشن فلک رانور افشان شد

پدید آمد چنان طفلی ز عالم صید قمرکش — که گهواره برای شبهاد به کهوان جنبان شد

چو خنجر از چشمه جیون بخود دیدم بصد ناز — صبا لعل بدخشانش ز موج دل بدامان شد

منی مجنون بیک مکتب صبیت عشق میکیم — شدم در شهر رسوا او کم در بیابان شد

لذان سوزی بعرض شبنه تا بس رشک برد — دل ولوله ام تا شهنای سنگ طفلان شد

رباب از پرتو نغمت بگوید مرده دلها را — مسیحا در خطوط آنه هر آواز درمان شد

پیام عشق شهیدی که خفته بخاک بیضا بود

هر آن ملت که پیمان با کتاب کبریا بندد — ثباتش همچو ایمان مسکین جاودان گردد

جان تبه صلی الله علیه وسلم میگوید — تا بر و در و فا تسلیم میگوید

بجانش بگذرم از عشق عشرت — الفقر بجانات میگوید

من هم پیشم در و دفتر او کیم — مرحبا پیش صلوات میگوید

نزد لعل لب تو ذوق حیات — هر که زآب حیات میگوید

بقیه از آتش مسکین

زنده کردن را ممات میکوید

هر دم نگریم چند کنم از نجت نا بهوار خود — افتاده ام در کنج غم راز وصال یار خود

شب از خیال آن صنم از خود خیال کردم رقم — خود گفتم خود سوختم چون شمع از کفتار خود

شب از خیال آن صنم از خود خیال کردم رقم — نبی دست آنکه جاند هم چیرانم اندر کار خود

هر کس بخلوت خانه در صحبت جانانه خود — ما و خیال دیوانه یاد کنم هر بار خود

عید است مبارک باد کرد با یار خود اهل دیار — آن ماه من سر بر نکرد از روضه دیوار خود

زد آتش هجران بشهر دل سوخت شد بر با جگر — کردم کریبان نیل و فراز اشک خون آثار خود

مسکین نظارم در جهان یک قوم را نخان

تا شعله سازم چون اندر دل بجا خود

عید است هر کس رو ببرد با بر دلبر خود — یارب بسا کس جو من ما هجر دلبر خود

شب بر خیال لعل مرا زجان کشیدم سوز دین — آتش زدم در ملک کی از برق آه آتشبار خود

چون سرو قدم پی بال و پر غرقه بخون تا چکر — نالان بشاخ هر شجر پی سرو کل رخسار خود

میرفت سیر کلستان از آتش شوق جان — دستش بدست دیکران دامن کشان از خار خود

رحمی نکرد آن باغبان با عندلیب ناتوان — زد آتشی در آشیان تا کلشن از هر خار خود

دوزخ بجه سوزد مرا حور و جر از نار ستر — آتشوخ تماید اگر با عاشقان دیدار خود

یاد از مسکین کوی آن جانانه می آید مرا

مسکین از آن دارم افسوس با دیدن اغیار خفته

پوشیده بود حسن تبان در پرده اسرار خفته
بنمود در کون مکان از عشق خود اظهار خفته

از باده زخسار او افتاده اند مست اهل طرف
موسی صفت بر طور خویش منصور این بیدار خفته

یکجلوه کان ماه شهود از خاوری پیدا نکرده
دین و دل از مجنون ربود با هر کس مکار خفته

فرهاد کو غم پیشه جان داد در تیشه
شیرین نداد شربت از عشق شکر بار خفته

بردم بسی بازار از جان سرمایه اسلام را
بگرفت و نگردید خوش پسند با حلقه زنار خفته

نی چاره مراد در تنگدستی آبرو در مدرسه
بس مانده ام حالی تبه اجزای این طومار خفته

مسکین دل غنچه را بردم به پیری در دلش
تا داد از تو بی جرعه از باده گلعذار خفته

بازار گه گهم بر نکهات مزه دارد
چین جبین کشم زلف سیاهت مزه دارد

از اطلاق هدایت بکم قبله عجایب
از شوق نهم سجده پایت مزه دارد

گر مایه دین نماز نکنم بر دو غم نیست
چشم سیه و هوش ربایت مزه دارد

خوشتر بود ای دیو ز نی دیو سرشته چاکم
هر دو یک برگشته لطافت مزه دارد

یک بوسه اگر خیر کنی بر من درویش
در گنج لب عارض مهایت مزه دارد

پروای سر و تخت و تبوره ندارم
در گوشه دلم بسکه صدایت مزه دارد

برسته میان آمده از بهر قتلم
شش پنج قبضه تلاقت مزه دارد

بنجاری افتم چو خر جب بقدر دمت
گاه بوسه زنم هر کف پایت مزه دارد

خوش رنگه روی سر گلستان برخیزان
من خاکی نشینم هر شهر راهیت مزه دارد

هر کس رخصه ابلیسط بدفع بلا ما
بگذار بلا را که بجا نم سنه دارد

مسکین زنم چو خ و شبگاهی آن پا
سوز جگر و ناله و آهیت مزه دارد

آمد چو برق از نظرم اضطراب کرد
آتش فگند جان و دلم را کباب کرد

گفتم مرا بلا کند عمرش دراز تر
نشنید این سخن من از من شتاب کرد

مارا گفت در بدر از راحت هجران
هر خصر را بعین گه چه کار صواب کرد

تا شد پدرون چو ماه بلاش بشام عید
هر کس که دید قصد بعنی حساب کرد

مجنون چو نخل پنجه دو اند در زمین
لیلی ببالش چون شک خود را خطاب کرد

موی سیاه دفتر جهان را فراگرفت
کانرا که شد سفید پای بچشم رکاب کرد

مسکین بدور لعل لب ساقی شیرین
دنیا و دین ببوی خش جام خراب کرد

بگذشت همچو برق زمن اضطراب کرد
آتش فگند جان و دلم را کباب کرد

با این دو چشم مست با این خوش و فریب
هر جا رسید خانه عالم خراب کرد

چون گفتگو ز لعل لبش در نظر چکید
گر ابش خیال لعل لبش بار دش آب کرد

تا دیده جانم غنوده بشمشاد قامتش
در شابه نهال عدم باز خواب کرد

با یک شکرین از دلم نبود — عمرم اگر بدو نرسد هجران عمر کرد

مسکین خسته گر نکند گریه چون کند — لیل فراق خانه عمرش خراب کرد

عرق ز رخسرم تو در جهه گلاب دیدم — ز چشم تو اختر تشه در شراب دیدم

خیال سرو تو آمد بدیده ها ناخت — نهال خار مغیلان بباغ خواب دیدم

پری بگوشه بام آمدی ز حجله ناز — قمر ز شرم پیش برده شهاب دیدم

شکند تا زنگه ز چو خط دهان لبتان — تهی ز دیده جان گرد آفتاب دیدم

ز تربتم بگذشتی و گفتی کشته بهشت — دوباره زنده بتن و جان ز بر خطاب دیدم

بجود هر چه بتر اندری و نرود خاطر مسکین — بسوی خاک حریم تو چون کلاب دیدم

تا شکر زلف افشان ساختند — کار عاشق را پریشان ساختند

تاق ابروی تو چون زنیت کل — قبله گاهی جمله عرفان ساختند

در خم زلف تو د الشمس الضحی — آفتاب ملک ایمان ساختند

ترک سرشت ترحی حاله — ز بهر این اهل وجدان ساختند

منشی قدرت رخط دل گشت — جزو لی بر در قرآن ساختند

در لب تو شت چکیده قطره — شکنبل و آب حیوان ساختند

وز دم نشرح یکو یک مکشوف شد — صد هزاران گنج پنهان ساختند

دل حسن یوسف گم گشته را — بر ازان چاه زنخدان ساخته

بود سرکش طوبی صدر بسی — سرو نازت را خرامان ساخته

از برای سیر گاه گلشنت — پاسبان از حور و رضوان ساخته

بهر جولان تمنیت عرصه را — عاشقان از دیده جان ساخته

بنده مسکین را به باغ وصف تو
عندلیب شکرستان ساخته

نگار من که از رخ پرده وا کرد — شب تاریک عالم را ضیا کرد

نهادم سجده بر طاق بلایش — مرا با یار پا مثل آشنا کرد

شوم قربان چشم مست پرستان — که مستم از می عشق خدا کرد

شرار شمع رویش چون بگیرم سوخت — خلاصم از کمند مدعا کرد

ز لعلش بوسه کردم گدایی — چو خضرم زنده از عمر بقا کرد

غبار مقدمش چون دست اکثیر — مس قلب وجودم را طلا کرد

خوم مسکین الدای عیسی خویش
بهر زمان کرده مدام ثنا گسترد

تا تو در گلشن حسن گلهای بشکفتی — سرو از سودای قدت در پس دیوار شد

غنچه از لطف دهانت چون بخندید — طوطی از نطق لبت خاموش از گفتار شد

سنبل از سودای زلفت داد جمعیت بباد
تا نمودی یوسف من چهره از زیر نقاب

چشم تنگ ما باین لطافت من در شکفت
اندک اندک خسرو حسن تو عالم گیر گشت

تر کس از جادوی چشمت جادوان بیمار شد
نوعروسان چون رخ زیبای تو گلزار شد

بت بگلزار آمد و دین ترا قرار شد
از سمک تا بر سماکم خوشتا ظهار شد

بجای دیده اگر مژگان ترا رخت اقامت گستردی
بنده مسکین ما رخت از زنده گی بسفر بر میشد

اسلام ای آنکه تخت لامکان جای تو بود
در نظر بازی ما دوش بجای تو بود

اسلام ای آنکه رخش ناز بمیدان شوق
چهار طاق هفت ایوان بزیر نعل تو بود

اسلام ای آنکه اندر خم ابروی عجبده ها
منتظر خیل پریرویان بهر ناحیه ای تو بود

اسلام ای آنکه کحل دیده عرش برین
ایشه عالی نسب خاک کف پای تو بود

اسلام ای آنکه بر سبزه گه روح الامین
بنده افتاده بر آستان سپهر درگاه تو بود

اسلام ای آنکه بر رخت رفت موسی کلیم
جلوه کرد طور آن نور تجلی تو بود

اسلام ای آنکه رخشش عالم نور چو خورشید
در زنده رزم خم آن در یکتای تو بود

اسلام ای آنکه رخشش از دیدن ما غائب شد
مهر و ماه و اختر گردنده خونگار تو بود

بقیه مسدس بیتی گم از نسخه ما بر نفتاد

بنده مسکین ما کز کمینه بخت در گاه تو بود

صفحه

مردمان از کفر نظر با هاشم جادو یت کنند
لقد یا ترا فدای تا رکیسو یت کنند

می شود کافر بقول مذهب اهل قلوب
هر کسی سجده بخیر محراب ابروی ت کنند

هر کسی بیند برخم سینه ماه سپهر
تا قیامت آفرین با شصت بازو یت کنند

گر بیابند بوی دوست ابدان در شکفد
بگذر ند از دین و زنار از سری کو یت کنند

چو حسین کلیم از خویش کرد پیغمبر
گر بسینا جلوه از خ رنگو یت کنند

جای آن دارد سلیمان حشم تاج نگین
بر فدای یک ادای خال هندو یت کنند

آمد عیسی چو مفلس کاسه از گل بر گرفت
بهر در و زیره از لعل سخن گو یت کنند

هست میگردد حیات جاودان در کام خضر
هر چه کاهی بار از آب لب جو یت کنند

ما گدای لشکر چه باشد لطافت شد عزیز
از خجالت کی تواند جابه پهلو یت کنند

می شود فرش حد و دشت بشهر روح الامین
می پرستان گه طواف کعبه کو یت کنند

بر طریق حبت هستان بود دل دل

بنده مسکین ما تقصیر ندارد گو یت کنند

چون نمی آیم بسویش دشمن جانم شده
چونکه می آیم بر دل خانه ویران میشود

میبرد اول دل از عشاق با هر دو وفا
بعد از آن سنگین دل از بهر رقیبان میشود

سعی دارد بی آبادی سیکانه کان
از برای ما چو سین خانه ویران میشود

بر کیا ما نمی بارد ز ابر رحمتش
ورنه هر خارش ز فیضش گلستان میشود

مجابر داول دل دویم زرد سیم خرد — چهارمجابر قشقصد دین بخشم زیان میشود
ای صبا بهر خدا از زلف لیلی دم مزن — تو خاطر جمعیت از مجنون بهبود یافتی میشود

غزه مسکین داستان ست جای شکر

کاه گهر و کاه ترسا کاه مسلمان میشود

خوش آنکه زلعت شکری داشته باشد — در گلشن وصلت ثمری داشته باشد
یاد از چمن گلشن فردوس نیارد — هر کس که بکویت گذری داشته باشد
هرگز نشود سیر زآفاق حوادث — در عشق تو زیبا بسری داشته باشد
در مزهب ما دعوی پی عشق حرامست — آنرا که تعلق بسری داشته باشد
آن بهتر از انکس که چو در عشق تو میرد — با قدر بجاشش هنری داشته باشد
باکش نبود از غم بازار قیامت — هر کس که چو تو چاره گری داشته باشد
از من به چه سان یاد کند یار که هر سو — صد فتنه چو من جنگجوی داشته باشد
در گلشن وصل تو بسازم وطن خویش — گر مرغ دلم بال پری داشته باشد
خوش آنکه چو مسعود صفتی جاز اخلاص — در دیده صاحب نظری داشته باشد

مسکین مو نکو ازپی بهر یاران ماه

مشابه کاه و ماهم قدری داشته باشد

چه شود بهدم جانی چه شود — گر ز هجرم برهانی چه شود

جان

جان بلب آمده منتظرم — قدمی رنجه رسانی چه شود
یکدو بوسه ز لب لعلت بخش — چه شود آه فلانی چه شود
یکشبی مونس جانم گردی — نقد جانم بستانی چه شود
گر بداد دل یعقوب رسی — یوسف مصر معانی چه شود
بزم ما عطر ندارد امشب — زلف سنبل بفشانی چه شود
بتو دارم سخن از جور رقیب — رو ز لطف آهسته برانی چه شود
یکدو دشنام بعنایت برود — تو که سلطان زمانی چه شود

غزه مسکین کمدار از کرم

بوسه بوسش بجا بیخشی چه شود

گر بمن همدم جانی چه شود — یکشبی عیش برانی چه شود
غایت از دیدن بیمار من است — گر غلامی بدوانی چه شود
باز آن بردان بیکانه شدن — لقد جانم بستانی چه شود
گر بعاشق گذر آنی چه شود — گر بعاشق گذر آنی چه شود
پیشت استاده کنم مشعل — شمع از بزم برانی چه شود
جان بکذاری من از حد بکذشت — دامن از لطف فشانی چه شود
تو که سر تا بقدم شیر منی — یکنی تنج زبانی چه شود

کرنیم درخور خدمت کاریے — ورسگ خویش بخوانی شیرے شود
کز من نیست وفای بدلت — ورکنی خلق زبانی بدرشود

گفت ابن یمین در نام نقب
وراطلاق این قافیه چه شود

شب بسوار جریده می آید — تیز چون نور دیده می آید
می بیاورده بهر می خواران — هم ازان می چشیده می آید
چشم او با کسی ندارد میل — یار نادیده دیده می آید
مگر امشب ز گلشن مطلوب — گل مقصود چیده می آید
ما گردان ذ سر قدم کرده — بر کابش دو دیده می آید
تیغ غیرت کشیده بر تن خ — زهره را سر بریده می آید
مرغ قدس کبوتران حرم — سوی دامش پریده می آید
دل بوصف لبش ز چشم قلم — قطره قطره چکیده می آید

سوی مسکین سوخته بیدل
نمونه اخوریسه می آید

دوش من سرمست خواب چشم خمار بود — از سر شب تا سحر مست جمال یار بود
روی او دیدم ز زبان من ز حسرت لال شد — دل بآن سیمین بدن هر لحظه دیگر بار بود

گر دبا یک ناله من آدم افتد از جل — معجز عیسے دران لب غنچه آظهار بود
جان یعقوب بمن ز جام وصل یوسف بر نیافت — الله الله این حجاب بخت برخوردار بود
بر طریق بت پرستان هر سحر میکردم سجده — نقش ابرویش چو قبله بر در و دیوار بود
باخته دین و دلم بر دو چشم مست او — صرف یک پیمانه در خانه خمار بود

همچنان بردم ز نطقش حرف آنرا در جواب
خود نصیب بنده مسکین بهمین گفتار بود

آمد آن رشک پری روح روانم زد و برد — ساخت دیوانه عقل از دل جانم زد و برد
طاهر قدس بصد ناز بیک ناوک ناز — آن بت طفل شکن از دل و جانم زد و برد
تا بها مایه دین را بکف آورده بغمام — با یکی جرعه می بر مغانم زد و برد
بود عمری هوس طوف درش کعبه مرا — جانب بتکده ترسا پسرانم زد و برد
یاد سیما بودم در رهو معرفت جا بود مرا — تا دری میکده ها مغبچه کارم زد و برد
دی شهم بود بسلطانی خاص عرضی — ای سخن برفا جلالش تر بانم زد و برد

دوره نکته دانان کل بگرم مسکین
بخیر سرانش باد حرامم زد و برد

شبی کاید بدامانت بست کشاد — حجاب نور تجلی شکست بست کشاد
نسیم لطف بستان وزید غنچه شکفت — چو قفل این دل دانا شکست بست کشاد

حباب بستی من چشم پای نا پیدا — ز موج مستی دریا شکست بست کشا
مرا چو ان شیخ صنعان بود اسلام — فریب کاکل ترسا شکست بست کشا
صبا که شانه بدان زلف مشک ناب کشید — هزار پای عطر بصحرا شکست بست کشا
سری هوای من از نه فلک فرو نرود — بسان خاک سر پای شکست بست کشا
جمال سرکش یوسف فلک سنگ غرور — بجام عیش ز لیخا شکست بست کشا
ز ملک میل طعم مرا ز نطق پیمان — ز طوطیان شکر خواه شکست بست کشا

جواب نوشتن ال بود جودت مسکین ؎
فتح هر درها شکست بست کشا

بیا که صافی ارغنا که امشب اده گردانش — بهر کس جرعه افشانی ز سر تا پا بمژگانش
ملک را تاب یکقطره نبود از باده مستانی — هزاران جام آتش وش فرو دوزم بدامانش
دو عالم گر صدف گردد بدین عظمت میانش — بدین رفعت نمیدانم چسان گردد سر پیمانش
بکنج صومعه زاهد نشسته با لب خوشکین — بیا تا میکده مستان غریق بحر عرفانش
بیاد کعبه ای حاجی بپایان چند جا بینی — بقربان گاه وحدت عاشقان بی سامانش
بغیر از عشق و رزیدن طریق دیگرین کفرست — دلی پی عشق سنگ اسود ابراهیمی جانش

بکوه میل اشک مسکین ز زیر بار سر برکن
هزاران گنج در ستان است بشکن جام خمخانش

جز تو کس رخش درین کنبد گردان نکشد — هرگه جام مرا موسی عمران نکشد
فرد حق عرش برین مرتبه احاصل نکند — تا غبار قدمت سرمه چشمان نکشد
گر شبی جلوه کنان سر کشی از روضه برین — ماه افلاک ز سر سز گریبان نکشد
آنکه گل گشت بسری کوی تو داد دگر — انتظار چمن روضه رضوان نکشد
خضر اگر پی ببرد چشمه حیوان ترا — خاطرش بار دگر جانب حیوان نکشد
شمع رسان شب که بکاشانه ما گام زنی — تا بش آه مرا دود خ جران نکشد
بنده مسکین تو گر زیر — لحد خاک شود

تا قیامت بخدا مهر — تو از جان نکشد

مرد از غم یار خیز از انکه خوب شد کرانش — جا در فت دوای دل بیمار نشانه خوب شد کرانش
کافر بچه بر د مرا از ره اسلام در یک — جز زلف بتان حلقه زنار نشانه خوب شد کرانش
حاجی بره کعبه زاهد سوی مسجد چون — زین جمله یکی واقف اسرار نشانه خوب شد کرانش
فرق سر ما بر سنگ ملامت در کوچه طفلان — نیلوی ما بر سر بازار نشانه خوب شد کرانش
بردم سخن از نکته بگفتیم بحیرت — از گفته ما هیچ کس انکار نشانه خوب شد کرانش
با بد مرا هر نفسی راز نیاز است بجانان — سر دل ما بکسی اظهار نشانه خوب شد کرانش
زاهد ز می ناب نکند هیچ دریغ — آنجا ز می خانه خمار نشانه خوب شد کرانش

مسکین ز کف ساقی جودت نخورد می — فرد از چه صبا

فتنه از گردش چشم تو بپا خواهد شد
سیلوه سرو لوا آشوب بلا خواهد شد

گفتم ای اشک سیار از نهان فاش مکن
گفت از چهره زردت تو گوا خواهد شد

دوش بر گوش دلم چنگ نبی بربط گفت
هر که از خویش فنا گشت خدا خواهد شد

سالها شد که بخاک ره او منظورم
نظری مرحمت آرا خواهد شد

4

گر تو مسکین نظر از زر قلب تو بگیر
مرشد کامل یابی طلا خواهد شد

ای خوشا آنان که تر الایق عزت یابند
کشته تیغ تو سرخیل شهیدان باشد

عالمی در طلب یک نگه لطف تو ایم
چان مادر طلب سیم و زر فانی باشد

برو ای دل بخدا باش که هر یک نفسی
بهتر از مملکت ملک سلیمان باشد

هر کسی را دل پیمان و گران مایه بیار
دوستان وقت کار بیشتر کان باشد

خنده بر قهقهه صوفی کنیاب دوش
زود در باد رود غنچه که خندان باشد

چو لب و روی تو سحر نیز گران میگردد
حرص عالم همه در سینه بران باشد

دور آن حسن مگر دید که لب پر ده برید
بیچه خون نردی تیغ که عریان باشد

زهد در سیرت مردم سبب خیر است
فاتحه آن است که در سیرت مسکین باشد

بنده مسکین کدا هر کز ز مجموعه عشق

آن سرو خرامان چو علم باشد چه باشد
سر غنچه صفت جمله نباشد چه باشد

خم خانه ز بجوشش آمد و رقص مرا
مطرب بچنین ساز نواشد چه باشد

از درد غم عشق بنالند همه غافل
خوش آمد هم خانه بناشد چه باشد

دی محتسبم گفت فخور باده حرام است
در مذهب عشاق روا شد چه باشد

جان بانگ انا الحق زده بردار ملامت
از باده منصور فنا شد چه باشد

چون حرفه تسبیح و مصلا کنم ای دل
دی دیر گرد باده صفا شد چه باشد

چان بر سر کویش بهمین نکته کر فتم
آخر به نیر بلا شد چه باشد

بگذشت بقبای اشفقی چو نگه رخام
تو رنگ خنا شد چه باشد

مسکین کدا کرد یک غمزه شهید م ۵

لقمه چشم که پی سر نه سیاه نه چه باشد

سیر دل مرکول امکان کاشانه تو باشد
آدم السیر و رام ارد انه تو باشد

سلطان عقل عالم و بزم جنون بکنجد
زلف خم و پریشان از شانه تو باشد

لیلی رخ و خم مست و زنگی شمامه خوشت
مجنون بکوه صحرا دیوانه تو باشد

لعل لب تو باده جام مرغ غنچه
مست جمله زرات بهانه تو باشد

در کعبه خرابات از رشک لایح
در صومعه شب و روز افسانه تو باشد

دیوانه جنون را ز تو خیر تست بر پا
اجل تیز دو دانا بیکانهٔ تو باشد

کو بند که عالم بگرد باد ز سر جوانی
شاید که آب حیوان در خانهٔ تو باشد

در بتکده نشینم تا قیامت
کز دهنه جمال جانانهٔ تو باشد

هر شمع بزم رندان
در گردنش تو باشد

مرغ روان مسکین
پروانهٔ تو باشد

خون شد جگرم از غم هجران که باشد
در آرزوی غنچهٔ خندان که باشد

مرغ دلم گم شده ز لعل بتانم
در سلسلهٔ زلف پریشان که باشد

پروانه صفت سوختم از برق جمالش
این شمع شب طور در ایوان که باشد

آن سنگدلی را بسیم تنی با لب نوشین
جانم ز غم هجر ده جانان که باشد

از خنجر آه چاک شده سینهٔ ریشم
در کعبهٔ بتخانه همه عالم بیند

در آرزوی لعل شکربار تو جانان
آن بادیه کز خار تو خالی که باشد

بنده مسکین هجوی
جان گفت سلام

نقد جان با یوسلامانه مبارک باشد

ترک من و رخش بیجانه مبارک باشد
طره عنبر شکنت بر دو جهانه مبارک باشد

سرو من و قد بلندت چمن آرای
سرو بر و در برکس مستانه مبارک باشد

جلوه دام تراوانه مبارک باشد

زهره بزند بدشهرت تو بر او فتاد شور
جامی بر من چو آمد مبارک باشد

جمله کان جهان حسنت زیبایی بار
کندا خلعت فقرانه مبارک باشد

تا تو در مجلس ما پرتو افزار دجمع
شمع جان سوز به پروانهٔ مبارک باشد

بنده مسکین هجوی
جان گفت سلام

نقد جان با یوسلامانه مبارک باشد

در چمن گر با کند آوای نیخ بستان شکند
سرو پیش قامت ای جان خاشاک جویبار شکند

با غبان آید کند از برگ من در زنار
رخت غنچه از گریبان تا بدامان شکند

چشم شهلای ترا هر کس که بیند جان دهد
یاسمن بیکر نروید شاخ ریحان نشکند

آبروی لوء و سیمین بر دی لعل
نازکان پژمرده کرد و از زمستان نشکند

بر سمنزار بتان عزم جولان کرد چون
زیر نعل مرکبت رخسار خوبان نشکند

تاج بر سر نه بتابش بخت فیروزی
سرو دران کرد و غلامت تاج خاقان نشکند

گر جهان را جمله لعبت کرد چشم سیه
از شعاع نور رخسارت مه تابان نشکند

آفتاب خاوری از نور رویت منجلی
تر و یاقوت لب لعل بدخشان نشکند

برق از رشک خجل گردد چو بیند جلوه
گر بتان یوسف کنعان نشکند

در کفت رسم جان جام عنایت نوش کن
شهد شربت در نگنجد قند جوان نشکند

بوی زلفت کرفرستی تحفه آرد نزد صبا
نافه تاتار و مشک آغر خوان بشکند

داده ام لعلت بشرلیفت بقصر دل کنون
قدر خاشاکی که زیر بار عصیان بشکند

کعبه مسکین ندارد هیچ
لات منجلی

مدعی بنما تا که این
نام غرچیان بشکند

تا زرد بنو برده ها فتاد
آفتاب از فلک سر افتاد

تا قضا بت تیغ ابروت
زان مرا زخم در جگر افتاد

خاکسان عقل هوش از تن من
تا زنم زان پری نظر افتاد

زان لب نوشین تبسم سرمستش
غنچه مه بوشش پرده بر افتاد

پیش سرو بلند بالایش
نخل طوبی ز پا بجای در افتاد

گفت طبیم که دم از لبوشش
صد گره در دل شکر افتاد

پرتو زیبا بسکان ملک
جام در قعر شر افتاد

هیچ لاله از داغ حسرت رفت
هر که در سینه مال زر افتاد

دارم خوف دوزخ
نه اشتیاق جنت

مسکین شدم ز عشقش
از قید هر دو آزاد

ایکه رسیه آن ست بدولت خداداد
شد دار شرع جبریا کفر از جهان بباد

رخ تو کون و دیدم هیچ در گمنده شما
دلرا چسان بردکی از دام گیسوی تو باد

هیچ دره نرگس مست آمد پیاله در دست
از مجلس حریفان هر خون شود فریاد

ظلمت سرای عالم شد چون نور افزود
تا ماه من ز عارض بنقاب بگشاد

شد زنده هیچو عیسی خلق او هزاران
چون دید خنجر غمش جیران بر فرش از یاد

یک غمزه از سر ناز چام بلیه اشکار
مجنون دمی نوشید آه کشید جان داد

تا از لب شنیدم پیغام یار شیرین
در کوی کاسینه شد دل در جان کنی فرهاد

میگفت بر کنان هر خسته از برای
مارا مکن فراموش ای آبرو دیده از یاد

دارم خوف دوزخ
نه اشتیاق جنت

مسکین شدم ز عشقش
از قید هر دو آزاد

فصل بهار آمد سرسبز و پر شاخ
صفت بدستان کردیم نغمه ابشار

یعقوب جان بپوشش یارم ز سر گرفته
بر روی یوسف خود آنم که دیده بگشاد

آن سرو نازپرور شد در چمن خرامان
شد از خجالت در روی خاک پنهان

از ناله کوشم آخر چون نیست فایده
گفتا عباش نومید از رحمت خدا داد

طفلی چه طرفه طفلی ناخوانده دبستان
با جمله رسولان از امر نهی خبر داد

برداشت بر کف دست کبوتر جان
صد کوه معصیت یکجا بحال باد بباد

با مرغان شیرازه
هر جا که هست بسکین
کم کلبه آشت
در پای فضل بگشاد

محمد عرفی با نمی نثار تو باد
بیا بیا که سرم خاک ره گذار تو باد

اگر نه رشته عمرم گسست باکی نیست — بقای سلسله جنبان کار تو باد
کبوتر دل من چون درکند نوشد — خوشش آن زمان که شکار تو باد
خدا چشم روشن من اگر چو پرکنعانی — فدای ترک قوچ نوش پرخمار تو باد
بسامم ار چه خزان شد بادی هجران رفت — همیشه خرمی نخل کامگار تو باد
اگر قمر بفلک سرکشد بخوبی حسن — خرامش از نفس تیغ آبدار تو باد
اگر بقتل منت آرزوست سر بنهم — رضای بنده همین است اختیار تو باد

بازکار من بجرانی فتاد — دل بدست ترک ایرانی فتاد
خط دیم کفر لفظش ربود — حق پرستی از مسلمانی فتاد
تا نگاهش از نماز جانستان شوخ — عقل افلاطون بنادانی فتاد
چون برون شد خشم او از جای خود — یوسف اندر چاه کنعانی فتاد
تا بصید بستنش شد همنفس — کار عاشق در پریشانی فتاد
گفتم از لعلش بگیرم بوسه‌ای — طوطی از حرص شکر جانش فتاد
گرده مسکین — تو بهر از عشق آسانی مجو

این زمانه — یا همه بیدادگر
بازکارم در غزل خوانی فتاد — دل بدست یار رود جانی فتاد

تا نیو

تا بچشم جلوه خاشی کرد خویش — در افتاد در سیه تنهایی فتاد
رفت مرغ جان اسیر سینه‌ام — پی بکوی قهرتم ظالمانی فتاد
زاهد خودبین بسوی میخانه شد — گفر مالد مسلمانی فتاد
در هجر از گوشه نومیدی او — زخم شمشیر قزلباشی فتاد
مرغ روح گم شد در آن چاه ذقن — یوسف اندر چاه کنعانی فتاد
جم شد مسکین — دشمن آخر بجم
با [illegible] — خاکی فتاد

عبرت افشان شد ز چشمم بوی تو ام آمد بباد — غطر زد گل در بر بین خویشتن آمد بباد
شد سخن تا در میان از بوسه‌ات نتوانم آمد بباد — قبله در جان نازم چندان فراموشی که تا
کوشه ابروی تو ام آمد بباد — در زمان اغیار را سر بر تن دیرا
از حیای چشم آهوی تو ام آمد بباد — بوی عیسی مرده کاندر گور اجسادی
معجز لعل سخن گر بتو ام آمد بباد — هر کجا آیینه داری قامت گلگون نمود
در زلف بالای دلجوی تو ام آمد بباد — نقطه‌ام لا تقنطوا در سر بسر باغ فدک
شد ز خلق نیکوی تو ام آمد بباد — از سر آن گذشتم سوی جانان آمدم
کز لطف تو خوانم دلجوی تو ام آمد بباد — تا نت مسکین گذارد از حریم ما سوا
از دوای سگ کویت ام آمد بباد

آیت والیل از موی تو یادم میدهد

والضحی از روی تو یادم میدهد

بوی سنبل میوزد از نکهت باد صبا
در شمیم عنبر مینوی تو یادم میدهد

جز به عشقت بسوی لا امکانم نمیکشد
قاب قوسین و دنی ابروی تو یادم میدهد

نون از خال و خط حسنت حکایت میکند
میم از لعل سخن گفتن تو یادم میدهد

گردش پیمانه در بزم حریفان است لیک
در خمار چشم جادوی تو یادم میدهد

میکشد هر سو بکبر جان داغ خجلت بر جبین
تا ابد از خرمن یاد تو یادم میدهد

در میان باغ قرآن سرو بالای الف
در خرام قد دلجوی تو یادم میدهد

آیت لا تقنطوا من رحمت الله شمه
از صفات خلق نیکوی تو یادم میدهد

هر چه می افتد نظر بر
ثبت مسکین مرا

یک نگاه از مسک
کوی تو یادم میدهد

هر گاه که در خواطر ما آن رضیع پیچید
بیچید و دود آه من از چرخ گردان بگذرد

سیل سرشکم دمبدم کز دیده افتد بنام غم
هر قطره در یا شود از اوج طوفانی بگذرد

کرده وعده وصل آید شبی در مبکده
زنار بندد دعا شان عارف از آن بگذرد

در آتش اوفتم چنان مسلم جمیع حاسدان
دارا اگر از در در آن سودای درمانی بگذرد

زلف بلندان از وصل آن آخر گره می آرد بکف
هر کس که در بازار عشق از سر جان بگذرد

شد دشمن افتد بکی بر کردگان بیرحم
هر گاه که آن مه جلوه گر از طرب بستان بگذرد

امد که بیند لقا با عاشقان آن گنج خوبی
سر سوی مسکین بیگانه خشمی بنهان بگذرد

سحر میدمد احبا که بار میکند مرد
طبیب خفته دلان از کنار میگذرد

قمر ز بیر عنانش ز دیده پاکرده
خور ز خشش تمنا شوار میکذرد

خیال تیر گرش مشتش ز کوه دل افکن
چو باد خنده زنان بر خمار میگذرد

نهاد شب بکلاه کرشمه تاک ناز
بهر شو میکند رز جوار میگذرد

خرد بوقت خمارش پیاله خیزد
ز جان سکون و دل اختیار میگذرد

شکار کفر علنقا ثبت دام دل بکشا
بر یز دانه که قوت شکار میکذرد

بگو بعاشق مجنون نخواب خاطر ما
چرا که ناقه لیلی فرار میکذرد

اگرچه وصف جنان در بیان نمیگنجد
ز خاک مقدم او نثار میکذرد

بگو خدا دل مسکین بدرم فدا کش
چو لاله غرقه بخون بر مزار میگذرد

دیده بر خیز که هنگام صبا میگذرد
هر طرف موج زنان بر بحر ما میگذرد

چاره درد خود امروز ز پشت خواب
شربت دار که این وقت دوا میگذرد

بر شد بانگ جرسش چو نفس عیسی مریم
حیف عمر تو که بی یاد خدا میگذرد

مرغ جان هم دیدم که ز شهباز اجل
خورده جنگی و بصد ناله و آه میگذرد

خفت بوسیده که در خنجر شکند رنگ گرفت | پادشاه آمد و کاشانه گدا میگذرد
پند این دون فرو مایه طفلان مپذیر | عمر بیگذر که چو آب از سر ما میگذرد

دل مسکین بکف آر بده کز پی این نقد نایی
افسری خسرو وی چشمت جاه میگذرد

گفته از هجر تو بوسیده سیاه میگذرد | مرده بی روی تو از عیش صفا میگذرد
نرم نرم از خط فیض قدمت زنگ وجود | کوشر از خاک درت کاشه گدا میگذرد
گر شقایق بهوس تخت کرامت میراند | پای او نا تو بیتو از عرش دشما میگذرد
گر شوی چشمه میم تو بیاید قدری | خضر لب تشنه ز دریا بقا میگذرد
نا دلک بخت اگر از تو خوش قضا دارد | در گلستان فلک از زوال نا میگذرد
گر لقای شه کوین تو بهنگند دریابد | ز چنین آشیه ملک خدا میگذرد
بتمنای سهی سرو تو ز هر چمنی | قمری اش شنا از ناله آه میگذرد

دمی از خاک درت خواجه بطلبی مسکین
حیف عمری تو که بر نام صبا میگذرد

گفته ز روضه تو طوف کنان میگذرد | خاله بر خاک درت بوسه زنان میگذرد
گر به روی یعقوب بسپند نوری | آنچه از یوسف خود از دل جان میگذرد

آنچه این

گر عشق بنی شعله بغمان فلکند | کوهرا ز آب رود در زنان میگذرد
گر کشد هر جان تو سر از حجله ناز | آفتاب از پس صد پرده نهان میگذرد
گر باین قامت و رو جلوه کنی ای بچمن | سرو از جاه کل از تاج کیان میگذرد
جور اگر بر سر کوی تو بیاید ما را | از بهشتان حرم رقص کنان میگذرد
گر بیازار جزا کیسر موی | ایزد از جرم همه خلق جهان میگذرد
دور از دولت پابوس تو خاکم بر سر | زانکه عمرم همه بر خواب گران میگذرد

[illegible] را که بت کیری

پا بزار نفسی [illegible] میگذرد

برقا از رخ گلگونت زده غرامم کرد | مل ری دمیگونت سرشت شرابم کرد
رحمی بنما شوخ بر حال خراب منست | سودای سر زلف تو سیاهم کرد
در خواب عدم دوش بدیدم بت بد | زد بسحر را شعشعه داد از رخ خوابم کرد
نا دیده ز خود رفتم از یار نشد آگاه | زنار عقیق شوق واقف ز مجابم کرد
آن ترک فرنگ است پی جرم شبیخون | چون قطره باران غرق در بحر شرابم کرد
واعظ من مخمور از حشر چه ترسانی | شد آتش هجران تیز سپند دوزخ عذابم کرد

آمد چو صبا مسلسل چشم پر آبم دید
شد نرم دل سنگش بکلک خطابم کرد

بر قتل منی خسته خدا اگر خبر کرد — ابروی کج و تیر نگاه را که خبر کند

گفتم که ببینم رخ او زود بپوشید — نخبت بدن زلف سیاه را که خبر کرد

از رسم بتان مهر وفا هیچ ندیدم — ظلم و ستم و جور جفا را که خبر کرد

گفتم بکشش از خون منی خسته خنابند — می بست و لبش رشته وحیا را که خبر کند

جبریل نشد واقف اسرار محبت

زین واقعه مسکین کدا را که خبر کند

آخر از ناز بتان خانه حرامم کردند — در سر ره دیر نه هستی چو دیا بم کردند

زلف را شانه زنو تا کل مشکین افتان — نقد دین بردند فارغ ز جا بم کردند

مجلس انس بیاراسته از غایت ذوق — باده نوشیده ندا از نا گهانم کردند

خنجر ناز زدند دردم از چشم سیاه — تا دمی صبح حشر بیخود و خوابم کردند

عمر ها گوشه نشین بودم در گلشن قدس — عشوه بنمودند و پر و ز جا بم کردند

بسکه بودند ز هر منی افسرده ملول — باده دادند و سر مست شرابم کردند

توبه کردم که دگر فتنه نورزم مسکین

کفر دردین بتان کفتم عذابم کردند

فتان که مدعیان فتنه ما بپا کردند — بصد فسون ز منت عاقبت جدا کردند

چندان جفا و ستم زان کرده رسیده بجان — که منکران بشهیدان کربلا کردند

ز رشک آب بقا را بروی من بستند — ز لب دریغ عطش زار و مبتلا کردند

نه رحم بر تن حیران نه بر جوانی حیا — نه خوف حشر نه اندیشه ز خدا کردند

چسان خموش نشستم تمام از دل زار — به تیغ فرقت تو جان من جدا کردند

چگونه رحم کنم آن رقیب بدخواه را — که مشکل شهت شک دلبرانه بنهادند

سئال زجور رقیبان و صبر کن مسکین

ز ما گذشت و لی رو بخود شیدا کردند

فغان که بر تر آن دلستان چه خواهد کرد — بغمزه آفت جان جهان چو خواهد کرد

اگر بجلوه شود طره را مباد دهد — نسیم صبح بحق شب روان چه خواهد کرد

فتاد آتش عشقش بشوخت جسم و تنم — ز دل گذشت بمرغ روان چه خواهد کرد

تنم بسوخته خاکم بباد داد بنو — ز بهای عشق اگر بر تو بخوان چه خواهد کرد

شبی غرور که دهدم از آن گل رعنا — بحال بلبل بیخانمان چه خواهد کرد

بخاک درگه وصلش جهان منتظر انه — اگر بدون نشود عاشقان چه خواهد کرد

بتی که گشت بناز گرفته مسکین را

فتاده بین ز پی دیگران چه خواهد کرد

گر دل ز قصه هجر تو نشنیدن گیرد — شیشه بر خون شود از دیده چکیدن گیرد

عاشقان را اثر موی بتن دیده شود — گل رخت تا تو چون پرده دریدن گیرد

گر روم شیر چون پی گم رویت که مرا — خاک حشرت سبر دیده طلبیدن گیرد

گر تو برزه روضه بیرون آیی بنظاره — شق شود شیشه شبیه دمیدن گیرد

گر نهی روز خزان پای بشرفات قدوی — زهر طرف بحر کرم موج کشیدن گیرد

پی ز خیار شکری کوی تو محبوب ازل — نقد جنت بدهد سنده خریدن گیرد

گر تو مشکین گذر از عکد کویت گیری
بیجو جبریل شوی سده رویت گیرد

گر نسیم زر شکر کوی تو یوسف وزید — مدعی جان در قمص شیشه طپیدن گیرد

آبحیوان خضر خلعت و شکر سنده شود — گه حدیث لب لعل تو شنیدن گیرد

پیر کنعان نگرد بهر دل آرای نظر — یوسفش یاد رود بوی تو دیدن گیرد

گر رخت بر تو وزید در بن قطر خون — خاک دستان شود غنچه دمیدن گیرد

رخش ناز از تو بدر آی بشتاب که شد — قد از دیده جهان کرده دویدن گیرد

گر تو نه لطف کرم پای نهی عرش برین — خاک نعلین تو با دیده مکیدن گیرد

قرص مه شق شد از امر تو در عین کمال — نکته فرمان تو لاعلی شیع کشیدن گیرد

گر نویسم شرح هجران ترا بیجو قلم — بر نفس خون دل از دیده چکیدن گیرد

بنده مشکین رقم ترک گدای جمشید است
گر بجان گلبهت وصل تو شنیدن گیرد

برگاه کز

هر گاه که آن مه عجبه گوا ز ناز بالا بپرود — رنگ از گل و بو از سمن و غنچه بسیما میرود

جان از خیال ابروی خمی از کعبه ابروان تن — افکنده زنجیر جنون سوی ادا دلی میبرد

اقرار اسلام از زبان سرمایه ایمان ز کف — چشمش نغمزه میکند زلف چلیپا میبرد

یکغوره پرداخته چون کار صنعان ساخته — از کعبه اش در تنکده در شکل ترسا میبرد

چون میرود طرف چمن پی پرده آنخوب ختن — زیبا ز گل و بو از سمن از غنچه بسیما میبرد

یوسف رمه از یعقوب جان مشکین ز ظلم دشمنان
منزل بمنزل میکشان عشق زلیخا میبرد

اگر از قبله رو تابم در کوی تو میرسید — اگر محراب جان سازم ز ابروی تو میرسید

اگر کافر شوم کفر سر زلف تو می شاید — اگر زنار بندم حلقه موی تو میرسید

اگر عاشق شوم با هوشیاری خود نیرزم — دل و دین با خط چشم و دو ابروی تو میرسید

اگر گیرد جهان از سر سر خوبان مسی دم — سخن بشنیدن از لعل سخن گوی تو میرسید

چو نقاشان کشیدند نقش از هر پرستیدن
نهان و ظاهر مشکین گل روی تو میرسید

ترسم ز یار مار از بحر و دریا جانه — زان خمک زار از باد هوا جانه

ترسم برد بکوی خیام پی بجانه — سجده فروشی ملز نجیر پا جانه

ترسم که شمع دلش در بزم می نتابد — این کلبه غم تا چه منجلا نامه

ترسم که گل ز پرده بیرون نگردد از ناز — تا صبح حشر بلبل در ماجرا بماند
ترسم رود دل از دست آنغم کسار از دل — چون در وداع حسرت بر جان ما بماند
ترسم که جان ربابد بار دگر نیاید — افتاده جسم مجروح چون نقش پا بماند
ترسم از آنکه مستم صد توبه را شکستم — جانا تو و دست حالم تنها بجا بماند
ترسم که بار غیرت از پا بیاورم حر — ویرا ز دیده پی تو در رویم سیاه بماند
ترسم شوند حریفان همتی الاهد — ما را سگ اماره در بند لا بماند

گر نقد دین ز دستم بگرفت غم عجب نیست
ترسم که بار ما پی آشنا بجا نماند

عشق در دهر نیست گنجا تا پی پیدا شود — یا نه مهر علیست کاندر ما فاطمی پیدا شود
هر که مستانه آمد در حلقه مستی علاج — این طریقه از کروه غافلی پیدا شود
طول راه عشق را بر گز نپیماید توان — کن قدم از جان دل تا منزل پیدا شود
گر فشاند گردی ز دامان یمن چون دم عدم — غنچها یی قابل از نا قص گل پیدا شود
حاصل صد ساله خود را سوزان و دورش — باش تا یک شهسوار کاملی پیدا شود
در طواف کعبه مقصود از خود کی رسی — آتشی از هم محبتی جاهلی پیدا شود
در خرابات مغان هر کی پیاده شد خراب — در صف پیوستگان کی غافلی پیدا شود
سر نخود همچو مکو با مرده کار روزگار — منتظر کن تا شد کی یک عاجلی پیدا شود

خود با من بصورت خوبان عیان شود
خود با همچو عشق در دل عاشق نهان شود

گاهی بشان گل بدهد جلوه در چمن — گاه همچو عندلیب بشور فغان شود
خود سرو خود صنوبر خود قمری اسیر — خود جوی آب خود گل و خود بوستان شود
آید گهی بشکل مه چهارده برون — گاهی برخ نقاب کشد بی نشان شود
خود نخل خود حباب و خود ماسل و دروز — خود مهر و خود سپهر و خود آسمان شود
گاه غم خفت بسینه و بیرانه ما کند — گاه همچو اشک ازره دیده روان شود
خود قاضی خود شریعت خود مفتی زمان — خود درس خود عقاید خود نکته دان شود
گاهی شود بصورت یعقوب ناتوان — گاهی بشان یوسف مصری جوان شود

گاهی شود بصورت سگ کداحقت
گاه خفه بر اره دهد بر سنا جهان شود

کیست کان سرو سهی جلوه خرامی آید — مهر و مه از عقبش گله کنان میآید
دمبدم از شکن زلف خمش می شنوم — از دل کنده خویش صدای آید
ترک دنیا خود و دستر بدین کز عقبات — عالمی سوزده با تیغ عدای آید
مرده کان یافت روان از نفس روح افزا — در شبستان عدم آب بقایی آید
تو بآواز شادی بنواز ایدل غمدار شب — گر بیاید تو عیسی بر عدای آید

دلربایی من بلکه برآورد دمی — بشنیم اسری بوی خدامی آید
ایچه لطف است که سلطان ملایک چاکر — بارد بجوی مسکین گدامی آید

شکرکان یارب خفر کعبه من باز آمد
روح قدسی بغم مرده من باز آمد

تافت در کلبه من مهر سعادت چو شب — نور در دیده افسرده من باز آمد
بزن ای مطرب کوس طربی را — شاخوان بسرا پرده من باز آمد
جان یعقوب مرا باز ز سر ساخت جوان — ماه کنعانی گم گشته من باز آمد
ایچه بخت است که در دام من از ملک خلق — آهوی وحشی رمیده من باز آمد
گشت از لطف زان خانه اغیار خراب — یار در کلبه ویرانه من باز آمد

هیچکدم چشمه نوشش از سر کلکم مسکین
طوطی طبع شکرخاره من باز آمد

مرمن بگوشه بام آشی جلوه گر برآمد — دل ابر بار گوهر دامان تر برآمد
زجبین حوض گوثر عرق چهار دانشه — زنشاط طلعت قدرس بشب شکر برآمد
بگرایت ابر رحمت بچمن گران برداشت — بشکفت غنچه گل که چنین دیر برآمد
جسکر ستاره غول شده بگلیدر چشم گردون — سحری ز برق لعلش بفلک شرر برآمد
صنمی ز شهر هوی ز میان حجله ناز — زپی ربودن دل چو دم سحر برآمد

نفروغ طلعت او شب عالمی سحر شد — زده موج بحر غفران ز صدف گهر برآمد

بدمید صبح محشر دل کوشه گیر مسکین
ز کمند طرهٔ او بدر چشم تر برآمد

بارمن ز شهر یاران چو سواره برآمد — ز پیش شاه خلقی بنظاره برآمد
بسم سمند غبار بسر سکندران کرد — زده خنده برق نعلش مه پاره برآمد
بقبای سبز گردون کل آتشین فکنیدی — زفروغ طلعت او چو شراره برآمد
بتفرج فتنه بازی بگذشته جانگدازی — زپی خرابی دل چو مکاره برآمد
دل شب دریغ کردید بدمید صبح صادق — ز میان ابر مژگان دو ستاره برآمد
دل خلق عالمی را ببربود آن غزال — بشکار کس نیفتاد بکنار من برآمد

بفراق یار مسکین ز جهان گفت آخر
بدرید جامه برتن زد و نعره برآمد

در کوشه باغ آن گل بیخار برآمد — پوشید چو برهمن کمتار برآمد
در جلوه شدان سحر خرامان شجر طور — بعد از بگذر عاشق بیمار برآمد
عشقش زپی سوختن پروانه فرستاد — سوزنده تر از شمع شب تار برآمد
چون مشتری سیکدست دام دور دورش — کوهای فلک بدره و دینار برآمد
هر کس که نظر کرد بران برق تجلی — موسی صفت از خویش بیکبار برآمد

از هر شکن طره عنبر شکن او — افغان دو هد مرغ یکبار برآمد
دل در برم از حسرت لعل لب نوشش — خونابه شد از دیده خونبار برآمد
یک جوه نمود و به پس پرده نهان شد — افسوس زبامم در دیوار برآمد

مسکین دل و دین باخت یک غنوه چشمش
از کوچه تقوا سر زنار برآمد

ای جلوه کنان فتنه به بازار برآمد — انوار رخش از در و دیوار برآمد
در مصر شنیدم که چه خوار شد دلارا — یوسف صفتا پرده ز اسرار برآمد
جان کرده بکف جمله دویدند ز اطراف — از هر طرف خلق خریدار برآمد
صم بکم زنجار فتش پرده دریده — دیوانه صفت بر سر بازار برآمد
میخورده سپر ثبت فرنجوان بدف و چنگ — ساغر بکف از خانه خمار برآمد
هر کس که در این باغ بیاید بتماشا — از خار ستم سینه افگار برآمد

بر چشم و غضب ناک تغافل من مسکین
بسته بکمر خنجر خونخوار برآمد

در صحن چمن غنچه بنجاز برآمد — صد بلبل شوریده بگفتار برآمد
هر کس که ز خلخانه عشقش قدحی خورد — فریاد انا الحق سر بازار برآمد
برداشت رخ پرده ز رخسان آن بت سیمین — در ظلمت شب ماه بپرانوار برآمد

از جور جفا های تو ای دلبر شیرین — افغان من از کنبد دوار برآمد
آن کیست که از عشق تبان نیست پرفون
مسکین که ابد کار ز دار برآمد

مژده ابدال که در موسم گلزار آمد — چشم مشتاق مرا صحبت دیدار آمد
سرخ پوشیده در دل شه یکفش خنجر ناز — هر فون ریختم آن بت عیار آمد
تیغ دیدم بکفش جان من از غایت شوق — همچو سیماب سر و پیش بپکبار آمد
مرده شد موسی جان بر سر طور دل من — تا که یکلمعه از آن پرتو انوار آمد
تا گلستان جمالش نظر جلوه نمود — بلبل طبع من لطف بگفتار آمد

دید مسکین که پاک شد آنفته او
مایه هر دو جهان دار خریدار آمد

زموبت رشته جان آفریدند — بجان عشق تو جان آفریدند
غبار گیسو بتای ابر رحمت — بحشر سایه گردان آفریدند
به پیش چشم شهوبت بمیرم — عجایب مست و غلطان آفریدند
ترا با این همه حسن لطافت — برغم ماه تابان آفریدند
زکوات کنج خسنت را بودند — هزاران ماه کنعان آفریدند
دهانت را بنقش میم بستند — به درزش شکرستان آفریدند

ز خلقت چشمهٔ کوثر سرشتند — ز لعلت آبحیوان آفریدند
ز بهر بیدلان تو چابک شهسواریے — فلک اکوس چوگان آفریدند
پیوی مقدمت خاک صدم را — گل دلنشین در جان آفریدند

مکن مسکین مذمت را فراموش
ترا در بای عقلان آفریدند

ازان اوراق کز خوبان آفریدند — دلی سلطنت ایشان آفریدند
سرشتند قطرهٔ از بهر خویت — بهشت و حور و رضوان آفریدند
ز بهر تیغ نازت حضرت عشق — نیج را بهر قربان آفریدند
بدا براهیم اندر نار نمرود — ز لعلت گلستان آفریدند
سزد رفعت بند نعلیت کز باشد — بدا از تاج سلیمان آفریدند
تو بی سلطان و چیزی دل ایمان صدا — بدربار تو دربان آفریدند

عنان از شبدهٔ مسکین مگردان
ازان اسپی چابک میدان آفریدند

هر شناس صراف مس تا بزر چه دانی — همه فرزانگان در بیخبر چه دانند
هر کو هویت تابان کو بدانست — شیخان کور باطن قدر سر چه دانند
دیدن جمال خوبان از چشم غیر گفتست — با چشم جان تو ان دید این دیده سر چه داند

ز اید زخود پرستی پای همه ماند از عشق — همچون درخت خشکی قدر ثمر چه داند
خوراک خر چه باشد در توده های حمام — قند و نبات و حلوا شهد و شکر چه داند
با خون دل میپرور نا پاک زاده گان را — فرزند که شد حرامی قدر پدر چه داند
ایدل درین زمانه از ناخلف بپرهیز — حیوان آدمی رو لفظ بشر چه داند

مسکین بگوی با کس اسرار عشق مستی
من دانم و تو دانی هر بیخبر چه داند

شهید خنجر آنم که ترکش در میان دارد — هزاران غمزهٔ استغنا کمین در کمان دارد
ز چشمم بر دل آن پیر چین ادبار ایمان دزدکین — چه کافر کافر پرکین دل نامهربان دارد
عجایب فتنه انگیزی بپیچ غمزه خون ریزی — چه خوش مرغ سحر خیزی که در دل آشیان دارد
سپهی سر و قبا پوشی چو مرغ آتشه بر دوشی — گران خوابی قوی نوشی چه ناز و لابکان دارد
بکشتار آمدت جانا بدست خنجر مژگان — حریف بزم مستانت بکف زلف گران دارد
بچشمک بهر آن ترکش بدل صد تیر غمزه دارد — بعالم آتش افروزی چه پروای جهان دارد
لب لعل ات بآب کوثر عسل با چشمهٔ کوثر — دلا زینسان شکر کز کوی او عشق نشان دارد
ز عنبر زلف بر گرد رخ افشان این زمان دارد — بیا کین بحر آدم خوار باد و بان دارد

بگوی با مرد سالار مسکین سر گردان
کز این صحرا بپا طوفان بسی یک رهنمان دارد

من آن نگاه یار بکس نگاه نکرد ... بر بهش غبار کشم تا من او کدر ندارد

تو جان خال زارم بر سن کوش و هوش ... ز بسکه مست ناز است زدلم خبر ندارد

ز شرار برق عشقش بمثال طور سوزم ... ما میدم آنکه روزی یکبار نظر ندارد

ز فغان و ناله من جگر سیار و خون شد ... چکنم که در دل او سر موا ثر ندارد

چکنم اگر کریم من و دل ز نا امیدی ... ز چون نهال عیشم ز وصل بر ندارد

برو ناصحم مغرما بطریق زهد تقوا ... که بغیر عشق عاشق هنر دگر ندارد

بسری که نیست کودا ز خیال ناز نینی ... بود بیجو غل خشکی که بخود ثمر ندارد

بسی خون بیگناهان زاد ابر غبت چشمش ... ز حساب روز محشر سر مو ا ثر ندارد

برخ خوبان مسکین دل مخور و نخندید
نکند بتان نگاهی بکسی که زر ندارد

بتی دارم که در دل سر ندارد ... نهال عیشم از و بر بر ندارد

بتی عاشق کشی بیما نه نوشیر ... که امید از محشر ندارد

بنوشیدم ز لعلش [illegible] ... چنین لذت بی کو ثر ندارد

[illegible] ... که هر گوهر باینجنین گوهر ندارد

بگو با مست دنیا نکته عشق ... عمل قیمت بجز بیش ندارد

نگردد آهن بر تیغ الماس ... چرا کز اصل خود جوهر ندارد

بمکلی

مسکین گاه کند خوبان نگاهی
کجا این بیچاره سیم و زر ندارد

دلم از درد تاب میسوزد ... بیچد و بیچ تاب میسوزد

مشا رفی نشنیده است مگر ... کز ترا فی جواب میسوزد

بر سر زخم پاره های جگر ... بیجو سیخ کباب میسوزد

گر رسد دود آه من بفلک ... خرمن آفتاب میسوزد

آتش افتاد از کمانچه عشق ... پای تا سر رباب میسوزد

ای برهمن بلعل او نزدیک ... جان ز تاب لیاب میسوزد

من که باشم ز پرتو حسنش ... شیشه های شراب میسوزد

گر رسد بر کیاه تشنه من ... از تف آتش آب میسوزد

سوخت مسکین از میان آری
برق در دیش هجاب میسوزد

بیجه ناز کش در نگ حنا می سوزد ... [illegible] ز حیا می سوزد

گفتم از قامت و زلف و رخ لعلش بگین ... گل جدا سرو جدا نخچه جدا می سوزد

دوشش بر دوش سیم چهره خاش دیدم ... مرغ جانم نجی چنگ ها میسوزد

گفتم از دیده چان شعله بیتابی آرم ... ترسم از سردی اشکم آن کفیه میسوزد

گر شبی از سستمش آه برآرم از دل — بفلک خرمن سیاره آه میسوزد
اگر آن زلف سیه را بگشاید سر مو باز — شبروان را نفس تازه عجب میسوزد
خضر اگر تشنه از تیغ جفایش باید — در عجب خورد نی آب بقا میسوزد

شمع سان شب همه شب پیش خود میگیرد
در تف آتش دل تا بسحر میسوزد

گر کنم وصف خط شرح بیا میرنجد — آری آری که گل از برگ کیا میرنجد
پیش از نقش سخن از نافه چینی مزنید — کان بت سرکش از این حرف خطا میرنجد
بجز از چشم کم آن بت بدخویی را — فاش میگویم و از عذر و دعا میرنجد
دلبران همه هر دم بجفا اند ولیک — شوخ بیرحم من از عهد وفا میرنجد
همه شب یاد کران جام طرب مینوشد — من یکی بوسه ناکرده طمع میرنجد
بگذرم گر بمزار زنیه بختی خویش — همه بد یاد کران بوسه زیا میرنجد

امید بیگانه بسر برد عرض منی مسکین را
خواطر نازکش از یاد چرا میرنجد

مرا یاریست ای یاران که در نسبت نمیگنجد — حدیث او بیان کردن بسیج دفتر نمیگنجد
اگر آن صورت معنی نقاب از رخ برافکند — ز عکسش لمعه تابد بر مجرد بر نمیگنجد
صراحی زار میگوید بساغر خصلتی را — عجاب مستی دارد که در ساغر نمیگنجد

اگر عاشق شدی ایجان بزن آتش بخرمن — بکن ترک سر و سامان که این ره سر نمیگنجد
ز اسراری دمعشوق کجا واقف شود زاهد — محبت آتش دارد که بال و پر نمیگنجد
سر اسرار کاز عشقم ز چشم مردمی پنهان — بتی دارم که در بتخانه آزر نمیگنجد
تمام عمر میسوزم میان آتش هجران — بسی درد دلم دارم که در دفتر نمیگنجد
هوای کملد اوسمند ناز جولان است — قبای فهم در بالای آن دلبر نمیگنجد

بر دو بالا غری پرواز کار راه عشق باریک است
در این ره بنده مسکین پشه دیگر نمیگنجد

یارب این رسم پرستی چند — جان شیرین زتن جدایی چند
هستی کان و فا ولیک بمن — آخر این جور و بیوفایی چند
در چنین عقد متکلم بحیات — حرکت ظلم و کبریایی چند
خود کلی خنده نظاره بلبل — میکنی فتنه تجود و عطایی چند
میرفادم از نطق هر لهوطی — شهره میری و فتنه سنایی چند
غلو بیان در نعت میدانی — از کرا دولت خدایی چند
پرده بگشا چهره هر خدا — میه ی کفت رد عطایی چند
کفت بلبلم نقطه عذر خوای چند — میکنی زاهد و پارسایی چند

دل مسکین بگفتار تو خوش میکند خاطر
بگو کز چه آیرازبرما میکند

سر از زیبای نرگس شاه بیمار نبند

با این دو چشم فتان کز بهر ری به بستان
نرگس چو چشم حیرت جز پا نبند

تا مهل نخجه سازد نغمه حیا نبند
نیما چو روی جانان بگشاد دلبر مکن

تا قبضهٔ دعا حق از کف رها نبند
عیدات طاق ابرو از اهل دل بیوش

نخل بهار عیشت بی ناز الا نبند
تا چون الف نکردی از نقش ما دوتا

نرگس بچو بدیده سر از حیا نبند
در ازدواج بخت خوبان نخل توان بزد

خوای قند قبولش خوای قند مولش
مسکین بده لعلش لب از دعا نبند

ترسم که آن ستمگر دست از خضا نبند
تا گفته رقیبان دل در وفا نبند

تا داد ظلم مظلوم در کربلا نبند
چشمش ز قتل عشاق از ناز برنگردد

سحن سپاه نشنید در بر صلاح نبند
ابروی کینه کیشش در ملک دین ستانی

پر در عمل فشانده دل در لقا نبند
هر حال از لعل نوشش بگبوسه چون مکن بات

ترسم که آورخم رنگ حنا نبند
عیدات هر نگاری خواهد ز نازباری

آهیخته وجودت هر گز غضا نبند
با دیده نازپیی زاهد دری مغان را

کس بچو یوسفی را در ظلم چاه نبند
دل قند اسیر زلفت آخر بآتش از غم

خواجه

گفتند بنده مسکین بگذر ز عشق گفتم
راه شراره طور ست بند کیانه نبند

آن نازنین بقتلم دامن ز ناز بر زد
بچون منی هزاران با تیغ غمزه سر زد

بستگی اف سنبل بر دور عارضش گل
در آشیان بلبل برق بلا بسر زد

تا ابروی هلالش از ناز شد کمانکش
صد ناوک بیاپی پیوسته در جگر زد

یکدشت غیال عشق دوشش ز دم چو برق
افغان طوطی من آتش بشکر زد

هر گاه که ریخت اشکم از بار چشم مستش
بستان عشق روید نخل جنونش بر زد

زاهد ز خود پرستی وا مانده پای بر گل
در کوی وصل عاشق گام از دو چشم تر زد

بچون صبا بیدان تا زنار کرده جولان
در جا بکی سمندش پا بر رخ قمر زد

از دام سنبل او آخر نگفت آزاد
مرغ ردان مسکین چندانکه بال بر زد

بهتر از نقوی بمخانه خمار بود
خوشتر از تسبیح حلقهٔ زنار بود

پارسایی که بوقت سحر خفته بناز
بهتر آن رند که با دیده بیدار بود

از چتی صومعه دیدم که بخیر بیاید
آه از این رند که در خانهٔ خمار بود

خلوت از مقرمه دم در دل شب
خوشتر از غلغلی پر مکو کار بود

صوفی ام مزن لاف محبت زنهار
بخته آنست که رسوای سر بازار بود

زاهد از زهد دریای سربازار ماند | فاجر از اشک روان محرم اسرار بود
خوشتر از گوهر دوجوان زشرافت باشد | قطره اشکت کز دیده فرو بار بود

آنکه آرد بدر بحر کرم را در جوش
ناله زاری مسکین کرکار بود

اسلام ای آنکه کردون بهر میدان تو بود | هر دماه چوگان هره در کوی چوگانتو بود
اسلام ای آنکه در بزم لوادنی باده نوش | از شراب صرف تیغ ترک افشانتو بود
اسلام ای آنکه آدم خورد تیر از دانه | مرهم آن زخم فوزیرش اندک احسانتو بود
اسلام ای آنکه آتش گشت گلشن باخلیل | زانکه در سیمای او نور درخشانتو بود
اسلام ای آنکه در اوج سپهر دلبری | حسن یوسف زره از ماهتابان تو بود
اسلام ای آنکه عیسی کهه احیا مرده را | اندکی از معجز لعل سخن دان تو بود
اسلام ای آنکه در دشن کشت بتام خلق | از فروغ عارض دانوار روشنانتو بود
اسلام ای آنکه عرفان یافتم قدر را | در حقیقت طوق زلف عنبر افشانتو بود
اسلام ای آنکه آیم قرآن نجم نجم | پایه تا سر شمع وصف بلندانتو بود
اسلام ای آنکه در گلشن سرای اهل دل | جلوه گر در هر طرف سرو خرامانتو بود
اسلام ای آنکه صدیق تقی در کنج غار | دمبدم پروانه شمع درخشانتو بود
اسلام ای آنکه عمر در دیار معدلت | در ره عادل یکف با امر و فرمانتو بود

اسلام ای آنکه عثمان از فیض علم و حیا | قطره از موج دای بحر عمان تو بود
اسلام ای آنکه سر زد کفر را بیچون قلم | در کف شاه ولایت تیغ عریان تو بود
اسلام ای آنکه در بازار محشر آبرو | عاصیان را حرمت خون شهیدانتو بود

اسلام ای آنکه مسکین کدا کم پایه
بر سر کوی وفا از خیل کلبانتو بود

آن خواجه کل که بر تو نور خدا بود | سیراب تازه از چمن مصطفی بود
اول بصدق دوست چو صدیق اکبر است | دویم بعدل چو عمر با وفا بود
سیم بعلم و فضل چو عثمان ثانی است | چهارم بجهد چو علی مرتضی بود
میر اصغرات از شکرستان مدح تو | مرغ زبان همیشه منشوه نما بود
کرسی و عرش دوح بود نقش بستر است | خاک درت بچشم ملک توتیا بود
سیمرغ قاف قربی در عرش آشیان است | جبریل در مقام تو واقف کجا بود
وصف تراچ لن تکنانی در پی بها | کون مکان بیکسر مویت کجا بود
باز سفید خلد کی در هوای بحر فقر | یعنی مجال در صف تو کفتن کرا بود
این نقطه قلب کز سر او دار آتش است | کاه کاه نگاه مرحمت کیمیا بود
باید ترا بچشم تو بینم نگاه من | این چشم کور را چی رو بت کجا بود
تا کعبه چون روم که مرا کعبه روی تست | کاشت آشیانه تو مرد صفا بود

مسکین خسته را از سکانت قبول کن

بیچاره را همیشه همین التجا بود

پیش ازان خیاط قدرت چرخ اخضر را بشست — بارگاه قطب را از بهر زیور ساختند
دوختند اول قبای فخر بر بالای او — بعد ازان بر اهرمن خورشید خاور ساختند
از غبار کوی وصفش چون بیاض بود نه زره — هشت باغ خلد را از وی معطر ساختند
باغبان لم یزل در گلستان کاف و نون — سرو ناز بش را چه خوش موزون دلبر ساختند
گر سبق عرش است از لوح دلش یک نسخه — جان پاکش را محیط علم داور ساختند
از برای تشنه کامان ظلمت شام جهان — سوی دریای بقایش خضر رهبر ساختند
ابر رحمت بهر گلگون رفعت درگاه هدف — گوهری عالم ضیای چون اکبر ساختند
کرده انوار الله از چهره اکبر ظهور — پس که نقاش ان صنعش باغ انور ساختند

بنده مسکین را درین گلشن بطق دلفشان

یا

عندلیب خوش نوا تا صبح محشر ساختند

ای ز خاک پای تو خورشید خاور ساخته — شام عالم را ز نور او منور ساختند
نقش بند لم یزل در گلستان کاف و نون — نقش زیبای ترا از جمله خوشتر ساختند
قطره از حقه میم تو در جلد بر بین — خرد شیره سلسبیل دوش کوثر ساختند
عارفان در بستان کویت زره سان گشته اند — عاشقان در جستجویت پای از سر ساختند

اولیا بر رنگ زرد و آه سرد و رنگ رخ — خاک رویت را کهربا ز زر و گوهر ساختند
از برای خلق عالم در لقا خورشید حشر — کیمیوت را سایه بان روز محشر ساختند

بیچو مجنون در بدر در صحرا الصبرا کوه بکوه

بنده مسکین را بسودایش قلندر ساختند

آن زمان کز آب و گل ترکیب انسان ساختند — جوهر جسم ترا آیینه جان ساختند
از خیال زلف جانان تو هر موج نسیم — هر رگ جسم مرا چون حلقه جانان ساختند
داشتم بنیاد جمعی بر دلش از جا سیل غم — خانه مال مردی را غرق طوفان ساختند
دهقانان می شنیدم دیده شد تم فراق — هر سر شکم را ز رفعت بحر عمان ساختند
از برای صید چون تو ترک ناوک افکنی — در کمستان فلک خورشید تابان ساختند
قمری من آمدم از بالای طوبای دل گرفت — مالکه شمشاد ترا با این خوانان ساختند

درد هجرش را بجان مسکین خریدارم و لیک

آتش از کوی دلش در دیده نیران ساختند

بالای عرش جا تو پاشاه نقش بند — کرسی زیر پا تو پاشا نقش بند
شش جهت میشود بلطف شاه چار ده — در بر تو صبای تو پاشا نقش بند
در هر کجا که دیده دل جلوه گر بود — رو دش ز خاک پای تو پاشا نقش بند
هر کس صفحه دفتر ایجاد جان بود — از چشمه بقای تو پاشا نقش بند

هر قطره بحر میشود هر ذره آفتاب — از فیض یک نگاه تو یا شاه نقشبند
دارم بسر خیال دبجان شور عشق تو — شد ملک دل مرا تو یا شاه نقشبند
نارد فرد عملک دو عالم سراز خیال — هر کس که شد گدای تو یا شاه نقشبند

[illegible] شود آخر ز غم خراب
مسکین چو خاک [illegible] یا شاه نقشبند

در بند فضل و نیلا یا شاه محی الدین مدد — کن فارغم از ماسوایا شاه محی الدین مدد
در کوره اماره ام در تاب آهن پاره ام — بهر خدا کن چاره ام یا شاه محی الدین مدد
عرش آشیان حضرتت کرسی زمین از رفعتت — سر شوق قدم از هیبتت یا شاه محی الدین مدد
خط سیاه فقر تی بر مسیحا حکمتی — یوسف رخ ما طلعتی یا شاه محی الدین مدد
یا سید و سلطان من فقیر یا خواجه احمد کبیر — افتاده ام در دستم بگیر یا شاه محی الدین مدد
ای حاصل بستان دین ای واصل طور یقین — ماه فلک شمع زمین یا شاه محی الدین مدد
آمدم که عمر آیه بسر جان از بدن سازد سفر — دارم امید یک نظر یا شاه محی الدین مدد
کو راست زندان سیاه آمدم که بسپارد مرا — از شمع رویت ده ضیا یا شاه محی الدین مدد
آمد دو شخصی بر غضب بر بسته مرا از دین سبب — آخا کنم از تو طلب یا شاه محی الدین مدد
طول امراط است سی خوارم بچو مرهم زیر پی — دستم بگیر ای شهسوار یا شاه محی الدین مدد
آمدم که حشر آید بجوش ذرات عالم در خروش — چشم از من بر هم پوش یا شاه محی الدین مدد

مسکین غریبست و گدا با این همه جرم و خطا
دارد تمنای لقا یا شاه محی الدین مدد

گر بیدل عالم نهی صد علم اگر خانی چه سود — تخل خنکی در بهار سینه بستانی چه سود
ظاهرت را چو خضر زیبا اگر آرایستی — [illegible] باطن خراب نفس شیطانی چه سود
هر زمان با تیغ ظلمت حق شناسی میکنی — صیقلی بر زنگ کوس مسلمانی چه سود
گر بود دوایم نزاخت گر امت در رهوا — چون نگیری دست مویه را اسیمانی چه سود
گر چه خضری قطره را توان بر دو سوی بحر — ور نه کوه قاف را از جا بجنبانی چه سود
گر ز عین همت سازی زمین را چو خ را — زنگ از آئینه دل نبرده توانی چه سود
گر ترا در دل نسخه اخلاق نیست — گر بصورت شانی خورشید کنعانی چه سود
در توانائی نکردی چرا از دیده میر — بعد مردن گر کنی سیصد پشیمانی چه سود
گر ز تو خار ستم بر نا توانی میرسد — گر گلستان نعیم و باغ رضوانی چه سود

تو طی وقت خودی مسکین چو جای در سخن
لیک چون جای نداری صوت رو جانی چه سود

بیاد آن شمع روان شب بایوان که بود — صبح دولت از رخش شام غریبان که بود
لیلت اعلو اجرا از قدر کیوش کرفت — جنت عدن از نعیم چشم گریان که بود
در سر سینای جانم موسی دل شد زهوش — آتش آنمه جلوه کرد در طور عرفان که بود

دانهٔ خالش بافسون رهزنان چین کرد شد دام چشمش در کمین با قصد ایمان کرد بود
از شرار برق لعلش خرمن عیسی که سوخت سنبل نوخیز او غارت گری جان کرد بود
از عطش جان میدهم خاکم بر آب وصل کن یارب آن لب تشنهٔ ما چیست با آبی بران کرد بود

روز عیدست تیره شد چون بر کنعان از غمش
یارب آن یوسف بما باز آر تا احزان کرد بود

یارب آن شمشاد من سرو خرامان کرد بود جلوه کرد و چو بیار چشم گریان کرد بود
آنکه تیر غمزه اش از بر نگاه کرده صید یارب آن مژگین غزال از باغ ما را خون کرد بود
کاندم آن چابک سوار خوش جولان بنمود برق نعل توسنش بخود تازان کرد بود
بیخبر زخم سیاست را که بر دل خورد از کمان غمزه اش از تیر مژگان کرد بود
آنکه بر یک غمزه صد فتنه را بیدار کرد دیده شب زنده دار و ترک فتان کرد بود
صد هزاران همچو من در گلستان دیده عندلیب صد صد کو مرغ شیدا خوان کرد بود

سوخت بلبل باز عطش در کوی ایمان چون کند
یارب آن ابر عنایت سایه گردان کرد بود

زهره ما من بالا برامد زیر ابر مشکبا ماه برامد
هزاران فتنه از خلقش بپا شد لبالب ساغر مینا برامد
بیا ای بزم رندان خراباتی عجایب بانگ و غوغا برامد

حریف و شاهدی باچنگ و بربط چه خوش شد آن مطرب دلخوا برامد
زنور شمع کشته مین کاشانه روشن بغایت شمع جانافزا برامد
نسیم مجلسم شد عنبر افشان مگر آن خور خود صحرا برامد
چو هر خلعت که خیاط ازل دوخت بقد ما ز تو کوتاه برا

بدور گلشن رویش چو مشکین
هزاران بلبل شیدا برامد

وای بر جان که از دیدار جانان دور ماند وای بر بلبل که از طرف گلستان دور ماند
گر بیاد زلف و چشم آتش و دوزخ سزاست شاد از کز جمله آن از یاد ایشان دور ماند
تا کرا آید بگوش ابر و زمن پوشیده رفت زان سبب دل چون صبور و شیفته جان مهجور ماند
هر که چشم مست او را بیخبر در خواب دید تا دم صبح قیامت بیخود و مخمور ماند
عمر شد آخر شد بگیتی حاصل از زیستن جاودان داغ ندامت بر جگر ناسور ماند
هر تمنای که روزی بود استغنا گذشت آن بی تسکین دل من تا ابد مغرور ماند

روز عید آن بهتر کسی دارد بیار خود نشاط
وای بر مشکین که یار او چو دشمن دور ماند

خار بنگ و خود آشفته ام وصف زلف آن صنم ناگفته ام
رنج هجران تر از آن گفتم که هست خاک بستان در شش ناروفته ام

محل امید من ز دعاش بر نیامد — میوهٔ عیشم از نهالش بر نیامد
جان شد و جانان نشد همراز من — داشتم در دل بتا با سه تا ماند
کشت را خجرش ز نیلین نشد — عالمی حیران آن آلفته ماند
ماند از کویش بکیش بکهتی — غنچهٔ امید من نشکفته ماند

یافت شب هر که در کویش رهی
وای بر مسکین که چشم خفته ماند

تا صبا هم‌دم آن سیو تو شد — چمن آرایش از بو تو شد
روی خلقان سوی محراب بود — روی محراب با بر تو شد
گنجها داشتم از تقوی زهد — حرف یکغمزهٔ جادو تو شد
چشم من زینت چشمت که دید — چون دلم آینهٔ رو تو شد
رهزن مرغ روانم زنخت — جلوهٔ دانهٔ هندو تو شد
طوطی ام شهد سخن در آفاق — در لب لعل سخن گو تو شد
شور قیامت برپاست — در خیال قد دلجو تو شد
عالم از خوف صراط اندیشید — خوف من نازکی خو تو شد
نه سیه بختی خود خورستم — زانکه هم رنگ سر مو تو شد
نالهٔ بلبل مسکین نه نشست — تا که گل راز چمن رو تو شد

زلف یار از عتاب میلرزد
عاشق از اضطراب میلرزد

منکه باشم ز زهره پیشش — بفلک آفتاب میلرزد
در هستان ز شعلهٔ حسنش — در نجاف کلاب میلرزد
تا که هستند دشمن هم از این — تعویذ و شیخ و دشت میلرزد
آنچنان پیش لعل لبش — همچو موج سراب میلرزد
کون امکان ز موجهٔ خشمش — بطریق حباب میلرزد

بنده مسکین اگر کز این نشود
از سگانش حساب میلرزد

اگر این جلوه کنان دلبر ما برخیزد — شور و غلغله از جمله بر خیزد
قصه یار کوید جهان میسوزد — کر بفریاد نه از بستر ما برخیزد
بر سر خاک اسیران محبت مگذر — دوزخ از کری خاکستر ما برخیزد
تا صبا پیغام قصه جهودان خوان — نغمهٔ جام کجا از سر ما برخیزد
چرخ دیوانه شود از اثر جذبهٔ ما — خفتهٔ هوشیاری کی از سر ما برخیزد
چرخ اگوی صفت در خم چوگان بگشد — شهسواری اگر از لشکر ما برخیزد
همچو مسکین شود خلق جهان باهمه پست — پیچاب ارت غبار تکر ما برخیزد

هر لحظه بر نگ آن گل بخار برامد خود جلوه کنان شد — چون بلبل شوریده بگلزار برامد با آه و فغان شد

خود مرد و غم عشق بجا آنچه معلی خود فوج شب است — با دبدبه از عالم اسرار برامد سلطان جهان شد

نوزیدم شد احمد مرسل لحظه نفس زد خدمایه اوراق — عیسی شه با معجز احیا برامد تا مرده روان شد

تا جلوه مه حسن خوش دوصورت لیلی و رویه مجنون — شیرین شد با لعل شکربار برامد فرهاد ازان شد

خود عشق فزود شد خود صورت تسعی هم دانق و هم زر — منصور صفت خود بسر دار برامد منشور جهان شد

روز لاف بر فشاند برامد بت بیمن از تشد دیر — صفعان شد داز خرقه بزنار برامد در کوی مغان شد

خود قاضی و خود داشع خود دیده مه فتوا در غیرت ازانم — ناخوانده بسی آشنا برامد صد مسئله زان شد

سلطان غنی کز بند خیمه بصحرا در دهر نگنجید — آتش صفت از سینه بگلزار برامد در سینه نهان شد

دریا شد و خورشید برا در مستی بنگر زلف او — نه چرخ شد و ماه پرانوار برامد تابنده چنان شد

بطرب شد و با سوز فغان و چنگ در برط آغاز — صد نالهٔ زار از دل هر تار برامد تا قحف کنان شد

چون ابر بهار آمد و بر خاک بر افشاند از در کرامت — چون بمبزه سبز و گل و لاله برامد خود آب روان شد

قمری شد و بر شاخ نشست با دل پر درد صد نالهٔ — گاه لبلک شد از جانب گلزار برامد صد زمزمه خوان شد

تم بود حرامی شد زلف تو حلقه در حلقه رندان — از میکده و میشور بیکبار برامد خود حامل گران شد

هین بهار گل از بیخبی آمد خوشترنگ صدیق — عثمان غنی جمله رکوار برامد تا شرع عیان شد

سکین چه کند گر نکند باده پرستی ای محتسب شهر — ساغر بکف از خانهٔ خمار برامد خود ساقی جان شد

هر آنکه وصف رخش بر لبم مدام کردند — حکایت سپکای بیکبر با کردند

ز بیخبر مردم و این کافران سنگین دل — نه دم بر من و نی خوف از خدا کردند

اول کشته قضا طرح ناز ابرویت — پس آن بجرح ماه نو بنا کردند

اگرچه خوردن خون نامرادان خون ما — ز بهر لعل لبت نوشش او را کردند

غرض همین که بریزند خون ما با تیغ — دو چشم مست ترا سرمه صیا کردند

بسوخت جان سکین ز برق آتش طور — نقاب کز رخ آتش وشش تو وا کردند

تا مگر صبح منشی روز زر قدر کشید — نقش تر از جله بتان خوبتر کشید

پچید دود آه من از نه فلک که نیست — زلف ترا بلف که نسیم سحر کشید

از بسکه ریخت تیغ هلال تو خون خلق — در اوج دلبری چو مه نو جو پر کشید

هر جا خیال نرگس مست تو بار رفت — دل از بر نهاد چون ز بخجر کشید

تا شهسوار حسن تو پا ماند در رکاب — تخت لطافت از کف شمس و قمر کشید

هر جان که چو نمکش ز لال تو نوش یافت — پر در عسل فشانه هوس از شکر کشید

در دفتری که چهرهٔ خوبان نوشتاند — آنجا الف قد ترا پا ز بر کشید

خون دل ستاره ز چشم فلک چکید — جانی که آه ز بهر تو دست سحر کشید

خورشید ذات تابد ز هر ذره صفات — سکین بچشم جان که ازان خاک زر کشید

پیش ازان روز کز طرح چرخ گردون بسته اند — نقش بندان نقش آن بالا بموزون بسته اند

پیچ و تاب زلف جانان پیچ میدانی که چیست — بهر صید عقل و دلها دام افسون بسته اند

قتل عالم کرده جادوی سرمست کواه است — لیک بر پای تو مردم تهمت خون بسته اند

چون مصور پیکر تصویر خوبان را کشید — وصف تصویر ترا از عقل بیرون بسته اند

خال و خلخال تو هر یک کافر غارتگر اند — بو العجب بتخانه در کشور دون بسته اند

کشته ناز تو ام آخر بسر تابوت من — دستهای کل باو تا عاشقان چون بسته اند

معدن گنج دلطافت حقه میم تو شد — قفل آن گنج ترا از در مکنون بسته اند

هستی و عشق در حقیقت عاشق یکدیگر اند — تهمتی در گردن لیلی و مجنون بسته اند

یا
باده نوشت نماز من مسکین جمار گیاد و
جرم مستان را بپای جام گلگون بسته اند

ترک من بر خیز رخش ناز را زین بسته اند — نه فلک را بهر چوگان تو آیین بسته اند

صد دعا کردم که یکره مهربان گردی چه شد — یا مگر در روی من درهای آمین بسته اند

در غبار مقدمت فیروزه ایوان نشست — شهسواران فلک تا تاج زرین بسته اند

در چمن بهر حراست باغبان ضعف نکر — هر طرف از بهر یک گل صد نگارین بسته اند

بنده مسکین ز عصیان میکند موی غرور
جرم عالم را بدوش اهل یقین بسته اند

یار من سنبل پریشان میکند — رخنها در ملک ایمان میکند

هر چه کاه می افکند از رخ نقاب — طعنها بر ماه تابان میکند

ابرو بیش از ناز و چشمش از مدا — خانومان زهد ویران میکند

جان که از لعلش گرفته بوسه — کی خیال آبجوان میکند

صد چو یوسف را دران چاه ذقن — از غرور حسن پنهان میکند

بلبل از خنده پنهان گل — صبح و رسوا در گلستان میکند

هر چه کاهی میکند تو بر ز عشق — جلوه خوبان پشیمان میکند

هر کجا می بیند از خشم ناز — عاشقان را خاک میدان میکند

کشته مارا و زهر دشمنان — شهر را یکسر چراغان میکند

میشود هنگامه محشر بپا — هر کجا سر دوش خرامان میکند

میرود مسکین بسوی میکده
خویشرا از نو مسلمان میکند

دل بدلبر رفت جان در دوزخ هجران بماند — دیده چون ابر نیسان دایم اشک افشان بماند

سوده شد از شانه کاری بیچ طره مشکبار — کار زلف یار من آخر که بی سامان بماند

دی که شد از تیغ غمزه جان بچشم عاشقان — مایه جزو جنون در جام سرمستان بماند

آنکه از کوشه ابروی یار افتاد و رفت — شیخ صنعان رو بکفر از کعبه ایمان بماند

یک ورق برداشتار بر دفتر حسن صبا
نقشی قدرت بکلک صنع خط حیران بماند

تاب عکس شمع او از پردهٔ فانوس تافت
یوسف یعقوب چون پیراهن گردان بماند

از لب جان بخش او یک تبسم کفتم بخضر
تا قیامت دلکدان از چشمهٔ حیوان بماند

همچو خورشید فلک از حسن عالمگیر شد
هر که دلرا در مقام خدمت خوبان بماند

جان برفت و تن بشد محبوس زندان لحد
مرغ دل مسکین بدام زلف جانان بماند

پسری دارد قمری می آید
شب غم اسحری می آید

مرغ دل جا بکند زلفش
مست بیداد گری می آید

پای تا سر همه تن شیرین است
همچه نی شکری می آید

در برش پیرهنی از آتش
شرری در جگری می آید

مرده کانرا خبر از وصل دهیم
جان رفته به بری می آید

بهر مسکین دل سوختگان
رطبی پر ثمری می آید

میشود از سخنش پیر جوان
چو مسیحا پسری می آید

از گلستان لطافت پروین
کل صد برگ تری می آید

نقد جانرا نثارش سازم
شاه حسن از سفری می آید

دردم از غربت مسکین
فیض صاحب نظری می آید

هر خنجر یکه بردلم از یار میرسد
شربت بکام عاشق بیمار میرسد

باشد ز نوش چشمهٔ کوثر لذیذ تر
از دست یار اگر قدح زهر میرسد

از دام هجر بلبل نالان بوصل کل
آری بصبر و شکر زشش خار میرسد

هرگز بچشم غیر نبینم رقیب را
قربان آن ستم که ازان شهر میرسد

حاجی بطوف کعبه ندیدست اینقدر
فیض بمن ز صحبت اغیار میرسد

زاهد ز رای بیهده فرد ماند پا بگل
کافر نهان بکوچهٔ زنار میرسد

دیوانگان ز عقدهٔ هجر از جهان برست
این طوق غم بگردن هوشیار میرسد

ای پارسا بیادهٔ ما سنگ ره مزن
فردا ست عید و عدهٔ دیدار میرسد

از حرص غیر جامهٔ جانرا سفید کن
دریای رحمتش بگناه کار میرسد

ایدل بکو بنرگس خوبان سلام من
مسکین بطوف خانهٔ خمار میرسد

در پیش رخ یار نقاب است بهی نیست
چون ابر عیان زیر سحاب است بهی نیست

بشنو سخن تلخ که در وقت خوشش
شربت شکر است ز گهر وقت خوشش

یک عشوه جادوش مرا صد قدم افکند
شرمنده ازان چهره کلاب است بهی نیست

غوغای قیامت شده در هر سو پیدا
ستانه نا خورده شرابست بهی نیست

از حسرت هندوی سیاه بر دوشش
جانان ز غضب پیرهن آب است بهی نیست

ابچون جگرم لاله کباب است بهی نیست

افتاده بهر جانب او کشته هزاران — از ناز هنوزم بعتاب است بپرسید
از فرقت او دیده من موج بلا شد — جان بر سر آن موج حباب است بپرسید
خوبان همه لب اند به بستان لطافت — نخل قد او لب لباب است بپرسید

اطهر که نوشت وصف او با خامه اشعار
این مصرع مسکین بجواب است بپرسید

آخر از ناز بتان خانه خرابم کردند — در سر دریه هستی چو حبابم کردند
زلف ها شانه زدند کاکل مشکین افشاندند — نقد دین بردند فراغ دو جهانم کردند
مجلس انس بیاراستند از غایت شوق — باده نوشیدند و از نار کبابم کردند
خنجر ناز زدند بر دلم از چشم سیاه — تا دمی صبح حشر بیخبر و خوابم کردند
عمرها گوشه نشین بودم و در گلشن دهر — عشوه نمودند و بپردن زجهانم کردند
بسکه بودند ز زهد و منی افسرده ملول — باده دادند و سر مست شرابم کردند

توبه کردم که دگر عشق نورزم مسکین
کفر در دین بتان گفتم عذابم کردند

دران بزم که عیش ما بپا بود — ندانم چیز ثیل کان رفتگی بود
چنان از عکس رویش مست گشتم — نه ساقی بود نی جام نه می بود
شدم چون زرد ز قصان از تماشا — نه مطرب بود نی قانون نه نی بود

بحرابت دلش سجده کردم — که آدم در عدم با کل کسی بود
بهم می باختم نرد محبت — نه مجنون و نه لیلی نرد می بود
بعشقش اشتر اگر دندد و عالم — نه بازار پر دندد و دلال نه پی بود
کمال کاملان را گر ده ظاهر — وگرنه کار ما فی الجمله طی بود

میان باغ زیور جان مسکین
چو بلبل روز و شب در وای وی بود

اندران بزم که عیش ما بران جانانه بود — قدر سیمان با محرم روح الامین یکسانه بود
آنچنان سرمست بودم از می دارای او — نی شراب ساقی نی جام نی پیمانه بود
رقص میکردم بجان از لذت سیمای او — نی رباب مطرب نی صوت نی افسانه بود
در خم ابروی او محراب معنی داشتم — نی خواه آدم و نی نخل و کندم دانه بود
او بت بی مثل بود من بت پرست بی مثال — نی نشان کعبه نی شهرت بتخانه بود
من بودم مجنون او لیلی بیک محمل مقیم — لیلی و مجنون چو بر خاک عدم مستانه بود
در قمار عشق او فی الجمله یکسر باختم — نی نعیم و جنت و نی عالمی دیرانه بود
همچو تحریر موسوی از جلوه اش می سوختم — نی حریف شاهد و نی شمع و نی پروانه بود

نی چمن بود و نه سرو و نی گل و نی غنچه و لیب
بنده مسکین در میان گلشن دیوانه بود

آمد بهار باده گل پرشراب شد — ساقی بیا که جان حریفان کباب شد
غنچه گرفت صورای و نرگس پیاله را — می خنده زد که خانه تقوی خراب شد
قمری بشاخ سرو نوا میکند بلند — گو دیده گو شاهد گل بیحجاب شد
من در بوستان زهد لب خشک مانده ام — ستان غریق باده لب لبالب شد
ایجان بخاک بازی طفلانه تا بکوز — عمرت کزشت پای اجل در رکاب شد
از کاروان عشق ندا میکند بلند — شرمنده آن مردی که گرفتار خواب شد
آنکو ندید زآینه دل غبار غیر — در چرخ سینه اش چو برد آفتاب شد
جولان نمود بر سر دریای معرفت — هر کس تهی ز هستی خود چون حباب شد

تا آتش لخت لخت کلک ما بسوخت
فون جگر چکیده انگم عناب شد

عرایس دل جلال تو یا شاه نقشبند — معراج جان وصال تو یا شاه نقشبند
شیران کور قرب پلنگان کوی فقر — هستند کمین غزال تو یا شاه نقشبند
روشن شده زگون مکان تا بلامکان — از پرتو جمال تو یا شاه نقشبند
هر کس که فوز زنده جاوید شد چو خضر — از چشمه زلال تو یا شاه نقشبند
از پا فتاده تو سن ادراک قدسیان — در عرصه کمال تو یا شاه نقشبند
تحسین خوان همتی قدرت بکلک خویش — بر نقش پر خیال تو یا شاه نقشبند

هرگز ندید دیده دوران بباغ ناز — دیگر کهی مثال تو یا شاه نقشبند
روح الامین نگشت بدین قرب منزلت — واقف زسر حال تو یا شاه نقشبند
لرزان چو برگ بید بود خسروان دهر — از هیبت جلال تو یا شاه نقشبند
کرسی و عرش و فرش سما در مقام قرب — فی الجمله پای مال تو یا شاه نقشبند
هر کس که خورد باده موکی وقت شد — از مرشد کمال تو یا شاه نقشبند
طوبی و صدره سدره خجالت فکنده اند — در پیش نونهال تو یا شاه نقشبند
عنقا بدام معرفت کل نیامده است — جا کمهه زیر بال تو یا شاه نقشبند
من کیستم که دم زنم از عاشقان تو — این بس شکست بال تو یا شاه نقشبند

مسکین گمان نبرد طلب میکند ز کوات
از کنج بی زوال تو یا شاه نقشبند

یک شعر از زبان بیشتر
در آخر نوشته شده

افتاده در عشق تو در ملک جان لذیذ — این است ذکر لعل لبت در زبان لذیذ
آمد نسیم وصل تو تا در مشام جان — دل شد لذیذ سینه و روح روان لذیذ
در هر کجا که مهر جمال تو بگذرد — گردد ز باغ خلد جهان آستان لذیذ
هر گز ندید دیده دوران چو تو بتی — با لا لذیذ و جلوه موی میان لذیذ
تا گفت حرفی در صفت لبت بگوش جان — می شد لذیذ و مست فی در حل گران لذیذ
گر دی گذر بصحن چمن چون نسیم صبح — گل شد لذیذ سبزه آب روان لذیذ

مسکین ز خاک پای سگت سر بر ساخت گفت
هر صید لذیذ دیده لذیذ سر مدان لذیذ

دوش دیدم ضیغم رشک قمر — بسملم ساخت بیک تیغ نظر
بود عمر تا مدا از آتش طور — برهمن از کل فردوس به بر
غرض اش بود پریشانی ما — زلف راش نه زده تا بکمر
طعنه بر مشک ردانم مزنید — تیغ الماس بخوردم بجگر
برخ و لبهایم بر دور لبش — مانده هیچون مگس پا بشکر
در لطافت نبود انبار بگل — در میان ملک و حور و بشر
از سیه بختی پی مهری او — چیکنم گر نکنم خاک بسر
اندرین بزم بتا تا دیدم — بتی سیمی دل پای مجر

بند مسکین نرسی با مقصود
تا نیاری بمیان گیسوئے زر

دیدم که عاشق میکشی در شبنه با خواب سحر — یا دیده ام خواب غلط یا من نیم عاشق مگر
بر گاه ناز بر وی کمان آهی برون تا در ک زنان — بر سینه را سازد هدف هر گه کند در را سپر
دارم ز لبهای تو جان صد گونه توقع چون صبا — جان می برآید از دهن دل میتقد از چشم تر
از وصف زلف و قامتت گفتم به بستان شمشاد و سرو — سنبل پریشان شد چو من شمشاد با ما در بکر

گفتم که سازم جستجو رندی بنالید رو برو — گر بوستان وصل او گیرم بگویند غیر رو
یک شب زآه عاشقان اگر نمیکرد دیدبان — یا بیت آه عاشقی یا بیت خونبار احبکم
گفتم که رخ بهران کنم پیش خیال وصل او — در بیدلی نگشود لب در را که پیش آید سفر

مسکین بهر شرم و صلت گر نمود الحجا
شاید گمان نشه برد که از لطف انداز د نظر

جانان تشبیه جان من هر گز نمیکرد در سحر — صبح امید از کوی او با نامی آرد کند سفر
گفتند گر عاشق میکشی عمر ز نشستم در رت — یا گفته اند مردم خط یا من نیم عاشق مگر
در راه آتش بار من سیماب بر گردون سجود — در سینه فولاد تو هر گز نمیابد اثر
از حسرت لعلت زنان ای یوسف کلبر من — جان می برآید از دهن دل میتقد از چشم تر
تا زلف تو بندد بود ان نرگس جادو بلا — شد این دل ویران من تیر بلا را آشیان
آتش رخ از دختی جان ما بیران سوختی — در دل ندارد یاد غرور ا نه نشه روز خمار

یکغمزه زان ترک فتن در جانب مسکین فکن
کیرد ره شهر مدم از ملک تن سازد سفر

یک ملاقیم پی رد تو نی با منت گاهی گذر — نی پاکه آیم سو تو نیز با منت روزی نظر
نی در سکونت منزلم نی جز تو آرامی دلم — نی حکم آنرا جانم نی شام هجر از اسحر
در جستجوی روی او صحرا بصحرا میدوم — کا دل قدم کاه جان قدم کاهی قدم سازم مگر

زین کار مشکل چو نکنم ناچیده دل پر خون کنم — بی از او تو رحمی بر کرا بی بر دل من یک اثر
شد تحمل تنگ چون خونم در زیر کوی بستون — بی آنکه جان آید برون نی از لب شیرین خبر
گفتم ز هجران دم کنم چون ترک گفتگو کنم — بی ما را هوشم بجان نی کوهر عقلم بسر

سکین تمام چون کنم از دست آن گلان جفا
بی میل او سوی کرانی در کف من سیم و زر

دل من مبتلا بتهای دلبر — از جفای شما بتهای دلبر
تا بر زلف رازی شانه — کار عاشق تباه بتهای دلبر
طاق ابرو مپوش بهر خدا — که مرا قبله گاه بتهای دلبر
از پی ملک دل خرابی ما — چشم مست بلا بتهای دلبر
من چه گویم ز تیر مژگانت — جگرم صد جراحتهای دلبر
گفتی از من نگاه نکنم بینند — عاشقان بی حیا بتهای دلبر
گر کشی چون هزاران را — بوسه خون بهاست بتهای دلبر
ظلم ای گل مکن ببلبل زار — که غزلخوان و قفاست بتهای دلبر
مرغ جانم سپلاقات تو — قمری خوشنواست بتهای دلبر
غم دلرا زمن چرا پرسی — صید رحم شماست بتهای دلبر
عید آمد بریز خون مرا — وقت رنگ حناست بتهای دلبر

جگرم صدجر

بوسه خبر کن ز بهر خدا — بنده مسکین گدا شتاب ای دلبر
ای دلبر از صومعه رو جانب میخانه کن — دین و دنیا را بده یکبار غرو جانانه کن
بیچون بیگانه قدم یکسو نه یکقول طور دل — دست بدم سر طی کران تا ز شاهی دلستانه کن
صرف کردی عمر خود در صحبت اهل جهان — چند روزی انس با بروم بیگانه کن
گر تو عاشق گشته بقول هر دو عالم شو — زر بیا و دلبران را دور فرزانه کن
خواهی که گردی با شوا از نفس و هوا بیهم نفس — ترک تدبیری اره غم بر طریق شانه کن
گر تو گنج بیگران کشتی ز بهر چند روز — عمر خود را بیهشت خود را در میخانه کن

بگذر از کوی گمان خود در بحر تقصیر ان — مسکین نزد طوفان مترس از بیشه و کاشانه کن
بگریم نزد دل خان محمد داور — دجان باشد اورا نی چشم و جوهر
نباشد مر او را بنیاز دلگیرا — بگویم بعد از ان نعت پیغمبر
شرم خاک ره هر چهار سرور — ابو بکر و عمر عثمان و حیدر
ابو بکر شب شمع زنده گانی — دوم عمر حیات جاودانی
سوم عثمان بهار نارستانی — علی چون در سر تاج کیانی
شرم خاک ره هر چهار سرور — ابو بکر و عمر عثمان و حیدر
اگر شب نور چشم روشن — عمر در سینه ام بگرفته بسکین
سوم عثمان بدل بگشود روزن — علی مرتضی چون روح در تن

ترم خاک ره هر چهار شهر و — ابوبکر و عمر عثمان و حیدر

ابوبکر آنکه محبوب خدا رشت — دوم عمر امام رهنما رشت

سیم عثمان که دریای حیا است — علی مرتضی شهر خدا شت

ترم خاک ره هر چهار شهر و — ابوبکر و عمر عثمان و حیدر

ابوبکر شت عمر حاصل من — دوم عمر امام عادل من

سیم عثمان امام فاضل من — علی مرتضی جان و دل من

ترم خاک ره هر چهار شهر و — ابوبکر و عمر عثمان و حیدر

ابوبکر شت شمع ره بری من — دوم عمر بود تاج سری من

سیوم عثمان بود دل در بری من — علی باشد همیشه یار و من

ترم خاک ره هر چهار شهر و

ابوبکر و عمر عثمان و حیدر

ابوبکر شت نور چشم آدم — دوم عمر بود شاه هر عالم

سیوم عثمان که با حق بود محکم — علی مرتضی شاه مکرم

ترم خاک ره هر چهار شهر و

ابوبکر عمر عثمان و حیدر

بیا مسکین

دل زمن

بیا مسکین مدام این نکته بر خوان

ترم خاک ره هر چهار شهر و — ابوبکر و عمر عثمان و حیدر

دل از من بردی مرا دیوانه کردی ای پسر — در میان مردمان افسانه کردی ای پسر

گردش چشمت مرا از دیر تا میخانه برد — مست و مدهوشم یک پیمانه کردی ای پسر

جلوه کردی و نمودی شمع عالمتاب را — جان مشتاقان را پروانه کردی ای پسر

جلوه کردی در برفتی آتشم بر جان زدی — خانه بحر مرا ویرانه کردی ای پسر

روی تو خوب است خوبتر کاش بودی ای پسر — خار را با گل چرا همخانه کردی ای پسر

لاله آسا دل کباب و سینه پر خون شد ختم — آتش حسرت در این کاشانه کردی ای پسر

بیا مسکین کریمان از خطاهای فلک — میدر و یار اغیار مرا بیگانه کردی ای پسر

ای ز چشم مصطفی یا غوث اعظم دستگیر — آبروی دین تو یا غوث اعظم دستگیر

گر دلی بر بر پای تو عرش معظم جا تو — ور دلا مسکان ماوای تو یا غوث اعظم دستگیر

محبوب سبحان آمدی مقصود یزدان آمدی — سر خیل خوبان آمدی یا غوث اعظم دستگیر

ظاهر تو هر میدان تو بهر مشکلت آسان تو — چاره همه پیران تو ای یا غوث اعظم دستگیر

فخر نبی ذات تو ای چون عیسی مریم تو ای — ور دم زنان بر دم تو ای یا غوث اعظم دستگیر

ای واقف سر احدی ای والی ملک صمد — موسی طور معرفت یا غوث اعظم دستگیر

تو واقف سر قدرت ز هر دو بی
تو خسرو بنده آزاد کرده ای عالم

بشکنو بیرکا بید یا غوث اعظم شکر
فرمان برت دو پیه کای یا غوث اعظم شکر

تو خسرو ملک الله من بنده مسکین کدا
افتاده بیچون خاک راه یا غوث اعظم دستگیر

از جهان و دل بگویم اول از حق داور
چون بر کشت از غاری صدر کنیم تر

از قدرت گویم زه از بحر و بر
سلطان بر کمال است مستغنی از مثل

چون بعد حمد گویم نعت آن شه

شمع سراپرده حق یعنی که مصطفی است
جان و جهان طفیل او مقصد اصلی اوست

جمله بخت از صفا او سیاست
گر چه یتیم شد ز پدر لیکن کبول اوست

سلطان هفت کشور بغداد است فخر

چون بعد او بگویم از مدح چهار یارش
هستم کمینه کلب آن سه گروه دارش

جان بر دو است ایام از مهر یارش
در دل گرفته مهر عثمان با وفا رش

کنم از جهان بر افتخار از خسرو سید

تا زنده ام مدایح وصف حسن بگویم
خاک رهش بکش را با شره ها بروبم

نثار از خزانه با چون دیده تو بم
نرد از حضرت حق واصل حسین جویم

عنوان در مضطرب حال در حیرا بوی محشر

این نشانه شهیدان کان زیر العابدین است
سر دیده شعاعات بر سپهر زین است

قدمش چو سرو آزاد در کمش یقین است
شد بنده اه بلندش بر جاکه زین است

گشت از نسیم کویش خلد برین معطر

در خیل نسل آدم آنکه بهت فاخر
چون خضر در حیات شد جمله با مر قادر

مستغنی از حمایت سر مست جام ذاکر
باشد ز نسل احمد یعنی امام یا قر

در بوی عجز و حدت شد چو خضر رهبر

در مکتب شریعت استاد عالمان است
در محفل حقیقت سر خیل عارفان است

در مذهب طریقت چون پیر ره روان است
او در پیش نشان لیکن صدر نشین عیان است

خوشتر ز صبح صادق آمد امام جعفر

در ملک حضرت حق آنکه بهت حکم
شاهش کسی نباشد در روی هر عالم

نه چرخ چنبر ایوان از دی نشانه قایم
تا زنده ام بگویم وصف امام اعظم

او در صفا و نوشتم در روح پیشوا زر

آنکه در دو عالم مرات حق نمایست
رو دانه جهان تاب از بحر مرتضایست

یک دسته در سپهر اب از تاج مصطفایست
سلطان کنیز سبز یعنی امام رضاست

گشته خجل ز رویش صد آفتاب خاور

سر دفتر حریفان میدان امام تقی است
در بوی عطر او گر خوان نماد می هر سی است

شمشاد نمازبرد ز اکلیل خجالت — آنرا بر تو جانش کوبنی منجلی است

از فیض قدم او هر جیم فتد جوهر

وصف نقی کویم آن امام مطلق — دین نبی در عالم از وی کرشد رونق
بود ابد شمائلش صد بار لعنت حق — از حال شاه ابرار جبدان که هست برحق

چون چشم تمنایش ابیرون کم بخیر

آنانکه شد ز رفعت لایق بامر لولاک — بنهاده رخش قدرش بر درسر افلاک
نزد امن صفاتش کو ذات است ادراک — گفتم که شرح مدارم او صفات اندر پاک

شق شد قلم ز حیرت در وصف وی نگی

کر چه امام مهدی در بیکر انسان است — لیکن ز روی معنی جان جهان جان است
او را ز شاه ابرار در گفتن بیان است — حد کمال ذاتش در علم حق عیان است

من کیستم که کویم یارای عقل ابتر

این حسن کز شبه آن نور چشم آدم — محبوب حضرت حق مقصود هر دو عالم
سلطان زنده دلها روح روان مریم — بعد از جمیع رسولان یعنی که خوت اعظم

وصفش بیر چه کویم یا بهد که هست بتر

خوانت بحر و هست میر الکلال باشد — در تخت مهر خوبه یوسف نشان بشند
ایوب صبر و ایم واقف ز حال باشد — در بارگاه عزت صاحب کمال باشد

مادات خاک کویش تعبیر تاج افسر

از جان و دل مجسم آن خفره خاکسار را — شرمنده کرده حشمش انوار مهر و ماه را
آن خواجه بزرگان سر حلقه اتقیا را — او میکند علاج هر درد بیدوا را

یعنی که هست نقشبند خورشید زره پرور

شد وقت آنکه کویم از نجم الدین کبرا — بعثش تفخره برده میراث از مسیحا
کردیده از دم او فی الحال مرده احیا — افتاده الغیر نران از چرخ قرب اثنا

شهباز عقل بر روح شاهین فهم پایه

آنرا که چون سلیمان آفاق در نکین است — نور خدای او را مشهور از چین است
صد حکمت چو لقمان او را در آستین است — سر دفتر حریفان خواجه معین الدین است

بنهاده رخش قدرش بالاتر ز هفت اختر

سیمرغ قاف قربت بود در مکانش — بالای عرش باشد در صدره آشیانش
می بیرسد دمادم از خرم لامکانش — هر صبح و شام کویم از جان و دل سلامش

با پیری فرشتان یعنی که میرزیور

دی ساقی خرابات دستم کرفت و رستم — از خود خبر ندارم مخمور ساغر هستم
زنار شوق بسته بکسر نک بت پرستم — ای پار رهنما کن عیب صد توبه کر شکستم

مست می الستم یعنی زجام اکبر

از خواجه کلک چه گویم از وصف چشمانش — چون زره ابر قصد از پی تو جانش
هر شب بکعبت دگویم مادبت خیالش — آب باد چشمه چون خضر از زلالش

شیرین تر از عسل بود و خوشتر از جام گوشر

ایدل مباش غافل از التفات خوبان — خواهی که مرد کردی شو خاک پای مردان
هر پی خبر چه داند اسرار ذوق مستان — هر لحظه مینوازم این طبل را نهانیان

بگشود عقده طبعم از مهر روی مظهر

از آنکه نیست یاری دلمرده نیست غافل — چون خر نبر بیارست ذایم شاد و در گل
از جا بخیز چند مقصود خاص رسی بمنزل — مگذار ای برادر فتراک یار کاهل

کز نیک نگاه خوبان نیک بیشود نیکبخت

مسکین خسته جو خیز دلبر از غم رها کن — بهر طواف کویش از جان و دیده پا کن
بر خاک آستانش بنشین و التجا کن — مس وجود خود را زان کیمیا طلا کن

مگذار ای برادر دامان مهر اصغر

یکشب بطوف میکده رفتم سحر سحر — گفتم شوم ز جذبه بمستان خبر خبر
بانگی زدند کاید خود پاس میا میا — این فکر باطل که تو کردی مکن مکن
میخانه را چو صومعه مدرسه مدان — ماوای قدسیان نه چراگاه گاو خر
دین را بباده وحلقه ز نار رسته کن — دلق صلاح و زهد بدرکن ز بر بدر

تو برنگین رسجده و در قبله رو بتاب — سجده و پای جام بکن ای پسر بپر
ایمان بچشم و لکش بباقی حواله کن — ایمان دیگر از می و معشوق بگذر بگذر
هر خرقه را که کفک رسانده بجام — پشم بیاد آن صنم لب شکر شکر
آب حیات گشته ز رفتار او خجل — افکنده هر دو زلف سیاه تا کمر کمر
ابرو چرا ببرده بست که محراب عاشقان — عارض چه عارضست که دیگ قمر قمر

بگجر عهد داد و گفت مسکین ناتوان

سرمست باش و بر ده تو در را مدد مدد

تا شد نهال قامت در صحن بستان جلوه گر — افتاده سرو آمد زین شرمساری از نظر
گل آبروی خویش اگر رفته بار منت — نرگس نگفته سر بیاز چشم مست تا بحشر
گفتم ز زلف و آمد سنبل بصحن بستان بشمار — سنبل پریشان شد چو من مجموعه غم گفتم بسر
دی تاب گفتگوی از خواطرم بیاد لب شیرین او — شد لبسته از غم فکر گره در سینه ام چون نیشکر
تا چند ای مهربان هر شب رخ بنمائی بخواب — تو می کشی بادیگران من تو شتم از تو بگذر
قمری من در هر چمن هر باد سرو نازنین — می نالد از سوز درون هر باد تو در هر شجر

از آه مسکین آگهی رحمی نیاید در دلت

دیدم سری نادیده را در قرص منه پنهان مگر

چشم تو از آفتاب بهتر — لعل تو ز جام ناب بهتر

نازارم اگر بود ز لطافت — از تسبیح شیخ شاب بهتر
محراب هلال تو بوقت شفق — از قبلهٔ خاک و آب بهتر
گر مایهٔ دین بود در چشمت — شد صرف می شراب بهتر
روی تو که ماه عالم آرا است — پیرون کنش از نقاب بهتر
زلف تو شکسته قدر عنبر — خط تو ز مشک ناب بهتر
پسته که چو شیشهٔ دو چشم است — آبش ز می گلاب بهتر
در پیش لبت گر اعجبه دم زد — باشد حکمرش کباب بهتر
در شربت جو سپار همت — کو تر ز نجاست آب بهتر
سرو تو به بحر دیدهٔ من — گر بنهی تو از صواب بهتر
یاقوت دُر روان فزا است — از کوه هر بر شهاب بهتر
منعم مکن تو وصل خود نیز ارزان — از دیدهٔ غیر حجاب بهتر

بگیر بوسه خبر کن مسکین
گر خویش شود خراب بهتر

ای آنکه از نازت گمان دلبری تیر — کرده یک تیرت هزاران دل اسیر
گفت صید چشم مست عارفان — کس ندید همچون غزال شیر گیر
ای صنم گر تیر مژگان بر دلم — روی من کردی چو زلفین تو تیر

گرچه یوسف در لطافت شد عزیز — بود پیش خر در حسنت فقیه
گر خران دیدم بصحن هر چمن — نیک هستی در نزاکت بی نظیر
دیدهٔ یعقوب هم از غم شد سفید — نامه از یوسف سوی کنعان نشد
گر به بخشی از لبت یک بوسه — می شود از سر گران صد ساله پیر
حال دلها با تو چون گوید کسی — خود تو هی واقف ز سری هر ضمیر
ساخت ابروی تو از لطافت صنع — با قتال عاشقان تیغ لقد یسر

ساقیا می ده که وقت رفتن است
بندهٔ مسکین را در این ره دستگیر

رفتی بگل گشت چمن با هیچ یاران دگر — کردی مرا اندر جگر صد داغ پنهان دگر
سرمایهٔ جمعیتم زلفت بیک فتنون بود — یا رب مباد اندر جهان چون من پریشان دگر
تیری ز دوی ابروان چون کرد بر جانم هدف — خفقت بکین از بهر جان یک تیر مژگان دگر
زاهد مطاع زهد را صرف ره میخانه کن — از بادهٔ پیر مغان تا بی ایمان دگر
از یک ادای چشم تو خمور را هیچ جزا — افتاده در هر گوشه چون من هزاران دگر
هر جا بتان دلبر ست شیرین لبان خوش گفتگو ست — الا که گفتار ایشان بهتر ست جسم تو از جان دگر
خواهی اگر گردد در جهان بیگانه محشر بپا — فرما مسلمان تا ترا یکبار جولان دگر
از ناز شیرین تر شد فرهاد اندر بیستون — مجنون بصحرای جنون مسکین بمیدان دگر

سرمه تا در نرگس مستانه کردی ای پسر — عاشقانرا بر در میخانه کردی ای پسر
چشم عشقم را بخون در دانه کردی ای پسر — دل زمن بردی مرا دیوانه کردی ای پسر

در میان مردمان افسانه کردی ای پسر

رفتی و سویم ندیدی یکدرشت ننگیختی — بنده دیرینه را از نظر انداختی
سوختی جانم ازاین دیگر ان بپرداختی — داشتم جمعیتی آخر پریشان ساختی

طرفه تر نیرنگ و افسانه کردی ای پسر

از چشم کشودی مرا زان نشه در دوران — خط زمشکین بروی دفتر خوبان زدی
طلعه از لعل لبت بر کوه و صحرا زدی — جلوه کردی و بر رخی آتشم بر جان زدی

خانه صبری مرا ویرانه کردی ای پسر

ای طبیب صبر شکار کو نیم ساعت بنگرین — اینقدر شدی مکن بر حال بیتابان چنین
صد هزاران جان فدای چون تو دلبر باد ازین — روی تو خوبست خوبیت کاش بودی بیش ازین

خانه را با کل چرا بیخانه کردی ای پسر

از برم چون بر سکون آنجلوه جانانه برد — کنج عزلت را هزاران در دلی دیوانه برد
گوی مقصد از میان مردم دلوانه برد — گردش چشمت مرا از دیر تا میخانه برد

مست و مدهوشم چنین بیخانه کردی ای پسر

چشم شوخت ره بدل از چشم مستان خوی کرد — پرتو حسنت بگیتی رونق مهتابی کرد

در شبستانه آورد طاق ابروت محرابی — جلوه کردی رو نمودی شمع عالم تابی

جان مشتاق مرا پیرو انه کردی ای پسر

رحم فرما تا من زار از هجران نسوختم — بچو بلبل در گلستان نوا ها نسوختم
از جفای چرخ دزجور رقیبان نسوختم — لاله آسا دل کباب سینه پر ریا نسوختم

آتش حسرت درین کاشانه کردی ای پسر

خوب رویا دیده ام هستی تو شبنم با چمک — خسرو دوران ندیدم چون تو در ملک فلک
بوده و نابوده فراوانست سر مصحرای فلک — میدرخشی گر بیابان از جفا تا می فلک

یار را غمیار مرا بیگانه کردی ای پسر

شادم از غم فضای با میر زیور — از هجران بستلای با میر زیور
بلکن از دردم دوای با میر زیور — شبم را کن صباح با میر زیور
جمال خود نما با میر زیور — اغث بهر خدا با میر زیور

بنام مصطفی با میر زیور

خدا در جمع گردون عنایت — ندا کرده چو خورشید ولایت
بشوی طرز و حدت ره نمایت — بلکن ما را بشوی حق هدایت
بیخشا تو تیا از خاک پایت — اغث بهر خدا با میر زیور

بنام مصطفی با میر زیور

چو نوح گم گشتگان را کشتی بانی — چو ادریس عالمی سر نهانی
چو ابراهیم هشت جاودانی — ز اسمٰعیل نور دیده گانی
مرا افتاده چون در ده نمانی — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

لبت با غمزه برد حکم لولاکی — بکف داری عصای همچو موسی
شان یوسف ماه دل آرا — جهانی شد اسیرت چون زلیخا
مرا یکچند مرزجاست بخشا — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

کلی نز باغ وصل مصطفی بی — درین مرز بحر جودی محبتاری بی
برای تشنگان آب بقایی — تو سلطان همه ملک خدایی
ز تو یک باده میخواهم گدایی — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

تو هی شاهنشه ملک جلالت — گذشت ز عرش بالا تر علایت
بود نه چرخ گردون بارگاهت — همه سوج ملک خیل سپاهت
بمن کن یک نگاهی ز عنایت — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

احمد الامکان

احمد لامکان تا حد شاهی — کجا ماند سلیمان یا دشاهی
شان خضر پیر ره نمائی — چو قطب غوث مستوفق خدائی
بنایت مشکلی دارم گشائی — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

ز همت شد بنا قصر شریعت — ز نوبت پر صفا باغ طریقت
ندیدم همچو تو پیر طریقت حقیقت — ز بهر عاصیان بهر رحمت
مرا مگذار در راه ضلالت — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

ترا داد است کرامت همچو عیسی — لوای تو برفعت از کیوان بیرون
ندیدم چون تو شاه در ربع مسکون — بود خرگاه تو نه چرخ گردون
مرا در عشق خود کن همچو مجنون — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

بود لطف الهی یار و یاور — ز تاج کرامت در سر تو
ز محبوب شهت فیاضی در بر تو — همه خیل ملائک لشکر تو
بهوش دارم ای ز شاعر تو — اغث بهر خدا یا میرزا پور

بنام مصطفی یا میرزا پور

تو باغ قدسی و من عندلیبم — بصوف منبر مدحت خطیبم
دهجران تو با درک صفیرم — تو سلطانی و من مسکین اسیرم
مگس را در دهان و صلت نیابم — اغث بهر با امیر نیابور

بنام بعضی با میر نیابور

ای شعر من از لب تو شیرین‌تر — هست از چشمه کوثر رقت شیرین‌تر
هر مه شیرین دو هادوه شیرین‌تر — در رخ طرهٔ عنبر خلقت شیرین‌تر
عارضت شیرین خال پری خوت شیرین‌تر — در لب خنده شکر شکنت شیرین‌تر
رفتن شیرین ابروی کمانت شیرین‌تر — باز گیرش من ناوک زدنت شیرین‌تر
نیشکر بنده بنده چه پشت شیرین‌تر — نیست ای شهر و شهی از تو بنت شیرین‌تر

طوطی طبع تو دارد ز لب نوشش زاد
نیست بشکین سخن از شکرت شیرین‌تر

تمت از

مست از می خواجه جهان شد — از منصب بهاء الدین تو انکر
یک شهر شور کنج وصفش — غوث است و ولی و قطب و رهبر
عرش است چو نسخه از نوشش — گر سعی بود هش نهاد و چون سر
نه چرخ بود چو بارگاهش — انس و ملک سپاه و لشکر
بدر فلکی جوان مردیی — عیسی نفسی و روح پرور
حوران بحریم حرمت او — جاروب کشند بزه‌ا تر کمان
چون خضر بسوی آب حیوان — تشنه لبان هجر رهبر
از نور خدا از و تجلی — آمد نظهور در اکبر
شیر بیشه و در روی علیین — با کلب جریم او برابر
شد زینت مخدع جداران — از خاک درش آن قلندر
من بعد از ان شه مکرم — بنشست بجایش قطب و رهبر
شاهنشه شهر زنده دلها — یعنی که بنام میر صفر
شد نام سیاه تیره بختان — از پرتو روی او منور
روشن شده از ره الشریعت — بر سالک پر طریق رهبر
در بخشش او شدند کیهان — در کشور معرفت سکندر
رحمت بروان مرشد انش — با روح جهان او مکرر

مسکین کدام بخت جانم

منصور صفت زجام زیور

هست از خط رویت بارم ز قمر نازکتر — هر دو زلف بتان از سنبل تر نازکتر

برده سرو چمنش آب ز خوبی را — هست رفتار وی از باد سحر نازکتر

تنش از جنبش پیراهن گل میرنجد — هست از رشتهٔ جان تار کهر نازکتر

هر گلی را که درین باغ بامکان دیدم — بخدا نیست کدان شوخ بسر نازکتر

لیک در دل هوس لعل لبش پرورد را — آمد این مصرع مسکین ز گهر نازکتر

هست از غنچهٔ گل پیرهن نازک تر

هست از آینه سیمین بدنت نازکتر

پای تا سر همه تن نازکی از نخل بتان — جلوه قامت طوبی ز قدت نازکتر

سالیان گر بکند دی بصبوح خورشید — هست از ان گردش ترک نشئت نازکتر

سنگ کوی تو بود از بدن خود لطیف — باشد از گلشن رضوان و دلت نازکتر

سبزهٔ خط تو نازک بود از رشتهٔ جان — هست از گلشن قدسی چمنت نازکتر

ابر رحمت ز شره کوه هنر نازک یافت — هست از ان در سهیل محشر نکهت نازکتر

کلک طبعم خفت اهل دولت چو تو نیست — مصرع حرف تو هست از در و یاقوت نازکتر

دارد این اندر جبین کینه دو چندان ناز — طبعش نازک بسی از نزهت نازکتر

بگذشت از دل مسکین چو نسیم سحری

نازکش نازک ناوک ز دوخت نازکتر

زیور عرش الله — میر محمد زیور — افضل آل عبا میر محمد زیور

عاشقان تربیت از فیض نگاهش یابند — هست معشوق خدا میر محمد زیور

طاق ابروش بود قبلهٔ ارباب صلوب — کعبهٔ اهل صفا میر محمد زیور

لامکانش کند از کوی هر مقصود نشان — گر زند تیر نگاه میر محمد زیور

مرده کان شد ز لبش زنده جاوید چو خضر — هست دریای بقا میر محمد زیور

باده نوشان شده از باده او مست الست — ساقی میکده ما میر محمد زیور

کشتی کشته کانرا بود بر اره جون نوح — هم ز طوفان بلا میر محمد زیور

همچو موسی بسر طور تجلی است مقیم — هست از جام لقا میر محمد زیور

کار دین گشت ز بالای بلندش بالا — گفت اند خت زیا میر محمد زیور

نار نمرود مرا ساخت گلستان نعیم — چو خلیل است بوفا میر محمد زیور

قدسیان میزنند این گوس بالای فلک — هست شاه دوسرا میر محمد زیور

هست ارکعبه و مقصود دلهای جهان — مهبط رحمت ما میر محمد زیور

گشته هر قطره ز فیض نظر بحر عمیق — هست دریای سخا میر محمد زیور

عدم آرست پر و جهان از نعمت او — ما گدای در و غنا میر محمد زیور

چونکه بگشاد سر کنج جواهر دبیرا — داد شاهی بکدا امیر محمد زبور
زده در سر زازل فتر مجوبی را — بسته از خواص سپاه امیر محمد زبور
چون نهان در سر نگشت دولت داد — خنجر بدر الدجا امیر محمد زبور
رانس وجن بر در او خیل ملک چاکر او — بسکه دارد غرد جاه امیر محمد زبور
کلک منشی ازل در لوح تقدیر نوشت — عوث درگاه خدا امیر محمد زبور
میر اصغر که شد از معرفت حق آگاه — شد باو رزاده ما امیر محمد زبور

بنده مسکین کدا غم غور از بحر کشی
هست شافع جز امیر محمد زبور

سحر که هان با مرحبا دلبر — کشیدم از محبت خامه در زر
نوشتم اولین حمد خدا را — وزان پس معجز پاک پیمبر
مکمل ساختم از صدق کاغذ — ببستم از درک جان تار محطر
سیاهی ساختم از شام هجران — نمودم جزو شش از دیده تر
بطوف کعبه با سمان دلبر زر — همی رفت آن رسول پاک گوهر
شتاوه در بیابان بود صیاد — بصیادی بود شش مثل دیگر
محمد چو سروی می فرا میدد — برفتار خوشش میرفت دلبر
شتاوه آهوی در دست صیاد — بقصد قتل او را من زده سر

شتاوه آهوی مظلوم در خاک — نهاده در گلویش تیز خنجر
چو آهو دید رخ محمد بگشاد — نگاهی کرد با سوی پیمبر
با مر قادر قیوم دانا — بشد آن آهوی صحرا بخور
بزد فریاد آن آهوی مظلوم — بسوی من بیا ای روح پرور
مرا از چنگ این ظالم رها کن — که هستی شافع عصیان بحشر
دو تا فرزند دارم بس کرسنه — نهادند دیده بر در
چه میدانند که گشته مادر ما — اسیر و مبتلا در دام کافر
محمد چو سروی می فرا میدد — برفتار خوشش میرفت دلبر
محمد چون شنید این زاری او — بجوش آمد دل آن نیک اختر
رسول حق بآن صیاد بر گفت — بشد رخساره اش از خون دلگر
میان خانه دارد طفلکانی — چیا از خون این مظلوم بگذر
چیا بهر خدا دینرا رها کن — نهادند دیده بر در
شتم زان من که فردا در قیامت — چیا بی اجرا دارد بحر تا بر
بگفت صیاد که سوگند در میان آر — خدا بخشد ترا از نار رستقر
محمد گفت گا عهد نکی دم — که تا آید مرا قول تو یاد
که آید در میانه قول دیگر

بخشید صید خود با خواجه صیاد — محمد بنده او بگشاد از بند

چو آن آهو شد از بند غم آزاد — بصحرا سر دوید چون باد سرسر

رسید آن صید در منزلگه خویش — بخورد آن طفلکان از شیر مادر

چو آهو شاد شد با طفلکان خویش — درود حنیفی میگفت از بر

محمد رفت همچون شاد و خندان — بطوف کعبه با سلمان دلبر

ز طوف کعبه چون گردید آن شاه — بجو صیاد آمدش با قوم کیسر

بگفت صیاد بر دین صید ما را — بصد مکر و فسونی چند و زر

چو بگرفت تنگ رای حنیفی را — بپا زد در صید تن پا و سر

محمد زین سخن آزرده گردید — بپا جبرئیل از نزد داور

بگفت کاندر بیابان تشنگی — بزن نعلین و از عاطف بنگر

بزد نعلین عرش آسا در آن دشت — برامد شصت و چار آهو برابر

چو بردند همقدم و هم نمک و همسال — همه گوزاد آن الله زاده در

محمد گفت بدان صیاد پیش آی — کرامت آهو یت تو خوب بنگر

چو این معجز بدیدند آن قبیله — شدند از اهل ایمان جمله یکسر

همه از بهر این کلمه عرضه کردند — نهادند سر بقدام پیمبر

بحق ذات پاکت — بحق معجز پاک پیمبر

بغیر حضرت صدیق و فاروق — بجودی حضرت عثمان و حیدر

بحق جمله آیات قرآن — محمد را بگو شمع رهبر

مکن محروم مسکین را ز دولت

ز جرم او بلطف خویش بگذر

ساقیا می ده که جام چند در کار است هنوز — عمر آخر شد بسر سودای خمار است هنوز

صد هزاران مرده جان یابد ز بوی پیرهن — جان من از حسرت لعل تو بیمار است هنوز

تن ز غم بگداخت آن صیاد را آگاه کنید — مرغ دل در حلقه زلف تو گرفتار است هنوز

خانه ات ویران نگردد ای دل محزون مخور — با خدا نقشی که یار از من دل آزار است هنوز

از نسیم وصل او شد سبز دوم عالمی — عالمی از سر بر آن شد ای طبیب همربان

عقل امید من نخورید از جهان است هنوز — سینه ام از خنده تیغ هجر فگار است هنوز

خنده زد بر زاهدان و رفت کز خوبان وفا نیست

بنده مسکین را بسر سودای آن خمار است هنوز

جلوه گر بر سر بخشیم صورت یار است هنوز — ذره ذره شد تنم هر ذره در کار است هنوز

بیخت بیدار ما بنزل دمکام جان پیمانه را — خشت بگشا جام او گیرد که هوشیار است هنوز

لب ببند یک عنی دم در کش ای مرغ سحر — در میان جان و جانان راز بسیار است هنوز

گفت منصور جهان در راه عشق یکتا — بین که از خونم ز داغ نقش او گلزار است هنوز

آنگه زد در بیگانه دلان سنگ منی از غرور — تا ابد چو سبحه در لغت کرفتاریت هنوز
کافر عشقم مرا از ربت پرستی عار نیست — هر رگ جان در گلو چیپده زنارست هنوز

مجلس انس است جام و مطرب و چنگ و رباب
بنده مسکین تا قیامت نقش ایوانت هنوز

شب گذشت و چشم شبگ آلوده بیدارست هنوز — کل بیاز و بیل بیل بیکفارست هنوز
بعد مردن کر بیاید بین تن خاک مرا — در فراق مقدمش نالهزارست هنوز
سوختی جسم ضعیفم از رمیدکی های رام — کفت اییرانه هر خاکت مرا کارست هنوز
طبل شکری میزنم دیده خیال کور — کو هر مقصود در شب من همعارست هنوز
دور از رخسارت بپیچید خط عنبرین — ترک من بیدل شو عاشق کرفتارست هنوز

آنچیوانرا بده با خضر و سکندر کرکه هست
بنده مسکین تشنه لعل لبت زارست هنوز

امید فرهجران تو در یاشد امروز — عشرت زتمنای تو برپاشد امروز
در عین غمازم خم ابروی تو آمد — کفتم که مرا قبله بهیاشد امروز
کاکت بود دیدان او دیده جانرا — آهینه رویت چه مصفاشد امروز
الا کر منم خسته بیمار از آن لب — درد همه آفاق مداوا شد امروز
نیت طاهر دوخت دو صد پیرهن فهم — بر قامت رعنای تو کوتاه شد امروز

آیینه صحرای عدم کشت و جلت — رستیاهمه از فیض تو احیاشد امروز

مسکین غم عشق تو ای لیلی رعنا
مجنون صفت دانه رشیدا شد امروز

از عشق تو ای لیلی جانان شده ام امروز — بر چیده سر زلف پیچان شده ام امروز
در زلف تو کر نیست ترا رحم دلم کیر — چون مرغ بخاک و خون غلطان شده ام امروز
در کلبه جان دود دل خویش بر آتش — چون زرده دیبا تو فروزان شده ام امروز
بر فرق منی عشق تو آفرند می بکذار — در خاک ره لیلی یکسان شده ام امروز
چون سبزه ز نیش آمد و رعنا کاه — چون غنچه از بیم فرحت خندان شده ام امروز
دیروز سر زلف ترا دست جنبی دادم — در آتش ازین حسرت بریان شده ام

کفتی کریکی مسکین از خیل سکان بیت
زین لطف چو خورشیدی تابان شده ام امروز

سر بیرون نه من از خانه نکردان بیرکنر — سر مه در نرکس مستانه نکردان بیرکنر
روز عالم بسم کشت سیاه چون زلفت — پرده دور از رخ جانانه نکردان بیرکنر
مردم چشم مرا سیل بلا کرد خراب — غور این مردم ویرانه نکردان بیرکنر
کشتم از عشق تو ای لیلی زیبا محبوبان — بیا از عاشق دیوانه نکردان بیرکنر
غم هجران همه شب پیش خیالت کفتم — اینقدر کوش باقسانه نکردان بیرکنر

دلم از دیده بیرون رفت چون اشک گلگون زیپ پا از در یکدانه نگردی هرگز

بنده مسکین چه کند گر نکند خاک لبه
دور ریز از صحبت بیگانه نگردی هرگز

دام ابدال سیه چال نگردی هرگز از سیه رویان قفس پاک نگردی هرگز
مردم از آرزوی آن لب شیرین گردد بر سر تربت فرهاد نگردی هرگز
در سر تربت عدالت تو گر شاهی اینقدر کوشش بهر یار نکردی هرگز
ساها با دگری دست بهم نوشیدی عاشق غمزده را یار نگردی هرگز
ساقی را بده می عمر بقا بخشیدی دل ویران من آباد نگردی هرگز
گفتی فردا بعقب خدمتم آ تو اهم رفت عهد بستی و بسر عهد نگردی هرگز

مرد مسکین بامیدی دگری از در لطف
سگ کوی تو خواهد شد اگر دیگ نگردی هرگز

هر گرا با رقبی یار نگردی هرگز چون تو غمخوار وی خوار نگردی هرگز
هر سر یکه ز فرمان تو بر دار همچو پروانه بگرد سر یار نگردی هرگز
سر مه هر دو دیده کرد خاک کف پای تو بود با امید از پی دیدار نگردی هرگز
در دو عالم تو گرفتار قیامت رسوا همچو منصور سر دار نگردی هرگز
دختر رز ببرد صبر ز ساقی جانان آنکه مخمور نشد هوشیار نگردی هرگز

بر گرفتار که دل در خم گیسوی تو بست در غم دون گرفتار نگردی هرگز

پی کهف عارض تو بلبل مسکین بیهات
گلاب جنت و گلزار نگردی هرگز

جان لب تو نزدیک بار از من گریزان نشود از برای کشتن عاشق بارنامت بنویز
کاکل مشکین او سرمایه دینم ربود سنبل پر چین او در قصد جانان نشود
صد هزاران عاشقانرا خاک بر یک دیگ در گمان ابروی کش خنجر بران نشود
من غلیدم گر بشب ناوه در بزم که نوش چشم او همچون طراحی مست و غلطان نشود
خسرو ملک جانش بنقد دارد غرور قتل عالم کرده اما پشیمان نشود
همچو مسکین بنهم در رهش راه سلام را پیوه های شیوه آن نامسلمان نشود
سوخت جسم و مگرم در بحار شد خاکسترم در میان باغ دل سروش خرامان نشود
دیده یعقوب جان از گریه غم شد سفید یوسف گل پیرهن چنگ غنچه خندان نشود
در میان بحر وحدت غرق گشتم زره دار در دل من داغ آن چاک زخمدان نشود
گفتم از زلف و رخش دل بصحن بستان شکفته گفت گریبان چاک زد سنبل پریشان نشود

مرد مسکین با وصاف لب شیرین او
مرغ جانش از هوس مست غزلخوان نشود

ساقی مجلس لب بجام است مرو فرز عاشقانرا ظلمی وصل بکام است مرو فرز

تا بفرقم قدمی پیر خرابات رسید — همچو جبریل مرا صدره مقام است امروز

آب کوثر همه بازاریان تشنه دمید — که مرا از می او کار بکام است امروز

گر چه ماه رمضان است بیا ای صوفی — جام می نوش دگر صوم حرام است امروز

هر کسی در طلب عزت و نامت مرا — عار از عزم تو ننگ ز نام است امروز

جان آنست که نهم خیمه زکوین برون — نظر لطف شهنشه بغلام است امروز

بسکه از لعل خوش رنگت بلندی دارم — مه و خورشید مرا صید بدام است امروز

بسکه از ذکر لبت شهره من پر ذوقم است — نه مرا ورد و صبح تسبیح نه نام است امروز

گر چه در ره دیر عشق بنهم شیر صفت — بسگان در حرمش سلام است امروز

بنده مسکین بغلامان خجالت برگوی

در بهر وقت او طلعت عام است امروز

از دست جور خوبان دل مبتلات امروز — جان در بدر بآفاق کاسه گدات امروز

شکسته سر و قدم از غم دو تات امروز — رنگ از رخم پریده حمام نبات امروز

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

هر چند این که دیدم کجهای تو بیاری — در خون دیده کردم هر یک ره آبداری

غیر از جفا ندیدم از کس نشان یاری — من رفتم و نهادم این تخته بازکاری

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

بر خیل خوبرویان نازم یکه بدیدم — بودم چو غنچه سیراب اندر خمار گشتم

شد کیسه تهی از زر پا در غبار گشتم — از خون دل بکاغذ این نکته را نوشتم

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

هر کس که سیم و زر را دولت کرد دیده خوبان — زشتم نا سحر بود در مرغداره باشی

شستا و هی سیراب نوشید انار خوبان — لاکه من ندیدم جز جور خار خوبان

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

صد دام و دانه افسوس از جور و زرع کردند — کلب و شغال در ره با یکدگر فتادند جای خیرند

ملکه و زاغ گر کس شد عزم گلستان — بسبل بنا له میگفت چون منی گر بان

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

دایم ز جور خوبان مجروح و دردناکم — از طعن تیغ اغیار چون غنچه دردناکم

از بیوفای یاران شد قلب چاک چاکم — بعد از وفات خبر دار این ما جرا ز خاکم

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

یاران ز خوبرویان هرگز وفا ندیدم — هر چند وفا نمودم غیر از جفا ندیدم

یکدره در دل شان ترس خدا ندیدم — میگفت درویش مسکین از سوز دل شبیخون

هر کس که زر ندارد صورت بتات امروز

عاقبت ترک جفا یار نکردی هرگز — غیر و بیرایهٔ ما کار نکردی هرگز

خار گشتم ز غمت بیکس و خار غم دور — استعانی طرف خار نکردی هرگز

زده خاجای تو کردم بسر ابرده جان — تو یکی را ز دل خاطهار نکردی هرگز

غنچهٔ عیش من آخر بگلستان نشکفت — سخن از لعل شکربار نکردی هرگز

بکجا نالهٔ من از دست تو فریاد کنم — یاد از صید کمر فتار نکردی هرگز

بسکه مغروری بادهٔ خست بودی — کوشش بر داد منی زار نکردی هرگز

در شتی حکم مسیحا بدم روح فزا — چارهٔ عاشق بیمار نکردی هرگز

سبزه سان سر بنهادم اگر بر سم قدت — گذری جانب کلخذ ار نکردی هرگز

دل مسکین نشد از روی خرسندی شاد
دوری از صحبت اغیار نکردی هرگز

شد نوای عهد شباب مست فرخنده ای نهنوز — غافل از یاد خدا در امر شیطانی نهنوز

قاصد عمر بسی شنید از مرگ دلدار ترا — تو بشغل خاکبازی همچو طفلان نهنوز

قامت از بار جهان چون کمان از هم شکست — از هوای خط بمنه چون سر دلبستانی نهنوز

برگ عشرت زرد گردید و بیراهت پاره شد — همچو شداد در هوای قصر و ایوانی نهنوز

بار بایستی ز طغیان همچو گردون کوفتی — غافل از روز حساب و وزن میزانی نهنوز

ظاهرت را همچو قمری از برای سرو آستی — سجده کردی با طهارت دور از مسجد نهنوز

تمام

آفتابت کم شده و در زیر ابر ماهستوا — پیش مردم نیز فی الاف خدا دانی نهنوز

کور شد از تیر شیطان دیدهٔ بینای ترا — در پس نادیده ها خوش پیچیانی نهنوز

صرف کردی عمر خود مسکین بنام فی کنار
ناچشیده جرعه از جام عرفانی نهنوز

یار من ناگه ز کران آمد فسوس فسوس — روز من شب تار شد افسوس افسوس

فعل اول عقل دل دین نیم زره یاری برد — عاقبت موئس غمخوار شد افسوس افسوس

سرخ پوشید و ببرد دل آه چون آتش بزد — سوخت جانم چون دیوار شد افسوس افسوس

شب بر فتم کز یکی بوسه بر آرم آرزو — مست خواب آلوده بیدار شد افسوس افسوس

تا لف او دیدم و از آتش دل پیچیدم — خرمن کس کیف خار شد افسوس افسوس

طالع پست اگر بخت رفیقم گردید — فلک سفله ستمکار شد افسوس افسوس

شکوه بودم از دل با دلدار یگانه — دیگران محرم اسرار شد افسوس افسوس

عاقبت بلبل از گلشن بستان محروم — زاغ مسکن بگلزار شد افسوس افسوس

هر زبان همدم خرم شد و غافل قیت در — قدر خود هر چه بیازار شد افسوس افسوس

در پی سجده ریا صاحل عزم در بار م — به فی الجمله نه غمخوار شد افسوس افسوس

بنده مسکین غم مسلمه پیر شکنش
دانه ناچیده کم فتار شد افسوس افسوس

یاد آن روز که چون سیل دلستم جا در قفس
میکشیدم ناله‌ها از جان غمگین در قفس

تا در چشمم رو ببرد و بیدلان صیاد شد
گشتم از داد از غمی فریاد کنان در قفس

سر فرو بردم دمی در زیر بال خویشتن
همچو موسی یافتم طور تجلی در قفس

بسکه بر هم داشت مژگان از رمیدنهای دلم
بیدلان دیگر نیارند آشیان در گلستان

آنچنان از دیدن صیاد سر مستم کرمن
میکنم تا محشر شور و فغان در قفس

یوسف سیمین بدن اگر دود زندان غم
از سر دیوانگی بد رقص کنان در قفس

جذبه عشقم بیاورد و کفش مقصود را
گرچه ما بودیم مسکین بیتة پنهان در قفس

بسکه از نظاره‌ی یار مستم در قفس
دیده را از دیدن گلزار شستم در قفس

بسکه بر من زاغ کفر کیش او تعریف کرد
چون صنم شد دیدنی او را پرستم در قفس

من نبازم لعل می‌آلود آن صیاد را
گرد با یک خنده صد عشرت بستم در قفس

تا شنیدم ماجرای بیدلان جبران زد
از چمن بال هوس بر شکستم در قفس

روشن از عکس رخ صیاد شد آیینه‌ام
میکنم سیر گلستان گرچه هستم در قفس

از برای آنکه گر صیاد رحمی آورد
چون غزال از دیده خونبار رستم در قفس

بیجا
نالها کردم در این شبهای تار
تا سحر شد قافیه آمد بدستم در قفس

دوشش در خواب دیدم گر بپرسی
یار در بر کشیده‌ام گر بپرسی

دارم از وی بسینه آزاری
عارضی را گزیده‌ام گر بپرسی

غنچه را گر بوصل مژده دهند
پرده‌اش را دریده‌ام گر بپرسی

ناصحا سوی من چه میگری
یار نادیده دیده‌ام گر بپرسی

کمتر از من طمع تو هوشیاری
از شرابی چشیده‌ام گر بپرسی

هر کسی از پی بپرهیزد
من بصد جان خریده‌ام گر بپرسی

روز و شب از خیال مقدم او
اشک گلگون چکیده‌ام گر بپرسی

لب لعل تو نازکی است ز گل
من بدندان گزیده‌ام گر بپرسی

همچو مسکین برای عشق مجاز
بحقیقت رسیده‌ام گر بپرسی

از غمی هجرتی ای صنم گر بپرسی
میکشم روز و شب الم گر بپرسی

در بیابان شوق میسوزم
همچو مجنون بهر قدم گر بپرسی

عالمی را اسیر کرده بزلف
مشکبو آهوی حرم گر بپرسی

زد از غمزه بر دلی ناوکی
نوش کمان ناوک ستم گر بپرسی

عاقبت خانه‌ام ز دیده بکند
آه از این سیل دیده‌ام گر بپرسی

سالها شد فتاده‌ام چو سگی
بر آستانه ز خاک آن درم گر بپرسی

گفت مسکین چه گونه گفتم
سوخت از هجر یکبرم گر پرسی

ای جان جهان بی تو جهانرا چه کند کس
سیر گل و خوبان زمانرا چه کند کس

جز قامت رعنای تو ای شمع جهانتاب
طرف چمن و سرو روانرا چه کند کس

در راه وفا اگر دلستو بنده همین است
چون وصل تو گلزار جنانرا چه کند کس

گفتم که غم عشق ترا فاش نسازم
سیلاب غم و خنک روانرا چه کند کس

جز خاک تو آتش نبرم باره دلرا
با ذکر لب [illegible] با نرا چه کند کس

در لطف گمت گفته بپرسش که بگویم
در دست غمت شرح بیانرا چه کند کس

گفتم که بکی کلب تو باشم من مسکین
از ناز بگفت چون تو سگانرا چه کند کس

ای دلا جز می نگردی آشنای بیهوس
نیست جز پیمانه مشکل گشای بیهوس

هر کرا دیدم ز حسرت خاک بر سر میکند
چرخ چنبر وزی نگردد با مدعای بیهوس

صد هزاران کاروان کم شد درین بیک دمه
هر قدر جستم ندیدم نقش پای بیهوس

هر قدر همدم نمالیدم از سوز جگر
یک همدرد نخواستم یک همدای بیهوس

شب بسی تاریک و منزل دور و مرکب ناتوان
نیست جز لا تقنطو همراه رای بیهوس

تیغ برکش قتل عالم سازای جانان ز تو
قاضی محشر نخواهد خون بهای بیهوس

گر بگیرد دامنت را خون ما حاشا مکن
پس بتابشه در میان ما گوای بیهوس

بنده مسکین می نوش چون بگوش قرار نگرفت زان
ساقیا باقی نگیرد بر خطاب بیهوس

چون شنیدم از وی وصلت شفا دارم هوس
زره از خاک قدوست توتیا دارم هوس

جامه را جانم دریدا از پنجه آه سحر
رشته زان طره مشکل گشا دارم هوس

بر درت افتاده ام رخساره بر خاک نیاز
از نگاهی مرحمت گاهی نگاه دارم هوس

نیست جز از احتیاج آب حیوان خضر
نیم بوسه زان عقیق جان فزا دارم هوس

ساقیا جام بده بردار از رخسارم زدل
چون سکندر باده گیتی نما دارم هوس

باز مسکین را بسر افتاد سودای نگار
ساقیا یکچرعه از جامم بده دارم هوس

شد گذارم جانب میخانه دوش
آمدم آواز سرمستان بگوش

پرسش نغم نگهبان دیدم یکیرا
باده گردان بود خمها در خروش

ساقی سیمین بکف بگرفته جام
در نگاه گرم او در فتم ز هوش

چون شدم هوشیار جامی خاستم
گفت یا زرده و بنشین خموش

تسبیح و تقوا و دلق زهد را
آن زمان دادم به پیری فروش

داد پیر من جوابم بعد از همه
گفت این رند خراباتی بنوش

کشف نکته اسرار رقم نیزل

سرپرده مسکین سری می پوشش

کز بوی تو دیوانه جهان تازه برآشوبش — از دی بگل صبا آزرده میگردد دوشش
آزرده دارم شوم از جان غبار راه او — ترسم از خاکم رسد گرد تغیر در خوشش
بوسه زدل نیزم بپایش تا نوید عید شام — زانگه ی آید بچشمم همچو نقل نوشش
مگذر بدیار چشم مستش زانگه مردم مگشید — هر کسی بگذشت ازان خط آورد در گردوشش
قوس ابرو کمان از غمزه تیر از مژه — جان سلامت چون رود از ناوک مسدود انگشش
شاه حسنش گاه زمان دست تعدی دراز کرد — تا گفتمش از رسید بگوشه از خوشش
آزرده دارم بپایش سر کنم جان دهم — انتظارم بالهی گر ریزی بپایش

ازدی صبح ازل تا آخر شام وده

هست مسکین عندلیب خوشنوای گلشنش

آزرده دارم که کردم خاک راه درگهش — ترسم از خاکم شود آزرده فصل آخرش
می شود خاطر گران شمشاد از ناز یکه — گر کند خیاط وضع از جرک گل پیراهنش
گر شود مهر جهان آرا در جوش تربت خوش — یک شعاع آید که گیرد از تطاول دامنش
یک نوازنده دو خط عیسی بتعدی تازه شد — گر بود زار رشته انفاس شد تار سوزنش
در میان بزم او شبها که می سوزد چراغ — هست از خط دل من الغیر نم آخر روشنش

جان شیرین را بیاد آن قیچه غم ختم — یاد آن شیرین نگهرد آخر زحال کوهکنش

ازفغان دوده مسکین سنگ را آب شد

بیچ تاثیر نکرده در دل چون آهنش

بوسم عید است وقت نامی نوشش — باده خندان شد صراحی در خروشش
تا زدست شوخ ترسازاده ه — کردم همچون شیخ صنعان باده نوشش
کافر عشقم بپیرم میبرم — پنبه صبح را کجا گیرم بگوشش
داغم از حلقه زندان دیر — مذهب دارم زپیری فروشش
هر کجا پروانه سان گردم گذر — سوختم در تاب شمع شعله پوشش
گر خبر دارد زسر لا یموت — هر زبان خود بنده هر خموشش

بنده مسکین پا منه در کوی عشق

کشتی خود را بدست خود مکوبش

زان همی ترسم که بردارد چو ترک میزبان — عجلس آراید و کرد و خدا یی نوشش
گر کشی بر غم سنبل زلف کافر کیش را — حلقه زنار بندد زاهد پشمینه پوشش
گفتم از وصف جمالت باز گفتا شرم دار — خامشی زیبا تر آید گو بیان شد در خموشش
باز ستان از دل کبیر دراک علوم — هر دو در پیمانه ما جوان صبوح آتش بجوشش
گر بحشر با نهد چو مشتی خونگان تین — موج در پایاب گرد بی اختیار آید بجوشش

سوختم از برق الفت دوستان نه پرسیده
عشق میگوید بنال و یار میگوید خموش

فتنه پیدا از تو مسکین تیغ و دوران خون فشان
تو خموش از منصور ما بردار گو واهی مگو ش

تو خوشی رشیدی چابک و چوگان بدست
میزن باغ دل سرد و دلان باش

لب لب ساغر گلرنگ بر کف
بیا امشب حریف عاشقان باش

نمی گویم که بر من جور کم کن
بهر نوعی که میخواهی چنان باش

اگر در وعظ چون من نوشیدی این جام
بجز خواموشی اندر بزم دوران باش

نمیگویم ز چشم خلق کم شو
اگر مردی ز چشم خود نهان باش

نمیگنجد تن فرسوده در راه
چو مو باریک شو مژگان بدان باش

مگیر گر کند مسکین ترا یار
بجز او فارغ از هر دو جهان باش

نوش میخواهی رود از نیش خار اندر بنوش
گل اگر خواهی طلبی سر زنش خار بنوش

نیکدرا از صومعه بر در میخانه نشین
کافر عشق شو و نشئه بیدار بنوش

زهد و تقوا نبه دو خرقه پشمینه بسوز
با جوانان ازل باده اسرار بنوش

صوفی و نخوتش اگر خواهی که تماشا کردی
در خرابات پیاپی دو سه خمار بنوش

ملک پاک ندارد هوس سیر سیاهی
مجلس آراید و مسکین کنه کار بنوش

دوش دامن گرفت خیاط ضعف از برگ گل بر اندامش
وز جنبش آن بپیرهن آزرده میکرد دوشش

وز جلوه بالای او نشناخت و میخواست در پایش
غنچه گریبان میدرید وقت تبسم کردنش

در بارگاه دولتش خورشید چون سایه جلیست
شد بسته مشکل گر تو از برق دل بگشایش

هر گه ترا افتد گذر با صد نیاز در کوی او
از چشم و جان میگو سلام بعد تضرع از پیش

تا او بکی در دل زدی فریاد و جان در انتظار
تا در بسوزی جان و رفت منت ببر کردنش

رنجه نبود از کرم در بستر بیمار یکی
افتاده بیمار غمت کو عقد بیت مردنش

گر خون نگریم چون کنم در بستر بیمار یکی
افتاده چون طفل اسیر مسکین بخاک اندرونش

هست از اک تو اندر ماه جهانتاب تنش
دوخت خیاط ازل از برگ گل پیراهنش

تا نعلها تو به زعشقش نتوانم کردن
رشته جان منت گاه گل عنبر شکنش

سینه کردم هدف تیر گمان ابروی
بسکه دارم هوس تو تی خاک درش

هر که کشته آن خنجر مژگان سیاه
میرود تا بفلک موج شعاع اجلش

جلوه خال وی از کوچه اسلام برد
سوخت تقوی مرا عارض آتش بغلش

بعد صد سال گر از خاک لحد بردارم
گر هریت نشنوم از لب شیرین سخنش

هیچ سود نکند چشمه حیوان خضر
تا نخورشد قدری از لب جان پرورش

خاک عنبر بیم از دیده روان است مدام
تا که دیدم صفت جلوه طوبی فکنش

تا له خورشید بود او د نیابد پیروان — مهر رخشان ترا با مه کنعان چه غرض

هر کسی منصب خاکی ز سر کویت یافت — پیش او را با طرف چتک سلیمان چه غرض

قمری قامت معنی تو دام راست ترا — هست بر هر چمنی سرو و نهالان چه غرض

لعل نوشین ترا ای صنم باده پرست — بهی کوثر و سرچشمه حیوان چه غرض

تگفتم ز دل همه دم ناله و فریاد کنی — تگفت ماتم زده را با دل خندان چه غرض

خود مسکین گدا روز ازل باده غم

دیگران را بنعم دیده گریان چه غرض

قامتت را سرو بستانان تگفتی غلط — عارضت را ماه تابان تگفتی کردم غلط

تگفتمت جانم فدای دلبری شیرین تر ند تگی — بهتر از جانم دگر جانان تگفتی کردم غلط

لعل نوشین ترا بهر خنده مفتون دارد — گوهر و کوثر شهد حیوان تگفتی کردم غلط

بند نعلیت کمر باشد بگردن تعبیرش — محشر تاج سلیمان تگفتی کردم غلط

غرق خون اخجلتم نیز تو کف پا بگل — وصف حسن ماه کنعان تگفتی کردم غلط

بگسری موی ترا با خون بهای هر دو کون — عقو کن بشیار روزان تگفتی کردم غلط

تگفتمش بمسکین بنده کوی تو بخش تگفت نه

خود بخشتم عمر خود ان تگفتی کردم غلط

بیش روی تو روی دگران تگفتی کردم غلط — دوره عشق تو ز رنجا تگفتی کردم غلط

با تو دمی بس بیان رفت مرا از خاطر — چون نگه آور دعا فرا تو نکوی دلبرش

یا میه برگ گلی بیخود و بی خویش بینم — دادم از خون جگر آب تخلیل جنبش

دلگی شرم ز اندام طلب بی تو نیست — داده در رنجا سعی فزاده عدد دلبرش

گرچه او بیرحم و دیه الا دم پاریب — خوبان بار خوان طرف ز دل آیا بش

چون صبوحی بی بی رفت تبسم کردن — میچکد جا بجا بین مروارید از راه دلبرش

سایه خاکی بمسکین مسکانش کرد

یک مسکین نشد ایشی طوبی دلبرش

مبادا جان و دل بی تو زور دیار خلاص — مبادا این سر از تیغ تو یابد خلاص

مبادا گوشش دور از نم ز قلقل شیشه — ز بانگ بربط و چنگ و صدای بار خنگ

مبادا چهره ام از خاک ره گلدار خلاص

مبادا دیده بینم ز موج غم تا روز

بیا پیاله مرا ساقیا ز جام آیان — بکن ز محنت هستی و جور یار سمان

که امید من از بار صبح دم نشکفت — گذشت عمر و نشد فصل نو بهار خلاص

مبادا مرغ الفت دمی صبح عشر — ز دام طره مشکین محبوب دلبرش

سکان کوچه خود را بجوی نشمرد در یغ

رسید نوبت مسکین شد ایشی خلاص

ای سایه طوبی ار و خنه رضوان ز دیم تر از — سایه طلبی ار و خنه رضوان چه غرض

خلوت نشو

نیم شب بنشسته با ناه خیالت بر نفس وز حکایتهای هجران گفتنی کردم غلط
کلک کویت را گفتم خورد زحمت بی سبب میگزم لب را بدندان گفتنی کردم غلط
گیسویت را تا ناخ شنبل گفتمی آشفته در گذ حرفی پریشان گفتنی کردم غلط

چشم میگی بیا بوش تنگانت دور ماند
خویش را از خیل ایشان گفتنی کردم غلط

الوداع ای روزداران الوداع میروم از ملک تن جان الوداع
ای در نیا مرهم کافور سود بر جراحت های عصیانا الوداع
خون ببر تر زد دیده چون ابر بهار در فراق ماه غفران الوداع
باز روزم را چو شب تاریک ساخت شد نهان خورشید تابان الوداع
دیر آمد ای در نیا روز رفت اینچنین فرخنده مهمان الوداع
برسلام شاه خوبان میروم میبرم عرض گدایان الوداع
میکنم وصف شما از سر درون در جناب پاک سبحان الوداع
ماه روزه میکند رو با خطاب ای همه پیروجوانان الوداع
میروم با صد تضرع میروم عرض جان با صاحب جان الوداع
تا ی کو خر کنم شراب تا ان تشنگان خود تشنگان الوداع
بی شما یان کی کنم بای خوش در میان باغ رضوان الوداع

بلبلی دیدم که مینالید زار با دو چشم اشک باران الوداع
گفتم ای بلبل به هجران طاقتم باز آمد فصل ریحان الوداع
گفت نیستم زعم بی وفا وز جفای چرخ گردان الوداع
حق او را من بجا نا ورده ام از هوای نفس شیطان الوداع
یک بیک وصف شما پیش خدا میکنم ای دل فگاران الوداع
میروم با روضه شاه رسل میکنم وصف غریبانا الوداع

شد مه مسکین روزه خوان پیروز شرمگون در ناز شوران الوداع

بنان گنج ذات حق نهان بود بصنع خود بیها شد ز شرع
حقیقت چون طریقت معرفت هیئت یقین میدان همیشه از شرع
بود پیوسته در لعنت گرفتار چو ابلیس هر که گمراه شد از شرع
درخت کفر نارد عالم بر اقرار گرفته کار بالا شد ز شرع
میاره روان راه ربود و شت خوشا آن مرد جان آگاه شد از شرع

دل مسکین ز زنگار ما شو الله
چو آئینه بصفا شد ز شرع

دو رماندم امید رنج از کون جانا داغ بین مرا ساخته سراپا پاره جانا داغ
بسکه مو نا فرقم گرم آمد در تظر گشت در طبع جو هر نخل شرنگا داغ

بسکه نالیدم چو نی از حسرت یعقوبیان — سنگ را دل خون شد و پیکان خجلت داغ داغ
از خیال ما خفش بر کوه صحرا هیچ بس — لاله ظاهر شو که خفت غنچه گشت پنهان داغ داغ
خیز ای من زین الم شب چون صبا آرام نیست — گرد باز خویش را در شال ریحان داغ داغ
گفتمش کلب تو ام سر خجلتم چندان میگرید — تا لعاب برگ گلشن شد زیر دندان داغ داغ
مست بگذشت ناز بر هم شاه حیا از غرور — از شراب آتشین چاک گریبان داغ داغ
می پرستی چشمان پر شرم دین رو دل ربود — از شراب آتشین چاک گریبان داغ داغ
داد کفر غمزش صد خرمن دین بر باد — گرد غارت گاه گلشن انور ایمان داغ داغ

بسکه بردن که بر دوش بر گل تسلیم گلی
باشد از جور زبان ور ز هجران داغ داغ

عمر ها در طلب یار دویدیم در یغ — عمر بگذشت بکوشش نرسیدیم در یغ
مانده تا روز ز بد دیده جانانا بینا — شرمسه از خاک چو عیش نکشیدیم در یغ
غنچه سان در بدن از حسرت دیدار خویش — خرقه چستی خود را ندریدیم در یغ
رفت در باد فنا حاصل عمر م افسوس — یک گل از گلشن مقصود نچیدیم در یغ
بهر ما زان لب و دندان هیچ نشد آخر عمر — هر چه خون جگر از دیده چکیدیم در یغ

صد شکایش نبود عشق و ادب مانع جواب
بنده مسکین بد عقلیت نشنیدیم در یغ

آمد سواره

آمد سواره آن بت رعنا بصحن باغ — شد روی غنچه خاک بری را بصحن باغ
گل با تمک دو رنگش برامد ز هر طرف — بر دوش پرده بهر تماشا بصحن باغ
شش دو سر بر سر یکپا ستاده ماند — تا جلوه داد قامت رعنا بصحن باغ
گل پیرهن درید بتن از غرور او — بلبل فکند نعره و غوغا بصحن باغ
بوی بهشت گشت چمن پای تا بسر — تا برفت مزرع سمن سا بصحن باغ
زکس فکند مژه خجالت بجای خویش — کو هر کشوده دیده شهلا بصحن باغ

مسکین بسینه داغ ز حسرت ز جفای او
دارد بهار داغ تمنا بصحن باغ

ساقیا جامی ده که ما زم خانه از اغیار صاف — عشقبازی فرض عین آمد دگر اختلاف
عشقبازی را دو شیوه است یکی شهر نیز — چونکه بر تخت خسروی نکند کار خلاف
نالیدم بوی او این نازه فریاد چیست — واعظا در پرسش مردم چند جیلی تلاف
گر بگویم شرح هجر ش آب گردد بیستون — گر شنود با غم چون چنگ گردد کوه قاف
در میان کعبه بتخانه قصد عشق ماست — عشقبازی فرض عین آمد دگر اختلاف

گر بخون مسکین شهید خنجر سلطان عشق
بر سر خاکش رسید روح الامین از هر طواف

ای ز شرم عارضت خورشید تابان در عرق — کرده شبنم چهارت ماه تابان را دو شق

گرچه فرزندی بمعنی باعث جود پدر — آدم و عالم طفیلت بس تو هی محبوب حق

انبیا پایه بپایه دین دولت از تو یافت — این تو استاد همه آنان چو طفل اوستی

جز خدا احد کمالات آنچه دانند دیگری — این ز مکتوب صفاتت جمع قرآن یک ورق

چون شدی از پرده بیرون تافت شمع ماه و مهر — در چمن افتاد آتش سوخت سرتا پا شفق

کوس دولت میزنی از منقد سیاه در ما بیخ — مهر سپهرت سرزد و شد ماه کنعان پی برق

چون زمین از هیبت برق زره هر سو سکون — مانده از سودای این تو نه چوخ گردان در محق

کلکش مکین چابوی سکلت کی رسد

گفت آن ساعت که گردد چون قلمدان زیر و برق

خاک را زیبت دهد پیمانه آدم ساخت عشق — خانه جیش را دهد بیرانه زغم ساخت عشق

باد و خاک از اصل بودم در نگار ساخت قدس — چون کیهان خاک پیرخانه عالم ساخت عشق

گاه بصری یوسفم میکند خانه بدوش — گاه بان ابریشمین پیچدم ساخت عشق

گاه بان بوی غمم در بیغم افکند و رفت — گاه بصرم برد سلطان مکرم ساخت عشق

گاه گاه در دیده دیبا رخسارم میکند — گاه بر تخت گدایم مکرم ساخت عشق

گاه از برق جمالم سوخت همچون برگ کاه — گاه از باران رحمت نیز خرم ساخت عشق

گاه گاه از تیغ هجرم میزند زخمی بدل — گاه از زخم وصالش مرهم ساخت عشق

گاه شبم را سوخته خاک مرا بر باد داد — گاه از خاکسترم تخم معظم ساخت عشق

بالا بگیرید

گاه میگیرد بپاداش گاه میگوید برو — گاه مرا پیکانه کرد و گاه محرم ساخت عشق

گاه گاهم میدهد اندیشه از بهر شراب — گاهی از زمزم چشانه چون فرزم ساخت عشق

گاه گاهم عشق در زیر لحد فرتوده کرد — گاه مرا زنده بپیش ایمان بریم ساخت عشق

گاه مرا چون سرو در گلزار حشمت پرورید — گاه بزیر کوه محنت چون نگینم ساخت عشق

گاه گاهم ساخت مکین کاسه داری کیف

گاهی فارغ از شراب هر دو عالم ساخت عشق

ای غنوده تو دانه و زلف تو دام عاشق — بالای قاب دو قوسین آمد مقام عاشق

سیلاب بحر عشقم بنهاله مدار دل — ساقی چو چشم مست پر ساز جام عاشق

جانان مرا سوزان در شعله فردا — ای لعل خود بپرور امروز کام عاشق

گر غنچه بر دهند بعشق عمر بر بسته — باد فدای در دت عیش دوام عاشق

جان ز کنج حشمت جیبوسه روز کوام — باشد که بخشد گردد ای عشق نام عاشق

ناصح من چه خوانی آهن سیمین تیغ ما — بنوشت کلک تقدیر بدنام نام عاشق

خواجه گر خیره ام ار صحبت باد و است — عاشق اگر غلام است این غلام عاشق

مقصد همین گر بشم و ایم بگفتگو یم — ورنه بود کمالت بیرون ز فهم عاشق

مکین از تفاخر سر بر کشد ز افلاک

یکبار اگر علیکم گوئی سلام عاشق

مست آمدی نبودت بدل نشان عاشق
آتش زدی در رفتی در جان و جهان عاشق

بر خیز کلاب تر مرده که صبا دارد
یارب همیشه باد اجابت بجان عاشق

گر تو ز کرشمه دمی از من نکردی
نام تو هست هر دم در ورد زبان عاشق

بنیاد قطع کردم امید زنده گانی
رفتی ز تن ربودی روح و روان عاشق

با این بلاه اندوه دارم سری بزانو
ترسم که گردی بد خود خواه و دشمن عاشق

عاشق بود در دنیا زاهد بگفته عقبا
شد در قمار عشقت سود و زیان عاشق

گر مهر و ماه بخرد تو سازند هر خود و حرف
هرگز نشان نیابد از کار و دان عاشق

هر چه که بعد مردن امکان زنده گیست
بازآ که باز آید در جسم جان عاشق

ز طوف خانه کل مقصود دل نیابی
حاجی بیا طلب کن از لامکان عاشق

مسکین بصحن کوی تو جانها دهد برایگان
شاید که گردد سکنش میل بر ستوان عاشق

بالات قبله ایمان عاشق
دو چشمت باده و مژگان عاشق

بعارض خال تو بر چون هما یست
شکار راست مرغ جان عاشق

خط سبز تو شد جزو دل نور
صفای روی تو قرآن عاشق

نشد که هی ز لعل جانفزایت
دوای درد بیدرمان عاشق

مشو بیدرد کز درد تو هم از ناز
بناله و زاری و فغان عاشق

مزن آتش بملک جان مسکین
مرو این جمله خندان عاشق

مسکین گدای خوبان هیچ
بگذر ای خسرو خوبان عاشق

یاد می نازک و زلفین پریشان تو نازک
جلوه بخش نازک و برگشته گاهش نازک

ملکرانی بمیان من و محراب اصابت
که گذشت از نظر هم ابروی خمگشش نازک

دل و دینم گرچه بر فرقت محل افغانست
هست بیجا ز تب تیغ تو سامانش نازک

بهر من خوردن او باده چنان از کف دلبر
ز انکه هست لعل لب او روح فزا بخش نازک

جایز آنست که جاروب کنم مژگان را
ز انکه هست کوچه خاک کف پاهش نازک

آمد از خانه و تن همچو نسیم سحری
بگذشت از نظرم تیر عدا هش نازک

قدم از دیده و جان کن که بکویش گذری
هست مسکین بخدا راه و قاهش نازک

شوخ بر گذشت و چشم حزین زار در پیش
شد سینه ام ز تیر نگاهش خانه چاک

گفتم مرو و جان بتو دادم بگفت رو
ایثار رو امدار که شود بیک سبک

تصویر او مصور ارژنگ چون کشد
سر تا بپا ملاحت سرو قدش از فرق تا قدم

فقط

پرده گشادند سوی باغ ز کاخ حسن — بلبل شوریده چهره گل ز رخ افکنده باک

از نیک عهدان آموز یاری مردم نکو — تا جاودان از دیده نرگس نگردد اشک

یک شب برآرد پرده یک روز ندهد تا ابد — هر گه که شمع سوز تو برخیزد از بزم طرب

مسکین کجا باشد وفا عباس در دنیا مگر
تخت تا جاوید بنیاد از زمانه برنکند

یکدست ز شرف سایه نیفکند بخاک — زانکه از اصل و نسب آب گهر نیست پاک

اکرم وصل تو باشد بجهان در همه عمر — از جفای فلک و طعنه اغیار چه باک

از دم خنجر سیراب تو جان میبرند — کشتگان تو نترسند بهولناک از قید هلاک

جز خدا حاکمات نشناسد در کس — من چه باشم که کنم وصف تو ای عالی جرم

رفت مسکین بغمان تو از بس دلتنگ
دل بیکدانگی چند سوخته و سینه چاک

بشکل طرف کله هر کس خندان اندک — بنزد اهل خرد گوشه زندان اندک

تا شوم خاک بزیر قدمت جان بدهم — رخش از انکه چنین صید پیاپی اندک

تیغ بر قتل من خسته مکن جای تعجب — کین اشارت طرف غمزه ترکان اندک

خانه آراسته ام منتظر ایام توام — قدمی رنجه کنی بر سر و خرمان اندک

مژده آمدنت هر دم صد جان بخشد — ور بیاسی از نظر تا بتوان اندک

میفزند در بغلک لاف چه نیکو سرا — پیش خورشید بکش سر ز گریبان اندک

دلم از مدرسه و صومعه چندان نرمید — کز نهی یا بسر خاک سپیران اندک

بگذشت از سر مسکین بسیکم گر ز خطا
مهربانا شد بگذار اخر و خوبان اندک

ای الف قامتی که جمله تنها بر عنای تو
زخمها خورد دلم بهر از تیغ استینها تو

کرده تاراج دلم سلطان بی پروای کل — مژده گل میرسد بلبل شوریده ای کل

پیش بیمار آمده بالین مهوش زنهار کل

تر ایخواستم از بهر جمع خیالان میافتم — نشئه ای جوم ز لعلت آب حیوان میافتم

چون تقاضا فرموده ام از بیکران بیکران — هر طرف کردم نظر در کون امکان میافتم

نشئه بر وعده وصل تو سرمستی کل

جامی دهد از باده پرستان دو اران — بنده بیک عشوه دهد از خلق فاهر ان

مرغ چمن رم دهد از قید هوا بی اثر ان — منصب کوی مغان دهد از لطف دوران

ح حکیم مجروحان تست لعل شکر خواه کل

خیال ابروی تو محکم میکند — خنده زیر لب یقین تمام میکند
عاقبت پیر جوانی میکند — سرکشی های سپهر سر کوب رام میکند

دل کم کرده ام در جستجوی عنبر سای کل

ذوق باده دارم یافتم وجدان کجاست — دل رمیده از جمعه کو برم سامان کجاست
بربط و چنگ و مربط نغمه الحان کجاست — آنکه جام می بخورده واقف از اجاق کجاست

زیادت باده در کش در صهبای کل

زکوات میوه دارم از لب یار آرزو — میکند عمر جاودان پیدا از آرزو
زاهد زمزم میکند دل سوی بتخانه آرزو — نیست در بتخانه غیر از عزیدار آرزو

سرریت تسلیم دارم سبز شد در پای کل

تشنه ام ده دمی کن ای طبیب جان — نقد عمر فروش کردم در ره بال زیان
جرعه یکمن کرم از باده پیر مغان — میرود خون دلم از دیده چون آب روان

صبر عنیت دور از لعل شکر خوای کل

ضایع شد جهان عمر یکه بی حاصل گذشت — از خیالم تا نمی ابروی مهر و یار گذشت

آه عالم سوز من از کیفیت کردار اوست — کشتی گاهم به شد بیرون از امکان دست

چو طوطی وصل آمد کنبر خضرای کل

ظ سواد وصل تو شد در دیده عالم چو مو — ذره ایست از آفتاب عارضش شمس و قمر
از فروغ شمع حسنت تا دم عالم شد سیاه — چونکه در دم غره فتان ما زاغ اجر

پیرانش شد رشید تیغ استقبار کل

ناب جوهر از جمال یار خوب دست — باب حاجت بسته بار دیگران پست
در دام شه خال لب و پیران خوب دست — پر کردن نیمبر قتل جوانان خوب دست

شکستم پا ز جلوه بالای کل

قد کل شد سرو عذار سیب چون — آهوی حضرت بجان تا نوش او فروخته
دسته واماند از بکر سنبلش عنبر فروخته — این مسایل را بمن هر نغمه آموخته

گر آمد عنبر از عشق در غوای کل

نسب سیکند خوبان با دل پر عشق ما — میکند سیلاب غم در بیرون دل عشق ما
یکند عزم مجموعه سن ان دل بی عشق ما — نیمبر دا آخر زره شیطان دل پر عشق ما

ملک سجده آمد پر تو سیمای کل

ز

تماشای سرو من در بوستان میرود
سایه‌آسا پیش خورشید تابان میرود

عقل از سر و جم از تخت و زبدان جان میرود
مرغ دل را کجا صید تیر مژگان میرود

د

وعید لعلت آمد دوش بر ما ای گل

ه

الا ای خط چو سبزه گرد لب جانانه گیرد
بنفشه پیرهن شو جای در ریحانه گیرد

مزن بر کف ساقی دمادم باده و رندانه گیرد
فهم را بگذار چون مردم ره میخانه گیرد

و

لام الف لا را رها کن تا رسی آلای گل

آه دردمندی بر قطع منزل میکند
گریه یتیم شبی مقصد حاصل میکند

قطره را دریا نگاه پیر کامل میکند
مقصد دور از امل پیر تامل میکند

ی

یا یقین میخوان چو مسکین دفتر اثبات گل

ناز و رعنائی عجب سرو خرامان تو گل
جلوه گل رفتار گل اطرف داماں تو گل

خط نقاش ازل ابر گلستان تو گل
نسبت گل بگذر از گل تیر مژگان تو گل

رفرف از باغ البصر ایجاد تقریر تو گل
سرمه گل دیده‌ها خاک کف پای تو گل

بر کف آئینه خود را تا ثبات میکنی
عکس گل آئینه‌دار گل جمال تو گل

خال مشکبوی تو حرز دفع گلهای گل
عارضت گل عمر گل قطره باران تو گل

در شب تاریک دوران سر زد از چرخ ابری
زهره گل سیاره گل مهر و رخشان تو گل

چون خطش طوطی شد بر ناخن مشاطه گیر
شانه گل مشاطه گل زلف پریشان تو گل

شد ز فیض قدرت ایجاد هنگام خزان
کوچه گل خاک گل سبزه گل قصر و ایوان تو گل

بنده مسکین چون قلم از دیده خون افشاند گفت
خنده گل کف گل لعل گل دندان تو گل

مرا تا کی پریشان میداری ای دل
خیال زلف خوبان داری ای دل

به پیش عشوه ابرو کمانان
نشان تیر مژگان داری ای دل

گرفتی جا بکنج چشم مستش
مرا و میخوانه پنهان داری ای دل

بروی خوانیش دیوان حسن لفظی را
چه نیکو مرد قرآن داری ای دل

ببر کردی لباس سبز چون خضر
ز لعلش آب حیوان داری ای دل

زلیخا وار بردی از جا بم
مگر یوسف بکنعان داری ای دل

نشد هرگز دمی در تنگ چو قمری
ببر سرو خرامان داری ای دل

بشد دامان مسکین پر ز لولو
مگر کان بدخشان داری ای دل

مرا تا چند حیرانداری ای دل — بسه بود ای خانه‌داری ای دل
نمیدانم ز زلف یکی تا چند — درون سینه چوگانداری ای دل
منحوس ختی خیلی پیر بیرا — بلعب مهر سلیمانداری ای دل
شدی هم محمل لیلی و مارا — چو مجنون در بیابانداری ای دل
بیا از ابتدا بس بی‌شتابی — مگر بودی ای خانه‌داری ای دل
نمیدانم ز زخم چاه در بگریست — که خیلی در دغلخانداری ای دل
مگذر ای کشتی صبرم بگیرد آب — بگو تا چند طوفانداری ای دل
بجلک بستیم آتش مگذری — هنوز هم شور متانداری ای دل

شد از دست تو مسکین کاسه بر کف
بگو دیگر چه ارمانداری ای دل

از آن روز یکه چیز از زلف تو دل — ز من گم گشته صد بار چیز اجدا دل
نگردد دیگر روی محراب میل — ز ابروی تو دارد قبله گاه دل
بآخر عاقبت یکانگی چیست — دل بردی بصد مهر و وفا دل
ز دست جور تو تیک نغمه اینست — نمی‌نالده دم با خدا دل

میل لون

چنگ افسون زن بر دست چشم مست — بدت آورده بودم سر بسر دل
بپا دلبر شیرین کو بکن را — ز لوک تیشه‌اش میکرد صد دل
ز هجران سنگ شد در شهر هستی — برادر دخیمه‌ز رکوی فنا دل
لب بس بیز در بر که چاه خضر — نوشید از لب آب بقا دل

بنیزه دوزد ایجان ات مسکین
بکس اندیشه زان چشم سیاه دل

ز من برد آن دو زلف مشک سا دل — چو صید افتاد در دام بلا دل
بدور چشم از ملک تقوی — بکنج میکده بگرفت جا دل
اگرچه دشمن جانی ولیکن — ترا میخواهد هر دم از خدا دل
قد سرو که جه‌اش ناید بکنار — فتاده هر طرف خاک‌ها دل
بگردون شد دل سیار چیز خون — ز بس نالید امشب تا صبا دل
اگر چند زلف تو کار بلاست — بخواهد خلاصی ز ان جا دل
بمرگ خویشتن صد بار راضیست — نخواهد از تو گردد جدا دل
پی درمان ز لعلت بوسه‌ده — که افتاد است بدرد بی‌دوا دل

همان بهتر سیاه غمزه بنشد
بگو ماند مسکین کدا دل

گر آید بشبی بخانهٔ دل — روشن کنی آستانهٔ دل
دور از لف خمت بدست گیرم — مشاطه کنم بشانهٔ دل
خواهم شوی اندکی خبردار — از زلف غمی شبانهٔ دل
تیری بنشان ز کمان ابرو — صد پاره بکن نشانهٔ دل
از گردش چشم می پرستت — پیمانه شد آستانهٔ دل
نامه بملک بگریه آمد — از زاری بیکرانهٔ دل
از سنگ دلی نگشتی آگاه — از الفت صادقانهٔ دل
میرفت چو صبا بصحن گویت — شد سبستی بهانهٔ دل
گفتم صفت از لب و دهانت — چون خامه دریدم میانهٔ دل
رحمی بنما بداد مظلوم — ایمد بارنهٔ بیکانهٔ دل
در رقص فتاده از خوشی کرد — از ضربت نازیانهٔ دل
عمریست که میکند چو مسکین — کوبیم غم تو شانهٔ دل

بر پیش ناقه یعلی بسته محمل — که فردا میکند آهنگ راحل
بپای سیل غم موج بر اور — چو سازم خاک را بسر گل
اگر بخت رمیده رام گردد — بماند ناقه از رفتار و منزل
پیاس ساربان پای مروت — بلغزاند ز عقد مشکل
عنان ناقه را بر کف نگهدار — ببر از چشم مجنون کوه و محمل
گشتم از ساربان تا چند منت — بفریادم برس ای پیر کامل
ز الوان آتشی در ملک طازن — حجابی را بسوزان از مقابل
شها مجنون غریق بحر بیتاب — درک دد مقصد مقصود شو حل
شب هجران شود صبح سعادت — شود موسی جهان بر طور واصل
قمر گوید بسیر اباختر را — شده چون ذره خورشید بمنزل

مسکین نماند نقش مسکین
سراپا کیج کلاه جسم بسمل

بچشمت تو نهی خار شد دل — ز تقویم پرسی بیمار شد دل
بزن زنجیر زلف خود بپایش — که بی تو از تنم بیزار شد دل

گل گفت که تقصیر من و تو پیرانه گوئی
گفتا که چه باشد خبر این گونه گوئی
تا صاحب داد آمده این مشکل حل کرد

بهر جا شمع رویت جلوه گر گشت — پی جان با هزاران شور در شد دل
ز بهر آنکه آید در نظر لفت — بزیر اره غم شد نه شد دل
فزون شد عشق لیلی اندرین لنگ — چو مجنون عاقبت دیوانه شد دل
عرق از چهره گلرنگ گردید — ز بیتابی هزاران دانه شد دل

اگر سجود تقصیر نکرده است
ز سنگین چرا بیگانه شد دل

بمن بود در صفت تا دو بالا — بفسونش که کرد از من جدا دل
بدستم بود بگذشتم بگوید — نمیدانم کجا از من کجا دل
بگشتم سالها در کرد عالم — کجا با هم نشان مبتلا دل
رسیدم من بکی در بزم وصلش — بپرسیدم ازان خال سیاه دل
بدل گفتم که ای غم خوار باز آی — کجا داری بچوبین بر منم نگاه دل
ز من بگسست تا زلف تو پیوست — ببین با هم چه کرد آن پیوند دل

عدا لیمو و نارنج و غره لیمو
کجا ماند عسکران کجا دل

در چمن دردا که آتش زد بگلزار حسن گل — سوخت جیم ببلان از گرمی بازار گل
موسم عید است و وقت عیش هنگام صبا — ساقیا دور صراحی از جام آتش بار گل
عاقبت خنده شود بلبل ز سودای فنا — زانکه گفت بگذرد از سر کنه کار گل
تا نیافرید دل از سر بستان دوست — چشم ما چنان چه داند دولت دیدار گل
موقن نخیزد بگذر چیدن گل آن بت — عاشقان با قافله پر خون از جفای خار گل
گشتم چون سبزه پامال — تا کنم استقبال سرو خوشرفتار گل

ع نمیدانم کسی دل آموخت این عاشق کجا دیده

شهید خنجر پر کار گل

ای از فروغ دیدهٔ تو خورشید تابان منفعل — وز قامت دلجوی تو سرو گلستان منفعل
رفرف بگردش زانده و شام سیه از طره — عرش معظم زیر پا تخت سلیمان منفعل
تا دور سیمین کاف اول بدر حرف آمده — افتاده در ویرانه سر نگون و ویران منفعل
در بارگه قربت جاه دون الا تمن — نزد گدایان درت جوزا و کیوان منفعل
خاک رهت بر فرق مه افسر لوای آسمان — در گنبد نیلوفری چون کوه البرز منفعل
از بیکه تا لیلم ز غم در کنج بحران همدمی — از رنجه مژگان من تا در بریشان منفعل

خفته شکسته آبرو کرده بیاندازد تو — ای عارفین ادنای تو جمشید و خاقان خاتم
بر اوج عزت برقرر کرده بیاندازد تو — بر خوانت حکمتا پایه هنر خاقان منعم

امیر عمت الملک بن برهان الدین کاتب بن
اشاره بدین بیت از قصیده عطیان منفصل

سلطانا چه کار افتاد مشکل — دلها ز دست رفت و دیوانه ز دل
بگشاد سینه هر غم که کشتم — بجز حسرت نیامد هیچ حاصل
قدم از آه بنده در ره تو نرسید — اگر خواهی بسی ایجان بمنزل
تو خورشید دلاراهی صد فسوسی — ولیکن بنده از تو نیست غافل
دو عالم روشن از نور تو گردد — اگر بردن نویس از برده گل
عجب خوش تو هر امید بنده لبنو — اگر خواهی وصال یار یکدل

بیان قطره سوی بحر وحدت

همه از دم رود سلسبیل از دل

آمد خوانا نیم شب آن مه جانا بمنزل — چون خورشید یکدم پرتو بنمود بر شبستانم
دلدار که در کنیش دو آغوش بصد ناز — چهره بنمود از کرم انوار یگانه در بغل

آن ترک سراندار من هر دم ز در ناز — پیوسته مرا بود در گمان خنجر خونریز در
آمد تب هجر و صل و ناگه بطرف چشم — آورد ره هر خانه حسنی صد غنچه چمانه در بغل
آمد خوانا چو کرد آن صوت معنی نگر — صد آفتاب در آستین صد ماه تابان در بغل
یک بوسه از قدم آمد بجز بدم — آب بقا در آستین و راح روان در بغل
ماند ز تابم از حسرت لعل لبش — بردم زین در رقصنا و خوانان در بغل
بیدل شد آب آستین از ناله گل نوشکر — بگرفت از سوز جگر ناقوس ملاان در بغل

تخلص خوزغم کمتر خوانا بر پیدا جزا
کیست سوی مشتاق بگیرد یاری غمخوار

در خورد صد از هر مژگان یکناله دلخواه — مانند قطره کم شدم در بحر بیپایان دل
الحکم خاطر از پا ضرب شمشیر از — آنم که کشتم آستانه حضرت سلطان دل
آتش بروم در زدم پا بر سر سیر نهادم — آنم که جا می زدم با شاه عرفان دل
اگر استم این خانه سوداسم بروون پا نهم — نکو کرآن یوسف لقا بدسیرتی بیمان دل
از خویش دور تا قدم سوی حقیقت نهم — یک حیف یا قدم در کلبه ویران دل
تا چشم بستم بر جمالت گشت جانان — بگرفت از لعل لبش بوسه بتابان

تا نف کز کوشش او شد جهد م باراب دیگر ندیدم آنچنان رحمت سیاه دل

تضمین بگنج حسن اگر دم گدا مهر ابر است

آمد ندای لا عوجیت فی الفؤاد نه خال دل

نادره صیاد کمزده از یوسف کنعان دل یعقوب چنر یکنگی لطف تو بستان دل

بر سبزه خط گان من در جو چو پار دیده سوخت در خرم بحر بیکسی از گریه تو زان دل

ابلیس بر رعایت سجود بر تراب آدم بخود میخورد اگر یکره از نامه او حدیث دل

در جنب آن صنم تا رخش خوب خرم عرش بر یاقوت چون مهر دیده ش

در سنه ز قید رحل چو بیت با دل بجا گذاشته قطره از خنجه بجوان دل

صد در مدان اب بتقریخ جهانیند مادان ذرا آخر نوا بین در دیده نان دل

جگر و چشم مت و بکر بز گر ستیه ب

ترسم که یک شود غلت سکه بان دل

اول ابیال جزم از توحید الله میزنم تا بود جان شد قم از رب اعلی میزنم

گر سر جنت بدهم منت نمایت میزنم چو بیبل نوره بحر شم دیگر نمایند

دیگر دم از جم و کیو سکندر میزنم در بیابان جنون از زنجیر در پا میزنم

برق آه هر نم شب از دوخ خیزم آتشی در خانه تا محشر میزنم

کردن لا را بضرب تیغ الله میزنم

آنخدا در حدیکه آدم خشت خاکرا در خواب آبا نم نکند دوم باکرا

داده بیاد در کاسه سر عقل نبی در اکرا ثمره ابرو زلف دیده تماکرا

خانه کعبه سر خشت خشت خاکرا عذر لب این چنین کرده زبان پاکرا

تا بگو احمد بجد خالق افلاک را خسته تر نیم ز هجرت الغیاث الغیاث گرا

۶

دور دوزخ آب از خنک تمنا میزنم

آفریدا ز فروغ نور جمال مصطفی چون قلم سر شتند از برق جمال مصطفی

گشته از اول عرش اعظم زیر بال مصطفی بست بر خنک ما نو بدر بال مصطفی

خلقت ه قرص قمر در قرعه سوال مصطفی هر دو عالم چیست کو نقش خیال مصطفی

کشتی از نور خدا صد حمال مصطفی گوشه دیوان ابد خوان از زلال مصطفی

تضمین بیت ۴ از شاه اولیا

آنشب که زلف او شکن در شکن شکست لاینحل دیدز بر دیده بینای او شکست

در شب اسرا بعد از ان فلک صحرا بر او شکست خلعت خورشید و ماز اندام چون ما او شکست

چهار طاق و هفت پرده خیمه فرمانروست ● خلعت گون و مکانگه ذره خاک پست

عذر تقاضا روز محشر چند خیر سایل است ● در دلم داغ تمنا در لبم مهر سوال است

طعنه بر آب بقا زان لعل میگونم میزنم

بعد صدیق آمد جانشین مصطفی ● شهسوار ملک دین و پیشوای اتقیا

نور چشم اهل بینش خسرو هر دو سرا ● در دو عالم مروت یار و یاور دین وفا

کفت او را حضرت ثانی اثنین او کجا ● زانکه هست او بهتر و بیشتر و فاضل ز ما

خاک پای کفش او سازم بچشمان توتیا ● بر سر قنبر دوم چون لطف کیرم کیمیا

دمبدم این طبل باهر جا بیا میزنم

خلعتی در قامتش خیاط قدرت دوخته ● آمد و روح الامین بر قامتش او آخته

خاکر رهش را ملک بالوک مژگان روفته ● برق خارش صد هزاران خرمن آتش سوخته

زهره و سیاره و کوکب ز حیرت مانده ● زخش تشنه بالبرق خنجر میان کوفته

کشته آن بودم که او مجنون صفت آشفته ● بر سر کویم راه از نعل او آموخته

هر سحر از عشق او جام صبوحی میزنم

بعد صدیق تقی آن عمر عادل بود ● در میان نفس آدم کوهر قابل بود

عاقلان

الغیر یزان بشته از عقل کوتا یزنم

من بچه گویم از حسن محبوب رحمان آمده — بر تراز ادراک حسی و عرایش وکون و امکان آمده
در دلم از مهر او انوار ایمان آمده — آن بشهنشاه شهیدان ات خوبان آمده
در لطافت همچو شاه ما کنعان آمده — عاد ضریب این او رشک گلستان آمده
پیر پیران پیر مرشد سلطان چیپوان آمده — بنده مسکین چون سگی آنجا در بیران آمده

دست دوستان او در دین او دنیا یزنم

هر که بندد خدمت آل پیغمبر بخیر — بشنو از فرض و بجهود از کافر کافر بتر
یک کند امید و آن نا پاک از رحمت نظر — سر جهد از آنکه او در آخرت امین سود آسر
داد تو فیض خدا بار رسول خدا دهد — میچکد از نطق طوطی طبع مسکین شکر
تا بهان در موج دریای فیض دریا یم کهر — بر طریق نظم و نثر مکین بر کشیدم از بحر

یاز قصاید از پیه دیگر بدر یا یزنم

مشکل از خواب گران نا بر جهم سر یزنم — کو بسر دست بنام چاک بر بر یزنم
بهت ابو بکر تقی چشم و چراغ دیده ام — خنجر بیداد بر اعدای او سر یزنم
خاک بر فرق غلام از اوی دنیا — دشمنان مرتضی را جمله یکسر یزنم

بکسی زخاندان حضرت عثمان بود — این سراد در دو عالم بنده سبحان بود
تا بر اید از ازل یا نور با ایمان بود — خانه اش و قبله مردان خلق از تشنه
دشمنانش را دمادم لعنت رحمان بود — چون بنا نش دوستانش آیت قرآن بود
دوستانش را مکان در روضه رضوان بود — دم غنقش میر نخم در قیامت جان بود

لاف از لا تقنطوا من رحمت الله یزنم

بعد عثمان مرتضی آمد علی محترم — وارث تخت علیت و الریکان ام
دور یا بستی دست موج عمان کرم — آفتاب اوج قرب شمع اصحاب حرم
سر بر اغ کاف و نون یا بستی جمله علم — سیاق کوثر مختصر مرجع تاج و علم
دشمنانش در جهنم یا بر بخیل و خشم — دوستانش در جنان با بنده بقیه نعیم

بوسه بر پای سگان شیر در گاه یزنم

میکنم وصف علی تا زنده باشم در جهان — کو شود از فضل حق تا هر دمی صد چندان
میرسد در گوشی من هر لحظه از غیب ندا — وصف او چیکند اهل زمین و آسمان
کس نشنیده همچو من در عشق او این سان بکان — دارم از بهر دوای او چنین حال عجب
میچکد خون دلم چون ابر نیسان از مژه — وصف یاران نبی کی راست آید در بیان

سینه ام گنجینهٔ صدق ابوبکر است و دلیں — هم عمر را همچو جان در سینه می پرورده ام

گر شوم هم بوستان وصف النوار می کنم — تا قیامت منم دم از داد صاحب میزنم

تاجور داری خرد وام از خاک وصف یار غار — همچو شهباز بلند از لامکان پر میزنم

مقعد درگاه فرد و قرص بین مگزین او — پشت پا بر تخت ملک سکندر میزنم

قطره آبی خورده ام از جوی فیض غوث فرد — طعنه ها بر سلسبیل و حوض کوثر میزنم

دارم از داد صاحب حیدر بکف ذوالفقار — رافضی دزدار چون از تیغ بر سر میزنم

عندلیبم صادقم مسکین بباغ جان یار

نغمه ها از جان قدر از عشق زیور میزنم

غریبم بینوا یا غوث اعظم — ز عصیان مبتلا یا غوث اعظم

توئی هم من گدا یا غوث اعظم — بده داد دلم یا غوث اعظم

اغث بحر خدا یا غوث اعظم

بنام مصطفی یا غوث اعظم

تو هم شهباز تخت لامکانی — بتو شد کشف اسرار نهانی

انیس و مونس هر ناتوانی — مرا افتاده چون هم در ره غانی

غوث

اغث بحر خدا یا غوث اعظم

بنام مصطفی یا غوث اعظم

بود بالای عرش و فرشش جا — بود اکرسی ز رفعت پایه گاهت

تو سلطانی همه عالم غلامت — بده یکجرعه از فیض جاهت

اغث بحر خدا یا غوث اعظم

بنام مصطفی یا غوث اعظم

دران غم کز جانم بر لب آید — نه رحمن قابض ارواح دارا

زنگیرد وسوسه شیطان غدار — بمن کن گوشهٔ چشم از عنایت

اغث بحر خدا یا غوث اعظم

بنام مصطفی یا غوث اعظم

دران شب کز چنان تنهائی دلگیر — نهد در خانه ام تاریک و تارم

همه آیند در من تنها گذارم — بکن روشن ز رحمت شمع مزارم

اغث بحر خدا یا غوث اعظم

بنام مصطفی یا غوث اعظم

بپرسند یکدیگر شخصی در برابر ۲ بجوشد هر یکی از غصه بدتر
بپرسند از خدا و از پیمبر ۲ مرا تو از کرم لطف یاور

غوث بهر خدا یا غوث اعظم
بنام مصطفی یا غوث اعظم

بسی گنه دارم ندارم تاب آتش ۲ حسینم کن ز خیل چاکرانم
ز خوف آتش دوزخ رهانم ۲ بیابان تا وصال حق رسانم

غوث بهر خدا یا غوث اعظم
بنام مصطفی یا غوث اعظم

بسی غلطیده ام اندر بیابان ۲ گناه آید فزون از ریگ صحرا
کشیدم مالکان در کوی ایشان ۲ بگویم مبدم از چشم گریان

غوث بهر خدا یا غوث اعظم
بنام مصطفی یا غوث اعظم

خدا دولت ترا چندان کرامت ۲ بدولت توئت کهید کج قامت
چو آیم بر کنف بار ملامت ۲ شفیعم تو بهر ایام قیامت

غوث بهر خدا یا غوث اعظم
بنام مصطفی یا غوث اعظم

چو برقی بگذرد آید ز هر اطلم ۲ دهی از جذبه آخر نجاتم
بکن سیراب از آب حیاتم ۲ بده از آتش دوزخ براتم

غوث بهر خدا یا غوث اعظم
بنام مصطفی یا غوث اعظم

الغیاث ای در جهان نور پیمبر ۲ در چنین مرگ و فنا تسکین دهی
چو موسی کلیم رفتم بفوق طور دل ۲ نور الله را یقین از وی بگیرم
عندلیب دل هزار دستان اصفا ۲ بزم طبع را بنجلد از مهر مظهر
میکند مرغ روانم سیر ملکوت ۲ این مدد از خاک پای میر صغرا
هست عزایش شوق وقت بی قراری ۲ آهوی وحشی نوایت قید کردم
بیچکد وقت تکلم از لبش آیات ۲ خلق او را بهتر از شکر و شکر دیدم
گر بیاد عشق تو لب تشنه میگیرد دل ۲ مسکرش را بیخودی ذوق و کاوفرد
میدهد رفتار او تعلیم بر اهل صفا ۲ قامتش را دیده چون از رنگ صنوبر

صحن گردش مهد هر عشاق یا گاه است — خاک بستان در بشش لاخوش معنبر دیده ام

در دیار کابل دور قریهٔ پایخیار — در شب تاریک عالم بدر انور دیده ام

هر گرشه خاک دشش بانیج سلطانی — هست صاحب بخشش و ما قلندر صاحب

چون بیجا از دشش صد مرده جان یافته — سوی ایوان طریقت تخت و فر دیده ام

خوبرویان دیده ام بسیار دین عالم ولی

در میان یار نخل انوار دیگر دیده ام

این میان در آتش الجون دیده ام — در میان قطره دریا عیان دیده ام

آشیان کاخ را دیدم بدوش — گاه بچه گاه بگیر گاه بانوان دیده ام

خشت خاکیرا بدیدم با در و گفت گوی — سر بسر در یا و کوه و باغ و بستان دیده ام

پای کاه و در بغت با عرض هر ذره ای — در سر یکمو بیک بگیر و ریسمان دیده ام

باد و خاک و آب و آتش جمله در یک پیکر — آب و دانه شیر و شان را توأمان دیده ام

دیده ام مرغ که دارد در طاره بال — هست آدم خوار و در وی نیز چندان دیده ام

یکدرش باشد لغد و آن پر دیگر سیاه — در عشش در صبا بچون چرخ گردان دیده ام

در میانه تشنه دیدم کعبه آهنگ دی — هم حرم نرم کوره دیدم آتشکده دیده ام

بنده مسکین بهر نرم کرا فکنده ام نظر

جمله را بیرون ز یک شمع خندان دیده ام

بر این قدرت در چین صنعت چها چون کنم — بسر دون بندم نظر کی تماشا دون کنم

پر چشم قهر تو بر از عالم لا لرزان کنم — نشینم بنکس بر سر و غیچه دل وا چون کنم

شش تو بستم با صد پیمان شد در رهگذر — چشم شده زنجیر پا دو دم زلا چون کنم

در خلوت بیت العنکبوت عشق گل بعد ام هوس — لیکن نمی دارد مگس در بزم عشاق چون کنم

گفتم ام سر بر آستان تا از تو یابم کام جان — بیچون تو یار بی نشان نادیده چندان کنم

سازم حریر آذره و قزم بر ز ایاره — تا دیده ای چندان ندارم هم دو دیده چون کنم

چندان که گردم جستجو تا دام عزیز گفتگو — گشته ام بر تار موی حوصله گل گو دا چون کنم

یک تو کس از حریر فیک صنع بی نظیری — دارم چو بینی در دو عینی تو چها چون کنم

۱۲۴

فصه فرعون با موسی عیان دیده ام

کافر و ترسا و گبر و هم مسلمان دیده ام

گرگها با در میان رمه چوپان دیده ام

در میان قوس قزح یک رنگ حیران دیده ام

چون سکی افتاد و خیزان میدوم از پی چو میل
گاه سوی چپ دوم گه پا براست میکنم

قربت باغ تو ام از شوق گه گه میکنم
گه پیاده گه سوار و گه شتر گه ماده میکنم

گاه از جذب جنون قی قی چو مستان میزنم
گاه چون از دیوانگی لا لا تلالا میکنم

این شمشاد گر یک خلعت رندانه بخشد
بنده پیر تو ام ترک تو لا میکنم

بسته بندان طوطی شکر فشان در صحبتم
نیست یک کو در شکایت نقطه تا میکنم

سوخت مسکین ز عشقت هر نفس معذور دار
تا مدد دیگر کجا دیوانه پیدا میکنم

پا که بوسی لعل تو جامه را چسکنم
سر دود و بر بط و چنگ و نی قبا چسکنم

بنده عشقم گر نخت و کمر خطاب دهد
همین لباس است اگر تنگ و نمدا چسکنم

مرا که وصل تو باشد دلی نیم چو دی
همه غنج و طرب و عیش مطرا چسکنم

بحر صحبت شکر ریز مجلس آرایت
هزار جبل شکر ریز مسکا مرا چسکنم

رفیق باده پرستی و شاهد خواهی
ولیک صوفی پشمینه مطرا چسکنم

نعلان که هر کمی نورت فلک بپاشکاد داد
در بزم جمعه مسکین مقدما چسکنم

خواهم ایرآهوی وحشی ترا رام کنم
دانه از دل نکنم از دگ جان دام کنم

نا سلام اگر تمام عشر نفسی
تو بیا از عشق تو از سر دو عالم کنم

چو پری که رسر کرد بهان میکردم
یفت یک گوشه گر از عشق تو رام

کفر زلفین تو سر به ایمانم برد
ز چه رو سبحه کشم دعوی اسلام کنم

چو طفلان هشتیم ز سبق پشت
خاک غم بار ایام کنم

ما شنیدم که پاکستان می آید
اینقدر پیش که ما طوس سرانجام کنم

کرد مسکین طلب بوسه لعلت کفت
کر تو چو شیرین یکی بوسه بدو نام کنم

ز آنم دمی که سر ز تنا کشیدم
از صومعه خود را سر بازار کشیدم

چون ساقی و جام از قدحین بخشیدم
فریاد انا الحق ز سر دار کشیدم

کو سر ز لفین تو شد راهبر ایمان
از سبحه و سجاده به زنار کشیدم

آن ترک قدح نوش که در خانه کاشه
مرا ز خم جانب خمار کشیدم

چندانکه دویدم نرسیدم بوصالت
صد آه ز دل از جگر زار کشیدم

جور فلک و طعنه اغیار سیه روی
از بهر تو ای شوخ ستمگار کشیدم

در قصد ندم دلبر ...

از یک نظر لطف تو خمار است دلم
صد سال اگر عقده و آزار کشیدم

من کرده جهان در طلبت بار دویدم
یک نسخه در نیم دایره پیکار ندیدم

دیدم سحر زلف تو در دست نسیمی
چون غنچه گریبان خود از رشک دریدم

بیمار صفت از شوق تو من الجمله نخفتم
هنگامه هجر و ستم خار کشیدم

شبها همه شب بر سر کوی تو نزاری
هر چند دعا کردم در خانم نخیدم

مردم ز جفاهای تو این دیر شبیخون
یک خنده ز ان لعل شکر بار ندیدم

از مسجد و از کعبه و از دیر بهانه
از هر طرفی بر تو انوار تو دیدم

چشم تو به کوشه خم حلقه او دلبر
در حلقه او یک دل شیدا نرسیدم

صد شکر هزار از تو کز دیده صبادل
کز درد و غم هجر تو تسلیم رسیدم

گفتم که کنم جور و جفا بر دل مسکین
از گفته پشیمان شده انگشت گزیدم

این کار از عشق تو مرا دایره بر دلم
پرسیدم هر موضع نوشش ز هر جام شدم

بادشاه زاده قدیم دیر خراب
مفلس و در بدر از گردش ایام شدم

دیده در خواب عدم بود که جانم در یاب
از دم و بنگ و صلی تو سرانجام شدم

دوستان عاقبت افسوس بیاری خواهید
کشته ترکش آن غمزه پیر حرم شدم

بگذشت آنکه بر خاطر ز دلکم گرد خجالت
سیه پوشان فلک از خوبان نام شدم

گفت مسکین بتمنای من از دیر بر کوه
واصل از بتکده در کوچه اسلام شدم

تا سبز و سیاب و قدت آشنا شدم
ویران شدم شکسته شدم زیر پا شدم

تا زلف تو بدست صبا تار شد
مفتون شدم مقام به شدم مبتلا شدم

تا چشم کافرت ستمگر سرمه جا
عاشق شدم ز پرده شدم بیحیا شدم

بودم بقدر الف ز خیال دو ابروت
چون نون شدم خمیده از غم دو تا شدم

تا کشت جلوه گر گل روی تو در چمن
بلبل شدم بر قفس شدم در نوا شدم

چون بخت مهربان تو با من نکرد رحم
صیقل شدم مرات شدم آشنا شدم

تا تیغ خشم تندی ابرو بکار برد
هلکون شدم شهید شدم کربلا شدم

از سوای عشق تو شدم آشنا شدم
از فارسی عرب عجم آشنا شدم

بودم امیر قدس زبهر دو بوسه
سکین شدم فقیر شدم خاک راه شدم

یاد آن شبها که در میخانه منزل داشتم — خانه معمور و یار شاهد دلدار داشتم
تا ف از ا فوار و یکبوزه بر لب میخوردم — باده از نور تجلی همچو موسی داشتم
گاه از ذوق غضب بر یک تبسم زنده گو — مدعی خاطر بخویش همراه در داشتم
سجده چندم بی سر پا هوس وصل او — یکقدم در عرش دیگر حور او در پا داشتم
تن زجان افتاد و در بحر غم از خود غرق — آه از آن همت که بر اندار شهباز داشتم

چاپان خورشید سیمین ساغر زرین پاکتر
دین و دنیا را بیک پیمانه سودا داشتم

یاد آن شبها که در میخانه منزل داشتم — در شراب وصل ساغر مقصد حاصل داشتم
در قضای عشق چون سکردم تمنا — در نظر خواب ابر ای مقبل داشتم
از نگاه مست ساقی در خمار جام می — رفت از خاطر مرا گر فکر حاصل داشتم
بوده بر ساعت هزار افزون تراز عمر خضر — دست جان بر کردن بیتاب حال داشتم
میخوردم از شراب خاص کوثر آخر — زانکه در پیر مغان شیر مشتمل داشتم

از رخ پرزده ام خورشید معنی شد عیان — چون سکندر در بلور آینه دل داشتم
خنجر نازش فتاهم کرد و شد شاه شهید — حکم عیسی بر زلال یار قاتل داشتم
در ازل دیوانگی عشق پیدا شد ز غیب — جان مجنون وده چه خوش فال حسن داشتم

سوختم زهد و ریا را تا شدم واقف عشق
همچو سکین آتشی از پیر کامل در داشتم

ای عاشقان این عاشقان جان بر کف آرید یکزمان — آتش زدم در ملک و مال از لا اله الا الله
رفتم خراب و سینه ریش نا گهم آمد بخویش — آمد بتی نا گه بپیش دیدم رخش چون مه رخش
افتاده در عشق بتان از سر تا قدم حیران — هر یک صفت از خالق و رنگ محبت شد عیان
سجده بپای هر بتی کردم تمنای دمی — یابد سر بیدل قدم در کوی او بالا شدم

بسمار گوی او آورد نا گه بویرانه
از بخت سکین او دیوانه شیدا شدم

آه اگر بودی ز لیلی در بیابان صیدم — میشدم مجنون بکویش گوی بر میدان صیدم
گر بپای مرغ جانم از کمال مشکلی — میشدم مردم الا بین گر شهپر پیدا شدم
میفرستادم الی یارب بدو کوی عدم — گر بکف چون ترک مشکین خنجری

طایر فکرم ز بند تسم و حل افتاده دور
در جفای چرخ کز اشکم سوختم هم ساختم

تا کمند دور افتاده ام ز آن یوسف خاور
در تجلی پرتو کنعانیان سوختم هم ساختم

ساربان بنمای منزل دام از ره نشیده ام
گاه بکوه و گاه در بیابان سوختم هم ساختم

هر دو عالم خرمش خندد آنکه از شاخ کمند
در تمنای نشستنگاهش سوختم هم ساختم

لب نبستم در لب بر شکم در کشتگو
از حکایتهای هجران سوختم هم ساختم

سوز غم تا کرد اندر خرمن عیش و نوا
چون نفس در سینه بیتابان سوختم هم ساختم

اشک خونین آلوده چون چشم حرامی یافتم
از غرور جام خندان سوختم هم ساختم

در فغان طور دل یکسین چو نخل بلوی
از نگاه گرم پنهان سوختم هم ساختم

دختم از فرقت غلطان سوختم هم ساختم
نیم شب در کوی جانان سوختم هم ساختم

برق رخسارش شرار این طور یکرم
تا سحر مدهوش و حیران سوختم هم ساختم

سر بزیر اره تا بارش نهادم تشنه
تا کشیدم ز ف بجان سوختم هم ساختم

تا تو در بندی بحال خانمی از راه عشق
گشتم از رخ خاک بیدل سوختم هم ساختم

خفتم از خاکم بزار ای کاله بستان کلان
زان مشد آهم لعل خوبان سوختم هم

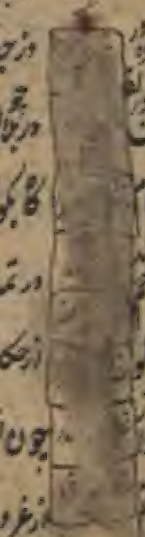

غرض خرمن کامرانی بسوزم
غرام طوف کعبه کردم ساکنان ابهم دادو
میشدم در بتکده گر آذری پیدا شم
رام میکردم همان آهوی وحشی را اگر
همچو در آغوده چشم تری پیدا شم
میگشتم گر من بنا دامن خشم را اگر
در کنار چیب دیده کوهری پیدا شم

میخریدم از نگاهی گوهر جان آبرو
آه اگر حسکین بخط سیم و زری پیدا شم

ز آتش سودای تو چون دیگ بجوشم
با سوز بیان نیم و هر گز نخروشم

ما همدم جام و قدح و کاسه بنگیم
رسوا و ملامت زده صومعه بدوشیم

ما شوکت شاهی بسر جو نستانیم
مانند گدا را بدر عالم نفروشیم

مست حقیقیم ز راز باده انگور
دیوانه مگو همید که با هوش نیوشیم

ما خاک نشینان در پیر مغانیم
با صد اره نشینان فلک دوش بدوشیم

در محتسبم گفت مکن باده پرستی
رو مست شو نیم بقول تو نکوشیم

زنار بود هر رگ جان در ترش یکسین

ما کافر عشقیم چه از خلق بپوشیم
زد شرار عشق در جانم سوختم هم ساختم

صد سوالی در دلم بگذشت و دل بگذشت ... زین فراقت سینه بریان سوختم هم ساختم

در سجود اقتدا مسکین چون قد خم کشید ... دیدم آن بیگانه با من سوخت من هم ساختم

دلبری دارم که از عشقش دلم آسوخته ... سالها در جستجویش کوه و صحرا سوختم

تا که در افتاده ام از روی او در مخمصه ... همچو پروانه بدور شمع و بیجا سوختم

این چه برق غیرت است و در کجا تابیده است ... لحظه لحظه بیتر و تر گردید هر کم سوختم

در سجود مطرب از نغمه انا النور بلند ... دیدم آن بیگانه با من سوخت من هم ساختم

بنده مسکین و دل بیتاب آتش تیز هجر ... سینه بریان دل افگار و بیان چشم پرنم سوختم

از سر شام و سحر کز نیستم چشم نم سوختم ... مطرب این ساز را تا دل و دیگم سوختم

رفتم شبی در کوی او از اشتیاق دیدنش ... زد شعله برق روی او بیهوش و بیدم سوختم

از حسرت لعل لبش چون لاله خونین دلم ... گشتم از آن چاک از قفس همراه بی پر سوختم

اتفاق افتاد آنشب که حکم از میخانه رفت ... صف زدیم و مورد بیگانه و آشنا هم سوختم

آمد خوانا چون بگیرد نغمه تیز و تند ... پا کشید و بر دلم افگند تا جان در دم سوختم

گفتم ز هجران ضعف دل کردم رقم ... از دیده پیکم چند قلم بر بخت کم کم سوختم

مسکین چه ترسانی مرا از دوزخ و دل از خدا ... از هجر آن خونخوار یقین زین پیش مقدم سوختم

امروز در ماتم عشق او در بازار حیرت بیدم ... کز هیچوالا تا بته از آب الفت سوختم

رفتم ز جیب آب و گل بوی خوش معشوقگان ... گشتم چو قطره مضمحل از بحر و از خود سوختم

گفتم به بین این گل بدامن بر عذار آب دهن ... در داد آتش زین سخن از برق غیرت سوختم

همچون کباب تشنه لب افتاده در کوی طلب ... بگذار زینم زود عضب این است و بس

آنم که از بستر نکین بر گشتم خوش چین ... افگنده عقدین بر جبین از ننگ خشم بیست

گفتم مرا هم خدا در کوی خود راه نما

گفتا برو ای بیوفا مسکین نرخیت سوختم

دوشش بدوش من در حریم قرب جا یافتم ... از زخم بیم کین جور چار سر یافتم

جام عشق حیدری هر اینم لم یزل ... از کف پیر جانم حیدر اکبر یافتم

چون کف خاک پیش پایش بوسیدم از ادب ... روح پاک از عقد او جان بخش دیگر یافتم

در ره مهر منور بین بسر دادم نماز و دوا ... چون کمین بودم اکنون تاج افسر یافتم

سرّ دوم الا راکه با من در وفا قلّاش نیست — بر کف دل از القفا از عشق جیدر یافتم

تا چو غم دل مرا بر شد ز مهر یار غار — در میان بزم جانان شمع محفل برفتم

تا کشیدم در نظر خاک در یار وفا دار — از جهان زره خورشید خاور یافتم

تا ز بیخ آب ندم با تیغ زنّوران قتیل — کشتم آن را دوا از اصل عرفان دریافتم

عاقبت نامرتضی را کردم از جان خاکسار — خط آزادی ز مهر حول عشرت یافتم

هجو مسکین کردی فروزه در بزم قدم

جام عشق جبار یا راز ذات لیوریافتم

الجوش آن راز یکی در بزم جانان یافتم — گوشه چشمی ز پری رخسار یافتم

آن زمان از قبضه عزت بشستم دست عقل — تا حضوری در خم ابروی جانان یافتم

سال کم گمره بودم سال سیر لامکان — امشبش مقصود بدام از لطف جانان یافتم

فکرت طی بی‌بی‌جان می‌نمودند از خاطرم — سرّ دوم را کز من اغیب غوامان یافتم

شیشه تقوا بشکستم ز صد فرسنگ دور — این شراب تجلی را از شوخ چشمان یافتم

خواستم میکنم دم لعل کل بر کف نهی — لذت عزلت در زمرّاندان یافتم

سینه زاهد کز خیالی بود از مهر جانان — عاقبت در بر نشان تیر خیالان یافتم

[illegible] مسکین [illegible]

[illegible] یار خود ندیدم خفتن جایی یافتم — گل آرزو بچیدم بعد شتاب یافتم

شب قدر من نیامد نرسید وصل معشوق — روزه سر شکست لا بطریق آب یافتم

[illegible]

[illegible] مقصود را از هر کوچه جستم سالها — عاقبت از بخانه دلی که بان یافتم

این صبا از من بگو با پیر کنعان مژده — یوسف مصری در این بیچارگان یافتم

هجو ابریز کرده کردم از نسبه بخشی شبی — تا بهار وصل را از چشم گریان یافتم

موج دریای حقیقت بود در دریا دلست — از دو مشتی هر قطره را چون بحر عمان یافتم

بین تزویر باده زیور پیر عزیزان زیورات

هجو مسکین از بین او زیور جان یافتم

[illegible] مرده بودم جان باو از هر اجیر یافتم

خرقه سجاده را کردم صرف [illegible] — تا امان از شیوه زهد ریا یافتم

سالها کشتم چو کهنی از تقاضای دل — پا بدین کردم ابتدی ز نهایی یافتم

بنده پیر مغان گشتم مرید جام می — نفس سرکش را بتیغ جوهر سایی

شوکت شاهی نمی‌ارزد دو دریا ناز عشق

دولت مسکین ز دلق پیوای یافتم

بقرار خفته چون موش بیخ بیدارم
زفراق تا عیدش شده ام چو حلقه چشم

بهوای چشم ساقی هوس پیاله کردم
زغم بیدرم مستانه به خرابه رفتم

بخدا شبیه عیدم همه شب دو شنبه
که در آن چه زنخدان غطه در شعاب رفتم

بتو خاست نام عشق چو فتی مجب شب
بدرید پرده دل چو گل از نقاب رفتم

چو ندارد این عبادی شنیده ام بر جان
سوی میخانه سرش قصان بهمین جهت

بطریق نالهٔ مسکین زشرار دوزخ هجر
دل داغ سینه پرخون جگر کباب رفتم

بهر کجا چو برق اضطراب کرده رفتم
هزار خسته دلی را کباب کرده رفتم

زچهره پرده برانداختم بغایت ناز
بیک کرشمه جهانرا خراب کرده رفتم

بهر طرف که در پیمانه بالا صبا
چو خار در پی محمل راکاب کرده رفتم

بسی چو عالمی عشقون کشت و لوتا
چو طره مرا قدر این شتاب کرده رفتم

بباغ کا دل بیقرار را نیا زردم
بجانفشان نتم پر شتاب کرده رفتم

بیان دوزخ هجر ان گفتند مسکین را
چو مسئله بیقلا و عذاب کرده رفتم

الجواب

اگر بر گریه خندانش بخندم چه میکردم
زبد خوهر بیش نیش بیکردم چه میکردم

بدینسان نوش و نیش بی نبودم چه میکردم
قسم بر زلف پیچانش بیکردم چه میکردم

زغم هر گردش دستی که گیرد تا بزیر نانش
دل و دین را بباد اندر فشانش بیکردم چه میکردم

سگان کوی آن بیخوار لاشم می دراند
بجیم و نار بیجرانش بیکردم چه میکردم

گفت از ناز تیر اندخت بقصد کشتن مسکین

زبان بوسه بپیکانش بیکردم چه میکردم

خدا را فاک بیدادش بیکردم چه میکردم
دل بیجارا بقربانش بیکردم چه میکردم

فغان کز گردش چشمش چنین بی رحم و بی رحمی
که میخواهد بدورانش بیکردم چه میکردم

سخن نازد بدین معنی که من قربان شوخ
سر و پا گوی چوگانش بیکردم چه میکردم

گرامی گوهری دارم ز غم پیوسته گریان
اگر در سینه بیجانش بیکردم چه میکردم

نهانی تا دل غمخوار خفته دوش جوید
رقیبانرا بدر بانش بیکردم چه میکردم

بدر گفته گزیده ام مقصود دل بیکس
طواف کعبه بیکارش بیکردم چه میکردم

ارزان حاصل

برای عید وصل او دل پرخون مسکین را
اگر بیدیغ قربانش نمیکردم چه میکردم

شدم مجنون و سر گردان چو گویم
نگارا با تو سامان چو گویم
کهی افتان کهی خیزان چو گویم
ز تاب آتش هجران چو گویم
در میدان سر گردان چو گویم

خیال بت پرستی داره میگه

تو کردی غارت ایمان چو گویم

بقدر دو فوایی چو گویم
بظاهر آفتاب عالم افروز
برفتار آ بجوانی چو گویم
بمعنی نور ایمانی چو گویم
بصنعت تا بانی چو گویم
کهی در پرده گاهی پرده پوشان
کهی پیدا و پنهانی چو گویم
ز زلف خم بخم جانانه ایی
ز زلف شانه وجد ایسه چو گویم
همه ذرات عالم رقص بخود
بلعل لب خنده ایی چو گویم
نماند تشنه میگه در ولایت
تو هی باقی همه فانی چو گویم

محمد عرض کاشی تذایتو کردم
خوشش آنکه بخشش تو هیرم خاکپایتو کردم
کره کار بسته عاصیان کاشت یه باز
اسیر حلقه زلف گره گشت بتو کردم
شراب وصل بخواره تو خرم باشی
هلاک ترک قدح نوشش تو باشی
تو بجو تاک وفا باشی که دارد میوه کوشش
تو خفه بگو که بگیرم ز غم خاموش تو کردم
ز جام کوثر و حیوان کجا شوم سیراب
مگر ز حقه یاقوت جان فزایتو کردم

غرب و بیکس و حیران قطعه میگه

خوشش آنزمان که پیش تو ایستادم

شبی با حکایت از آن شوخ گفتگو کردم
زدا دلاف جهانگیری و گرمی بازو کردم
بآن خسرو زمان شیرین گریزان
زنگنون دو دو پنجاه با دیگر جستجو کردم
ز جا برخاستم تا گفتم اگر خود را فدا سازم
بدستش آمد و دامم خوشش را رو بسو کردم
بگفتم بر خیز بیگانه نیستم از خاصیان حضرت
بیا تا هشت بنانش بسی آبرو کردم
دمی خوش شد و هر دو بکنار الفت بیکدگر
شمیم عطر گیسوانش از زیر بگو کردم
بصد غمزه بصد ناز و بصد تهدید و عزت
بجبوب خیال او نشستم گفتگو کردم
بگفتم روم خوبان کوی او سلام
ندادن در جوابش آمد بهر جانب که رو کردم

هر شب بگردگونه تو تا صبح بوسه چند / رحمی نمی‌کنی چرا این سنگ دل نباشد

در صبر نیز چند بخندم کم شد ز یار / کاکل نمود راست بدین عهده شد عیان

تو خفته در ناز و من ز جدایی تو تا سحر / مانند شمع سوزم و از خود نمی‌روم

بر قتلم ار بستی کمر از جان شیرین دگر / دارم امید بعد فنا گرد خاک تو برخیزم

این رنگ شوخ و عشوه و این حالت آمیزش / آفت چو خط بیامده نوشش کردن الحق

اسیر و نازم جهود کز بر دل ما نرفتی / یا دل به دو یا جان به برت کاش چندین بودی

حسین بیدل از جهان برفت و حیف بود زین / آفت ناهید بانگ کنیم و نوازیم

بگذار میروی و دمی با تو زنده‌ام / جانا بخاک قدرت چشمم نشانده‌ام

کاکل ز رو بنا قدمت عاجزانه‌ام / صبح عید است یکدم دگر تا نمازیم

شد عزلت که در آتش بعد از غمت / شمع شبانه‌ام همه شب سوز و گداز بود

تا تم آهنگ شوم هر یک جان رشته‌ام / بسکه ز غمت نغمه‌سازیم

ناصح تو بیرون کنم از روی دلت / دل چه خانه کشی معشوقه بازیم

چکنم اسیر چون غمت بر سر نیم / سر و خورشید تابه کی تا نازیم

دعا

واعظ از خوف چرا قصه فردا پیش کنی / شاه صاحب کرمم وعده فردا دارم

حسین بیدل آورده‌ام از دیر وفا / تا بر درش که چنین تحفه نیاز دارم

در دلش در دیده خونش خرج هایش کردم / دل و جان را بهر نامش کرد

بر تو نور ز جوانب طالبش دیدم / مست و بیخود شدم و سجده پایش کردم

چون دو گیتی شد از و یک جواب جکرم / در شب غم که خیال از رخ مایش کردم

خضر از آب بقا تشنه بشمار چندان / چکه اندک صفت از لعل ایاش کردم

بسکه تخت فتحت آن شه چین / کنج در را همه ای ای پایش کردم

تا آمد نفس زار به لبم نام کسی نشد / من دوبدم ز عقب بیک دعایش کردم

بهر یکه بیاید خبر از وی حسین

خویش را در ره او خاک کف پایش کردم

بطرف لاله بیکدل داغ بسیه چکم / بیاد عشق تو بیکدل دو عالم باختم

چکنم گر برق بیرحمت نزده آتشی بتاکم / بیاد عشق تو بیکدل دو عالم باختم

زتو دارم همین امید بکه کنی نخنک / بیاد عشق تو بیکدل دو عالم باختم

شب عید آمده پی یاره صفا میکردم — ماه نو دیدم از بام هلالت نکردم
خوانده شرح دهم سنت هجران ایمه — خانه شکیبائی من زیر و بم حالت نکردم
همچو خورشان جهان چیا کرد رگاه تو شده — شکر لله که بایام کمالت نکردم
شاهبانشسته دو دیدم بامجید قدران — بچشیدیم دمی از چشمه لعلت نکردم
چو بحمراب لحرم مسجده شکرانه نزدم — آخرکار او وصل خط و خالت نکردم
بعد سودن بلوح قدر بتامن بوشیده — میم ح کفتم دردم حضرت دالت نکردم

گفت بشکین گدا کلب بدر کوی تو بود
وین نهان بهت بیگانه شو لیتا لگرم

ایدل بیا که قصر عمانرا بهم زنیم — ره کوچه یقین پی عرفان قدم زنیم
تنگم درین قفس چو بهشتی مدور مثال — شد وقت آنکه خیمه بکوی عدم زنیم
از صحبت زمانه گزینیم خلوتی — آتش درین خرابه بیکدم زنیم
هر لب شنیم مهر خموشت بر زبان را — تا تیغ عبرت همچو سرشن را قلم زنیم
شاقی بیار باده که بانگ نوبه صیام — پنهان رفتنست بدرون حرم زنیم
لختی اگر شده و شغال شکنش مرا — حیف است بعد ازان که دم خوشکام کم زنیم
جز رنهای کعبه مقصود کی رسی — بابد که رخت بدانجا اصل کرم زنیم

اکرم بکین قربان بکشند زهر عشقت — که تو با نثین مونس جانها خصوص غمزه بلاکم
شیرین موز نیش نوش زدم کدرت کوه با — دلم ازینم بکرده کفاهمه عمر دره ناکم
بخدا کر مقام بدین خاک کویت — اکرم بهشت و رضوان بنود بدر کم
بخدا تقدم قدرم کذرد زچرخ اکردان — تو اکن بعهد الفت بکشی کوین شاکم

چو پس از وفات میکنی تو سادشه زمین
کحل آستین دیده زخت بر دین خاکم

مدتش امجموعه و رشید ناامقادم — نم نظف شده و عین ضیا امقادم
لشت ذرات تنم ار یک چون بدر منیر — تا کر بر خاک ره از چرخ بوا امقادم
هر کدا زباده لعشقت دمی نیم بزم خراب — من خراب از قدح عشق خدا امقادم
لطف قی بلده نم از غیر کمالش کم هم — همچو مهر زین سر بال هما امقادم
هر قدر اوزدم بچکسم باز کمر د — شد یقینم کز زمینم خلق خدا امقادم
دیده ابر ازل کوهر لقدیر شد — من چدل بسته کوین بلا امقادم
تا عنایت نشد انفق نشد از مردکر — سالها در قدم اهل صفا امشکار
تا رقم چرخ الف تراف دو تا امقادم

فقیر

شکایتی نمی‌رود خود آلوده منی
زنهار کی چرا نکنی سنگ کم زنم

آن شاهی که بگویت نرسید منم — نمک‌زن خان وصالت نکشیدم منم
آنکه در دام سر زلف تو شد مرغ اسیر — دانه زن خرمن خال تو نچیدم منم
آنکه شربت نخورد از لب شیرین حضرت — که ازان مسکین جانی نکشیدست منم
عندلیبی که ندیده سر طرح چمن — جور خار الم هجر کشیدست منم

آنکه مینا و فلک بندهٔ مشکین باش
که بیک جو نخرد هیچ بهان نخریدست منم

باش دل در عشق بسم الله تمام — نازشی در کوی رحمن الرحیم
دست نزد فتراک بسم الله منه — تا بری ره سوی رحمن الرحیم
چون بدیدم محو بسم الله شدم — صورت نبکو رحمن الرحیم
شد دلم نزد عشق بسم الله جوان — زنده ام نزد بوی رحمن الرحیم
صحدم نزد جام بسم الله زدم — بیخودم نزد بوی رحمن الرحیم
هست بسم الله حیات جاودان — رشته جان موی رحمن الرحیم

خویش را مسکین به بسم الله سپار

هست رحمان

هست بسم الله حیات جاودان — رشته جان موی رحمن الرحیم

خویش را مسکین به بسم الله سپار

هست رحمان خوی رحمن الرحیم

صحدم از کوی بسم الله نسیم — میرساند بوی رحمن الرحیم
عاشقان از نام بسم الله شدند — مست همچون بیخود موسی بیهم
نقش قدم گر ثبت بود همچون الف — چیست شد از هجر بسم الله چو جیم
در دلم در دیار بسم الله بود — در سرم از بعد بای رحمن الرحیم
هیچ عاصی بر نگردد در حشر — تشنه از دریای رحمن الرحیم
صحدم از صدر رفته ارجانم کشود — تیغ استغنای رحمن الرحیم

بندهٔ مسکین سوی بسم الله گریز

از شر دیو وسواس شیطان الرجیم

بار تا آتش ایشان ندیدم نمیدونم — اشکی چو برق سوزان ندیدم نمیدونم
آمدست غلط بار در چین کفر افتش — ایمانی همچو مسلمان ندیده بودم
تنگ کرد عاشقان را در نگاه وحدت — پا بتیغ کرده قربان ندیدم نمیدونم

گر بیکشبه چو پرهن در برت نوم

گل بیرزند بصحن چمن لاف دلبری ما میکند گر شبه پیاپوس مشتری
خورشید بر نهاده بسر تاج افسری بردار پرده تا زهمه آیرد بری

ایمن کدام حسن ستان کشورت نوم

جانم زدرد عشق چو یعقوب مبتلاست دیدم دلم چو حضرت ایوب در بلاست
هر کس گمان کند که صادق چنین شود هر ظلم میکنی تو بجا من آن روداست

شاه نامه این دیده بر آن شرت نوم

هر تشنه دادم قدحی از بقا هر مرده را کنم چو مسیح دمی احیا
هر قطره را بحر رسانم بمنک با تیغ جذبه شیر اجل را کنم فنا

سکین صفت کز رسکان دولت نوم

ای سیمبر چرا دو رخ از من توی نهی هر جا که لیلی و مجنون چیره توی نهی
از آینه تو بان انوار توی نهی هر کوه تا بنار از کاه توی نهی
تا روح از ل نگاه بر قوم خود فرخت ذرات جهانیرا رقصان توی نهی
چون فلک از بهدت سر گشته سرگران با ای زمین ایوان ایوان توی نهی

سکین از حسرت لعل کیست

صد آیدان صور در جان توی بینم

عاشق شده بابروان خط دلبار بینم هر جا که بان خط خوشه ها انگبینم
چندانکه کردم جستجو جایی بمن نمود غنچی نیامد در گلو خوشه ای نیافتم

مگذار که زار و سست غمت زار بمیرم — تا دیده رخت ای بت عیار بمیرم
صنعان صفت از تیکده گر و تو طلبم — بندم بگلو حلقه زنار بمیرم
در خیل شهیدان تو نویسید رقیبم را — گر پیش دو چشمت بت عیار بمیرم
مستانه کشم سر ز لحد در صف محشر — گر دست تو نوشم می گلنار بمیرم
این غیبت صورت که زبان تو اغیار — چیدم گل و من ز رشتم خار بمیرم
دانم که قدرم رنجه نمائی سر بر گیم — صد بار شوم زنده و صد بار بمیرم

آخر بسگ خویش نمانی نسبت مسکین
مگذار که از طعنه اغیار بمیرم

گفت عاشق بمعشوق که حیران توام — گفت با شعشوه زلف پریشان توام
داغدار همچو گل از آتش هجران توام — مرغ بسمل شده ناوک مژگان توام
قمری شوخ منه شور خریدار تو ام — پیش ازین واقف سر دل جانان توام

تا سیاهم کن بور حلقه بگوشان توام

گفت عاشق بمعشوق که ای کوکب دُر — کی شود خیمه با این همه افسون بگذر
گلشن روضه رضوان پاکیزه خور — چشم تو شوی لبش و گشته دل جای دگر

نکنی لطف بمن دست گریبان توام

گفت عاشق بمعشوق ایماه لقا — باقی مسلمی از غمزه و شورش جور و جفا

هر موی در اعضای من یک نامه می‌خواند — او بیخبر می‌گشت من از خط و خامه
گفتم کز آن کان حیا شاید که نهاد دگر — از چشم غزال افتاده خاکستر فرو بیخته

در پیش رویش آن صنم دیدم کجا بخفته نم
از جا و دل کردم قدم گفتم زفرو بگریختم

دلم از دار دارد با که گویم — ز بور یار دارد با که گویم
زبانش جامن و پنهان دهانش — سویدا غبار دارد با که گویم
ربوده کفر زلفش نقد دینم — عجب طرار دارد با که گویم
دو چشم مست مخمورش مرا هم — مرا بیمار دارد با که گویم
هوس دارم ز نابش چند گل — ولیکن خار دارد با که گویم
لبش از تیغ کوهر کشته ما را — شکر گفتار دارد با که گویم
سیهی سرور دل بادهٔ نوشی — چه خوش افطار دارد با که گویم
ندیدم از رهٔ شفقت لب نشی — جفا بسیار دارد با که گویم
ز شوقش میزند جانم انا الحق — خیال دار دارد با که گویم
مگر دارنده مسکین کهیار — خمار یار دارد با که گویم

دل دیوانه شده زدست تو در بارخدا قبله غیر دو ابروی خمت نیست مرا

تا درین صلح و جزا بنده چنان توام

گفت معشوق بباش که تو بی‌ما نرسی وز می باده کوثر نچشد هر مگسی
چه آلوده بر صحبت عنقا نرسی دامن گل نرسد هر کف خاشاک خسی

بیوفا نام تو بنشید گر بیران توام

گفت عاشق که ایدل بر دیرینه مبند دور کن هر خرد از دل خود کینه مبند
نیست جز هر نقشی بلوح هستی بسته مدان از بهر خدا اشک در آینه مبند

زره گم شده ماه درخشان توام

گفت معشوق بباشی که چو کافر گردی دین و ایمان بده پاک بسر ار گر گردی
مقصد هین نیست که شوی گبر ز دین بهر گردی خاک ره پیر مغانه ازر گردی

بعد زران جان توام لجا توام

گفت عاشق که شد صدق چندان چندان باختم بر کف تو ایمان ایمان - ÷
گشتم ز کعبه شدم داخل گبران گبران گشته زنار گلو بر رگ و پیمان پیمان

ای صنم رحم بکن خسته هجران توام

گفت معشوق اگر بنده فرمان منی - قدم از کوچه ایمان شوی بتخانه زنی
سجده در قدم آن بت شیرین بکنی تا که در خرمن اسلام خود آتش نزنی

از تو

گفت عاشق بمعشوق که جانا بمن ماه گردون و خاشع نهانخانه من
تو بگفتی که چو شد عاشق پیرو آنِ تو گوش کن یک سخنی از دل و جان بشنو من

در جهان در بدر از بیت و غیقان توام

گفت معشوق بناشوق که ناکرباشی هر بلائی که فرستم بتو صابر باشی
یار یکرنگ من باش ظاهر باشی گر شگم امر نمائی بتو حاضر باشی

بعد ازان شربت قند خسرو شیرین توام

گفت عاشق که دائم برضایت کردم شر خود را شپر تیر جفایت کردم
چو زبان را بدین شرح شنایت کردم مایهٔ هر دو جهان را بفدیت کردم

تو گلستانی و من بلبل نالان توام

گفت معشوق که ای عاشق غم خوشدم جز جفا از من و وفا بتو گهی نشنودم
مقصد دین تو یک ذره عشق ترا ازمودم کرد این صبر جمیل تو چنان خوشنودم

بعد ازین نوش آرام دل و جان توام

گفت عاشق که بلطف تو گشودم سوخت از آتش عشق تو اگر پیوندم
الفت غیر ترا از دل و جان بر کندم گر شگم نام نهی از دل و جان خرسندم

تو خسرو شاهی و من همچو گدایان توام

گفت

گفت معشوق که ای عاشق دل خسته من نوش جان شاز زخوان شکر بسته من
در چمن آی مکن بوی گل و دسته من در بغل گیر نهال گل نو رسته من

عیش کن نوش که شر چشمهٔ حیوان توام

گفت عاشق بمعشوق که ای شمع سپهر روی بنما که کنم برخ پاک تو نظر
بنده عاجز زار تو ام زار و نوزار تو را منیت از در شرین فکر شمنای مگر

رحم فرما که دو رود رخ حرمان توام

گفت معشوق که گفتی بمن ای یار جوان شد بشوخیت نظر رحمت شیطان شیطان
درد چهل سال تو شد مرهم درمان دمان همچو یعقوب مکن ناله افغان افغان

دیده یکشا کنش یوسف کنعان توام

گفت عاشق بمعشوق که ای نگ شنا خجل از روی تو شد شمع زبان ماشما
نگه امروز شدم مایل رویت بخدا کرده شرمنت ازل باده عشق تو مرا

تا قیامت خجل از لطف فراوان توام

شکر لله که بشیم از کوی جانا بوزید ی بکام دلم از باده عرفان بچکید
عاشق سوخته زد شربت معشوق چشید زاتف غیب چنین مژده بگشایی رسید

در تف مهر جزا مرجع عصیان توام

خود را نثار راه تو مسکینم — بهر نثار کف پای تو میکنم

خوش میرود بشهر و چمن مارقیب من — میگریم و نظر بقضای تو میکنم

جان را شهید خنجر ناز تو ساختم — دیگر نشان تیر جدای تو میکنم

جز مشک ناب نافهٔ تو نگویم بدیگران — داد از جفای تو بخدای تو میکنم

بیچیده بر سر فلک دون آه من — هرگاه که یاد زلف شکنای تو میکنم

زاهد بهشت خواهد و ما بهر وصال تو — من هر دو را فدای نگاه تو میکنم

گر تو بمن نگفته بپوشی بقتل من — من امروز شب نشسته دعای تو میکنم

از بهر آن بپرسی پیوسته راه غیر — تا کنج خانه صورت ماه نو میکنم

از بهرست

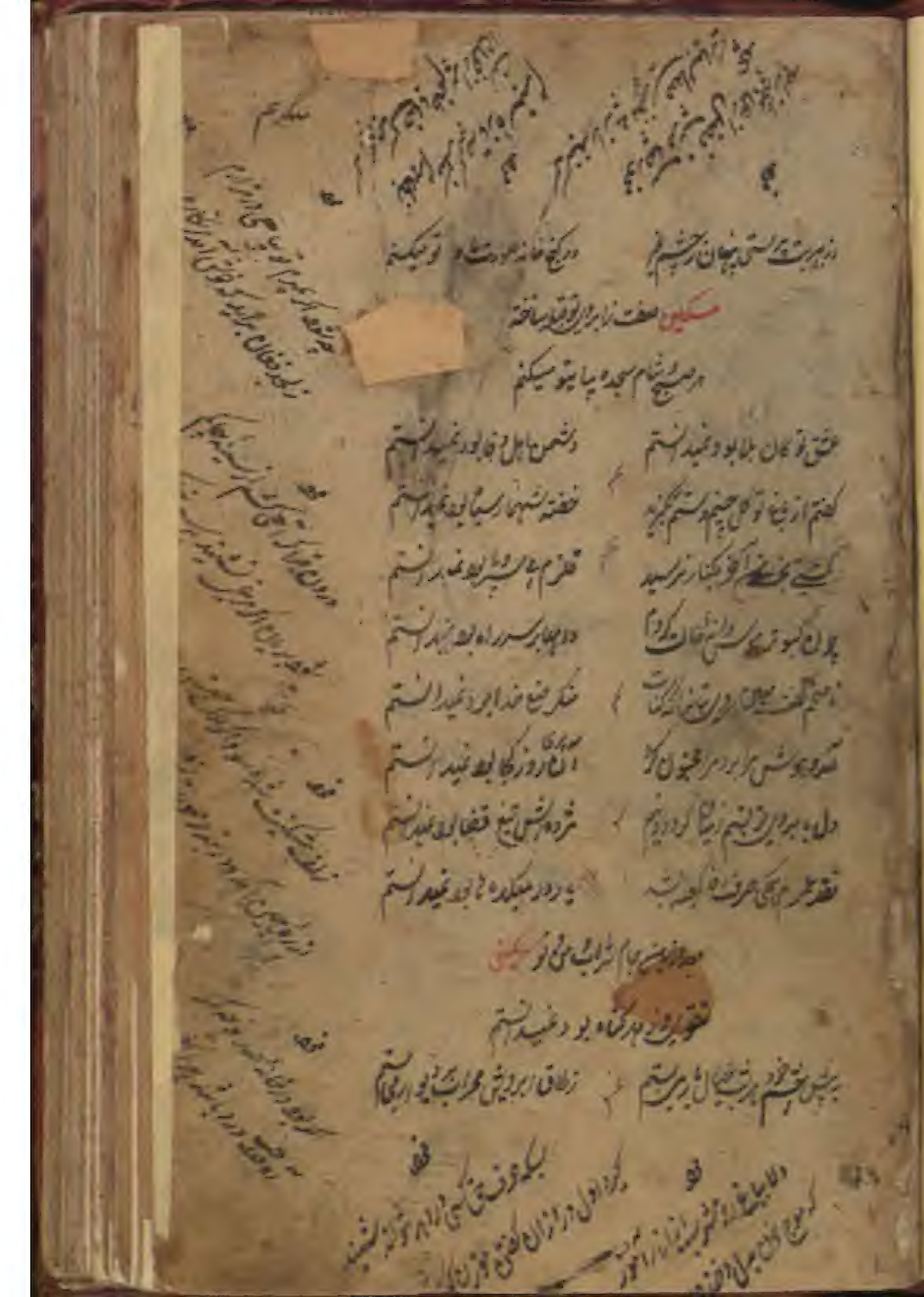

از بهر آن بپرسی پیوسته راه غیر — در کنج خانه صورت ماه نو میکنم

مسکین صفت زابروی تو قطعه ساخته

هر صبح و شام سجده و پایتو میکنم

عشق تو کان بلا بود و خنده استم — دشمن اهل وفا بود و خنده استم

گفتم از دیده تا دل چیره شوم گریه — قطره شبها رسیا بود و خنده استم

گفتم بخنده آه تو بگذار نرسید — قطره ها بس دیر بود و خنده استم

چون گفتم بوسه ترا بس دانی خان کردم — دو چار بسر راه بود و خنده استم

ناصح گفت میان دل و زلف نگار — خنجر ضد خدا بود و خنده استم

گفتم بوسش ترا در عوض جان کرد — آن هم ارزان بها بود و خنده استم

دل با بروی تو نیم زیبا کردیم — شرده بش تیغ قضا بود و خنده استم

نقش طرم بهمی عرضه نمود بسته — با دو در میکده ها بود و خنده استم

[illegible]

نقش دیوار هر گناه بود و خنده استم

بر پیش تخت خود بر شب خیال تو بر بستم — زطاق ابروی محراب دیو ارمی استم

[illegible]

هر چه کارم دلم با اسر کو پیش کرد — نالہ میزد کہ خدایا بوطن بازرسم
دلم از زہر حصول است دریغا کہ کشا — کہ بدہ جام مرا تربہ سنگی بازرسم

مردہ کافرا بکنم زندہ دل از بوی خدا
کو چہ مسکین بدہ بر دلیس قرآن بازرسم

ہر کز از یار وفا ہرگز نہ دیدہ ہم — ہر چہ دیدہ جفا خود غیر از جفا ندیدہ ہم
از زخم خار کہ دید جوہر آئینہ دل — یک کس ز جام او صیقل ما جا نچشیدہ ہم
کردم مطالعہ دفتر صرف رہ خوبان — کز درت ساقی جا جامی نچشیدہ ہم
در دفتر جوانی چو بد الف راست — در زیر بار ہجرت مانند نون خمیدہ ہم
گفتم ز عشق جانان یک نکتہ بگویم — کشتم بدو در عالم یکجو نہ دیدہ ہم
کردی ندیدہ ہم ہر کز از کار ما عشق — بیچون صبا ہر سو پیغام او رسیدہ ہم
فرہاد بن کہ گفتم در دست تیشہ غول — ہر تکہ خیز مینم کوہ بلد کشیدہ ہم

یکدشت زخیالم بجلیل چشم لیلی
مجنون نشدم ہجر سلیمی نرسیدہ ہم

زہر آہنگ دل بکمل عشق دارم — زہر آہنگ غزلہا عشق خدا کردم

چو بلبل بسر بگردد اعدا قاب قوسین را — شد مجدد چشم ما ابرو خدا کردم
حفاظ جورد با ہر زاول بد رسم او — ندانستم ن ما بچہ رو خفت غارکردم
وقت طفلی بودم اندر خانہ مدرسہ — یک کلمہ ولی خود را گرفتار بلا کردم

زہر دانہ کہ کشتم اسیر دام مسکینی
در ہیچ خندان غم عمر نشستہ گریہ ہا کردم

آرزو دارم کہ با خود دلبری پیدا کنم — غنچہ سیراب بلبل یک تری پیدا کنم
ترک خویشتن دارم بوسہ تو نخواہم — سیم و زر بیابم تا صرف ایم تو کنم

عشق را موقوف کردم تا زر پیدا کنم

تو بیا تا آید بر بستان جہان گل کنم — شوق پیشہ با دلبران بلبل بر شود
عاشق چو بسم زر در کردن حمل کنم — بوسہ خوبان بہر بازو بس بر شود

عشق را موقوف کردم تا زر پیدا کنم

دلبر بستان دلبر ذکر بر بر بر بر — عشق او بر شد و در عقل ذی الجلہ بود
راز خود گفتہ بکس تا عاشق صاحب نظر — گفت ذکر بہ آنکہ خود را کردہ ما

عشق را موقوف کردم تا زر پیدا کنم

زمانکه بانت چو بوی یار بمشامم خورد — هر دم از تو بوسه بلبش دلم زبان میزند

عشق امتوقف کردم تا زدرش پیدا کنم

بیدلم اگر بسر کوی تو پیمانه کشان — بسته از زلف خمش مرغ خرد دانه کشان

عشق را موقوف کردم تا زدرش پیدا کنم

عاشق پیرم و زار آنچه گمان میبرید — از خجالت سبک اطفال بدان میبرید

عشق را موقوف کردم تا زدرش پیدا کنم

سالها در راه جانبازی دل کردم نثار — یکسر مویی ندیدم حاصل کردم اختیار

عشق را موقوف کردم تا زدرش پیدا کنم

ایکه مردم عاشق بیدل تو میدانند — پنهان شوکه بسمل کلمه ات میخوانند

عیدست هر که خورد و فشاند افشاند — چشم امید جانب دیدار تو منم

دامن کشان بسوی رقیبان مرو زمن — فردا که گل کنی بخرامان برو زمن

بیدل بگیر دامن و بی جو برو بجا — بسیار ناز کن که خریدار تو منم

خوردم قسم بزلف سیاه تو ای نگار — از جان و دل چه یار وفادار تو منم

سعدی اگر چه سجده کند از بلندسال

فردا بپیش عشوه کنه کار تو منم

امیر ارسلان نامدار

بخور و بنوش و دست از صحبت زهد بشوی بدار

شب است و ماه بر آمد بباغ و سرو بلند — میچکد از نطق او شکر چو خوان افشاند

که چو موری ناتوان خفته در زندان غم — گاه باشد نظر از تخت سلیمان بیند

گاه در بزم فقیران بقعود بقعود — گاه غزل خوانش میان بزم شاهان بیند

گاه بیزه تاز رستم آور شکر افشان بیند

گاه بیکسر بید مجنون در فراق کوه و بخه — گاه بوصف عیش او غم هجر یاران بیند

گاه او را سر بگردون در جهانگشا بیند

نصف او بیکون بود نقش بعالی بخشد

گاه بر قص و گاه بگریه گاه بخنده بیند

من شیدائم ازین طوطی‌وشان گویند — دیوانه شکر خند پریشان گویند
بدگو بتو جواب شکایتم را نام — پهلوان تنگ از شیر مردان گویند

غزل مسکین کاشانی شرح حالش معلوم نیست

جانا ز زمین کوی تو یک گام نرفتم — از خاک درت همچو غبار از همه رفتم
تکلیف کمال مرا از کعبه وصالت — جا سوی درت مثل حرم صبح و رفتم
یک گل ز درت بالف بالا نکردم — از طرف امیدی آه کشیده ز رفتم
از جور چرخ از خانه شد عزم گلستان — چون غنچه بپیراهن غم پیچیده رفتم
از شربت وصلت سیر نرده از زندگی رفت — یکبوسه از لبهای شیرین نچشیده رفتم
آمد ندید وصلت از کعبه کلیسا — پیرامن ندم از بهر آن سو به رفتم
کردم ز ترک خانه از غوغای دل سیاهی — باز طرف و قد در بیت کعبه قصیده رفتم

سودایه چهار از نکندم از سر دلش
بر طرف کبه عشق مسکین چو دیده رفتم

از غم هجر تو ای بت بالا بلند نام — یکنفس نیست که در فکر تو نباشم

روز حشر بکشم سر ز شهید ان بینم — گر بود در نگرش تو بجان قسام
قرعه هر کشتی فهم خود بیرون شد — نقش بیوفائی آمد ازل در کام
گر بقدم قدمی لطف کنی خورشید — قدم از دیده کند ذره استقبالم

ترکی و عدما و صلی بنی مسکینی

رویم بر خاک رهت تا بسحر بنهادم

چکنم با تو ستمگر چکنم — دامن بر دل از بر چکنم
دست با زلف بلندت نرسید — گر بپایت ننهم سر چکنم
گفت در عشق من از دین برگرد — نشوم یکسره کافر چکنم
ناصحم گفت فخور با دو ادیب — قلم رفته دادور چکنم
گفتم از عشق بتان بگذرم — قسمت افتاد بسر بر چکنم
دو جهان صرف حکایت کردم — پس بقرمای که دیگر چکنم
گر ز لعلت نبرای کام دلم — چشمه از مژه دکوثر چکنم
کارم از تو به نگفتو نکند — نکشم باده ز زیور چکنم
گفت مسکین که مکن ناله آه — چکنم آی بر اور چکنم

قشقه بر پیشانی معشوق چرا نیست
از بهر دل عاشقان خنجر ابرو چیست

اسلام ای عندلیب باغ قرآن اسلام — اسلام ای بر بهار طوبی عرفان اسلام
اسلام ای بلبل شاکون و مکان اسلام — اسلام ای بدر شاکب ایمان اسلام

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

یافته از شیخ جامت بیدل آدم اصفیا — مولسی فخر بوری اندر صوح طوطی بلا
بوده ای اندر رکابت جاودان پیش علم و وفا — در صفات ذات پاکت بیدم آهو کوا

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

ضیغم بیشه وجودی ای بحمدالله الغنی — واقف سر الهی محرم ارباب الطلبی
چون زنی بر کشتی بر بر خنجر و صمصام قتیل — وحمله فرات بیکوده و چون مرد و نیل

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

نقش بیعت را بیعلی آمد و خاتم بوده — لعل لب را بخشوده حکم مسیحی یم بوده
از سکندر رسم کوبت طلعت جام جم بوده — چارات لفظ بخشش اکاف حاتم بوده

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

بر شیر چرخ گردون از خشت تو ساختی — مهر و مه را چو سپاه رقعه ای انداختی
کوس قدرت را فلک بر لامکان انداختی — دوش شیر چرخ را در زیر زین انداختی

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

پایه قدرت آمد برتر از عرش کریم — آمده در شان پاک آیت خلق عظیم
معتکف در طور وصلی چو موسی کلیم — بیعه من بایدت بر دست ان یادوا زخم چو میم

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

امت غرات جمله اهل الحق — کشت خود از زخت کشش سیراب ملک
امت بیت طبق قدرت شیر یزدان — آمده خلق کریمت رحمت للعالمین

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

امت چشم نرگست خانه کن کج جبا — امت الف قدت شاخ روز جزا
آمده در شان تو آیت والشمس الضحی — با زبان حال میگوید مرغان هوا

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

صدره مطوحه شده از حضرت منتهی — کشش خود بوسی بندد از پی خسرو علا
آمد پی ارواح قدسی از جهت آب و گل — حور و غلمان میسرند بهم از پی دل

اسلام ای حضرت شاه خراسانی اسلام

امت صدق چون صدیق اکبر آمده — شاه ملک صدق جان میر عرب آمده

هجو عثمان واقف اسرار او آمدی قاتل اعدا این دم یعنی چو حیدر آمدی

سلام این حضرت شاه خراسان اسلام

زینت تاج خدا این نور چشم مصطفی هستی از بحر حسین ما چو یم است بها
هستی از نام حسن کعبه اعلام بنیا میکند سکان گردون دبدبم این آنچنان

سلام این حضرت شاه خراسان اسلام

آمد صدر مدح ذات سنگ خارا بر زبان ماهیان در قعر دریا در هلک گردد چنان
میکوبند از صدق دل خلق زمین و آسمان حضرت جبریل کرده او بصدر آشیان

سلام این حضرت شاه خراسان اسلام

کعبه سیزده آمد کعبه اهل وفا هست خالی در کعبت عاشقان مرتضا
گر خدا بود حضرت عشق جاودان تا عمر بقا گر شده بر موزبان کویم هرچه دم از ما

سلام این حضرت شاه خراسان اسلام

در لطافت غیرتی خورشید کتان آمدی در رجولیت از کف حضرت آب جیحون آمدی
افضل آل عبادر نصف قرآن آمدی در حقیقت شاه ملک بیان آمدی

سلام این حضرت شاه خراسان اسلام

صرمانه حضرت ابروی نیکو

هست مسکین که دلش بر کوی شما تا قیامت میکند از جان و دل او پیشما
نیست او را قبله جز طاق ابروی شما در سر هر کوی عدم شد زنده از بوی شما

سلام این حضرت شاه خراسان اسلام

بیا کس نیست چنین یار یکدل دارم بحال من نمی پرسد کار یکه خدا دارم
عجب دارم که در عالم به بینم روی شما را چنین تنها غمی کم فیضها پیرا یکه خدا دارم
چه غم دارد که شد ایام و از خوابم شد بدین تنها یوسف بهر و سیما یکه خدا دارم
هزاران سبحه زاهد بیک تسبیح می آرد ز نقش دلبر بنشیند ز نا یکه خدا دارم
سر جان عالم ابروی و قرآن آیت است چنین تنها چه گیری سایه دار یکه خدا دارم
اگر دیوار قصر مرا خشت بهر صد خدا گهر دارد بهر خشش من تنها یکه خدا دارم
بیا بیت کنیم پر از نیکو کی زن مرا ز هجران کن رضا بدل خدا یکه خدا دارم
ز نطق طوطی طبعم بود حلاوت نوش شکر شرمنده میگردد بگفتار یکه خدا دارم

مطلع این در ریاعی بیک بیت خواهد شد

بچشم مست او مسکین سر و کار یکه من دارم

کمان ابروی تا جی نظیرم شهید مکن بنوک از غمزه تیرم

زد در دیر جانم بر لب آمد — رخت بیگانه از شادی بگیرم
بدم چون غنچه از گلشن قفس — فریب خال تو گلها سیرم
سر سودا کنم در غربت عشق — اگر قبله جوابروی تو گیرم
بدور چشم مست غمزه تو — دل تقوی پرت کوشه گیرم
اگر خواهی رسی زاهد بمنزل — بیا جامی بنوشش از دست پیرم

دلم گنجینه اسرار معنی است
بظاهر گرچه سنگین و فقیرم

بچه ابروکمان بی نظیرم — بگردان تا نمیرد از تو خیرم
اگر روزم چو زلفت سیه شد — ز مهر روی تو روشن ضمیرم
دهم جان مرده را تا زاب چون مسیحا — اگر یکبوسه از لعل تو گیرم
چو چشمت مست و دهر غمزه افروز — مگر از عشق داده دست تو شیرم
بیا ساقی بیک جام جوان کن — اگرچه مست دون گهه پیرم
اگر یکدم بی یار بر نکردی — دل از تو تا قیامت بر نگیرم
سراپا پر ز درد و جد و حیرت — مگر از آب شمشیر ده خیرم

از رخت طی کنم قربانت شوم — تیغ بر کف گیر اندک پرده را
ناز کنم تا باز قربانت شوم — ترک مست از خواب شیرین باز کن
شاه یا انباز قربانت شوم — یکدو حرفی با تو دارم گوش کن
میکنی بیگانه از قربانت شوم — تا بگیرم آخر زهر کشتنم
سرو سر افراز قربانت شوم — پا بنه اندر چو سهی دیده ام
کشتگان عشق تو ممتاز شد — کم مرا ممتاز قربانت شوم
در دلم اندا ز قربانت شوم — زان کمان ابرو یکی تیر عدا
کز به تیغ ناز قربانت شوم — ناز میریز از خاکت بستم

جان حسین عاشق بر لب شد
یک کشی آواز قربانت شوم

یا اگر با من بیار نشیند چکنم — بود صحبت اغیار گزیند چکنم
اگر از دست جفایش بگریزم از دل — یا اگر در سر سودای عشق نشیند چکنم
بگسلم از دل و آهنین بدستش بدهم — گر رخ از غازه و آهنه نشیند چکنم
من کز غم که ز جان دام اگنم و الفتد چشم — طاهر و صفی اگر دامنه نچیند چکنم

سوخت از عشق تو جانها در بدن سوختگان
کشت هر کس که شد از عشق تو جان سوختگان

من چه سرایم که سر رشته کو نه دارم
تاب این آتشه چاندن تو سوختگان

هیچ عاشق نشد از عشق خود رشید جزا
گر نشود شاد کسی با تمنی سوختگان

لیک در سینه انسان قدر آتش دارد
عالمی سوخت ز برق سخن سوختگان

این بر آرد دو عالم خود دشش زنها
گر بیاید بکدر این از دهن سوختگان

دلبرا از حشر عشرت بنشای
هر کرا بینی اقدم در وطن سوختگان

خضر را کو بر شد آب نظیمات رود
همت سرو بن قد در چمن سوختگان

بقیه از نسخه نزاول تا بابد

نور منصور زدار و رسن سوختگان

سنبل مشکاب را آشکن
نرگس مستیار خواب کشای
پرده اندک ز چهره بالا کن
خال خوبان را بده جلوه
قطره آبی بنال ز جنبش لعل
آتش اضطراب را آشکن

پرده ناز لباب را آشکن
عقد جام شراب را آشکن
رونق آفتاب را آشکن
سبحه شیخ شتاب را آشکن

لوحه

بیت

سوخت در دو عالم آن جان سوختگان
عشق تو داغ دلنوازی داد
تاب اشک سرخ روان سوختگان
نیست موج شرار دور از جزا
بشکند آفتاب محشر را
سوز نیو کمان سوختگان
هیچو پروانه کرد شمع رخت
سوخت داغ روان سوختگان
کرکند حرف ها سوزد
از نفاستخوان سوختگان
بکمت دو دیان سوختگان
از شمع دو دیان سوختگان
کیند نه فلک چراغان شد
جرس کاروان سوختگان
آتش افکند بخرمن خرشید
برق تیغ زبان سوختگان
هست سوزنده هیچو تیغ قضا
کم مبادا زنان سوختگان
یاد دیدار این کوهر زجلوه طوی
میوه نایی دکان سوختگان
نسبت آب زنده یکی دارد
وای وای از خوان سوختگان
عندلیم بگریه میکوید
شرر داستان سوختگان

بحر

میانرا کرده چت از بهر قتلم
بشمشیر کجبر چو هرش پین

دل شیران فتاده همچو صیدی
بدام آهوی افسونگرش پین

نشد سیراب از خون هزاران
بدین لب تشنه کی لشکرش پین

دمادم میزند دم از مسیحا
بیک لب روح پرورش پین

زهد به کرفته تا جا میر
بهر سو فوج فوج لشکرش پین

نمی نوشد بغیر از خون عاشق
خط ریحان و گل برگ ترش پین

بسان نرکس مست قصد خوبان
ز تاب آفتاب خاورش پین

برفت از باغ [illegible] جلیل خیل
به بستان صف بستان لشکرش پین

بسا بشکفته غنچ از شوق تیرش
بگل افتاده چون خاکدرش پین

مرا میسوخت در آتش هجر
به هر چون چشمه کاکوترش پین

در سیکن زکان بحر عشقت
ذکر صد جهد لی در زیورش پین

باز آکه در انتظارم ایجان
بادیده اشکبارم ایجان

بردار زچهره پرده زلف
از ظلمت شب برارم ایجان

بکذار دو ابرو قبله عشق
تا سجده یقین کذارم ایجان

[illegible]

در خیال زیر دیت ای کنج خلوت روی تو
ساختم محراب ابروان بشنو ای یکتا نکار جان

از کمان غمزه و ز ترکش مژکان تو
خورده ام صد زخم پیغان بشنو ای یکتا نکار جان

سوختم از تشنکی یکقطره بهر خدا
دار ای سرو آب آیجو ان بشنو ای یکتا نکار جان

دل بشکل زلف کیسوی تو بند قدرت
میزند از چهره غلطان بشنو ای یکتا نکار جان

با وفا قدرش ندانم ای نکار ناز نین
کردیم در خاک یکسان بشنو ای یکتا نکار جان

من نمیدانم چه کردم ای بجز مهر و وفا
کشته از زخم کران بشنو ای یکتا نکار جان

بسکه بکریستم چو ابر اندر غم هجران تو
مرد مان شد غرق طوفان بشنو ای یکتا نکار جان

زاهد بیمعنی بودم جاهد بیتمیز مجنون
کرد از زهدم پشیمان بشنو ای کل چهره جان

کافر عشق تو کشتم مرد کان جان در کهو
است چون زنار پیچان بشنو ای کل

همچو مجنون از غمت ای لیلی غمزه کمین
میروم اندر بیابان بشنو ای یکتا نکار جان

کندام الصویر دیت بر در و دیوار دل
بر طریق بت پرستان بشنو ای یکتا نکار جان

مرد مان در عشق توفیق الجمله فتوا میدهند
هست سیکن نا مسلمان بشنو ای یکتا نکار جان

زده تاج کرانت بر سرش پین
قبای صبح دولت در برش پین

حاجت گذشتن از خیالت — دل گشته راز گذارم ایجان

دارم هوس تو جان شیرین — در پیش لبت سپارم ایجان

بودم چو گلی ز باغ فردوس — بیجرم تو بگردخارم ایجان

گفتن سگ کوی یار

در لطف تو شک مسارم ایجان

ای شاه من ستم بگدایان مکن مکن — منمای ظلم و جامیر ویران مکن مکن

از من حدیث قصهٔ تاردل نشنو نشنو — چشم حقارت بفقیران مکن مکن

خواهی بگشت بر سر آتش غزان — جور و ستم بچون دلان مکن مکن

اول نمودی از رخ و عاقبت ز تب — حرف غلط نوشته بقرآن مکن مکن

عزم مکن بخلوت خاصت رقیب را — سگ را مقابل صف شیران مکن مکن

خواهی که بر کمال رسی این سر نشو — با تیغ خشم قتل گدایان مکن مکن

خندان و خفته همنفس گرم نشو نشو — چشم مرا ز گریه چو طوفان مکن مکن

سر بر روی سر دبط در کنار جوی — از جو بیار دیده مرا نان مکن مکن

منمای روی خویش بناپاک زادگان — عار دلی ز برد قمه ز رخوان مکن مکن

جور و جفا ببرد و از کفر در طریق — کافر شو ستم بمسلمان مکن مکن

سگ خسته کو نصیحت زراه مهر

ای شاه من ستم بگدایان مکن مکن

ای دل اگر ز بوسش کویش عنان بتابد — از جان بگذر و بگذر یا گوی و یا میدان

یارب طبیب کیست که دردم دوا کند — یارب ز نیم شانه خونخوار بگردان

تو با هوس بدل در و با مزاحی — کم گشته راه کو نه از اینجا دو منزلان

آزرده کف بریده از کل رعمل — او را چه بود طاقت ایام طاق و لان

باید بیقین دانی حضرت کف آری — تا راه تر ابر نبرد غول بیابان

هرگز نشود سر تو گنجینهٔ اسرار — تا بر ندهد از بدت طعمه بکیوان

خواهی که روی زمین ره پر خوف سلامت

بشتاب چو سگ زمی ز پی یار خوبان

یارب بنیم چشم مرا عمر دراز کن — روشن بکعبه ام ز شعاع شب فراق کن

قربان جان مرا بمن سرو ناز کن — طوطی طبع مرا شکر اندر دهان شکن

ای گلبن نضر عشق بحی پر ز نرم — قوت جان من لب لعلی شکر شکن

جان نثار قدش میکنم این دم صبا — بنمش اندک صفت خوبی یار شکن

گر نم لایق بزمش گر نوشم قدحی — یار یا خاکم بدر یار خاکسار شکن

هرکس ز زیده بدیع پاکش مپسند — یارب بچون غم زنف نکونام شکن
یارا صراحی از جام اجلی مرنوشان — یا دل آزروه پیکانه ذرا غیار شکن
بیمن کمش آنی بر دوراینه ایدل — عمر خه صرف بشیرین کفار شکن

کسی ربین شهر خریدار دل نیست
بمطاع من بقدر خریدارش کن

شاه زلبرا چین زنف خم در خم مزن — آشیان مرغ دل را از پی هم برهم مزن
در کمان ناز نیستی ابروی بر تیر عدا — بر دو از آشنا بر بیگانه نامحرم مزن
خال گفته مدانه را در بیخ جنت جا بده — از فسونش آتشی در فرخ آدم مزن
بر نسیم مشک بیز عنبر شبرین مکن — انفحه آهوی چین را بر سر سلکی جا بهم مزن
بشنو لعل مرا آتش نشو ای دل زینها — مینشو آزرده دم از بیسی برهم مزن
جز بر ای رسم اعظم بیده ام بیهوده — حاجیا آتش بکاشانه ابراهیم مزن
بر مکن از رزم فرکان نرگس سرمست را — آشیانه در ملک نقوس فتنه در عالم مزن
راستم دل کو بیک عشوه بغم نرنم — غم مرا زد در دوان و گفت اینی دم مزن

بنده مسکین بیم خاک درو دیوار را
آتش بیداد در خرمن خرم مزن

ای بادگوی بیوفا خوبان عاشقان — یادش بده زحال پریشان عاشقان
شمع روشن شده زشمع رخت نام آورا — تا رنگ ماند کلبه احزان عاشقان
گر بهر ما نیاهی زبهر خدا بیا — از روی لطف جانب کشوان عاشقان
فردا ز رخت بدیده یعقوب جان بده — کن جمع عید شام شبستان عاشقان
از خنده دهای خندکنان جام می بکف — آبی بزن بمزرع ویران عاشقان
عابد بهشت خواهد و زاهد دصال حور — ماوای تو شد گلشن رضوان عاشقان
عالم همه زآتش دوزخ پناه بر — دوزخ بسوزد از نفس آتشان عاشقان
در آرزوی خاک درت تو آب شد — دل بیسکنه زدیده گریان عاشقان
وز چشمه حیا خضر تر نمیشود — جز آب وصل تو لب لبیان عاشقان
بود زروفات بر سر قبرم بیا ببین — از داغ لاله آتش پنهان عاشقان

مسکین خسته را چه دوای دوای غیر بجز
بهشتی زحمت آیتی در شان عاشقان

رفتی و بوی تو بجا خوبان عاشقان — آتش زدی بقالب ویران عاشقان
آمد بهار و رستنو خرم بشت عالمی — زینت بده بشت تو گلبان عاشقان
محراب عشق را بنمازان دو ابروان — تا در نماز زنده شود جان عاشقان

لعلت عیشوه روح بتن مردگان دمید — روزی نگرد چاره درمان عاشقان

قمری من بشرو وصو بر نشست دل — بالای توشت سرو خرامان عاشقان

صنعان صفت شدان زحرم شوی تیکه — زلف تو کرد غارت ایمان عاشقان

وز چشم بشت توشه شریعت کالتات — خالی فتاده باده وجدان عاشقان

جز دل بپشت زخط تشکیوی دیکشت — مینی بدور مصحف قران عاشقان

مسکین بشی نماز بدر ربائی مسلول شد

یکه جرعه نه زباده عرفان عاشقان

مستانه بدون شد صنمی جلوه گرمن — چشم شیشان بهر دل بود بن اسرمن

کردم نظر من بر لب آلوده شرابش — افتاد اردو آتش اندر جگر من

بوشف شود از شرم نهان روی کنعان — گر پرده بگیرد صنم روی قمری من

یکه بوشه کرم خیر کند آن لب شیرین — باز آید ایام جوانی ر بسر من

در آرزوی آنکه بسوزم کف پایش — دل آبله آبله بیجکد از چشم تر من

هر چند که زدم ناله و فریاد بپرسید — آن شیم بر لب خنکدل جگر من

مسکین گدا الجا بلک افتاده بهجران

ای باد صبا گوی بجانان خبر من

ای شیرخوش

زخم عیسی‌ان مرا مرهم نورد ریش شفا — راحت من راحت من غم غم غوان من

سوختم چون کیمیا در عشق تاب و تب — راحت من قرحت من ابر من بان من

خاک پای استانت تا از دریای شرف — سرمه بینایی من رخسار من مژگان من

بهر خاک مقدمت تا خیمه بر ملک قدم — سر به لشکر داده ام چشم من چشمان من

چون ردم گلگشت بستانت بپرخاست — غنچه من بسروی شمشاد من ریحان من

همت او بگر تقی قارون و غوان دست — دانش من علم من میدان من جولان من

همت کیهان سلامت در حقیقت یار دل — خازن من خور من و دلبر من رضوان من

چون بسکی تنهان و خیران هست یکون در غیب

خواجه من یوسف من مصر من کنعان من

ترک من از خانه بیرون عزم شکار آید برون — آهو از بیغاره مهر شکار آید برون

آفتاب از رخم تیغش سرزند یوم الحساب — سر بگردون در کند داغ عذار آید برون

بر سر خاکم گر صد سال پس مرت بر — از خمور سینه ام موج شرار آید برون

گو بنام از سیم بختی دار چوگان فلک — از میان بحر دل صد چشمه سار آید برون

چون رخ اصلی بگیرد آن غزال مشکبو — از پس افغانکنان مردم ز شهر آید برون

گو ز ابر چشم من موج در ایر گوهر بار — موج در ایر گوهر بار آید برون

طول امل عشق را هر کز چنان باید برید

باش یکین شعر کان شهسوار آید برون

گر ترک من از شیر من سخن آید برون — گو شیر و جوان از دل چاه و فن آید برون

نو عروسان چون کرد در حشر خرقه پوش — یوسف من از پیرهن آید برون

تا کجا ایم گریز از ادای هر سپهر — ماه نشان خنجر بکف آن مه شکن آید برون

گر دزد دیگر صبا بهر گلستان گذر — نافه از آهوی چین مشک ختن آید برون

عالمی کشته غرق بحر محبت زره دار — بوی حق از سینه و پیرهن آید برون

چون برآرد روز محشر خلق عالم سر ز خاک

بنده یکین از غمش غوغا کنان آید برون

دلبر صوت نشیم چو حجاب آید برون — از میان ابر سیمین آفتاب آید برون

گر نشد ابر خط و یکعذار کی خواهد رفت — نعره ها خیزد ز شیخ و شاب آید برون

پیرهن نقش قضا شد از تن من عریان کل — یوسف من کیست تا از بر قصب آید برون

غنچه عیشی گرد از بوی وصالش دانند — ماهیت بحران از دریا طلب آید برون

شام هجران را بسی صبح دولت روی خط — یاد کردان اند چنین عهد شباب آید برون

آنکه یکین دم از حسرت لعل لبش

از کنار دیده یاد زنگ غضب آید برون

ابرو نشانده تیر عدا ریتو در کمان
بنشسته بهر صید دل خلق در کمین

آورده ترک مست تو از خم لا مکان
پیمان خمار بادهٔ گلگون در شکست

کاید سرخ خون خود از شوق بر رخم
خونی ازین رخ تو فتاده در آستین من

جانم تشنه شراب لبت پیر مغبچه
سیراب یک شو دیده و صد جام انگبین

حقا که بوده مشق تو دور از خطا و سهو
چندین تو نه یگانه بدین حلقه و نگین

غواص وار غطه زنم تا بگل نظلم
از قعر جا نخو نو بگیرند در ثمین

سکین هیچ نه وصل تو خواب بلا مخواه
بیدار خفته و سایهٔ طوبی نه خود عیان

ای خاک درت باغ جنان همه خوبان
گر دیده نخواز تو کمال همه خوبان

خوبان همه خوبند و تو خوبی همه خوبان
خوبان همه جانند و تو جانان همه خوبان

خوبان همه فرخنده و تو فرخ مقدس
خوبان همه لعل اند و تو کان همه خوبان

شد تا ز تو تاراج جهان ناز سراسر
کز دیده خمل کشوران همه خوبان

خوبا گر تند خوب ز خاک قدم تو
آهو نظهو از تو نشان همه خوبان

انفعال بصر ایلو رخشی خوی دار پا
شد لال بوصف تو زبان همه خوبان

خوبان همه خوبند و تو خوبی کان ملاحت
بگذید تراق زمیان همه خوبان

مبلغی کم

سکین کدا بدیر کبیر در غلامیت
افکنده ابر کوش رو ان همه خوبان

عارض لب تو آب حیات است یا گوهر
راشته جان لعل لب تو بمحشر شکن

عاشق ابرو ات بود و تو سین مرد دل
یا کوه محراب روان یا قبلهٔ دلها تو

ترک خوبان زیر تو آهوی صحرای ختن
یا نظر باز بر نگار ستان ابروان باز است

برق خار ات بود آتش در خرمن
یا شرار طور یا پیمانهٔ موسی کار است

حقه نیم لب تو لعل است یا آب بقا
یا عسل یا شیر یا شکر یا انار دو دار است

درج یاقوت است یا در ریای نور
یا بهشت سخن یا اصل مکالمات است

سینه پاک تو خوانم شرح لک
یا که دار ای فضایل سوره والضحات است

قامت است یا فتنهٔ آشوب هزار جا
نخل بستان ملاحت شیوهٔ نور افزات است

یا رب این حور است یا خود آدم جان
یا که هیبت عاشقان یا مقصد الاشقات است

عذر لب تو وصل یا عاشق خود دان کمین
بنده سکین یا شهید تیغ استغنات است

عشقبازی حبیب بشنو کو هر جان جان
پیش او بر ازلف جانها نثار جان جان

دیوان غلامی

جام مینا ستان بنوش از دست ... تسبیح و سجاده را چون شیخ صنعان باختن

چون اسطرلاب هر دو عالم را ... در مقر خانهٔ عشقش برندان باختن

گر کند آهنگ جولان ترک شوخ انگیز من ... مهره اسرار توان در کوی چوگان باختن

چشم بشکن غیرت مسکین با خط از غیرت میار

عشق را باید دو چشم غیر پنهان باختن

از شرم آن لعل عنبر افشانده دیدم چون ... کل غرق آب سنبل تر تاب غلطیده خون

تا مستی از عنابیش در جلوه شد رام خرد ... سر تا ز هوا شد شاه از پا طوطی شد رام خرد

چون تاب کشاید چین صدر شیرازه دوران ... تاج قدح طرب مقام شاه بدخشان باختن

در خنجر فولاد او تو زد چاک در وقت سوال ... تر هر جگر سیاره دل کوکب قضا بر من

از فضل در عشق مقدمت موجات ای عیسی نفس ... خلق از عدم علم از عرا کو هر زکان گفتار من

در بارگاه حسن تو من اعرجم آیه تو ... بیمن صفت طاق قرآن تیغ غزان دزدان

شب با خیال روی تو بنشسته کردم گفتگو ... دل از تو شد جان از تو شد روح از تو شیرین من

دوا کش بحر آه او میرفت هر از چون منی ... بی خان دوران افغان کنان با چشم گریان

مسکین رد صف ناز او بشنو که کوبم شیشه

میکون نامشکل گشا عنبر فشان محشر شکن

شد افیون

شدم مجنون شدم مفتون بیاد طره جانان ... چه جای لیلی و چه لیلی لیلی خوبان

فکنده رخنه در دینم فرنگی زاده کافر ... چه کافر کافر و من چه دشمن دشمن ایمان

نهادم خلوتی تنگم شد اکنون بدیدم قبله ... چه قبله قبله ابرو چه ابرو ابروی پیمان

بیاد سنبل و ریحان بگلزار ارم از ناوک غمزه ... چه غمزه غمزه جادو چه جادو جادوی فرمان

بیاد قامت برخوردار تو گلدار با شورش ... چه شورش شورش قربان چه قربان قربان

ز صبحه موکشانم برد تا دیر مغان ساقی ... چه می می چه خم خم چه مجلس مجلس مستان

هزاران بیدل چون من فتاده در پی دلکش ... چه دلکش دلکش عنبر چه معنی معنی قرآن

مرا از مجلس عشرت بر آرد یک آهنگ رامش ... چه مطرب مطرب همدم چه همدم همدم غمخوار

بگو مسکین من از عشقم ولی از عالم عشقم

چه عشقی عشق پر آتش چه آتش آتش سوزان

مرا سر جا بر آمد سر ز پا فرمان کن ... ز لف رسیده در پا مشک بر ریحان کن

من بیخود در قفا شو گو که دامنی افشان ... وه در عالم از رشک مغ رضوان کن

وه ز جام گیر مکی که فرد و رنگی را ... جهل را ز پیشان کفر را مسلمان کن

دیده را ز افشان غم کان مهر گلگون را ... آفتاب تشنه را در سر این دنیا کن

گر بجانت تشنه داری این عجب نیست ... از میان بگشا خنجر یک نگاه چشمانه کن

ترکیب اول

دارد دل مخلوق از کسی نخواهد رفت — در بارگه قبله دل هرچه تمنا کنی

گاهی ز نگاه لطف بر کس منزل مسکین را

کلک تو سکندر ساز مور را سلیمان کن

قبله اهل صفا حضرت غوث الثقلین — دست گیر بیکسان حضرت غوث الثقلین

برق غم تو خانه ام سوخت بیک دو آتشه — باد عنایتی بکن حضرت غوث الثقلین

سلسله ذات تو در هر دو جهان ما و پس — مشکل ما بشکن حضرت غوث الثقلین

شوق من بنده فزود آنچه ندارد بیان — خواجه آنچه نیست در حضرت غوث الثقلین

ذات پاک تو بود مجمع اوصاف خدا — رحم کن ای مظهر حضرت غوث الثقلین

مرده دل دارم و نام تو مرا اکسیر است — مرده زنده کن ای حضرت غوث الثقلین

قطب مسکین بجز این درت مشوب است

داد خویش ز تو خواهد حضرت غوث الثقلین

قبله اهل صفا حضرت غوث الثقلین — پادشاه دو سرا حضرت غوث الثقلین

عقد نیاز در فلک بر زنم و سحر منم — همت عشق خدا حضرت غوث الثقلین

مرده ز زنده چو میسحی ز دست — دردمن ساز دوا حضرت غوث الثقلین

گفت بلام ز درگاه در چون از لطف — باز دهم ترا حضرت غوث الثقلین

تمت بالخیر

آنچنان شاخته شهباز وجودت ز ازل — بر سر عرش اثر حضرت غوث الثقلین

موج دریای بقائی و من شوخته را — راه بشویت بنما حضرت غوث الثقلین

بر سر لطف نه بر دل صد پاره من — خورده ام تیر گناه حضرت غوث الثقلین

قمریی دوش شنیدم بگلستان بگفت — سرو بستان وفا حضرت غوث الثقلین

چشم رحمت بگشا بر خود اکنون نظری

شوی مسکین گدا حضرت غوث الثقلین

رفتی ز دیده ای گل خندان چنین — چون بلبلان ببنده افغانم اینچنین

بودم امید قدرتی در زیر خاکدان دهر — در زیر دلق کهنه گریانم اینچنین

ای پادشاه حسن ز ملک وجود خویش — در کار خود نشسته و حیرانم اینچنین

فی دست رس بوصل تو ای من گرفتنش — در آرزوی کنج تو ویرانم اینچنین

بودم شبان بوشنه کهان غزیر خویش — از عشق فتاده ببزندانم اینچنین

شکفت گل امید من آخر بباغ عمر — مانند ابر دیده گریانم اینچنین

نوبت بمرگ و وقت فراق تو نمرده — شبهاکه از فراق تو نالانم اینچنین

ای مرجع بحر فضل تو زر لامکان گداش — من در عقد ابد در فراغم اینچنین

مسکین بیاد باده نوشم خمار شوق

بیخانه دارد زیور خوبانم اینچنین

وجرعا شنبه خورم شیرین جوابش زاد کن
شوه غوغای قیامت در جهان بنیاد کن

نیشکر لاینی خاتمی بلغ نوا اشجار را
زرد دل صد پاره من شاخ شیشاد کن

برکشا زان طاق ابرو قبله گاه دل
زین غمار غاقص محراب بگل آزاد کن

خواه شاخ زن حاوران بنیاد تقوی ما فراز
اندکی زان چشم جادو غمزه بنیاد کن

پادشاه کیج حسنی آخر از روی جواز کوات
برگذاری خویش آخر یوشه امداد کن

بهتر زرج هزران اجر اکبر میشود
یک دل افتاده را از روی لطفی شاد کن

لطف کردن با عزیزان نیسوه عار خلق بود
گر تو هشتی بار قیبان جان عشق باد کن

برامید لعل تو در میشتون خاکدان اشک
آخوای شیرین گذاری جانب فرهاد کن

بر مشی خسروی در بارانی دم غیرت شرقی
بنده مشکین گدا را از شکایت یاد کن

یک بیک جمع بکن خوان — را
زنیب بخشا چمن ایوان را

لعلی گوی کدری جبر حسن
شیعاعت در خیبر بشکن

تا برآرد میکا شیع دو سر
شرکت انرا بکنه زیر و زبر

با چنین دبدبه بوج و لوای
انشی گوی بجنبش بدر آی

شرک مازاغ بعجزه بکش
که بود قابل دید خدای

لعل رحمت بشفاعت بکشا
دود عصیان همه شار دوای

اگر خواهی دلیل هستند اگر شبه خرابانی
دعا بر گرد ازان مسکین کن دار دیدوان

اگر خواهی خورد غیرت بخون تاکه زبو
که تا روز ابد باشی دلاسر شار دیدوان

اگر راه خدا خواهی بدو دامان اشک آگین
خدایا تو مرا سار از نگفتش بر دار دیدوان

دعا ازین الهی تو همیشه استجابت کن
که چند آوز دوش مسکین کل رخ دیدوان

بگذم جانا تو دم از غم دوری و هجران تو
بیچرا افتادم بران از گفتن رضوان تو

من چون بگریم این سیه قوم شد خون جگر
از فیضه شبهه شکر شد دیگران اهوان تو

دلفرسته عزیز حسن ایم در ایام دلی
چون واف کلبه من افتاد گه دار زمان تو

جان نازنینی آمد سفر شد نخل عمرم بی ثمر
هر گز ندیدم اینقدر رهبر دغا در شان تو

گردی ز راز او غرب زد گل بار بر سیب
آخر بنم این رقیب تا کی بود در شان تو

یا خدا گر دد همچو من عشق غریب بی دل
لیلی بر جان مشکین امین بود اگر دد ان تو

در ابتدای این غلبان بر دوا لیقی کمان
در عشق میل شد غلبان مشاطه ابتلا تو

ای عاشقان این مشقان مردم ز هجران یار کو
تا یابد از لعل لبش قرار دل بیمار کو

صفای صف دیوانه تو از خوبان پیمانه تو
یاران غم جانانه تو در گردش خمار کو

خواهی اگر کزین خم ایوان بت پرستی — میخور زدم ز دانش منصور پای بردار کو

ور دو کدر ز یکرنگ عشق بیرون زنم دمی — در عشق او بکیرنگ دل از کفر و دین بکار کو

در دیده هر خوشی چون بحر پر بجوشش — چشم از هم عالم پوشی نظاره بر سر کار کو

بیرون ز آب و گل بر و با مرشد کامل بر و — بر طوف طور دل بر و سیر جمال یار کو

مسکین چو گل خندان شد از باران سرجان شدی

با نوبهار یار خوبان شد ترا شکرانه یاد یار کو

روز رخش گشت سیاه از گل خندان تو — خار در دیده غم است گلستان بتو

گر بصحرا بیابان از عطش از کف خضر — کی نبوشم قدحی چشمه حیوان بتو

گر مسیحا بدمی روح بتن مرده دمید — نفسی زد دمی غمزه درمان بتو

قمری جان منی گشته در گلشن دهر — مانده بلبل بهر ایسر و فراوان بتو

گر دعا لعل تو بود آتش دوزخ بمن است — دوزخ قهر بود کشتن خوبان بتو

جگرم آب شد از آتش سوزان فراق — بچکد دمبدم از دیده کریان بتو

عمر آخر شد از بهر خدا رخ بنما — چون بدست ملک الموت گریبان بتو

دل بهشت عدن و تن چکند گر نکند — همچو یعقوب فغان ایمه کنعان بتو

زار بنگر که ز غم محو گلستان یقین — رو نقیر مست در بند غمش جان بتو

قوا ایلی

خورد مسکین سر زلف سیاه تو قسم

شد م از زنده کی خویش پشیمان بتو

ای گلستان ملک یقین آستان تو — جنت سرای رو بزمین آستان تو

گردون کجا بخاکدرت همسر کند — کافر دون بود ز عرش برین آستان تو

کعبه حنیف رو بتو شد سجده گاه خلق — باشد امام مذهب دین آستان تو

معراج عاشقان بود و طور عارفان — باب السلام روح الامین آستان تو

حور از نعیم خلد شریفان ارج قدسی — میروبد بر صبا بجبین آستان تو

عیسی که مرده را بدمی زنده می کند — در ریزه کرده فیض از زمین آستان تو

شاها روا مدار که باشد فتاده دور

مسکین پیوای ز چنین آستان تو

مست بیدل در گلستان از نگاه چشم تو — باده گل گشت خندان از نگاه چشم تو

سنبلستان از سواد زلف تا از سینه خست — غنچه باغ خوبان از نگاه چشم تو

نرگس از حیرت نکنده دیده محشر بپا — تا قیامت ماند حیران از نگاه چشم تو

دانه را دیدم نشسته غرق با خون جگر — دلکباب و سینه بریان از نگاه چشم تو

اندک اندک گشته فرمان ملک جم در اکرف — مرده ماند غرق طوفان از نگاه چشم تو

یکی خسته تنی که سگدارد در بدر
یکی خفته است بیخبر از خنجر تو

تو رفته و در دو چشم عشوه پرست تو
جامه دریده در بدن ناله کنان ز دست تو

کو هر طپنده شهد و فات مقدس تو بود
آمد بدست در دو جهان بوالهوس ز هست تو

از دوم شیخ کبریا خفته بشکست خدمتا
آنکه بگفته دو عالم بود پا شکست تو

از خط این رقعه نامه بر این رکن و مکان
کیست که نیست در جهان چاکر پیوسته تو

از نفس مسیح حیات لحظه تا دوم وفات
اندوه عاشقان نرفت مانده دل حزین بدست تو

سبزه و شکر میدمد تا بخشر ز خاک او
آنکه سینه خورده است تیر بلا ز دست تو

خسته حزین از رفت خراب و سرگران
زانکه گشیده جرعه از فرد جمی است تو

صل علی محمد جان و دلم فدای تو
صل علی محمد خلوت دلبرای تو

صل علی محمد چون شب قدر عاشقان
صل علی محمد چهره گشای تو

صل علی محمد مست می جمال حق
صل علی محمد نرگس دلربای تو

صل علی محمد وصف ترا تو فیکنی
صل علی محمد شمس قمر ضیای تو

صل علی محمد وصف تو نیست در دو غم
صل علی محمد کفت خدا ثنای تو

صل علی محمد وصف تو نیست در خورم
صل علی محمد کفت خدا ثنای تو

صل علی محمد مایه جذبه جنون
صل علی محمد حقه جانفزای تو

صل علی محمد کوثر سبیل منعم تو
صل علی محمد خلق خوش و عطای تو

صل علی محمد سرو سهی منفعل
صل علی محمد قد و خوشنمای تو

صل علی محمد تاج بفرق سروران
صل علی محمد نعلین عرش سای تو

صل علی محمد سرمه چشم قدسیان
صل علی محمد زره زر خاک پای تو

صل علی محمد حشر و تخت لامکان
صل علی محمد ملک و ملک سپای تو

صل علی محمد کفت خدا ز فضل بخواه
صل علی محمد آنچه بجو که بدعای تو

صل علی محمد آدم و جمع انبیا
صل علی محمد آمد در قضای تو

صل علی محمد در کف آفتاب حشر
صل علی محمد چتر همه نوای تو

صل علی محمد خسرو سپهر بیستون
صل علی محمد خیمه در بارگاه تو

صل علی محمد مشتری عالیجاه
صل علی محمد منظر شفای تو

صل علی محمد خسته را بجوای
صل علی محمد کلب در سرای تو

ای مهر خاور منفعل از ذره رخ نیکو تو
خورده قمر ز غیرت بدل از خنجر حق کو تو

مرغ دل افتاده زار و مبتلا در حلقهٔ گیسوی تو
گرد حقیقت العقیم از قبله رو تا بر دیم
هر کسی دارد در نظر دایم خم ابروی تو
نقاش قدرت بر غبت سروی بدین نازی نزد
در بوستان کاف و نون جز قامت دلجوی تو
بردم تمام عمر غم کردم قیامم در زندان غم
بنی ره که بگریزم از غم غم کرایم سوی تو
گفتم روا سیر چمن یک ساعتی از غم رهم
آمد نسیم گلخن صبا شد شمه از بوی تو

مسکین نه طاقت میخورد با گفتار همدردی
سید است کز بندگ شرف تر دارد گفتار گوی تو

گر شب همدم صبا طرهٔ مشکناب او
مرغ روز آن شب بود قمری و روز تاب او
جنبه بعشق شد فزون گفتم و نشنید من
تا بخود یک فسون نرگس نیمخواب او
از سر شام تا سحر بر سر منقل جگر
سینه کباب میکنم تا چه کس اشتراب او
دوش بکلبهٔ دلم آه بگشود روزنه
باشد اگر بگیرد فقد پرتو آفتاب او
میزدم از شرف ره خیمه قرب در سما
گر بدلش بزیر پا دیدهٔ ری رکاب او
نشوه نیاز کوی او برده ز خلد آبرو
بحر بقا خجالتی میبرد از سراب او

قامت سرو در بر بت زیبنده نیست تا نه دل ایست
مسکین نه زیبنده بست قمری دلکباب او

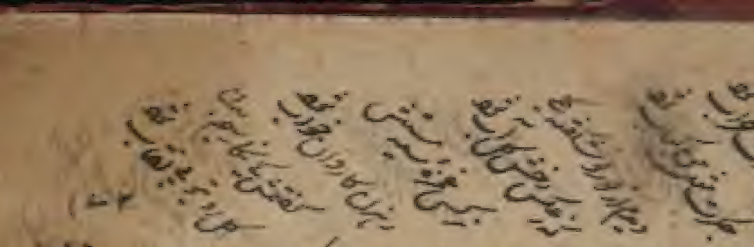

از پرده شد برون چو مهر جمال او
شد ماه نو اسیر کمند هلال او
عاشق ام بزل که چنین نقش بست کفت
صد آفرین بصنعت نادر خیال او
شوق شهادت منش قدمت زیاد تر
روزی که میرفت قلم وصف حال او
خود بین و سایه طوبی و حور عین
استاده نیم چو نخرید است جمال تو
در باغ هر دیده او در آید صبح
سیر ارت شد نه بیچه دیگر مثال او

وصفش چنان کند دل مسکین که دیدهم
میلرزد چو برگ ز برق جلال او

بالله کز نقاب زلفتو
عقل دو نیم شد خراب لفتو
زلفتو زد خیمه بر بلای مه
پس عنبر آمد حباب لفتو
یوسف مصری ار فرو رفت بچاه
تا برون شد آفتاب لفتو
تا دوی محشر زمستی هر نخواهد
هر که نوشید از شراب لفتو
حال زاهد را بسحر بر کشید
چون که بگرفت از نقاب لفتو
بلبل از فرمن گل کرده هوا
من بیرم عیش خراب لفتو

بنده مسکین در جهان بیگانه
مست میرفت از شراب لفتو

عالم خراب فتنهٔ اهریم جنگ جویی ۔ شیخ دلیر و شیشه بریزد بخیز بگو

مسکین که غلغلش زده عالم فرو نشاند
از بحر دل چنین گهر بی بها بخیز بگو

از بیستان جانان یار حقیقی یار حقیقی بگو ۔ نسیم بستان بخیز بگو هزار حقیقی بگو

بیا ای منصور فریاد انا الحق برند ۔ رایحان وجوب دار حقیقی بگو

شیخ صفا گوارد دم دل بتر ساز ده ۔ آب و تجارت از نار حقیقی بگو

بسمل بچاره خونفرما مصلحت نزید ۔ سینهٔ قلب دلکش دلدار حقیقی بگو

غرق دریا گشته ام چون نظر از خود بخیز
بر نفس مسکین حقیقی یار حقیقی بگو

آتش بیا که نقش خزینهٔ عشق یار بگو ۔ آتش موج دل بجا سینهٔ پر شرار بگو

گر بجان رسیده باده ز میکشیده ۔ جذبه بگو جنون بگو تشنه بگو خمار بگو

گر تو معشقی چون کلیم بر سر طور جا مقیم ۔ راز زبان و دل بگو کاف و نون بیار بگو

شکر غم فراق گو فتنهٔ عراق یا ۔ پرده ز چهره بر فکن باده بریز بگو

گوهر گرم آتشین کم رو در چشم من ۔ هم صفتی بسمل یار کنفسی هزار بگو

زاهد اگر حقیقتی از پی حق عبادتی ۔ صدق بگو صفا بگو رابطهٔ نگار بگو

ب

گر تو فقیری یا غفور از ره فقر ما مجو ۔ شیوهٔ مصطفی بگو رونق حیدر یار بگو

مور بیا شنیده حاصل عمر شد چو بیدلی ۔ شد قطع رشتهٔ امید حاصل کار و تو بگو

مسکین خسته باز مان بر سر دم بگو تشنه بخیز
با بانگ جرس بی مقالات توشه ره تیار بگو

کاش زده حیدر چنین ساقی این خمار بگو ۔ تقوی و توبه شرمین ساغر ذات دار بگو

دل ز طریق زهد بین بلکه سوی خرابات ۔ کرده ز نار را هوس زلف خم نگار بگو

دیر دل مجیب بیت مفتی زشته زینهار ۔ میکده مغان بگو کاشت کوی خمار بگو

جان چو مگس بیا طپید بهر شکر بوسه نی ۔ مانده ز حیرت از زبان قوت و اختیار بگو

پس چی رسید و دیدم سیل اشک شام غم ۔ موج بلا ز سر گذشت و ز بر غم گذار بگو

مه بفلک عارفت دعوی حسن میکند ۔ وقت و زهد گذشت خیز آبی بیار بگو

صبح دمیم میکند زنده یا ابد طلب ۔ یار مسیح نفس بگو لعل گهر نثار بگو

مسکین ز دست آن پسر گشته اسیر در بدر
کاینچه بگفت اینقدر بیش مگو بیار بگو

دلم در انتظار یار ره ز من چو کاروان ۔ چو کاروان میان خار ماند

جای نسیم عطر زلف تو ز سنبل ۔ شد خرج هاشش تار ماند

هست خواب نامه ابرو ی تو — قبله نیزه نما ابرو ی تو

بر سر بر فاده تو بسمل جا کرفت — بسکه دارد غمزه جانبرد تو

بر قتل عاشقان رفر نخست — بسته شمشیر قضا ابرو ی تو

کرده جهان در میان آسمین — خنجر مرا نه جا ابرو ی تو

بودم عمری در پی یکتا نکی — کفته بحق آشنا ابرو ی تو

صد هزار الحق صید دل در دکمند

همچو مسکین کمند ابرو ی تو

دیده ام سرمست چشم تو — بلکه میخانه زست نام چشم تو

تنک دنام خویشتن در باختم — بسکه سرمست زنام چشم تو

صد هزار الحق آهوی مردم شکار — صید کردیدند بدام چشم تو

کافرست آنکه کند انکاری — کفتم از شرع کلام چشم تو

نرکس نظاره دیدار خود — هست در چشم مقام چشم تو

زاهدان در صومعه افتاده اند — رو بخاک میکده ز دم چشم تو

کیست مسکین که آنجا دم زند

چون شاه نشد غلام چشم تو

وصف ابرو ز تو حشر بکفتند اکر در رضا — تو بر کس نا رضا حق یا علی موسی الرضا

نم عصیان خورده ام مرهم غفرانم کجاست — رفته ره دم از ولایت یا علی موسی الرضا

بر سر تربت بودم یکدمکاه لطف کنی — زانکه جنس کمیابست یا علی موسی الرضا

بر درت ای شاه خوبان کاسه زانو بکف — آمدم ابر کرا جز یا علی موسی الرضا

بنده مسکین را کن از لطف خود امید

بحق اصل و نسل مرتضی جز یا علی موسی الرضا

ای رام کشته دل ز نام زلف تو — ذکر جمله کشته نام زلف تو

در چشم جز تو کیست یار است — چون نکند اندر کنار هم زلف تو

بیشه و جنون ز نیم صبحدم — کرکند شد مقام زلف تو

زد بیشتر خود را کردیدم فراوان — جز الیوم است دام زلف تو

چون بوی دلم از دم زدم از آشتی — بکسر بود کلام زلف تو

از زلف تا خط تو شد طاق کمر — پیچکد جان از نظام زلف تو

در طلب دل سرمه در دو کون — هر کرا چون غم شد غلام زلف تو

می جوانیم بر سحر کرد آفتاب — در فلک بهر سلام زلف تو

همچو مسکین کشت کمند از محبت — هر کرا دید صید دام زلف تو

تمت

ای دلم دیوانه از رخسار تو — مستم از پیمانه از رخسار تو

شب‌ها چون چشمت بخواب اندر شوم — مست و هم پروانه از رخسار تو

عالمی سرمست گشت و کم نشد — زره‌ها از میخانه از رخسار تو

در جهان کعبه‌ها و خانه‌هاست — روز و شب افسانه از رخسار تو

هجو آدم کی کند هرگز خجل — خال کندم دانه از رخسار تو

[illegible] گفت در بزم ازل

هجو از جامه از رخسار تو

ای دلم در هوش از گفتار تو — سینه‌ام در جوش از گفتار تو

پای تا سر گشته‌ام در ذوق و حال — هر مویم در گوش از گفتار تو

شد ز حیرت خانه‌ی من گلستان — بلبلان خاموش از گفتار تو

کوثر و جوی آب و شهد و انگبین — شد بنوت نوش از گفتار تو

من کجا باشم بروده هوش از هوش — جلوه‌ی تو نه ز رخسار تو

صد نیستان هجو [illegible] نکرد

شد برون از هوش از گفتار تو

ای خجل شد نقش از بالای تو — شد الف آزاد از بالای تو

قری جانم بیاغ اهل اینای — مسکند فریاد از بالای تو

تا قیامت چو نقش بت گواست — هر که هرافتاد از بالای تو

خامه گر بریم از حیرت شکست — عقل شد هر بار از بالای تو

قربان کردند بیمانه سروسان — نیز تند فریاد از بالای تو

[illegible] رفته شور لوای دین بلند — دار کفر افتاد از بالای تو

[illegible] هجو زلفین تو [illegible] بر شکست

آه و شش چون پاد از بالای تو

[illegible] آن و لبرد است آن شکر خ — مست کرده عالمی را بی جو

[illegible] تی می در بستر ناز — همی غلطد از بن بالوده هم مو

[illegible] روز بهر سجده کردم — ندیدم غیر آن محراب ابرو

[illegible] دل شیرین باس من برد — بتی کشتم آخر آن بکو رد

[illegible] ان سادن دلبر بیرا — بیاراز لف بسته بجو تو

[illegible] جوه‌اش از رحمت سنبر — زمینی نه بجز آمرزه و خفه رو

[illegible] کند شه شیر گیران — خرد خندد سفت اینجان نامه‌ی تو

[illegible] تشنه در بستر غم — بگاه‌اند کیه بچ هر اب جو

بپایان عالم درس معانی

بکیل طاسکین آفرین کو

ای فلک خاک آستانهٔ تو — قد سیمان شد غلام خانهٔ تو
تا قیامت ز رد پی تا لد — رعد از هر غریب تازیانهٔ تو
از رشک آن عارف بی تاید — برق طور از زبان شانهٔ تو
نرگس تر جا دوانه تو — نرگس تر جا دوانه تو
رونق زهد در زمانه تو — رونق زهد در زمانه تو
جامه بر حسن چاک دوانه تو — جامه بر حسن چاک دوانه تو
آه از این ناز پر فسانه تو — آه از این ناز پر فسانه تو
نقد درد آمد از خزانه تو — نقد درد آمد از خزانه تو
بلکه میخانه است خانه تو — بلکه میخانه است خانه تو

آتش افگنده در دم طاسکین

غلغل بحر عاشقانهٔ تو

عاشقت دامن بر سر جفا بتو — دوستش از اختیار مرا برده بتو
هر که اندر بن عالم از طلا پرهیز کرد — بست چون بر سر ستم طالب بلا بتو

در خور دل رندم یک مغز پر نبود — بخشم هر دو عالم را در دو پیمانهٔ تو
هر شب از سر شوخی همچو برق بستانند — از پس دو صد پرده حسن دیگر بابتو
یک کند دم عیسی چاره مر بیدم را — تا نی تخت بدلعل جانفزا بتو
همچو لاله از حسرت داغ بر جگر دارم — تا ز برگ گلم زد خال سیاه بتو
گر لبی دیدی در آتش لب از لب بگشایم — رشتهٔ رضا جات در کف قضا بتو
چون صبا به یک گلبن خویش نوازش میکن — در همه گلستانها همچو خنجر خونخوار تو

بگذر زهد و عشق و فروش سر بلند بهایی فرست

گر نشد همچو مسکین خاک زیر پای تو

از دم بار شوق — بگذر از خطای من
من مردم از فراق تا کی بر شود دمی — من مردم از فراق این بار دلربای من
بگذر از خطای من — بنا این دولت تو زیر و زبر شود دمی
بگذر از خطای من — نور دیده و غمین
من مردم از فراق این بار دلستان من — نور دیده کاین صبح پر صفای من
عزل جاه تو کن — از دلم بر نشد
بهت از رفتن تو تا ابد بدوش من — باز نطق و تسلیم صبر دلگذر شود دمی
شوق بی پایان من — عقل و دیده
من مردم از فراق این بار دلکش قبای من — شوخ چه پیرهن این بار تا زیبای جسم بر شود دمی

مجنون زغم تو شعله بجانش برآمده

تا شعله ز تو بجان خویش برآمده — شاخ گلیست ز گلشن ایمان برآمده
در آذر ز دوریت که شوم خاک مقدمت — خون شد دلم ز دیده گریان برآمده
یک شعله کف ز خرمن طرب بزم عاشقی — دود از نهاد شمع شبستان برآمده
بر گاه بنا ز جانب صحرا شدی روان — در کوه خون ز کبک غزالان برآمده
چون از خواب دیده شبی زلف تو وا شده — آفتاب دست و گریبان برآمده
بر موی تو چو شمع شده قمری از شوق — سرو قدت که در چمن جان برآمده
بر جان که خورد از لب نوشت تو جرعه — از آذر ز دیر خیمه جوانان برآمده
خوبان ز دیده عرصه میدان ربوده — نازش از تو سوی جولان برآمده

در هر چمن که رفت گل روی تو ندید

مسکین ز غصه چاک گریبان برآمده

تا حسن لیلی همچو شمع بیرون سراپرده محمل نشین شد — از هر مجنون جلوه در بزم آب و گل آتش زده
هر جا که زانده ناقه لیلی محمل نشین — مجنون بیاد نقش قدم بوسه بر چشم دل زده
لیلی ز بام محمل خود داده هر کسی بوسه — آخر جرا اسمک خیمه در کاشانه ما حلی

هر جا که آن لیلی فرود آید مدور خیمه صبح — مجنون زند چون آبرو بر خاک آن سر آفرین
تا نرگس جادو دیر او عاشق کشی بنیاد کرد — هر خار دامن گیر او از سنبل زلف پر
دارم عجب یک دل رحمی از دام آن ترک پری — تا کی بسنبل بیشگی گیری دل چون خلق چین
در عاشقان بیدل نیارد رفت و باز آید بان — بنهان ز عالم چون بمعنی رفت لایعقل زده
خون هزاران بیگناه در عرصه محشر زد خدا — از هر طرف تیغ قضا بر فرق قاتل زده

بلبلان از دوق گل بر دامنی زر در تلاش شمع

در جان مسکین آتشی از عشق شد کامل زده

تا یار بر لاف خدا از ناز کشید شانه — خلقی شده سودا چنین جمعی شده دیوانه
کشتار کرد از غمزه پنهان بدست تیر — آن ترک کمان ابرو کو حیرکی نشانه
دل با نرگس است و ما آگاه و دیگران — تا سرمه کشید از ناز با نرگس مستانه
شبها ز غمزه تو سخن میکنم و میگریم — بلکه شب بیدار عمر آخر شد بافسانه
من کافر فرد اسلم کردم هوای خالش — در دام بلا مانده ام از غنچه دندانه
در بحر محیط کفر کشتیم چو خواهان — بی الجمله صدف دیدم آن گوهر یکدانه
شمع رخ آذر میتابد و میگوید — افسوس نمی بینم یک عاشق پروانه
زاهد سوی میخانه شد از کفر مسلمان شد — از زهد بشیمان شده داخل میخانه

طیب من خمار

طیب من خمار ارحم فرما — مرو از پیش من دامن کشیده
خط گلگت شکسته در دل ماه — دمت بن در تن عیسی دمیده
ترا با بیکسانی چه نسبت — تو خواجه‌اد غلام زر خریده

از هجرت بکی

میان خاک و خون پشد طپیده

دیوانگیم بسر رسیده — زان زلف سیاه بر رسیده
از زیر قبا چه دل من — دو زلف سیاه بر رسیده
مشکل ز لبش بس کز فتن — در کام همی شکر رسیده
دیدار نمیشد خراب شاید — با تو زپری نظر رسیده
از سینه گرفته تیز ناخن — فریاد کز در جگر رسیده
پر شور رسید طفل اشکم — شاید که بچان خطر رسیده
آمد بر قبت بر و یم — مرگیت که بی خبر رسیده
با من الم دگر رسیده — تا حشر همیت محشر

مکنید بگذار گفتگو را

برخیزد م سفر رسیده

ای بسته از غرور حسن طرف کلاه شکسته — از بهر قتل عاشقان فتنه میان بسته
تا کی کمند زلف بجیبوه بر سر و سیمدی — بر زده دامن از غضب بر سر زمین نشسته
شد ز خیال ابروت قبله اهل عشق و دل — سینه خزیده میرود بنده دلم گسسته
واعظ تیز بر مدام زلف دوتا مخل مجو — مرغ دل دو کون را کرده اسیر دام گسسته

سوختی ز هجر و گاه حزن تکلف آنقدر
مسکین بنوا جو زار و خراب و خسته

غزل
میر یکانه — غوث معظم قطب زمانه
رفع الدین کرمی از پیر — عقد کمالات گرد نشانه
بر سر دوش کی ابلد دیم — مقصد تو بودی دیگر بهانه
بجهان تو بود یک پیر بهر — چشمی نه دگر لا یعانه
شمع شریعت نور طریقت — شمع حقیقت مجمع خانه
دلبیش عهد کرده در ارشاد — از کیش خود دور ان تا پگانه
در باغ فرقان مرغ خوشخوان — شهباز عرش عرش نشیمن
در چرخ قربت بدر لطافت — در بحر وحدت دریکانه
آخر چکان ذوق محبت — گر بار مسکین دهد نشانه

از رخ خط از چمن صد غنچه پیدا کرده — تو نیشه از چشم مسیل دیده غوغا کرده
پیر عشقت تا مدد فرمود از بیچارگی — چیرها دارم چیا در زیر دامن جا کرده
بسکه طبع نازکت از بند خشکی آزرده شد — زین سبب خاکسار اطوار تخلی کرده
چشم بگشودی و در ساغر شراب انداختی — تا من میخانه در دوران مهیا کرده
در سواد کفر چین آورده خوبان چین — آه عجب در ملک دین بتخانه پیدا کرده
جبهه و در چشم تو زین یوسف گرده — تهمتی را بسته اینجا خانه اینجا کرده
غافل انگشت حیا در کار دوران شیرین — تا کرا از طره عنبر شکن دارا کرده
تا خدا را صیاد طرف پرورش چین — تا کرا ای مسکین غزال آهنگ صحرا کرده

دیگر در نعت پیغمبر مسکین برکاتی باختی

آخر چه رنج را بجت مستانه سودا کرده

بید بر بکتا بین از من چرا رنجیده — الشوخ چشم بردبار از من چرا رنجیده
دلبیش تو بلا از تو ندیدیم هرگز بلا — الهی خیر جفا از تو چرا رنجیده
از بر قهرت اعتصام کرده ام در بر ترا — کرده بیدادم کا دم از من چرا رنجیده
تو بیرا از خود جدا دیدی بهم چشمی ترا — با درد هجران مبتلا از من چرا رنجیده
کرده بر ما فی از دم بجوان سگ بر هم — خدا جایت شاکرم از من چرا رنجیده

جانز اگرایت ساختم الراسرایت ساختم — غیرتز انشه ساختم ازمن چرا رنجیده ای

هستم غریب و مضطر و بیقرار و بیکس — بزرگ کنی ازمن چرا رنجیده ای

گفتی کوازتیک و بد ان نی سود دارم — باخلق عالم آخر ازمن چرا رنجیده ای

بیت: زار و اشتم از خلق عالم کترم
خاک حریم زپور ازمن چرا رنجیده ای

الف حال تو یا رسول الله — لام اصل تو یا رسول الله

نیست در دیده غیر دیدن تو — بشمال تو یا رسول الله

دیده آفتاب و روی قمر — پیکال تو یا رسول الله

غایب و حاضر راد لیل بود — دو هلال تو یا رسول الله

پر علم چو طفل نادانست — بکمال تو یا رسول الله

الصلاة و البرک بهر دم — وز جلال تو یا رسول الله

چرخ خدمتگر کجا باشد — والضحی تو یا رسول الله

نخواهد شد غلام حقیر کم — بی جمال تو یا رسول الله

بیت: غلام حقیر کم

وز جلال تو یا رسول الله

دلم دارد و فغان الله الله — چو پیکام و زبان الله الله

زغدر قوم بیخبرم دل بدیم — زمان از پا فتان الله الله

زشمع لامکان امشب بزم — چراغی بزم جان الله الله

دلم دارد و بآن دلدار راه — زبان رفت از بیان الله الله

زبانهای دولت غافل زنده — نباشد بیکزمان الله الله

ندارد طاقت باز غمم را — زمان و آسمان الله الله

دلم از باده پر معنا بیافت — حیات جاودان الله الله

بجان آمد زهجران جانجو — از بیم غم و ارجان الله الله

دریغ مسکین چو نخل بسوی بخت
زبرق لامکان الله الله

دلم دیده و باز خیال بسم الله — دلم چشیده و زجام جلال بسم الله

بنیا نه ملایک نه اولیا نه و بیا — نه کفه حمد بخورد و کمال بسم الله

بقلم و قبله و محراب عرش و لوح و قلم — نشانه سجده بطاق هلال بسم الله

چنین که بر سر هر نامه نقش نام تو است — گواه آن سر یکه زنی با یا بسم الله

دلم چو قانع میشود و یقین میدانم — نه شد نکیر هو غم و زوال بسم الله

آه دون پرور یکی
گفتم غلغله در چرخ فکردون بردارم — گفتم سیده را با زهره دلخون بردارم از
جگر آه بدینه
زان از آتش غم چون خلیلم یکسر — مستحیل زنده
صدره صیدم
زنده با لای کردو طفل تم شوق شهادت
زنم در جای آهو
کبر سجده و نم از پای خرابات کبیر پور — کبیر تیرم زدیده کو بر تاب پای
کانوری دهم چان
چو پیر دانکه تم از شوق طرآن بدو رشیم — مرا نومید از بزم راه عشقان مکن شا

مدعی بفرود جاده دانی کند در هر دو عالم گام را یه

عرض کرش یکپا راز شفقت بخوا یه کبه کب محرای ته

ای کدا زیر بتوقیت عرش اولیا یه — کرسی و لوح و قلم با عرش سا یه
از فروغ طلعت تو رشید را دو نور کوکبت — در شمیم گلشن خلق تو عنبر سا یه
از غبار کوی تو گردون گردان شد بیا — ذره از نور رویت تا بان یافته
روح در آدم دمید از طفیل روی تست — روح در ملک جلال تو پناه جان یافته
اسم تو آمد شفیع آدم از عصیان توبه یافت — در شفاعت نوح الفار از موج طوفان

از طفیل او

از طفیل نور تو گلزار شد نار خلیل — صعوه از پاس تو چون سیمرغ شد یا یه
نقش تست یا سلیمان دشت و زیر نگین — از طفیل نام تو عزت سلیمان یافته
در کنعان تو یک گل بوی یوسف کل ز حسن — بوی یوسف از مصر بعقوب کنعان یافته
گرچه جنت مست طاعتهای ظیر ق دارد — لیکن از ان کهتر سلطان قوان یافته
آنکه کلک صنعش صحف دل نورا یان — در بیان مصحف دل نورا یان یافته
کیفیت رسوا بحشر کی بسوزد در سقر — آنکه اسم مصطفی در صحف قرآن یافته
آنکه دارد کنم از شوق جمال قرآن او — بر جبان سینه سیمای جلیل قرآن یافته
احمد محمود اسمش سایه بود بر قدر کش — زانکه جان پاک او از نور سبحانی یافته

عرض کنم قبول بخواجه رسول

دا فتاده بر سینه از سودای هجران یافته

تا بر ای برگ گل خال سیه انگنده ا — دا فتاده بر سینه اهل صفا انگنده ا
طره شبرنگ تو زنجیر ها انگنده ی گره — عقد غم در رشته های جان ما انگنده ا
عاشقان فی الجمله از خوبان روی برتافتند — تا زطاق ابرو یا قبله نما انگنده ا
تا بکان کش کش سختی نشان خورد نگیزد — صد هزار از تیر با یک تن رها انگنده ا
چون حباب از بیخودی انگنده ی عالم دلان — در بحر چاک و قبان آب بقا انگنده ا

دانه زجیش سیلهٔ دام چینه — حیلهٔ زحل نرگس مریخ چینه
آخو بجان جانب سلامت بر دعوتی — جادوت که جادو بلا را بکینه
برساخته چوب شکند از شجر طوبی — آراسته است از نه فلک شیدا زینه
زینم دلها پر سحر از بیم دام پرفنون — آزاد نرفته ز صیاد آهیزینه
جادو بتو بگرفت بکف خنجر خونریز — مانند قضا پا بنشسته بکمینه
ضعفان صفت از غمزهٔ کافر دل عشق — ترسنده هراسان دل کوشه نشینه
هردم زصباو جد دلم میشود افزون — شاید که در این بادیه ویس است بجینه

مسکین شده سرمست ز عکس می زیور
بیخانه چنین باید و پیمانه چنینه

چه شود گر نظری باین ناشاد بکنی — چهره بنما جهرهٔ از غنچه آزاد بکنی
ای بت سنگدل سیم بری شیرین لب — چه شود گر گذری جانب فرهاد بکنی
طوف کعبه چه اوی چند کشی محنت راه — فرض عین است یکی قصد دل آباد بکنی
بندهٔ پیر مغان باش که وقت گردی — چند در جستجو عاشق و دلشاد بکنی
عاشق آنست که اگر بر سرش آید صد بد — یک نکوئی که در او را الحق زده فریاد بکنی
سرخوش و منجو دران بسته کمر با پر و شوق — کو ترا بگذارد این بند مرا یاد بکنی

بخش

جمع آوری این کتاب را قبلی بی

ماشاء الله

بنام آفریدگار دل افروز

جمع آوری این کتاب را قبلی بی

جمع آوری این کتاب را قبلی بی

بنام آفریدگار دل افروز

بنام آفریدگار دل افروز

بنام آفریدگار دل افروز

جان فدای تو تشه ء جیلانی — نور ایمان و دیر احیانی
کوه را طاقت شنیدن نیست — اگر از سر خمه فرو خوانی
گر شد ذره ها در آتش و آب — وز جلال تو میشود فانی
دل و جان حسین ابن حسن ماهم — نور چشم جبر ر حمانی
بر تر از عرش و فرش آمده ا — واقف از سر نوشت پیشانی
بست لوح و قلم بفرمانت — وارث خاتم سلیمانی
در حقیقت ز نسل مه شکنی — در لطافت چو بدر کنعانی
بعد از جمع انبیا تحقیق — هم خدا بین و هم خدا دانی
هر کرا از جان و دل مرید تو شد — خاص شد در حریم سبحانی
هر چه خواهی خدا همان بکند — هش از انکه لبت بجنبانی
از جفاهای نفس اماره — میکشم روز و شب پیشانی
فارغش کن ز قید هر دو جهان — بخودش کن ز جام روحانی

شیر کرد و غزاله لعل مسکین

اگر شش کلب خوانیش خوانی
بگفت آینه عشق است تو نیز چیزی

دوش مسکین سخن از سر طریقت میگفت
گر خدا میطلبی بر همه کس جهد کنی

گل نو رسیده من زکدام گلستانی — نگروی بعندلیبت گذری ز مهربانی
ای شمیم عارفت تحفه دی بنیم عالم فروخت — دل و دین ز ربودی بگرشمه نهانی
بگجات محرم ایجان زکه پرسمی سرانت — چه کنم چه چاره سازم که مقیم لامکانی
همه جا ترا بجویم بکی وصل تو بیویم — صفتت بهر چه گویم بخدا که بیمثانی
نه مرا بکان قراری نه ترا بن گذاری — چکنم اگر بخشم ز فراق دمادمانی
زدی آتشی بحسرت بیها بر مرا آخر — نشکفت گل امیدم بگذشت نوجوانی

ز شراب وصل جامی بچکان بکام مسکین
بعنایتش رها کن ز بلایی جاودانی

تو سر دوا فی بستان جانی — تو شمع زمین و مه آسمانی
بهر سو دویدم جمال تو دیدم — تو سر نهانی تو ماه عیانی
ز عشق مجنون کهن حسن لیلی — ز عشقبازی کهن داستانی
تو ای نور ذاتی تو کامل سروری — تو ای ذات نوری تو بی نشانی
بگفتم ز عشق تو مسکین و زارم — بگفتا که مسکین تو خ زمانی

بگفتم زلف تو کفر است گفا دین میخواهم
بگفت آن یک بشرط آن کنی ترک مسلمانی

بگفتم خاک ابروی تو دارم در بصر گیرد
بگفت در دیده ما کم نشیند هر که بگذارد

بگفتم از رخت آیینه را زنگار می گیرد
بگفا جلوه بطور است اگر نظاره میخواهی

بگفتم لب بگیرم یک بوسه گفت ام
بگفا نقد بها بنده بوسه بستانی

بگفتم دل ز من گم شد دران چاه زنخدانت
بگفا اندران چاهت بسی تو نا کنعانی

بگفتم با تو قرنها بگفتا این خط باشد
بگفتم گر بنی شاید بسر تاج سلیمانی

بگفتم گفتگوی چون زمن زان چشم مستت
بگفتا تشنه اش تیرات ز هستی میستانی

بگفتم رسم رقص سبزان قبض و قصاب تو
بگفا میشود محشر زند قص مرغ بسمل

بگفتم طوطی طبعم بود صداقت شکر خیزت
بگفا اندر بیان کلک کند میل قرل خوانی

بگفتم از سگکوی یکی بشمار مسکین را
بگفتا بنده مرا چو تو سگی نانی

ساقی بده پیاله از خم دو ساله بیاد
وز را ز فیض هستی با شنده اگر توانی

اسرار ذوق مستی هر بیخبر چه داند
تا جرعه نوش از جام سر غوانی

دستور فرش میدان را زود باز بیند
که نیست تر دیک مرد عاقل در بیشه شیران

گر بگذرد خیالم این شیوه از رعنا
زنده شوم بهویت یکدم ز سر جوانی

از لعل جانفزایت گفتم بخورد ا نکه
بسیار شد بشتمان از آب زنده گانی

بنگر چو جام مینا گلرنگ گشته لعلش
افتاده لعل اشکم بر رو دین ز عفرانی

مسکین ز غم فتاده ای جامع کاهی
وقت است اگر سلطان عرض کدا ستانی

آه اگر سر بر آرد از کس مستانه یکی
گر خدا طوطی بود دشمن ابتر دود دانه یکی

زاهدان سبحه بسوزند نتوانند بگیرند
گر خدا را نفسی ساقی مینا نه یکی

نکند دست مصاحف گرافشان
تا تو ابرو و مشکین چوگان نه یکی

گر تبسم بنماچ زلب مے آلوده
عالمیرا ز فرود پر مے و میخانه یکی

صبدان رقص کنان بر سر زانو نشوند
گر سر زلف سیاه از عدات نه یکی

ترسم آنم گر کشیم باده بیاد لب دگر
بنده مسکین را زان دایره بیگانه نگی

آه اگر سر بر آرد از کس مستانه یکی
عالمیرا بر دین و دل از دست نگی

گر کشایی بسمل بعد از ان فرسا
صد هزار جمجوی سیح را بدست نگی

سینه بشگافد بفلک بدر دهد بیجانش
تا ز مژگان سر زلف تو بشست نگی

با ز رفعت بسر عرش بر بنم خواهم تا
گر بزیر قدم خویش سرم پست نگی

قصد جان دل مسکین بر عاکوبی تست

گر همه بر لحظه پاکشتن من قصد کنی

باد در دست زنم گر دوا بلکه تو باشی
با سر بگوشم گر رضا بلکه تو باشی

بر خواست یکی غلغله از سینه مشتاق
شاه بکف در جلوه نما بلکه تو باشی

رقصان شده ذرات جهان جمله بیکبار
آن محرب خوش سمار تو نوا بلکه تو باشی

از کشور هستی رسیدم بوصالت
رفتم بسر کوه فنا بلکه تو باشی

آن هدیه اکسیر سعادت که عسی را
بر کیمیا ریزی کند طلا بلکه تو باشی

بر حضرت جانان گر بود عرض گدارا
آنجا که رشتم ارست صبا بلکه تو باشی

فردوس ازان میطلبم باقدر رعنا
در صحن چمن جلوه نما بلکه تو باشی

گفتم که سگ کوی ترا یار چه نامست
فرمود که مسکین گدا بلکه تو باشی

بت شوخ عشوه بازم ز کجا رسید یارب
دل و دین بیکنگاهی ز برم کشید یارب

بکشی چرا بغربت ننمودم این شکایت
ز تنم بیفکند ندانم تو چرا رسید یارب

بنمودشم تو آنی نگشوده لب ولیکن
ز سر دلت ندانم چه ربود گزید یارب

تو که آمدی در غیبی بر غیب ناموافق
شده هم بخندان گر از تنم لبی من بوده یارب

تو کز سر و نوش خاطی بر بزمی مرو نگاهی
چه شود اگر بیفتی بسر چون دیده باشی

بر دار چه باب یاری چو نه دیگ حرام است
کز گلشن محبت گل نچیده باشی

بگذر ز آب حیوان آبی بیاور از دست
اگر از پیش تو مسکین قدری بگذرانی

تا یکدل از جفایت خونین جگر نباشم
رحم کن از بهر چه حیران و زار نباشم

بر قدر گاه بینم همچو سپاه بر دلت
زخم غرور آخر بچشم اشک بار نباشم

گر دام آهنینه بر دست یکی چو تو
مینو ز اعتبار بامی دانه خوار نباشم

با عزیز تا مرا چند یوسف از پیش بردی
پیرهن چو لاله پاره پاره تار نباشم

از بهر این قتل من نیکفرجا چه دلبست
کابلیس چرا رسوا کنان بلای دارم نکنی

گاهی بیکی بر لب تبسم بندم
کز شیشه جفا از روی تو رام نکنی

گوئی میا بیم مسکین در پای تو نمیرد
آخر ازین چنان شکن در انتظار نمیرد

دل فتح بدین بیال الم بگذاشتی
تا مل عیش از سینه برکندی و غم گذاشتی

دل تا جا بر دی جانرا از تن و تن فتنه زار
عاقبت جمعیت ما دادی نگذاشتی

دانستی بر دل کسان بهر قفا آهنینه
نه نیز جمعیت خاطر عنان گسل برداشتی

بنده مسکین بر سر کوی وصالش جان بدان

بهر بوسش وصالش خاک بودن کار سنگی

بجا میری بجا چه صفای داری
آه چه رخسار خوش و نازک عذاری

چون رهی مرغ دل ازدام چوگانت
خال گندم صفت و چشم سیاهی داری

نظر اهل دلان جز خم ابرو نبینت
آفرین بر عجب قبله نگاهی داری

تو کز این بار سبکدوشان سبکدوری
دو سری کوی که این غم چه سیاهی داری

آمد این مژده بگوش دلم از هاتف غیب
یار در خانه چرا نامه آهی داری

خیز ای مطرب تا بر دو نشینیم بهم
ماهی گر بوسی از آنک خاطر خواهی داری

بنده مسکین بصد اکرام هر نوبت بهشت

بدر میکده منصب دو شاهی داری

کس نه دیده و نه خواهد دید همچو تو شاهی کاهی
نبود غیر عطارد تو چنین جاهی کاهی

بسته زنجیر تو آنقدر ارجمند است
ورنه بر مانند بوی وفا بی کاهی

بسکه در بای گریه بتو دیدم در کوی
زان بنالد بر دم تو نگه کنی ماهی کاهی

همچو بنده بدر جرا و کنی بسیار است
نیست همچو تو بخشنده و نداهی کاهی

ما در صحرای عدم هر چه آمد دیدیم
بعد از یکه کنی نیم نگاهی کاهی

واشتیاق مطلب کی سوزم بند مسکین دام بخیر

برمراد خود رسید آنچه در دل داشتی

سینه اگر در کف اندیشی خلک بودی بسنگی
پای حال شهر دل افلاک بودی بسنگی

در ره عشق دوست بر خود لرزم همچو شفا
بیشتر از این دو پای غمناک بودی بسنگی

در دو عشق تو بدم از همه عالم فارغ
قطره زان تو نبودی این همه تشویش بدی

این مطلع عجب ار کس خریدار نبودی
بار اهیشی جایزه بر پاک بودی بسنگی

بر سر انگشت تعجب چو جهان بر کف کار
سینه بحر و جگر از هم چاک بودی بسنگی

هر زمان میکردم آن صبح سعادت ار
دیده در آب شب غمناک بودی بسنگی

بر سر بندگی جانا صد سلام از چشم جان
گر مرا چون دل دهان پاک بودی بسنگی

مار زلف ار جان نبودی این همه بر پای دل
اشک از لعل لبش تریاک بودی بسنگی

از کمان غمزه از تیغ استغنای او
سینه بحر و جگر صد چاک بودی بسنگی

ترک کام و ننگ و ناز چون روان میبود
کوی دوست کعبه دل غمناک بودی بسنگی

داد زلف و چشم فتان قد موزون تو
هم بجان بیچاره پاک بودی بسنگی

ناتمام این گفتگو بیدل از عشق و ندیم
گفتنش چون نیست مراد ادراک بودی بسنگی

سالها خلوت دل از دیده فشردم افسوس — سگ کویت و دلت تنگ خدایی کاهی
کس نگفته است تو نکویید ز ازل تا بابد — در خور حضرت تو حمد و ثنایی کاهی
گر قبولم کنی از لطف و کرم یاد عزیز — نکند جان هوسی منصب و جایی کاهی

گفت مسکین بر جایش که بر گر نرود
تا امید از در ما نامه سیاهی کاهی

لعل جان فزایت در نظر نمی آید — شوخ دلربایت در نظر نمی آید
نقش از زر قلمم ابجد خریداری — تخم کیمیایت در نظر نمی آید
غیرت که بجا رم فتنها قریب الوقت — چشمه فتنهایت در نظر نمی آید
یعقوب صفت تا چند در پت الحزن نشوم — سر دسته بین در نظر نمی آید
از تیر جفا بیدل افتاده بموج خون — یار بیوفایت در نظر نمی آید
عید رفته باز آمد جانب ما باز آ — قبله دعایت در نظر نمی آید

مسکین شب هجران سیکوید و میگوید
صبح پر ضیایت در نظر نمی آید

بیجا میروی ای پیمانه ترکی می آید — چه نشه کز نفسی پرده زرع بگشاید
زلف یار خانه خرابم نامه بر میخواهد — مبر ایمان زکفم تا نکنم ببرایید

سر زبانی بکش تا نه بهم صومعه را — امر زنار مکن تا ننهم رهوایی
دوستان بهر خدا راه خرابات بگیرید — سوخت صومعه جستم از سر دیری
ای صبا عرض مرا کوی بر آن شکین دل — مردم از واقعه هجر و شب تاری
شکوه باشم که مدح تو نوشتم یا توبه کنم — بنده امر توام تا تو چه میفرمایی

بر جفای که کنی بر مسکین سهلست
آه از آنروز که دوری بیکدم نکنایی

بیجا میروی ای پیمانه ترکی می آید — آه عجب هوی میان بر و بلند بالایی
یار چنان نشین تا نرنم چاک جگر — ظلم بسیار مکن تا نکنم رسوایی
خود را بتک مکن تا نشوم حلقه چشم — روی در پرده مکش تا نشوم شیدایی
تا ستم شیوه ات هست سر زلف ترا — همچو خامه درین واقعه نه سودایی
خلد سوزنده تر از آتش نیران کرده — گر تو خسرو میمون بکسی ننمایی
بعد صد سال اگر بر سر خاکم روزی — زنده خواهم شد اگر همچو صبا بازآیی

من مسکین چگنم گر نکنم خاک بسر
چون کرده دلم بروی تو شیدایی

ای بسا زلف تو سوگند که برین رعنایی — گوشه دو جهان چهره اگر بنمایی

همه دم گر بکف چرخ چراغی دارد — ز تو آموخته این رسم چراغی دارد
چون کند وصف جمال تو که بیحد و مثال — دوخت بر قامت تو خلعت بیهمتایی
زنم هوس شب جدائی و نکشی بکس — که فغان از تو بخلق بنده این رکاهی
دیده حیرانست که در بگذرت خاک شدم — بسیج کاهی قدم لطف نمی فرماهی

من بیکسان بکی از جور تو فریاد کنم
که تو از داد دل عالمی بیدادی

ای شه سوار حسن بمیدان خوش آمدی — داد دلیری از همه دلبر خوش آمدی
رانی ز حسن همه را بمیدان دلبری — یا مانده یا فرس شتابان خوش آمدی
سفتی بلعل گوهر معنی ز عقد لعل — بردی بکلک زود سیاهی خوش آمدی
شد زنده از ظهور تو ذرات کائنات — بر چرخ چارمین همه درخشان خوش آمدی
کردی ز ناز جور فزون عهد لب را — در صحن باغ غنچه خندان خوش آمدی
افتاده را کجا بود ای دلنشین روا — ای نازنین بخنجر عریان خوش آمدی

من زبحر رده بودای مهربان طبیب
لطف نمودی از چه در حال خوش آمدی

زهر ز لفی بر لفت شانه کردی — مرا جاودانه کشتی نه کردی

ز هر ابروکمان افکندی تیری — میان دل چو پیکان خانه کردی
نمودی چشم از هر سو خدنگی — مرا از عقل و دین بیگانه کردی
ز هر پرده نمودی روی لیلی — مرا مجنون لعل و دیرانه کردی
ز هر شمعی کشتی شعله سر — بنا بر کشتنی پروانه کردی
ز هر لعل نمودی لعل میگون — ز زهرم هر سری چو نه کردی

سیمگان عشوه نمودی بسی میکنی
خط لبش بر سمک دیوانه کردی

ای نیم چه بریقت که در چکرها افکندی — پنجه شوریست که در سرها افکندی
چاره کار منی از عالم بالا بستم — تا گره در شکن زلف چرتا افکندی
از لب نازک معجز رقم میکفت — چونکه اقرار نمودم بهوا افکندی
امر قالوا بجز از لعل شکر خا کردی — بلا و فتنه بر سر بلا افکندی
خم ابرو نمودی بکمان شستی بخیال — قامت راست دو تا کرده دوتا افکندی
دلستی روز ازل قصد بسویدای همان — سر ما خنجر و چشم تو سیا افکندی
تا فتد کوشه ابرو بکمین از رخ و لب — همچو مردم ز سر بال هما افکندی
خود دلی معشوق خط و عشق بخط میبازی — جرم بیهوده نمودی سیمگان کدا افکندی

شد عدم سرسبز و خرم تا به امکان آمدی — گشت ریگ بادیه غیرت گلستان آمدی

کس ندانم خوشه احداث کجائی دیگری — از میان این همه جنس تو حیران آمدی

اسم اعظم آنچه حسنت را بدین زیبائی کرد — هر چه گویم وصف تو افزون تر از آن آمدی

رخش جولان مینمودی ترک چوگان کف — گوی خوبی برده از صد اهل خوبان آمدی

بوسه صدیق نقی پروانه جانبازی تو — چون نشستی در لحد خندان چنان آمدی

بسته عمر بیوفا تمریق طوق فرمان ترا — تا کمر در بستی این سرو خرامان آمدی

سیم عثمان بیع کرده دشمن مدح ترا — کز شرف سر تا بپا آیات قرآن آمدی

آنکه تیغ دوسر انگند اعدا را بپا — در غزا پشت و پناه بادشاه دین شدی

از پی این عاصیان ابر نیسان گریم — در لحد خورشید محشر سایه گردان آمدی

بوده در تار سقر چون من گنهکاری اسیر
لطف کردی بر سر مسکین حیران آمدی

بوده دین و دل ازین نوع خسته بارها — مرهمش صبح و نشی فشه غم اندازی

گفتم از لعل شکر بارش بگیرم بوسه — گفت یک کوه کاه فرغط بازی

گر بوصل تو امید جان کنم بعید نیست — جام آتش افروز بزم قتالی را نوازی

زلزله در وجود من از شوق بر قبض آمد — تا که نقش در سر کوی خوشت آوازی

بطلبش از باب

۱۹۷

مسکین از دیار قدس بر عزم شکار آمد
افغار کبین ناگاه در کمند شهریاری

سوی من آی اگر خوب خشتم میطلبی — بار شیرین مغتم و غنچه دهن میطلبی

نو بهار آمد و زین گلبه ویران بر تخیم — هیبل سوخته کز بهر چمن میطلبی

گفتم این غنچه بگو چشمه احسان بکجاست — گفت تا وقت بهم عمر زمن میطلبی

آمد این مژده بگوش دلم از عالم غیب — یار در خانه و تو گرد وطن میطلبی

جام می نوش زبان بابک نازکی مسکین
بچو منصور اگر دار و رسن میطلبی

باز این غنچه ز رخ نقاب انداخته — باز آتش در دل پر اضطراب انداخته

دام دل بر دل که سازد حاصل عزم شکار — غمزه زد در چین زلف مشکناب انداخته

گوئیا ابروی خوبان بت بگذیده ز محراب — خنجر الماس در جان حباب انداخته

بوم این خیمه گاه از غنچه آخر زمان — باز سر جمله باور چشم بیم خواب انداخته

دیده ام میسوزیم در خون ز رخ هر لاله غم — رخنه خلقی مرا چون در غذاب انداخته

توبه کردم و گفتم و دیگر خوشم با گله — باز از لعلت بجام عاشقان آب انداخته

یار کردین بگیب اسم مسکین خویش را — وانبر مسکین که دوری از حساب انداخته

تا زخورشید رخت یک سو نقاب انداختی
در شبستان عدم صبح شراب انداختی

رده خود را بر سر زلف نسیم صبحدم
شبرو از هر طرف در پیچ و تاب انداختی

چون کشیدی بر سر زوان فتنه آغاز بناز
شور در دور زمان از چشم نیخواب انداختی

باده نوشان ازل گشتند مست جاودان
عکس لعل خود بر ایشان در شراب انداختی

خرش افکندی بشبدیز در کوه و صحرای فلک
خسرو ان صد ره ز زیر رکاب انداختی

داشتی تیر خدنگ پیوسته از زوج و قدم
داغ صد ره بر دل آن آفتاب انداختی

ردیف بیت شصت و دو در غزلهای جاودان

بنده مسکین خط را در عذاب انداختی

خرامان آمدی از در نقاب انداختی رفتی
مرا در کوره چون آهن بتاب انداختی رفتی

گذشتی بیحجاب از من بر قرص آفتاب
دل چون لخت لعل را کباب انداختی رفتی

مرا بنیاد عقل و دین محکم بود اندر دل
رسیدی همچو سیلابی خراب انداختی رفتی

نمودی همچو روح طیران از چون ارقام
مرا چون ماهی بیجان بآب انداختی رفتی

شده عزلت نشین از حرمان سوی ویرانه
میان دوزخ غم در عذاب انداختی رفتی

مرا بطپیدن هوس در دل که لوزی بلبل مسکین
زلعل خط چو جام گل شراب انداختی رفتی

ایا غنچه سیراب من از گلستان کیستی
ایا رشک خوبان خلق از آشیان کیستی

ایا عشوه گر دلبر نشسته همچون در کمین
خنجر میان آستین بر قصد جان کیستی

می سوختم آتش بجان چون لاله از داغ غمت
امشب تو این بیهدمان با شمع رخسان کیستی

بردی بیک غمزه دلم از جان شیرین آمدی
دائم بدین غارتگری از خلقدان کیستی

افتاده جان مبتلا چون بیدلان در بلا
از تخت معراج سما تا آستان کیستی

جانا عالمی گشته بکف هر سو خریدار رخت
ای کوهر تابان من از بحر و کان کیستی

همچون مسکین شام و سحر اشکم ام بیرون در
گاهی نگفتی از چه قدر مسکین از آن کیستی

ایشام قدر زلف سمن سای مصطفی
صبح دم جمال همه دلارای مصطفی

در بام چرخ شمس و قمر جلوه میدهند
یکذره از نور تجلی مصطفی

زاغ گل گلاب سر از ناز بر کشید
خوبی که ریخت از رخ زیبای مصطفی

سیراب جان تشنه ز کوثر کی شود
جز یکقدح ز لعل شکر خای مصطفی

عرش عظیم در شب اسرا بعبدی
کرده بدیده خاک کف پای مصطفی

هم انبیای مرسل و هم افضل ملک
واقف نشد ز سر او از ثنای مصطفی

زد طعنها بکشتن فردوس قصور
آب و هوای بیسر و بن طوبای مصطفی

خلق از عدم بگشور هستی نهاده قدم ✧ احیا شده بپوی مسیحای مصطفی

مسکین بجان و دل سگ او شو که جبرئیل
باشد کمینه چاکر درگاه مصطفی

نسیما جانب یثرب گذاری ✧ رسان پیغام یار بیقراری
بگو ای جان مشتاقان فدایت ✧ برس آخر بداد خاکساری
نسیم آهسته رو ای مونس جان ✧ من بیچاره دارم با تو کاری
خدا و خدا بقلاب محبت ✧ بکش ما را بسوی آن دیاری
قد سروم ز بار غم خمیده ✧ رسان از فضل خود پیر عگساری
ببر این مشت خاکم اندر آن جا ✧ بکن در کوچه جانان غباری

ببر مسکین ره آنجا خاک گردان
بگو ای مصطفی نامداری

الا ای برق عالم آسمان دلبری ✧ شد از فروغ عارضش شهر مدینه پر ضیا
جور خلق خرگاه او شد لامکان مأوای او ✧ ای کهه خاکپای او بالش اعظم همه ری
از صدره آمد زمین از امر رب العالمین ✧ بهش در شی روح الامین تکیه کرد بر بصاری
زلف تو زنجیر و خال لعل لبت آب بقا ✧ ای کو هر قیمت بها از هر دو کونم بهتری

از عشق روت ایمم خود کو چنان دلبر کنم ✧ گویم کجایی در دمم بیا فریاد رس بهتری
وصف چنان کویم دگر یا آشنا یا غیر ✧ یا از فرشته یا بشر یا حسن حور ایزدی
آدم بهشت خاک را عالم ز نورت منجلا ✧ صد کائنات خدا تا جداند دیگری
رحمی دگر کن بر من از غم کز پا فتادم ✧ آخر دل و جانم ز غم بردی بصد غارتگری
از قید غم وارسته در جان و دل پیوسته ✧ ای ترک من لشکر شکن غم را بتاراج آوری

مسکین نفحه یکانه تو از خان و مانی بیخبر تو
در کوی او دیوانه شو باشد ز وصلش بهره وری

بزم قرب هیچ جز آله نکو کاری ✧ وصل یار هیچ جز کردار نیکو یاری
تشنه دیدی جز بآب و بر سراب ✧ هیچ کس هیچ جز بجو ان رو ز رو ب نبرد آبی
از غم تو دلستی امید رسان ✧ فقط کا بدخت نه کر مجلس همه داری
عاشقان بیخبر از جام وصل میخوشند ✧ زاهدان بیکف سبو میکشند و نیکاری
دام غطا سر بخلاف عاشقی تا چند ✧ مستی از هوای فقر کن زاد خمر داری

خواهی جلوه سر دلبری بنگر بآینه جان
چون الف یکن مسکین بیکی قناعت داری

امیر شکر بستان بیان یا خواجه مخدوم دلی ✧ سر حلقه یاران جهان یا خواجه مخدوم دلی

سلطان عالیمشرب یا شاه محی الدین جهی — برتر ز چرخ کو کبی یا شاه محی الدین علی

ای شاه ملک العلی ابو توقف سریر علی — آل حسین ابن حسن شاه محی الدین علی

در دل تو جبرئیل جا تو چو خاطر تو جبرئیل — بر همه بر ترین تویی یا شاه محی الدین علی

سوی بهار کف تو از سر فضل و احسان خود — نزد خدا قرب فزون یا شاه محی الدین علی

بوسی طمع ز قرچه خوان بحر و حدیقه — کنجینه دان رحمتی یا شاه محی الدین علی

ای بوصیر در کرم ادریس فتی در سخن — یوسف خیر کهتری یا شاه محی الدین علی

چرخ فلک ایوان تو ساحه علقه چوگان تو — در لامکان جولان تو یا شاه محی الدین علی

در بحر و حدت گوهری در فرق شاهان افسری — پیشگه بر بر بری یا شاه محی الدین علی

ای فخر آل مصطفی شهباز چرخ ما وحی — قطب سپهر کبریا یا شاه محی الدین علی

مکین ندارد زاورم افتاد پس حال تباه
میکوید هر شام و صبا یا شاه محی الدین علی

ای بر سپهر رفعتت تابنده کوکب استمداری — ظلم کم کن ای فلک بر بی کسان از حد مبر

کشته این حضرت شکسته دل عاقبت قرب ص — بر دل او بین ز سر حال الصبوری یا ذا

روز درشت کن بزانی ای امیر عزیز من — میکنی بر غم من یا عهد وفا داری

ای که کدام سنکدل داده بتو این تعلیم — با رقیب دمساز بی یا حق اختیاری

تو خواجه عبد القادر ای ذات خدا ناظری — بر جان تو بر خاطری یا خواجه مخدوم وی

یا در آ ابو رحمت لیث شکار سر البشری — یا شیخ صحاب حفیظ یا خواجه مخدوم وی

در بیعتم فاطی لبتا بین را حاصلی — بر بیعتم لیکن کامی یا خواجه مخدوم وی

بر پیشوان عبد آن تو در حلقه چوگان تو — چون زره لشکر کران تو یا خواجه مخدوم وی

از غربت این شاکرم عزلت بهم زیر قدم — در لامکان بر دین ام یا خواجه مخدوم وی

در صدق تو صدیق آمین در اصل تو وفا — در اصل مشوق آمین یا خواجه مخدوم وی

سیم و غمان یا دفا داده خدا حلم و حیا — این نور چشم مرتضی یا خواجه مخدوم وی

سر دار این استان حسن تو دریای حسین — این مطلع نور دین یا خواجه مخدوم وی

هر کز نریم در پناه جز تو نمیرم هر زمان — آباد جان و جان یا خواجه مخدوم وی

لطف الهی یاورت شاه کرامت لشکرت — خیل ملایک لشکرت یا خواجه مخدوم وی

دارای دولت ای بکیر دست انوار یو تبر حسین — حکم تو در آسمین یا خواجه مخدوم وی

بهر سعادتمندی جلالا بهائی خادمت — شد زنده عالم از دولت یا خواجه مخدوم وی

نور خدا و مظهری سلطان ملک داوری — خورشید چرخ عشتری یا خواجه مخدوم وی

از بوت ایمکل کنا بغداد شد دار شفا — بر حال زار ما نگاه یا خواجه مخدوم وی

اسیر ات یاه پر خطر مکین چو تو بی خبر — میکوید از نور بکر یا خواجه مخدوم وی

تو زکبر بایں حسن کجا ان نمی پچی — روز دو شب بپیش تو ہر چہ میکنم زاری
من بجان زاہر تو تخلی مہر میکاندم — تو بدل زاہر من خم کینہ میکاری
من ز ہجر لعل تو جاں از ہر میتوشم — تو بجلب غمزہ میکنی لشکر ماری
کرد ہیں از درت محروم عاشق بلاکشرا — نیز از حق نہ میرسی ای ز خلق جہاداری

آخوازغت مسکین لبت حلقہ زنار
بردہ نقد ایمانش زلف تو بکاری

تا بزلف مشکینت کجہ لم گرفتاری — خلق در پریشانی تو بخندہ زنساری
اندیکے زعمارت کن نوبتی ابروت — نیست بیم فتنہ من جز سیہ داری
ہر چہ میکنم فخر بر وصف لعل شیرینش — نطق طوطی طبعم میکند لشکر باری
خورد ہ ام بجان تیری زان دو چشم جادویت — تا ابد نخواہم خاست از فراش بیماری
ہر چہ میکنم فریاد پیش خاص و عام او — دادم نمیکند از خود در قفا ری
موش دیدہ ام در خواب آن نگار ترک — زلف از دہ حلقہ گرد و چوزناری
تاب برق رخسارش سوخت خرمن دینم — بردہ نقد دینم را ہ دو چشم خماری
میکند علاج من حکم عیسی مریم — از خدنگ مژگانش خستہ ام کاری
بودن شدم ز خواب بیدار ان بوجد — جاگہ ذاین خواب ابد بود بیداری

مست و بیخودم مسکین از خمار شوق او
در کوہ جنون رفتم از سر این ہوشیاری

ای سیر دلخوش خرام ز بوستان کیستی — حور بیغ زرد و ضہ رضوان کیستی
خلق شدہ تند بان ز بہر اسیر تو — یوسف شہا علی در کنعان کیستی
دوز لف حلقہ گرد این بجاد و دیر و لعب — با قصد دین و غارت ایمان کیستی
نقد بر ساخت بہر تو کونین را صدف — ایکو ہر یگانہ ز عمان کیستی
ماہم و کنج محنت و شبہای بیچراغ — تو شمع جانفزای شبستان کیستی
جمعی کمر بکشتی بر صال زار من — ایستگ دل زکان بدخشان کیستی
ما افگندہ چون تن بیجان بروی خاک — اجان من بگو کہ ز جانان کیستی
اغا ز اصبح از تو دلم بوی وصل یافت — عنبر فشان ز گوشہ دامان کیستی
عزلت رفتہ دل آزردہ در برم — آفو اسیر چاہ ز نخدان کیستی

آب حیات میچکد ہر دم ز لعل تو
مسکین بگو کہ مرغ ثنا خوان کیستی

ای کہ در کشور وجود تو کہ شہ شاہی — ہیچ بر داد دلم رحم نمیفرمایی
مست بگذشتی و کردی پی خونم گذری — آہ عجب بسمل عاشق کش بیپروایی

مایهٔ بردِ جهان رفت ز دستم بر باد — بس که از گفت زلف تو شدم لوده‌ای

دلبرا گر نکنی فکر دل شیدا را — بهر تسکین دگر که کند سودا را

شمعی از بزم رقیبان هم شب با بسحر — بس ما تم زده‌ٔ کنج غم تنها چی

بوی نشنم صفت لعل تو با دفتر گل — بلبل آموخت ازان سحر سخنوری

عزا فوشد و مسکین بوصلت رسید

ماند دل تا بابد واله و حیران شیدا ای

الف ز وصال ما نپرسی بنقد زار از کجا ای — بمن بوسه وعده‌ها کردی کی گرفتی کی دهی رے

ب قتل الفت به نگاهی کند و بیرحمان نکند — تمنای تو بیرحم خطا کرد که با عجب شیدا ای

ج چشم تو مست تو ام گه بهر گوشه صد دارے

چ حیران چشم مست تو ام که بهر گوشه صد دارے

خ غزا تا سر دو مجویت بهم برون کرد فهم — دل دیوانه تو کشد گه دیگر چه چیدا رے

د دوش چو آنها دادم چند وقتی بوسم بعدی — تمنا دارم تو کز عطش بهرم تو گهر شیدا ای

ذ زکوت جمال تو فتش بده یکبد دو بوسه — تمنا دارم تو کز عطش بهرم تو گهر شیدا ای

ر شراب وصل تو هم از کف ساقی و پیمانه — ستمهای بیکران تو کرد آمده سوم روا دا رے

ز صد قدمان بی کفشند که ازین بزم بیابان — صلا دادند که ازین بزم بیابان شیدا ای

س ضایع مکنم وا نیز احاصل عمر ما مده بر باد — ترک و چه پسندید گر بوی صحبت شیدا دا ری

ش ظلم از میان جا بردار عاقبت خاری و بی شرمت — عیبا بر خود خام تو کردن ما تو ز ما بدرت شیدا رے

غ غزه مشو بخشت و جادو چو این سراسر مرد — فا جزوه خدمت بکیر گر تو کروه داری

ف قدر قلندر ان بشناسی کویان شاه بخشم قلندر ان — کفر است در شریعت ما بخل ورزیدن واری

ک گر بهر تو ای جان فرزانه شوم از زنجیر — مجنون صفت بکوه و جنون همه زان زنجیر داری

گ نماند است امید زنده بکم عقرب آه آتشناک — وقت است اگر کنی کذری سوی ان زمان دو چشم داری

ل هلاک جور خویش کو که عشق را کو با کسی — لا واخدایی لا کنم کو جان بوی آشنا دا رے

اعدا غزو سحر تو اگر از شرق تا بغرب بود

یقین است این سخن مسکین کو بخیر پرسیدا ری

ماه من تا بهر کرا از تشفقت نگاه میکنی — با کدام خویشتن چو درد خلق ای میکنی

شیوه و دلبری تو از عادت خوبان بود — تو چرا چند بنم ستم با آشنا ای میکنی

تا کی ایکان جفا از نسق بیداری صبا — چو فاهی با بیاری بچه فا ای میکنی

بار چنا میکشی جام مرا و عیش و طرب — دیدم ما را کو خمار بلا ای میکنی

بیرون ز حد و اندازه ستم بر دل ما کردی — بر امید آنکه روزی بر ما وفا ای میکنی

بیرون ز حد و اندازه مسکین چو ستم دیدست

بر امید آنکه روزی بر ما وفا ای میکنی

بردم ز درد عشق جانا خبر نداری — جور و جفا ز حد بیش ای ما بقدر نداری

برآه دزدیدن رحمی نکردی یار آخر
یا بجز جان زندگی با دل یار ندارم

تبارک الله صحت تا در رکاب نهی سر
غیر از بهمان خواب فکر دگر نداری

دل از دو چشم آب شد بس که چشم فتان
هر گز ندیده دور از آهوی دشتداری

بگذار این جفا را رحمی خاصه ارا
کشتی ترا نکارا باور دا شکاری

تا شیخ جان فزا را کردی بیان فاونش
بیدانه را فکندی در تاب بیقراری

یکسه زدل بگفتی لب را بکن شکر خند
بار خشم قهر تا چند ابیاز بین لواری

چون دلم تشنه دیدی تیغ علق رانده
آخر دم که میدهد اندیشه بوی جان عاری

در حبس کشتی دوش کردی بیاد اوش
کین دم خواب دیده هوش سرمست پر خمار

کفتا کنار پر کین دامن زشک بر چین
بیچاره تو مسکین زر در کمر نداری

ای سرو گلبدن ناز و عتاب تا کی
از زره میکشی سر از آفتاب تا کی

دزدیده ابروانت قدم آچونون خمیده
باشم زجور زلفت در پیچ و تاب تا کی

اینقدر بین بدخو بچشم مست خمار کو
مینوشی خون عاشق جام شراب تا کی

از جفت و عادت ار کس گرفت تا کی
مارا بدوزخ هجر دارین عذاب تا کی

بگسو سر خیر حسنت باد خدا بخشد
این فتنه جوی بر هم فرکی شباب تا کی

آمد سپاه اندوه بگرفت ملک عیشم
مطرب بنمنوا زین چنگ و رباب تا کی

تا چند شراب کلفت روشنی بزم عیش
مارا بآتش این بار سازی کباب تا کی

ای ماه شاه خوبان رحمی خاصه ارا
کز ظلم کشور دل پرشد خراب تا کی

در دیده روانم نور صفا نمانده
ای خاک عالم افروز بر برج نقاب تا کی

جان میکند کداهی از تو نگاه کاهی
در فرش کبریا هی مستانه خواب تا کی

مسکین میاش ایمن دون خو اصار فتون
بیهوده میزنی چرخ دور سراب تا کی

رخت پوشیدی از من تو کردی
دلم را ریش چون ایوب کردی

چراغ معبدان شد از تو روشن
مرا چون دیده چون یعقوب کردی

غرض بهر بریشان نفس بود
که افغان سنبل مرغوب کردی

کمر بند جفا آخر مسکین
مراد هر که با مطلوب کردی

قدش سرو خوشخرامی است کوچی
میان گلشن جانست کوچی

چو طاق ابروانش قم کشته از ناز
یقین محراب ایمانست کوچی

شد نه مردم فریب یکنگاهش — در دو میخانه بیهانست کوهی
فگار از حسن او آتش بجانم — چو برق طور سوزانست کوهی
فگار از حسن او آتش بجانم — چو برق طور سوزانست کوهی
بسان فرمان بر لعلش دو گیتی — نگین بخش سلیمانست کوهی
بروی ش قتل مشکین بجوزاجی — میان باغ رضوانست کوهی
دلم از لعل او آب بقا یافت — بگفتار آب حیوانست کوهی
دلم سرسبز شد از مقدم او — گلزار دل انسانست کوهی
بتقدم وعده دیر دلفریبا — وزان وعده پشیمانست کوهی
نهان شد سینه ام غربال غربال — ز پیکان تیر مژگانست کوهی
چو فرهاد کم شد اندر راه عشقش — عجب چاهی بیابانست کوهی

دل مسکین فدای غمزه فرمان
بتیغ ناز قربان است کوهی

هل بود این عقل و دینم از غمش بعد فراق — آنچه شد با من ز دست هجر او دیگر نگیر
جام تلخ صبر سوداستم بکف از خشت چشم — کام بد بسیار دارم با قضا انصاف کی
از غمش رنگ خلاف نیلگون در پیرهن — گریه چشمی مست او در روی دیوانگی

از دفتر مهر و وفا هرگز نخواند این نسخه — آیا زگا آموختی این لوح بیجا نامه کی
سوختی از رو در گلیم او بروز شمع روی او — زیر لب داری نشستی از خجالت پا بپا دیگی
از شوق بوس تو دل پر خون اشک گلگون منتظر — از هر سر مژگان نمایی صورت رویا دیگی

کهتم مسکین کرا تاریخ فوت گفت لا
در بیغ قدسی کی رسد مرغ فانی

جانا بتابنده برقع از رخ چون برافکنی — بوسه بدهد از کوات حسن بهر خدا چکی چکی
غنچه چو بهره ده بزن خنده فرا فراتکن — یعنی ز چهره بر فکن زلف سیاه چکی چکی
عید نوآمد است و منتظریم با نماز — ماه هلال ابروی از قبله نما چکی چکی
دیدن هر گدای را سیر حریص زیبهر سیم و زر — سوی فقیر فقر کی بهر خدا چکی چکی
چند کشم عذاب هجر لحظت وصال را — دور مکن نقاب را بهر خدا چکی چکی
خواهی زود بر زیارت زیور رفتگان را — بهر تبسم لبت بر لب بشکن چکی چکی
پیر شدم بعشق او باز رقمی است بر جبین — بخشی از آن چه ذوق آب تقی چکی چکی
خنجر ناز را بکش تا کی خونریز ابکش — بر کف دست و پا بنه رنگ حنا چکی چکی

مسکین کجا بود این توقع منتظر لقا بتو بود
عاشق مبتلا بتو بود بر سر راه چکی چکی

وحشی لیلی لبتان بر من نگاه نگردی — هر چند که نالد کردم رو بر قفا نکردی
صد بار وعده دادی بیکبوسه از لبانت — مردم ز انتظاری اکنون وفا نکردی
عهد بلی بوستم غیر از بلا ندادی — هر چند دعا خوانم اجابت بما نکردی
عمری بغیر انجار کردی بیا که داری — با عاشق بلاکش یکشب صفا نکردی
در دوزخ فراقت افکندی بیگناهم — اندیشه از عقابت یکدم چرا نکردی
خورشید دولت من از ابر بر نیاید — بگرو زپرده با لا از روی ما نکردی
عمریست تا بمن در فرقت گشوده — از کبریای حسنت بر من نگاه نکردی

شبها بصبح گویت مسکین بنا له حیلف
دیشب که گشته صبح غور کدا نکرد ی

دادم ز دست تیغ ابرو شکار گی — دل رفت و دیده هیچ نگفتی چه کرد ی
خوبرویت بملک جمال شهره اند — کز نظر هر تو بلکل بشری
دلت از داری من نرم نشد — آه عجب سنگ بری و بحری
بیکنی ظلم بعاشق زراه — در حذر باش ز راه سحری
ناصحا طعنه مزن بر مسکین — که تو از درد دلم بیخبری
رحم بر سینه چاکم آری — که در آن چاک گریبان نگری

نحو

حیف باشد که بدین حسن و کمال
دل مسکین بنگاهی نخری

چو ز صبح دیدم بطرف چمنی — ندیدم همچو تو سرو روان بدین تبختی
بسی طواف کعبه نمازم قضا شد اما — زدولت عشق تو دیدم در دیر هم بروی
دلیل ابرو مژگان تست تا دانم — بیاد فرید خدا بلکه چو شوم مشکینی
ز خلقها بین دو زلفت مدام میشنوم — صدای دلکش شبروان بخیر
بچو روی تو مرا آیت نشد ماهی — کسی مباد اگر شاه همچو بی سیمی
بغمزه قاتلی فرهاد صفت شیرین کشت — ترا بحق چون بت شیرین هزار گونه کنی
ز خاک من چو دمی نخل صبر بردمد — اگر ز مو بتو یابم دو لقمه بر کفنیز

بروز رنگش گویت ضمائم مسکینی
چه گونه صبر کند عندلیب وطنی

اگر گویم که زلف کافرنگ گویت میبرنی — اگر گویم ترا حاجت نباشد با هر حوالت میبرنی
کند وقت غارت هر کسی اما خوشا جانب قبیله — اگر گویم که قرآن من آن ابروست میبرنی
چه داند حسن تا شرح کنم وصف جمالت را — اگر گویم که لولاک همچو تو هم دست میبرنی
بخندید بین آشنا بیهانه تا کنم غرم را راست — اگر گویم رقیبان با تو هنر از دست میبرنی

بسی عمر بی وفا کردم ندیدم چو خفا از تو
اگر گویم ترا روزی ازل این خوب می‌بخشی

زور دا العطش مردم خدا را رحم ای منعم
اگر گویم ترا آب بقا در جوب می‌بخشی

نکوات حسن فقد بکبوره بخشا مسکین

اگر گویم کمر جانرا کرم نیکوست می‌بخشی

عمری نشستم بسر راهت نگذشتی
گفتم که ببوسم کف پایت نگذشتی

از بسکه مرا بعد هوس زخم تو کردم
دلرا هدف تیر نگاهت نگذشتی

گفتم بگنم دیده یعقوب روشنا
سرمه کشم از کوچه جایت نگذشتی

پنهان بنشینم ز تو چشمی بکمینم
در دیده بجو بنم بحیایت نگذشتی

شب کوره ظلمت بس بگفتم بگذارم
سازم سحری بیتو عبایت نگذشتی

هجوم لشکر وحشی ز خلایق بگرفتم
منزل بسر کوی وفایت نگذشتی

مسکین شدم از عشق تو ای خسرو خوبان
آخر بسوی کاسه گدایت نگذشتی

اول بعهد خط ابد دفتر کشیدی
دل از من بیدل و بیگانه زخویش کردی

حاصل عمر همه صرف غلط کردم
بهر اغیار رشید سینه ریش کردی

داشتم صد گله از دست تو ای عهد شکن
سخن نازده آواره ز پیش کردی

عاشق کوهکن شیرین و شکر ریز بیا
عاقبت در صفت کشته نیشم کردی

در آخر شد و مسکین بوصالت نرسید

بهجر لقا بابد یار همیشم کهایی

مرهم ریش دلم هست بگر شیوه یاری کردی
ول ز نیشتر غم در دلم انبار کردی

هم لب تشنه بودم با میدی وصلت
تو دیر آمدی بتلاف تاب غم خوار کردی

ستم از زلف آشفته هم عزیزت جایز
بجز آنرا چو طاق ابرو کجا کی تمار کردی

بهر است نشسته بودم بگذشتی از گذاری
سر من خاک پایت ز چه اعتبار کردی

ز پی جان خوبان بجز اسیدن اول
قطع منزل حقیقت ز ره مجاز کردی

بجوی جانه اخلاق زنخ کاسب فردوس
چو بگوئی ان ترا بت کار بازار کردی

بگشیدم بهجر مسکین ز فلک سر تفاخر
که شهر دلی از سکانت سوی خود آوازه کردی

در بستر لطافت جانان بخواب نازی
ما هم چو شمع شبها در سوز و جان گدازی

زلف تو دام بر پا بنیاد عقل و دین بست
زد راه تقویم را چشمت بتاز بازی

هر روز عشق تو با منقلبت در حقیقت
دایم مشوق فتنه در الفت مجازی

یا آه و زاری من مقبول تو نیفتاد
یا از نیاز عشاق فی الجمله بی نیازی

کردست عباس جانم زهد و ریا مقیس — شاهد به نشر اپتا ساز شی غازی
در شهر خوبرویان عاشق کسی نباشد — بگذر ز ما ندارند آیین دلنوازیے
دارم هوس که جنبم صعید و جانب یارم — وقت است این مغنی صاری کرقفازی

گردد سرت هوا بیت بر طوف کعبهٔ دل
مسکین بادل کام دیدکه کسر نیازی

بردود دل دین از بن بادو زلف طرازی — کج خواب کج نهد کافر شعبدازی
دی مرا بیکغمزه برد ز کونه خراب — یارقیبه ابرو این عشوه باز مکاری
بیش پهند و شی کز تست دعوی سعادت — دور چشم مست او کس ندیده هوشیاری
مست آمد و آتش زد در خرمن هوش — باده نوشی مده هوشی ترک شوخ مکاری
برده از بر عوشی آشنا فراموشی — بسته بر سر دوشی زلف اچه زناری
سرو دلکش نازی هوشی بی نیازی — بار قیب چرا زین بار فیق غیاری

تا بنده دیجانم نقد کون و مکانم
بر سلام نداد مسکین از ین شکربازی

اول ایل بخدا عربده کیشم کردی — دل زمن برد و بیگانه زخویشم کردی
قطع الفت بخود این نفس اندک انک — مبتلا از ستم بیش به پیشم کردی

حاصل عمر همه صرف وفایت کردم — همدم غیر شدی بیشه زبیشم کردی
چه گنه بود که دعلم نشنودی روزی — بجرا تا به ابد یار همیشم کردی
داشتم صد گله از دست تو این عمد شکن — سخن ناز ده آواره زپیشم کردی
من از این روز بدین روز دوکر فتار شدم — وصف اغیار نشنیده زپیشم کردی

بنده مسکین چکند گر نکند خاک سر
آستان تا شه بیگانه زپیشم کردی

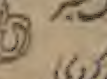

ای بر تن تا دل مسکین ره بیتابی زدی — در میان سینه ام الحذر زخم بیهابی زدی
گرده ار خرمن صبر ار زلف کافر کیش را — آتشی از بیخانه در کشور مسلمانی زدی
یوسف سیمین بر ما رفت و بیرون از تو — نشتر بیحد بچشم پر کنعانی زدی
بهر ترک عشوه جو ما عمر بیتابی تو دل — لطف کرد این جا دل نادک بیتابی زدی
لیلا تقوی ست سر مست بی پروا تو — شاید شب جام مین بیار دو پیمانی زدی
خوبرویان شد سر سر بندهٔ فرمان تو — در کمین لب مگر نقش بیمانی زدی
ای خوبرویان دل ندادم با کسی — عاقبت راه دلم را تو بیابی زدی
باز پرسی که زمکث تو در این عمر چه بود — در دمن صید و وفور ابنای زدی
از میان جمله بر خوبیت بابک الله تو — تا کی مسکین در چین کوی غم خوانی زدی

زدلتنش میکنم بار رقیبان ۰ خلیلش را غلام برعینی کرد ۰

زحیرت قدسیان لب بر گزیدند

یا فلک برطاقت مسکین حسن کرد

برده ابت عقل چیز آمیز انگیز ان خصائص — عقل و هوش و صبر و آرام جان و دین و خواب
یک یک لب خم آن ترکش و ز طراز را — هر دو زلف هر دو ابرو هر دو چشم پر خواب
کشتن افکندند بطور پیکر از چهار سو — هر دو لعل بی بدل هر دو نرگس پر آب
گفت از آن برق تجلی موسی جان پیمبر — سوخت جسم و تا نشد بیهوش بیدار کی بیاب
یا شراب وصل جانان میخاید در نظر — شهد تلخ و زهر کو تر خشه چون
گفت از هجر او در کلبه احزان غم — دل چو فتراک و دیده همچو مشک پر آب
قوم تقویم را بوخندند با الفاق — مطرب چنگ و رباب و جام شراب
در کمینگاه لطافت هر طرف کردم نظر — دیدم این لشکر سراپا غرق لعل و ناب
صوفیا بر چیدن کحل صبر و دین بر بایش — جوره شهلا ریاد و کحل خواب
خضر پیما را کو کرعاش و فرشته آیت و صبد — شهسوار عرصه آورد پای اندر رکاب

طوطی طبع بلند مسکین بوصف لعل او
در فشان شکر لکن شیرین سخن طرفه جواب

بحر رمل

عید نست شاه خوبان عید شما مبارک — شبتی زخون عاشق رنگ حنا مبارک
تاج سر سریر شاهی باد افسر مبارک — کردون ز جلوه طور در سر قبا مبارک
نذر رشته های جانم بستی بجان شیدین — گردون ز لولوی دل بر تکمه ها مبارک
باد افزون کمالت این جاه جلالت — بر صحف جمالت شمش و ضیا مبارک
خوش باد باده نوشی در بزم گلرخانت — چون شمع جان گزاری این سر زخنا مبارک
با این فرش خورشید بالین باد تو — با دل گسسته این گوهر بها مبارک
شیر جهان برا عدا شفقت بکام بادا — چون لاله داغ حسرت بر جگر ها مبارک
داد دل شکسته جولان این تاز کاران — گردون ز گوی گوران بر چشم ها مبارک
تیغ جفا کشیدی شیراز تنم بریدی — ای ناز نین ز شیدی بر مدعا مبارک
شمشیر غمزه با تو در کمر بلاس وصلت — با عاشقان شهادت با تو لقا مبارک

لب بر لبم نهاده نقا نبوش مسکین
وز جوش زنده گانی این خون بها مبارک

ایدرست کعبه ارباب نجات — انبیا یافت ز نور تو صبات
بود از آن چاه زنخدان تو مکمن — تا نیز بر طعم لطیفان تو مکمن
پای در دامن تو نعلین منه — عرش را نور دیده عین منه
آمد از جانب محبوب خطاب — نز سر لطف بنه پای در رکاب

جانب مسجد قصی بخرام
انبیا را نبود جز تو امام

سر قدم ساخته از روی یقین
بفنانت بدود روح الامین

ترک منازع بغمزه بکشا
کز تو قابل دیدار خدای

با بوبکر بگو ای شه دین
بر سر مسند عزت بنشین

همچو او کامل ایمان نبود
یعنی محمد بعد رسولان نبود

درة بر عمر خطاب بده
شمع برشید و عراب بده

کن خطابش بشه عادل
تا شود دین شریعت کامل

شه چنین گوی بعثمان زوفا
معدن علم بگردون زحیا

یک بیک جمع بکن قرآن را
زینب بخشا چمن ایمان را

لعلی گوی که ای حیدر حسن
بشجاعت در خیبر بشکن

تا بر آرد ز میان تیغ دو سر
شرکتا نرا بکند زیر و زبر

با چنین رتبه بده فوج و لوای
امتی گفته بمحشر بدر آی

بعد ازان دی گوهر پاک نسب
مهر مانرا ز خدا شاه طلب

لعل رحمت بشفاعت بکشا
بده عصیانی همه شاد و دار

باشیران خط آزادی ده
بدل غمزده دکان شادی ده

باشیران خط آزادی ده
بدل غمزده دکان شادی ده

از غم سند محبتش برهان
در گلستان نعیمش برسان

با خواز پیر تو دیدارش کن
کاشف از پرده اسرارش کن

لوک کتب از نظر شماست
بیل کشن اولاد شماست

حسن از چهره برانداخت نقاب
عشق را گو که بشب باش بشتاب

از لطفش باده نوشیده بیار
روح ایشی بجا نبده بیار

هم ازانها میر بدل سوختگان
قطره از بسر رحمت بگدان

بنگر ان یکنظر از بهر خدا
بنگر جانب مسکین گدا

گشته از کرده بد زار و دو چشم
بنده دارد بر کرمت پای بگل

ساقی مجلس مستان جنون
یعنی مست از می لیلی مجنون

آنچنان گشت ازان می سرمست
حاصل عقل و خرد داد ز دست

عقد دین در سر عشقش در باخت
غیر لیلی اگر بر انشناخت

یافت از رحمت یزدان چو خبر
ریخت از بخت سیاهش بسر

سر قدم ساخته چون بار دوید
تا بسر منزل لیلی برسید

تری دید چو فردوس نما — عطر پرور شد از و بار صبا
هیچکدآب لطافت ز گلش — شجر طوبی دمیده ز گلش
گفت ای مونس جانم رفتی — حاصل روح روانم رفتی
آه و افسوس که پا جور حسود — دل غمین محرم وصل تو نبود
آمد از جانب لیلیش ندا — جانب نخ چو پر و انه بپا
بر جا باش کمن خوف نه بیم — صاحب خانه غفور است و رحیم
چون شنید این سخن آن عاشق پاک — چو نشست از بر خاک بخاک
بسمل جان دی از گلبه غم — کرد آهنگ گلستان ارم
روی بر تربت لیلی بنهاد — قدح جان بر کف جانانه بداد
قطره در بحر حقیقت پیوست — ذره بر چهره خورشید نشست
گفت از دوزخ هجران آزاد — پای در گلشن مقصود نهاد
قدر کیان شیوه این عشق بدید — سر انگشت تحیر گزید
هر که یکجرعه ازین جام نخورد — راه لبسر منزل مقصود نبرد

بنده سکینی ازین عشق یقین
مانده است در دین نجات بزین

الا ای هدهد فرخ سبا هی — چه باشد گر بمن رحمی نما هی
بآن سلطان تخت دلربا هی — سلام من بری با غدر خواهی
بگوای غنچه باغ لطافت — بگوای بدر گردون شرافت
بگوای دردریای ضیافت — ز حال زار من غافل چرایی
ستم شد ریش از جور تو چون نیل — مرا شد دیده از هجرت چو یعقوب
الا ای یوسف طلعت ز محبوب — بتخت مصر خوبی جلوه گاهی
مبادا کس چو من محنت رسیده — بلای عشق را بر جان خریده
بدوش ناله ریش کوه غم کشیده — بچشم خون فشان بار گناهی
که تا در دیده پنهان از نظر شد — پر از نشه بچشم بحر و بر شد
ز آه و ناله ز ارم خبر شد — ز حد طول صبر تا جایی
دمم بیرون و تا تن آن که پرسم — ز شیرینی کلامت از که پرسم
یکی چاره و مقامت از که پرسم — که تا دانم چه نامی از کجایی
مکش مارا بداغ درد و هجران — میان دوزخ حرمان مسوزان
بدان کز تشنگی شد صد بار جان — ز جان بر نیاید بیوفایی
بیاد آکس چو من افتاده مهجور — بکنج غم مرادی چشم پر نور

چو بلبل از گلستان مانده‌ام دور
تنانم چون کنم زین بوستانی

دلی کو عکس رویش بود بردی
دران پس بیدلان نامم ببردی

غم را در غم افکندی سپردی
ندانم این قدر رحمی خدا را

اگر معلوم من این ماجرا بود
طریق عشق هم خار بلا بود

بپرسم دلبران جور و جفا بود
نمیکردم دلی با کس آشنایی

اگرچه رحلت تقدیر است
بغایت کردی محشر عظیم است

بسی لولو زنده در بحر است
نباشد بدتر از داغ جدایی

چه باشد کردی راهم بسویت
بوقتی منصبی از خاک کویت

زمانی پرده بردار از رویت
کنم این نقد جان نذرت فدایی

بهر بزمی چو شمع خنده کردی
شبی تاریکرا تابنده کردی

هزاران مردها را زنده کردی
نبود این بیدلان را دردها را

بکن رحمی که مظلوم و فقیرم
بسی در فرقت کرده پیرم

چنین مگذار کز حسرت بمیرم
بیا بنشین دمی از کبر پایی

الهی در فزون باد اکمالت
نبیند دیدهٔ عاشق زوالت

بده یکبوسه از خیر جمالت
چو مسکین آمدم بهر گدایی

۲۱۷

ای خسرو کشور ولایی
سرمایهٔ روح انبیایی

عرش ملک مه جهانیان تاب
در مقدم تو ست خاک را یی

در باغ رسالت تو چو بلبل
مرغیست دلیک خوش نوایی

آوازهٔ کوس دولت تو
بگرفته زماه تا بمایی

مخصوص شدی بامر یزدان
تو پادشهی ملک سرایی

هر چند نهان بروضه باشی
ای شمع سراچهٔ خدایی

از روضه برآ سر چو خورشید
دیدهٔ همه بوده ضیایی

تو چشمهٔ آب زندگانی
ماشنه بیم چون کبایی

دردا دریغ رحمت بیحد
تا شسته شود امرا سیایی

از بهر خدا بوده بمسکین
از شربت وصل خود دوایی

هر کس که خورد می زمحبت
شد مرض جانش قیامت

حسن تو زماه تا بماهی
بگرفت به تیغ کبریایی

افکنده به پاس تیغ برا
خونیست که عزم خونبهایی

آشفته زده چشم مستت از کین
در خنجر غمزه با رسایی

لعل تو بخورده خون عشاق — آورده خطی ز پسته سبزے
بردی دل من بناز دعشوه — آخر زکه پرسمت کجا ہے
گاه جلوه کنی ز پرده گل — گاه از دل بلبلان سر آهی
بردار نقاب تا دهم جان — پیش قدمت بردن غایبے
خواه میکشی خواهی بنواز — من بنده ام و تو پادشاهی
مدار ز حد مگوز د منمای — رخساره بزاهد ریا ہے
یکجرعه مراز لطف بخشای — از بادهٔ عشق یا الهے
مشکین بهوای جستجویت — افتاده بکوچهٔ گدا ہے

هرکس که نخورد می ز جامت
شرمنده بماند تا قیامت

خود را چو بعشق نام کردی — در سینه مرا مقام کردی
آزرده بدی ز هر دو خاکم — می از لب خویش جامم کردی
با هر که غمی دی جرعه ہے — بیمانهٔ پر مقام کردیے
افکندن بچهره پرده زلف — چون صبح مرا بشام کردی
از لبک فخر ما فزون بود — رحمت بنثار عام کردی

قطعه

خود شایق وصف خویش بودی — خود از لب من کلام کردیے
از بهر نظاره جمالت — در دیده مرا مقام کردیے
بودم ز ازل چو مرغ وحشی — با مکر و دف نه رام کردی
بودانهٔ خال و لفر پیت — صیدم به بلای دام کردی
دادی قدحی و تا قیامت — در میکده ام غلام کردی

هرکس که نخورد می ز جامت
شرمنده بماند تا قیامت

رحمتی ز من نشتاب کردی — جان و جگرم کباب کردی
افتاده دلم بدر دیجان — چون زلف به پیچ و تاب کردی
یک عشوه ز چشم مست جادو — افکندی مرا خراب کردیے
بردی ز لبت بوقت دینم — صرف قدح شراب کردی
در چهره فکندی پرده زلف — خورشید پس سحاب کردی
یوسف صفت آمدی بکوایم — چون باز پسی نقاب کردی
دل بردی و جای آن نگفتی — وز غصه مرا حباب کردی
هوشم ربودی چون ز بیخی — یک پرده ام از حجاب کردی

هر چند کز مشقت تو وفا بجستم
درد و نیخ غم عذاب کردی

برگشتن مسلم تب شد شدار
اینم کار عجب صواب کردی

هر کس که تخلص بر رعایت

شعر نقلد بماند تا قیامت

رفتی و جمن نگاه نگردیے
در دل منم دوا نکردیے

عارض نمودی از پس زلف
شام غم من صبا نکردیے

شد زنده از لعل تو جهانی
فکر مرض ما نکردیے

عقد بگشودی از جبینت
یک مشکل بسته وا نکردی

رفتی بر قصب سیر بستان
وز یار کهن حیا نکردی

تو شاه ولایتی و رحیمی
برداد دل گدا نکردیے

هر چند که دیدم از وفایت
نظاره بر قفا نکردیے

کشتی بجفا و ظلم آخر
اندیشه از خدا نکردی

یکبوسه ز لعل خود تصدق
بر کشته کربلا نکردیے

من شرح جفای تو چه گویم
خود بین که بین جهان نکردی

هر کس که نخورد دلی ز رعایت

شعر نقلد بماند تا قیامت

دولم

دوشم چه بگفت پیر کامل
امینم نکته معرفت سلاسل

حاجی شده سوده در بیابان
از بسکه نمود قطع منزل

وز رنج چو مشت استخوانی شد
تا کعبه طواف خانه کل

هر چند بگفت و درد در دش
مقصود ندید از آنها چه حاصل

عابد بیمان کرد مسجد
بنشسته چو قطب پر شمایل

زاهد بیمان صومعه ها
از دولت عشق ماند غافل

لیلی تمامه غیر مجنون
دیدار بمردمان عاقل

گر داری طمع ز وصل لیلی
دیوانه شو و ز خویش بگسل

پا بی منتهین دی که با قیست
پرواز ز سر خیال با طل

بخشیده عمر جاودانند
شیر بن شیران خویش شمایل

از کوچه میکده حریفان
کردند طواف خانه اول

خود ساقی حریف دیگری نیست

خود عالم لشکر سر رعایت

بهبود در بین سراب تا کی
سر گشته چون کلاب تا کی

سر چشمه زنده کانی با توست
لب تشنه بهر آب تا کی

کامل مل کش

می نوش که عمر خضر با پیک آخر نشوی خراب تا کی
زاهد قدح پر ز می بگذار باشی تو در این غراب تا کی
با دربهٔ این رهان فانی دل بسته چون حباب تا کی
این محتسب احتساب خود کن با دیگری احتساب تا کی
واعظ ز حجاب قال بگذر آخر نگشی شراب تا کی
فقر ز هوای خویش داری در زیر بغل کتاب تا کی
در قلقل شیشه ها شنیدم آخر نکشی شراب تا کی

جز ساقی حریف دیگری نیست

جز جام شراب راهبری نیست

این جسم تو تا بپای جانی عاشق لعل لب تو روان عاشق
پیرو تو ام بت ام و مسجد بت خون جگر بخوان عاشق
مانند تو من ز بهر هجران خم شد تنم ناتوان عاشق
ابکل چه شود اگر چه باشد سیر چمن خزان عاشق
دایم بخیال تو همین بت افسانه ز داستان عاشق
از دست تو میرسد بگردون هر نیم شبی فغان عاشق

آتش زده هیچو برق بر خرمن حاصل خان و مان عاشق
یک شعله شنو ز کنج حسرت بخرام سوی زبان عاشق
بشنو ز زبان خامه رمزی از معرفت نهان عاشق

جز ساقی حریف دیگری نیست

جز جام شراب راهبری نیست

ای ز اف تو بت بلای عاشق ابرو ی تو قبله گاه عاشق
گفتم که ز دست تو گریزم زنجیر زدی بپای عاشق
بسیار مکن جفا حذر کن این گرمی رخسار آه عاشق
همدم ز تو کافران بدرجم رخسار تو گر بلای عاشق
ترسم چو سکم برآید از در نخجسی بر قبب جای عاشق
صد عده نمودی و ندادی یکبوسه از برای عاشق
چشم تو بغمزه کشت مارا صاحب شدی خونسرای عاشق
چشم ز تو مهر و ظلم کردی کفتی این ست سزای عاشق
زین گونه که از نظر فکندی بر کو که چه بود گناه عاشق

جز ساقی حریف دیگری نیست — جز جام شراب راهبری نیست

ای باد بگو سلام عاشق — با یار شکر کلام عاشق
آخر که چرا نمیکنی رحم — با کبر و صبح و شام عاشق
در مذهب عاشقان روا نیست — جز خاک درت حرام عاشق
با برگ رخ آفتاب عالم — گر سر بکشی ز بام عاشق
با تیغ تو دولت شهادت — بنوشت قضا بنام عاشق
عمرم بسر آمد از طرب خویش — حاصل ننمود بکام عاشق
گر کلک حریم خط بخواهند — آفاق شود غلام عاشق
زاهد تو بیا ز جهل بگذر — می نوش دمی ز جام عاشق

عاشق چو ساقی حریف دیگری خانیست
بیا بگذر سلام خم چو شراب سر بهری خانیست

یار پرده ز چهره بالا کرد — حسن او خط بخط تجلی کرد
حسن چو پرده کشت از رخ خویش — عشق از بخودی نقاب وا کرد
خواست تا خط بخط بیازد عشق — طینت ما ز خاک پیدا کرد
عشق را در لباس ما پوشید — حسن در چهرهٔ بتان جا کرد
سر برآورد ز عین دیدهٔ ما — خط بخط حسن خط تماشا کرد

عشق فریاد در رباب زد — حسن جلوه بطور موسی کرد
حسن غیور سر کشش یوسف — چه ستمها که بر زلیخا کرد
خط بخط ز عشق را میخواند — نام بر وامقی و عذرا کرد
خط انانی بکف با منصور — بر سر دار عشق رسوا کرد
یک کرشمه با مجنون — تا قیامت اسیر لیلا کرد
حسن جشوه ز لعل شیرین داد — کوهکن را هلاک خارا کرد
شمع چون دید مرگ پروانه — جگرش سوخت گریه بر پا کرد
حسن آتش زد و گلی بر خاست — عشق چون عندلیب غوغا کرد
حسن شد شمع خوبان — عشق دین را به باد سودا کرد
ماند تا صبح جاودان نامرد — آنکه از قول عشق حاشا کرد

درد و غم شراب ناب تو بس — نشهٔ چشم نیمخواب تو بس
الله چه ماه تابانی — شمع فانوس محفل امکانی
شمع فردوس از جمال تو گشت — مایهٔ صبح روح انسانی
عاشقان را دو نشئه باده و تو — ملف سنبل اگر بر افشانی
طاق ابروی خم ز سر شوق — سجده آرم به قبلهٔ معنی

ساحری همچو چشم جادویت | کس ندیده بسامری خوانی
خط مشکین بگلشن لعنت | عندلیبت ببلاغ قرآنی
میکند خفر پی لعلت | زاب حیوان فقط پشیمانی
برده آبروی طوبی را | آه عجب سرو خوش خرامانی
تو شهنشاه کشور حسنی | پاسبان تو ماه کنعانی
گر بظاهر چو ماه عالمتاب | در حقیقت رقیب ایمانی
در گلستان عشق تو مسکین | عندلیب است در ثناخوانی

ردد و عالم شراب بیتو پس
نشه چشم نیمخواب تو پس

همت آمد نگار رخ آبی | بود لعل لبش شراب آبی
هر دو چشم خمار پیش مارا | کشت با غمزه عتاب آبی
میرود دل زجوی دیده من | همچو نیکه کشته آب آبی
گل رویش چو در عرق دیدم | تره ام شد از آن گلاب آبی
راه بردم بکوی وصلت | تا نشد خرقه ام شراب آبی

ردد و عالم شراب بیتو پس | نشه چشم نیمخواب تو پس

ماه منم تاج خط اعیان که | شب تارا چو صبح خندان کرد
روی سیمین زز بر زلف کشید | کفر مارا زعین ایمان کرد
عشوه چشم مست جادویش | خانه اهل زهد ویران کرد
بدر رویش کشید سر زحجاب | یشت بر آفتاب تابان کرد
سرو طوبی نهاده سر بسجود | چونکه شمشاد من خرامان کرد
لب شیرین او ز شیر نیی | طعنه بر سلسبیل و کوثر کرد
خاک ره بر رخش ز روی نیاز | حور از زلف ژده رضوان کرد
تنم از رشک پیرهن بدرید | جای یوسف بچاه کنعان کرد
دامن افشان ز طرف باغ گذشت | حسن هر خار را گلستان کرد
هر کجا کو بعشوه ناز براند | دردمندان زدیده جیحون کرد
عاشقانرا چو کوه طور بسوخت | جلوه گر جمال خوبان کرد
چشم پوشید از جمال بتان | زاهد خام قول شیطان کرد

ردد و عالم شراب بیتو پس
نشه چشم نیمخواب تو پس

تا جمالت ز پرده بیرون شد | چهره زردم هر گلگون کرد

تا سر زلف رسا شانه زد خود حیران عقل مفتون شد
چون الف بود قامتم آنرا زیر بار غم تو چون نون شد
چون بر غنچی صبا بطراف چمن شور بسبل ز باغ بیرون شد
گل گریبان ز دلت او بدرید چشم نرگس ز گریه جیحون شد
برق لعل تو آتشی افروخت غنچه را نه بته جگر خون شد
در تمنای خال و عارض تو لاله را داغ سینه افزون شد
دام محمود گشت زلف ایاز چشم مجنون گشت لیلی را تهمت آهوبره چرخ گردون شد

در وصف عالم شراب و آب توأمان

نشه بشم بجواب توأمان

آمد سحرم چه مژده در گوش نقوی بگذار جام می نوش
بر گفته ساقیان عمل کن پند دگران بگیر در گوش
عمامه طیلسان و تسبیح بگرو بمی بکن فراموش
اندر شعشعه فان قدم زن تا بر خوری ز ابو سپنج
تا دلبر خوش ترا بوسینی مانند بخ بگل در آغوش

مخمور شوی ز چشم مستش در حشر دوای مست و مدهوشی
چون گل مده آبروی بر باد چون غنچه نشین بلعل خاموشی

ساقی قدح شراب دردار
آتش بدل کباب دردار

چون بار ز کویت بسته رفتم خاشاک بمژه رفته رفتم
صد کوه ز غم بدل بود بر لب پیش تو یکی نشسته رفتم
چون غنچه بخون دیده غرقه بے وصل تو تا شکفته رفتم
چون آتشی لاله از فراقت صد داغ بدل نهفته رفتم
از محنت چرخ دون غیار یکشب ز سیرت نخفته رفتم
از بخت سیاه خود دو حرفی از لعل تو تا نشنفته رفتم
با هر که دلت خوش است خوش باش یکدم ز سخنی بگفته رفتم

ساقی قدح شراب دردار
آتش بدل کباب دردار

دم بکوی وفات جان سپردم اندوه دل رقیب بردم
مهر تو بجا نبرد بلوح جانم در باد اگر چه رفت گردم

در بزم تو غیر را نبود راه — عشق تو ز جمله کوه فردم
بر یاد لب تو اشک لعلگون — وحشی بچکد از آب چو زردم
خجلت زده از هوای خوشیم — خصم ار بکان تو شمردم
هر برده ز لعل تو تقاضا — آخر ننمودی مگر دردم
هر چند که بی جفا نمودی — من از دل و جان دعا گردم
رفتی ببر قیب سیر بستان — من بوسه بنقش پات کردم
تا حد بکه می نفع کردت — افسوس کنان نگات کردم
من رفتم و نقد جان فدا را — از راه وفا فدات کردم

ساقی قدح شراب ده دار
آتش بدل کباب ده دار

چون باز ز کوی یار رفتم — با دیدهٔ اشکبار رفتم
از بلبغ رخش کلی نچیدم — با سینهٔ فار فار رفتم
در جذبهٔ عشق لیلی خویش — مجنون شده زین دیار رفتم
در سینه هزار داغ حسرت — چون لاله ز کلعذار رفتم
تا حشر خواب بر نگاهش — با جام می و خمار رفتم

از صومعهٔ نبی خرامان — بر سوی دری خمار رفتم
دزدیده نگاه کردم ساقی — تا خورده قدح ز کار رفتم

هذا خاتمة من الشعر الکا

ساقی قدح شراب ده دار
آتش بدل کباب ده دار

غد بتوفیق خدایگانی — این کتاب روز شنبه شد تمام
بیست و چهارم از جمادی الاولی — بود کین مشکل بمن گردید حل
نعوذت سید طاهر القب — آن مصابیح عجم میر عرب
یکهزار و دو صد و هفتاد سه — بر کنار بوده تا الحال هم
بر کسی خرده مگیرم زود — تا کند حق جملهٔ حاجت روا
هر که بعد از ما به بیند این کتاب — عاذر و مبنی خطا و فی الصواب
از برای دفع ذنب این حقیر — یک دعا سازد که گردد جا کبیر
تا مگر حق از کناه بعد دگر — پاک گرداند مرا حی احد

بدست خط فقیر الحقیر کمترین [illegible]

در شهر جمادی الاول آنشه یکهزار و دو صد و هفتاد و شه تمام شد تمام شد تمام شد

بسم الله الرحمن الرحیم | ختم بالخیر

ساز م قدم ز دیده دو سوی حضیض — شاید که در رسم به کوی حضیض

سوی پایه هشت و سر دارم رهگذر — برو نهال دست بکوی حضیض

شد قربت آنکه وانی عید از خیوه — هقده هر که در گرس جاده وی حضیض

پرسش هستی بخداوند میرسد — ما و وسیله سلسله جوئیم حضیض

وقت ستیزش و تهل آرسم آن زمان — شاید که بهره قوت بازوی حضیض

ازاج عقده سوی خیال میرود — رفع الایمان بازگشت پوی حضیض

شد کمال رتبه کار بکام خویش — کرده پیاز فضل بنکوی حضیض

موسی بکور بود تمنای آتشش — سعد است بنی رجوع فنا زجلی حضیض

سوی شکیب جو معه از ذوق وارداست — رقص اجل کند بهیا هوی حضیض

۱۰ ام ایدا انگه پیشکام رستخیز		بخنده خدای جرم من از دل حضیض
میکنی ۲۰ فخر بیات میکند		منسوب اگر شده زنگ کوی حضیض

ولله ۱ ع ایضا

مست از جام لقا میر محمد زبیر		محو دیدار خدا میر محمد زبیر
کس نداند ربت جوا و رب العفا		سالک راه خدا میر محمد زبیر
عالمی تاره اجی خطر یک جلیش		آگهند چشم ما میر محمد زبیر
هر کجا دیده بر جلیش زد محمد		دارش انوار لقا میر محمد زبیر
شاخ نخلی بود بعد جی و بیجا		بالیقین روز جزا میر محمد زبیر
نطفه از ربت جوا فرد بقین و نشان		صاحب جود و سخا میر محمد زبیر
کس ز خلق اگر نخ بیچ نکشته نومید		معدن جود و سخی میر محمد زبیر
فیض او بست عجب مکه بخاصان آباد		در دولت دو سرا میر محمد زبیر
هر کجا دیده بر جیم بست زبانش گویز		داغ جود و سخا میر محمد زبیر
شاخ نخل ۲۰ جلالت کجای در او		بنده کوس غنا میر محمد زبیر

گذارد از سپهر عفت سپهر گردون — گر زند تبره عامیر محمد زیور
میرساند بیکی دم ذره لطف و کرم — بنوازد بنوازد امیر محمد زیور
قدسیان فلک از نغمه او میرقصند — گر زند تن تنانا میر محمد زیور
نجد اغیر خدا هیچ نراند بزبان — سخنی از من و تو امیر محمد زیور
گاه در اطلس شاهان بنماید رخ را — گاه در دلق گدا میر محمد زیور
یاد عفاریت نور ز طفیل قدمش — همت از باب صفا میر محمد زیور
بدر مرا شده نزدیک بحد — نقد شش راه نما میر محمد زیور
خامه را طاقت تحریر بحالش نبود — آمد از وصف درا میر محمد زیور

تمت

آنچه رسیدست از دست

همت پیرم بگدا میر محمد زیور

بصدق دل ز مجبان شیخ زیور باش — مرید حضرت ایشان شیخ زیور باش
به بندگردن خود در کمند سلسله اش — همیشه دست بدامان شیخ زیور باش
مرو ز راه طمع بر در امیر و وزیر — رهین منت احسان شیخ زیور باش
مرو بصومعه خانقاه و دیر ز پی — انیس صحبت محمان شیخ زیور باش
اگر شرف طلبی تا بکی کنی شاهان — چاکر چیلی گدایان شیخ زیور باش

چو کرکس از پی مردار بال و پر چندی — ز بیسمان الهشان شیخ زیور باش
طواف روضه پاکش قوچ اکبر دان — چو گوسفند بقربان شیخ زیور باش

تمت

چون سگ صحابت کهف اگر باشی

تمام عمر تو در بان شیخ زیور باش

سرور العابدین سید محمد زیورست — مظهر حق الیقین سید محمد زیورست
سید بغداد غوث الاعظم از اجداد اوست — نسل عم المرسلین سید محمد زیورست
مرتضی الاولاد آمد سید خیر الامم — آفتاب برج دین سید محمد زیورست
عترت نور جلی فیض بخش خاص و عام — پرتو شرع متین سید محمد زیورست
مرده کان تو اب غفلت را بخشد زنده — نفحه روح الامین سید محمد زیورست
مرغ بینش میکند طیران باوج لامکان — گر چه در روی زمین سید محمد زیورست
از شریعت هم طریقت هم حقیقت یافته — قدوه اصحاب دین سید محمد زیورست
چون امان یافت شربت از دم شه دین گرفت — کشته اعدای دین سید محمد زیورست

چشم کش گر چه در آفرینها آمد

هم غمان با اولین سید محمد زیورست

عشق کو تا فاک اندر طوفان بر کشد — عقل را یکسر ز مغز و نون بر کشد

ماه مجنون قابل تحریر بودیم از نخست — انجمش آن طفلی که استاد ازل بستان برگشت
نام لیلی بر هر دانه گوهر شود — سر اگر از خاک خونین ابر نیسان برگشت
کوه بیابین را بدست آورد از خان بیجین — هر که او بیجین از بیجین ناز خیلان برگشت
دیده یعقوب را شد کور در بیت الحزن — ابر لیکن بوی یوسف را ز زندان برگشت
زاهد خشک از خبر کردن ز راه آتشم — یک زبیم بوختن سر از گریبان برگشت
النفس آفاق پیش دیده من حلقه است — کیست تا چون من خطی بر دور دوران برگشت
کیست فرهاد تا بر او غتان آرمی خورد — دست سلیمی از کف مجنون معیشت برگشت
حیرتم آئینه نزدانی تا بی خود شوم — صد ره دارم اگر نوعم ز ظلمان برگشت
پیکنا می کاشی در روی زمین پیدا شود — تا ز مایک ریگ قحط کامران برگشت
زینها از دشمنان بدنهان از بین میانش — دیو آواز خاتم از دست سلیمان برگشت
یک فغان شعر مرا بر نهان دادن جواب — تا کرم صایب سر از خاک صفاهان برگشت

طبع حیات نادر افکارست در کابل

کو سخن سنجی که حرفم را بایمان برگشت

رسم سلام مرا ای صبا برای خدا — بمقتدای همه انبیا برای خدا
که یکنظر بسوی کمترین امت کن — که کشته ایست بتیغ بتلا برای خدا

دراز آرزوی جمالت دو چشم شده چار — تقاب از رخ زیبا کشا برای خدا
سری چو مهر بدر کن که شد جهان تاریک — ز برج کوکبهٔ اصطفا برای خدا
نگرد معصیت آیینهٔ دلم زنگ است — ز نور سینهٔ خود ده ضیا برای خدا
غبار کوی تو بهتر ز کحل ماز اغ است — بده که دیده چابد ضیا برای خدا
بحق حضرت صدیق و عمر و عثمان — بحق این عمت مرتضی برای خدا
بحق جلالت صاحب دل دست کرام — بحق حضرت خیر الوری برای خدا
بحق آن دو جگر گوشهٔ بتول و حسن — بحق آن دو تشنه لب کربلا برای خدا
بکن قبول مرا از کمال بس کنه کارم — بحق تو با که برم التجا برای خدا
دریده چون عمر مرا ز کف نفس — بکن خلاصم از بیم ماجرا برای خدا
بجز تو دار کسی نیست آدم فرمایا — بکش مرا ز کمند هوا برای خدا
چو آفتاب کند کرم محشر ز سما — مرا طلب تو بتر بر لوا برای خدا
چو بابک نالهٔ یا امتی کنی آغاز — بپاس عفو مرا از خطا برای خدا
جواب داده مرحوم کرده ام اما — ترحمی بمن داد و غبا برای خدا

بوده بشارت غفران ظهور رسول اسلام

که مانده در زرهٔ خوف از کجا برای خدا

ایدوست ایدوست یارازگفتارم مپرس — تا پدورکارم نکنید کرد بت کارم پرسید

پادشاه یا فسون کردی و دزدیدی دلم — آنچه رستم دید در هفتخوان از اسفندیار نیز

من بمیرم او بماند تن مبیناد چنان — کجا هم بینم گر خسی در دیده خارم نیرزد

باشد زین فکر عالی یا مبین یا سلام دهی — تیغ پیشت جام داده گر سرخارم نیرزد

مجلس عشقست پر در دی گل افشانی بالاکش — وقت قربان نیست دیگ شصت فصل خارم نیرزد

مهوازدم جبرازبرم جانازتنم عقل ازسرم — دنبال آن مرو بگرم من اختیارم نیرزد

آگر نشد هم صحبتان از هم مرنجان ای دلم

گرمرا نبود از تو تعلق بر دلم بارم نیرزد

خضر اگرچه یافته آب بقا بالقا — لیک ندیده همچو تو نور لقا لقا

بشر دسیل توای دقیق دسیل تو — حاجب عشق کبریا نور خفا خفا

خیمه بلا مکان زدی در دگرگون فنا زدی — در دل دشمنان دوست تیر بلا بلا

روح قدس سلام حق داده تو پیام حق — گفته تو کلام حق نیست ز هوا هوا

ساخته کبریا ترا پیشروبدا ترا — جمع انبیا ترا زیر لوا لوا

بر تو نور قدریه دایره ظهر خفیه — شاخ جلا امتی روز فزا فزا

بعد تو یار غار تو داده رواج کار تو — یافته از جوار تو صدق و صفا صفا

شمع زده عمر یافته رونق دگر — از دم تیغ او کفر گشته قناقنا

یار سیم پس از عمر جاه آیت هو — بو بکر مشتهر کان حیا حیا

مظهر کبریا علی محرم اولیا علی — صاحب لیا علی بحر سخا سخا

یا اسلام و همدم بر همه آل محترم — از سوی کنتری اهم صبح و مسا سا

است ظهور مستمر عند ملیک مقتدر

بود اگرچه مفتقر یافت غنا غنا

زنده

از حیرت طرازت بگذشته اند زین — یوسف علی آهوخن طوطی شکر شکن

غم ترا چون کنی آید استقبال تو — قد سپهر کردون بسر صدر حاجبت

ای دل بسنج خدای مقتدای انبیا — دست سخا کلمک قضا دست علی

نور تو بوده جلوه گر پیش از هو لا و صور — هم از ملک هم از ملک هم عقل و نفس ناطقن

گر تو نبودی واسطه اندر میان کی یافتی — رضوان خصا موسی عصی عرش فلک عثمان علی

تیغ تو تیغ تلاوه کردن زان الابوا — کشورستان بوجهل کش کفر فلکن لشکن

بر شفاعت بون روی در بارگاه کبریا — بر کف عصیان بر سر رویا امتی فریاد زن

هر کس بقدر لیاقت از فیض عامت یافته — رفعت ملک حرمت ملک تملکن زین خزین

هر کرا تو دوم صحبت تو اند رخلافت عشق — احکام یک اسلام یک دین یک دو چار تن

من و صف ات چون کنم چون بود تو خود وصف خویش
کویم ز خبر انتا بعین آن ز بنمای سر یکین
نعت تو سبحان الذی اسرا بعبد کشف ست
یا ز آنکه هستم بسلاز هبت نفس اندر رجا
نوش آنکه زده چاه ا هبندم سوی تو

چون اشتری عنف عنف زبان ظاهر حسین هم حسن
مجنون عنف شد ایتو دنیا ان کشن ز بس حسن
والشمس ز دالیل بو عنف بکو عنف حسین
هجرت کنم بن حسرت بدل قرب ز کم ز وطن
سر بر سنه پا آبله پا قصد من عنف

اندر کمال وصف تو آمد ظهور خسته دل
عاجز بیان قاصر ز بان خاموش بایسته بان

چو چشم از چشمه بگشایم بجوی چشم
بگیرا بش چشمش چشم من قرنا چشمانش
چه حالت ابنز که چشم بخشش آشنا گشته
شبانگاه چون خیال چشمش آمد بمنزل
دو بینی چشم جادویش از چشم عاشقان لبته
ز چشمش چشم آن دارم که در هنگامه حشر
ز زخم چشم چشمش را خدا اندر امان دارد
ز بس کز لیست چشمش هر بلا چشم چمارش

نگاهم کر نخیزد قطره قطره خون در چشم
که هردم مینماید چشم چمار از چشم
چه حالت ابنز که چشم بخشش آشنا گشته
دو عالم گشته یکسر مظهر دیدار در چشم
نگاهم کر نخیزد قطره قطره خون در چشم
امان روزیکه بیند سجده زنار در چشم
خلیل آسا نماید نا خبر فکنده در چشم
که شد از یکنگاهی خرقه صد صد را در چشم
تفاوت نا توانها ظاهر انور در چشم

برات دادن وعده های مردم بهار نیاز
برچه باید نیخورند مردم هر چه دارند میکنند
سینه ها از ذکر خالی خانها از مال پر
از مقلده مستحق ایتر تا فرق غاند
از شریعت یک سری مو نیست ناگاه لیک
میکنند در نظر پوسته جوز مغز ان کار

منتظر چون کربه بر بوی ان موش است آماده
در میان حلقه ها نشسته در هیچ جا نیستند
این غم کم کرده کان و در از خط افتاده اند
بچه کران هر طرف افتاده در هر جا دهن
جاهلان نزاد ذکر و تلقین حقیقت داده اند
دم این نزاچو بلا کرده دیم ماده اند

حشر نزدیک است خیر معلوم خاهر شد ظهور
ای خزان فرکه دنبال خزان ماده اند

چون فرا کرد یکی خیل وزار نیاید
بار بیچاره چه کهی چون من حیران
ما نیو من بعد کرا انتظار شد اقرار
تعلیق برادر پس پرده غفلت
دل بر ز غفلت که تعلیق کمارا
از جهت قافیه هم از ریشه عزو ند
کرد ند عجب کار بمن جمع کلانان

شتر مرده و رسوا و سبک رنیاید
یک حرف از ان لعل شکر بار نیاید
ور نه تو با بیچ کس ایمن نیاید
آن بود و غفلت نه چو غفلت نیاید
زد یاره و شرمش نمی زار نیاید
کس بامن تنگ چرا یار نیاند
آن کار کما زمردم بازار نیاید

گفتند که ما ملک ترا کار نداریم — کس را ز دغا کردن خود عار نیاید
شرم از کس و ازان چه کنند پنهان — از دانش من وجامهٔ دستار نیاید
خط با تو نوشتند که بیدار ازین باش — شرمنده کس از حاتمی چهار نیاید
ان ملک و پر از ننگ و دغا باد بوس — صد شکر که کم آمد و بسیار نیاید
پیران قدیمی همه سوگند خوردند — خود را درین ملک دو خوار نیاید
گفتند که خطا جرات است اهل این ملک — یک بسوه فزون از اهل و مهار نیاید
آن ملک همه خانه تنش است و تنعا — یکقطعه ازان پر کنه بغار نیاید
ده سیر بگشتیم نشد حاصل آن سیع — از بسکه درو خورده و انبار نیاید
غیر از من کم هوشی که محتاج بعلکم — کیسی نیست کز او قیفیه بیزار نیاید
شد کار بکردیم سه اسپیاره بگشتیم — کشتش قدری بود که ناکار نیاید
سبعوش همه چون ایش قلماق فزار — آمیخته مدر شود بد کرتار نیاید
من کندم و جو کاشتم و نرتف و شغل — جز تخمهٔ خربزه و خیر خیار نیاید
خانیز بگشتیم بصد محنت و ترتیب — بالیده تر از خایهٔ فیچقار نیاید
آن کیست که دود و زیرد آید دران ملک — شب خانه فغان آمد و بیچار نیاید
هر جانب آن تراکمه بود آب نباکاه — صد رستم دفرها دنگهدار نیاید

خانی

خاکش همه چون شکر فی و هر مرد قزوز — با سرخی او سرخی بلغار نیاید
سختی ز طبیعش بتر از کلخن حمام — چون سختی او سختی کهسار نیاید
یکبار بدان مرد که دم بقایا او کند — ویران نشد و کوچه دگر بار نیاید
تحقیق خودم گر دعا گوی نواری — ور نشنه ز قوام شکوه و آزار نیاید

این نایب منم وعده بکردی خلوتی

چون است که گفتار بکردار نیاید

حاصل نشد مرا هنر از کیمیا گری — دادم بباد سیم و زر از کیمیا گری
تیر آه های شور و شبخیز روز اک را — کردم بشیشه سر بسر از کیمیا گری
افشاندم آنچه داشتم از بر ک و بار خویش — هرگز نخورده ام ثمر از کیمیا گری
ملح و اجاج در نبش و در نیشو و تو تیا — حل ساختم هیول خراز کیمیا گری
چندانکه سعی و کوشش دادم روز و شب — گاوخشک نه و گاه تر از کیمیا گری
هنگام طرح کردن آزاکش دوایی — چون مرغ بر کشید پر از کیمیا گری
یک قرن اگر سفید زاکبر من نشد — رسوا شدم بهر دو بر از کیمیا گری
گشتم زباد و دوده پیدا دماغ داغ — آخر نیافتم اثر از کیمیا گری
کاهی مسم سیاه شد کاهی زر درنگ — کاهی شمال نیلو و فر از کیمیا گری

از حل عقده چاره نشد حل عقده ام — بسیار یا قلم ضرر از کیمیا کریم

یک قطره رود غنی نگاندم از حواله — خوابه ریخت از عنبر از کیمیا کری

سیر و سیاحت خضر کی بپشت خوشه — آورده ام بمثل خراز کیمیا کری

هر جا که آدم بنظر چیز ساختم — بس نسخهای معتبر از کیمیا کری

کردند ریش خند بسی مردمان مرا — یا بود دانه بیخبر از کیمیا کریم

نقصان بهر کرتبخ بود لیک تا فقد — شاق لذت شکر از کیمیا کری

کردم کسی سراغ ندیدم از دلشان — عمری عزیز شد بسر از کیمیا کرتم

دور دور از شیشه و دور از دماغ — یکبار هر دو شد بدر از کیمیا کری

روز سیاه داشتم از مفلسی مضمون

شد روز من سیاه تر از کیمیا کری

از خویش بوی دولت نظر کردم و رفتم — از کون و مکان قطع نظر کردم و رفتم

در راه طلب پای سر کردم و رفتم — زاد سفر از تخت حصیر کردم و رفتم

تن داشت بجای الف بسیار ولیکن — چای از تنم چار بدر کردم و رفتم

دشمن بکمین داشت هر شش جهت این را — تیغ دو سر از لا بکمر کردم و رفتم

دیدم که جهان هیچ و متاع عش همه هیچ است — زین پرده پندار گذر کردم و رفتم

از آتش دل بسکه شرر کرده ام چو شمع — رهگم نکند هر که بدنبال من افتد

پر میزد از بن شیشه و شکر کردم و رفتم — زهر است نیز روی امید بدین روسیم

بنیاد خود بن زیر و زبر کردم و رفتم — در راه فنا چاره تن کار نیاید

چون سرو مضمون آمدم آزاد در این باغ

یعنی ز جهان ترک سفر کردم و رفتم

چو اسکندر بجیحون میبرد خضر آرزوی ما — بهر سو میکشد بیچون سیر خضر آرزوی ما

بهر دامن که بنشیند غبار خاکساری ما — عبیر افشان صبح حشر فرد و سیاه کرد

نگون از آسمان گردد زمین بوسی ما — بهر از باده فخر آرد قضا گر عیبگیر دد

عیان میکرد از صد پرده چون نال رگ بی ما — کنم هر چند پنهان راز خود پنهان نمیماند

هنر گر بر زمین یکقطره آب آسیا بودی ما — سر از جیب حصا بیرون نیارد بشر عالم

کره گردد فغان چون شیشه بر بر موی ما — بآه گرمی شعله دل از هم گیرد ام جایی

مسیحا را نباشد چاره از گفتگوی ما — ضمیر ساده باید تا پذیرد نقش چون کاغذ

نیابد از سخن هرگز کسی کاوه جستجوی ما — شود در صورت حرف و سخن معنی ایجاد

مضمون از بسکه خو بکرفتم در جمع غمها

خضاب خویش آتش را شمارد تار موی ما

از میرزا امام الدین احمد تخلص درویش فرزند

ای گرفتار بلای فسق و عصیان توبه کن — میشو بر آخر بزیر خاک پنهان توبه کن
از گناه بعد دیدی چشم نعمت چیره شد — از برای روشنی دین و ایمان توبه کن
سیده توبه کفتی رفت روز و شب بغفلت بار — نیستی بهتر ز رسوا و پشیمان توبه کن
از قضا و جرم خود چند بیمار بی چاره — آزمایش میشوی روز عید قربان توبه کن
گر بدین بیهوده بگویم قصه جانم بیکنی — عیب خود را خود بدان ای نیشا خوبان توبه کن
نفس سرکش وعده نیکی بتو بسیار میدهد — بنگر فریب چند بینی جوان توبه کن
ایکه در پیرایت شعر نوجوانی میبری — بد مباش گر نیستی گفته موسفیدان توبه کن
چند مغرور بریک دم آخر فصل است — در معصیت کندت از مگر در زمان توبه کن
هیچ از آزار مردم در دلت اندیشه نیست — زره زره از تو خواهد بود بپرسان توبه کن
از خدا پیغمبران پیغام حق آورده اند — زود شو از ناشنیده نها بجان توبه کن
وقت رفتن نیست معلوم کیلی از تو در چشم — خبری تهدی بنهان در چشم شیطان توبه کن
شکر این نعمت کزو امید در صحت فتی — چاره کن از مرگ ناران در فیقان توبه کن
حق نمی بخشد بروی بنده در آشتی — از گناه کرده بر سید عفو از توبه کن
اهل تقوی را بباطن با خدا سر کار است — گر تو خواهی که باشی مثل ایشان توبه کن

۱۵ کیست پر تقصیر تر از تو بگو درویشا

ای بحر اخویش با بیگانه دان توبه کن

از ان راهی که در کوی تو رسیدن آرزو دارم — به چاک دیده و دامن خاشاک چیدن آرزو دارم
چه پیدم صید حی لایقل ای نیخوا یم — ز خم خنجر شوخی طپیدن آرزو دارم
بیاد آن سمن بر نام مجنون بر زبان گیرد — نسیم آسا دران صحرا وزیدن آرزو دارم
بیاد لعل لعلش شد غبار خاطر قسم — چو بوی گل بگلشن پاکشیدن آرزو دارم
کمان ابرو و مژگان تیر قصد دارد شوخت — مقابل با خدنگش آرمیدن آرزو دارم
ز بیدردان نمی خواهم چو ایشان گرد غم — شرر وار از جهان پاکشیدن آرزو دارم
ز دولت بال اگر میرست نیکه تر کوشم — فغان حال بسمل نا شنیدن آرزو دارم
حیات جاودانه شد طول امل مخور — چو شبنم گرم از مژگان چکیدن آرزو دارم

درین دشت بسر اندیشه هر کس مطلبی دارد

سخن کوتاه من از هستی رسیدن آرزو دارم

زمین را کرد آئینه بهار نگارش را — سفر کن از چشم گردون تو تیا ساز غبار شرا
نگاه دزدیده او خون شد عکس لعل سرخ اش — ز نیم سینی قان تر پانگان آبدار شرا
شهید خنجر ناز نگاه او نان بها نبود — بیک بوسه بگیر ای دل هم خاک مزار شرا

نماد دوست بیش دل کز طپیدنها بپاراد
قضای آسمانی بود تمکین و قرارش را

قبا را گر بهش عشق دستوری نمی‌داد
خود کرتا بدوجیدی نیابد کنارش را

ملامت میکند هر دم جرس فریاد کز محمل
زبر نهتید ای بار بندان بسته بارش را

رقیب خیره‌سر آزاده جا در قصر حسرت کرد
کز اشنا سد کرما کا تپین راه تصدیرش را

سری شوریده دارم بهر آن خوبی که بندد آخر
بکوه و دشت اخبار و حشیان پای دارش را

از جای خود نگشت بجا دل من
در کوی غم گرو ما دل من

نقد محبت در کف کس نهفته
با عقل بی‌بقا سودا دل من

از یار درویش شور جنون داشت
کر خانه بهر دشت صحرا دل من

بی‌حوصله نیست هرگز نمی‌گاه
بر بند ناصح بر دا دل من

هم بزم رندان هم رقص سیمین
یکلحظه نگشت از یا دل من

جای که آن شوخ پا میگذارد
کر خاک چیود آنجا دل من

ایکاش در دو بر ها این طپیدن
هرگز نمیگشت پیدا دل من

خوشش آنسر ما فی کز یاد دوستش
با ناله سرد از شبها دل من

وه آتش عشق هرگز نشد نرم
از سنگ خارست کو با دل من

اندوه

از دست هجرش چند ان کشیده
بار ملامت تنها دل من

درویش از درد چون ناله دریغ
در لفظ پیچد معنا دل من

عاقبت مارا زه در جان دانسته شد
روزگار رفتگان و شاه کاران دانسته شد

از طریق دوستی دارند یاد دشمنی
اندک اندک کار دشمنی دوستان دانسته شد

دیده و دانسته ما دل زمردم کرفت
عهد مردان دیده شد کز زنان دانسته شد

بازبان یکدم خیر برا تو انکر میکنند
وقت دادن وعده‌ها بی‌غمان دانسته شد

میکنند انواع طاعات را تماشا کاه خلق
در زمان ما سلوک سالکان دانسته شد

حاصل ایشان در ایمن ابه فریب شهرت است
مدعایی زاهدان و صوفیان دانسته شد

بهر چند ایمن فروشی و نیست اندر بن ایشان
قدر رهبان زین و آنها دانسته شد

هوشمندی هر کی باشد طیب اوغم است
ظاهر آرامی و دیوانکان دانسته شد

جای شادی نیست تا کز درد غم آزاد جهان
هر چه بینکوتم همه از امتحان دانسته شد

هر که میداند که آخر آمد نیاز رفتنی است
از نسیم نوبهار ما خزان دانسته شد

در روش توفیق میباید که در مشرب رسد
ورنه بر درویش راه کاملان دانسته شد

ای پری چهره که شاه همه خوبان شده
با چنین حسن و لطافت بسر گلشن شده

عالمی کشته بدین نرگس پر فتنه و غمزه
تو بدین ناز و ادا فتنه دوران شده

روزه دادم بجمالیم چو مشتاقیم
در نقاب ابلق نوبهار چه پنهان شده

عشق ما در سر راهت بگو یار از کاست
ای تن خسته چو آبی بسر ساران شده

دل دیوانه خراب غم بیسامانم
جعد مشکین کرا دیده پریشان شده

هر گزا از گرد تعلق ثمره برهم نزدی
همچو آهنیه بدیدار که حیران شده

مایل مجلس و محظات خجالت دوریش
شاید از درد و غم عشق پشیمان شده

رنجه خویش چنین تا رم امشب
که آمد در کنارم یار امشب

بیا ساقی که خلوتگاه وصل است
دو سه پیمانه کن در کار امشب

مگر از کیش خط بینی برایم
زمرد چشم مهدی دارم امشب

مکن منعم ز عشق ای واعظ شهر
مده ای مرده دل آزارم امشب

بیغرب جام زرین را لبان کرد
ملک از مستی بسیارم امشب

دل و دین دادم و مهرش خریدم
نگه کن کرمی بازارم امشب

ببین بر حالم ای پیر خرابات
که از عقل و خرد بیزارم امشب

[illegible]

بیر صاحب خیل چون از پا صفار
از جفای چرخ گردیدند فرار

در وطن صد جا بود همسایه بود
عالمی در زیر سایه بود

گردش دوران ز ملک آواره ساخت
در بلاد دیگران پیچاره ساخت

مدتی بودند از کوه و دشت
هر چه آمد بر سر ایشان گذشت

عاقبت در شهر بندر آمدند
یک غم دیگر بران غمها فزود

داد از دست جهان بیوفا
داد از گردون دون پر جفا

هر گلی کو رست در باغ جهان
عاقبت گردید زیر گل نهان

هر کجا سروی ز بستانی کشید
بیخ او را ره تواند برید

ای بسا خوبان شده از غم هلاک
ای بسا بادام چشمان زیر خاک

حیف حسن و چهره های نازنین
آه از لشکر لبان زیر زمین

رفته اند و هم خواهیم این فلک
بوده فرزند از کنار مادران

میر ابوالقاسم گل نورسته بود
نو شگفته غنچه از پیوسته بود

روی خوبش بود رشک آفتاب
بیش رنگ و چهل رنگ گلاب

تاج ابر و دلکش و چشم مست
جعد پویش قد رسن بل نیشکست

بلبل شیرین زبان و خوش سخن
کم گذشته مثل او در این چمن

کوهر پاکیزه لا در سلسل — پایش سر نور در دهلها قبول
خورد سال و نیک خوی و مهربان — طبع او میخواست با پیر و جوان
بلکه افزون بود ازان طفل صغیر — عقل و دانائی ز حد برتر ازان پیر
در لباس نغز آن شیرین مزاج — نور میبارید ازان کحکول تاج
گم گذشته مثل او اید و ستان — نو نهال تازه در ایمن بوستان
بود روحش لایق طاق بهشت — زود در اعلیٰ علیین رفت از خوب زشت
طاقت بار غم دنیا نداشت — رفت و غمها در دل مادر گذاشت
رفت بر نوع ازین دیر خراب — کز چنین مردن جگرها شد کباب
من چگویم از طریق تجا و تفتنش — وعدهٔ جان کندن و دیدار دادنش
گر بجا آرم جگرها خون شود — آتش غم در دلم افزون شود
داور دنیا نشد بخشش پسند — غرم عقبا کرد آن هم بلند
بست رخت هستی از ایوان خاکدان — رفت شاد از سوی کاخ جاودان
ماند از مرگ چنین شیرین زبان — داغها بر داغها بر مانده گران
وعدهٔ سیر گلشن در وقت طوف — دامنش چون چشم خود آن فرخنده نام
چون به بیند جای خوابش در تراب — سینهٔ مادر شود از غم کباب

گر چه از مادر فتد از ما جدا است — رنگ و بویش روز و شب در چشم ماست
دور از دیدار آن سیمین بدن — مادرش بنالد میگفت این سخن
گر فراقت جان زارم در غم است — پیش خاکت خاک اگر گردم کم است
هر قدر ناموس حاکم سود است — زانکه زیر خاک نور چشم ماست
گر چه روز و شب خیالش در بر است — کار حق را صبر کردن بهتر است
تا قیامت برگ است بر هر زنده جان — کس نماند غیر خداوند جهان
گر هزار ان سال جان اندر تن است — آخر از این دهر فانی رفتنی است
چند حرفی گویم از احوال شان — از طریق خرج ماه و سال شان
بود تقدیر الهی این چنین — منزل شان گشت گوهستان زمین
زنده اند و در نماغ و در بستان شان — مرده های شان بقبرستان شان
یا الهی این وطن آباد باد — خاطر آدم شناسان شاد باد
تا نشنوده در این وطن آزار شان — هر چه دارند نیستند بیمار شان
پا بوطن آواره بودن مشکل است — رستم ار گردد مسافر بیدل است
پا بوطن گر صاحب لشکر بود — نزد مردوزن خوشامد گر بود
بر مزاج هر کسی گوید سخن — در دردن صد غصه خندد در دهن

شکر لله اندرین پیر اخیر — هست در ملک کو بستان قدیر

بس کن ای ویرانی ازین گفت و شنید

فکر عزت کن که در آخر رسید

میر سین ز جهان رفت هزار افسوس — وقت گل زیر زمین آن گل خندان افسوس

بقم کشته شد آن شاه جوانان افسوس — با دل صاف خطا از دست رفیقان افسوس

داغها ماند بدلهای مریدان افسوس

خواجه جان داد تحت رفیق از قدیم الایام — قوتش از دولت او بود ظهیر از پیغمبر علیه السلام

گشت او را بعد لا سعاده بعهد و بکلام — داد از دست دو صد حیف بر آن بی سر و سام

پاره شد پرده ناموس کو بستان افسوس

میر خیلان گر بدو خواگر بر آنها بودند — از وطن گم شده و همسایه و ویرانه بودند

بلکه دور از همه در دشت و بیابانها بودند — هر چه بودند دعاگوی کو بستانها بودند

خواجه جان کرد ازین عیب عزت جهانیان افسوس

دو برادر که درین واقعه کشته شهید — اعتبار از نسب خواجه اطهر پرسید

کشف حدیث چنین واقعه در پیش دو دید — آمد امروز مگر نقل امامان دو نزید

طعنه ها ماند ازین قصه بدوران افسوس

وای از بانگ کنه کیهای غلام صدیق — خط او سبل تر هر دو لبش چو عقیق

حیف سادات که با خواجه شهید یار و رفیق — کشته شدند آن کل نورسته عجب بی تحقیق

رفت از باغ جهانیان سرو خرامان افسوس

خواجه بیغم اگر از گردش ایام عبارت — کشتن دو تن بیگنه از مردم عامات

راه کفار گرفتن ز مسلمان عبارت — بلکه زین فتنه که کردند تو بشیطان عبارت

درد ناموس تو بگذشت ز درمان افسوس

ابر رحمت سر این کوی بعین سایه نگرد — کرد کاری که کسی مردم کم پایه نکرد

این چنین ظلم کسی در حق همسایه نکرد — هرگز از بام و سر ای عرصه دایه نکرد

حیف و صد حیف ز ناموس بزرگان افسوس

بهر یک خلعت سود ار سکیها کردند — دین محمد ابدال حیفه دنیا کردند

نام فقر را بچنان روش بالا کردند — جنس خلق را بهمه معرکه رسوا کردند

وای از کوتهی عقل کلان افسوس

زره بر سر آن بد دو جوان رحم نخورد — تیر ظلم بتن نازک آن بد دو سپرد

از تف خواهر کی دینکی شتابا دو نبرد — کشته هر زنده جاوید شد و قاتل مرد

داد از بیکسی حال غریبان افسوس

مرغ زیرک چه شد و دانه چه شد دام چه شد عهد مردان چه شد و سنگ چه شد نام چه شد
دین و مذهب چه شد و رونق اسلام چه شد از چنین ظلم که کردند سرانجام چه شد

کفر خندید بایمان مسلمان افسوس

واماندم درین دهر فنا بودن و نابودن هیچ دو سه روزیست صلاح است دل آسودن هیچ
ظلم و بیداد بکس کردن و فرمودن هیچ دامن فرد فشاندن بخس آلودن هیچ

وایل از نام بد و رفتن ایمان افسوس

داد و در نزد رسول عربی روز لسین از چنین ظلم که شد بر سر سید یسین
آسمان گشت سیه پوش زمین شد غمگین چه کس دیست چنین واقعه در روی زمین

کرد آزاد درین غصه هزاران افسوس

در کجا رفت ازینجا گهر خان سیف الدین شد گهر دیست بزیر لحد خان سیف الدین
گوهریرد درین زاویه خاص سعد الدین نونهال تازه از بیخ بر آمد الدین
نور چشمی بود ازین دیره مقام الله پس از ما گنون رنجید ازین جا رفت چنین

در کجا رفت ازینجا گهر خان سیف الدین

واغها ماندم ازین جا نتوان سیف الدین

ماه در سکین سیادت ز غرو شد غایب خون فشانان خواهد زد جا بر حالت زار است غریب

هر زمان گردت بجانم آتشی افگنده تیز یا نه خشیده رفتی بجای از نشستیز

در کجا رفتی بجا ای مهربان میر سیف الدین

واغها ماندم بجان نا توان میر سیف الدین

یکدیه خنده که کردم از فراقت بیخبر نزده طاقت غلغده پیش تو هم در جگر
خنده کی ماند بجا هی چون تو در بر نظر من نشانت از بجا ام کرا پرسم خبر

هر بجا رفتی بجا ای مهربان میر سیف الدین

ایدریغا از زبانت میل شیرینم نماند در سخن پیرستی هر دم مرغ جانم نماند
عاقبت ای رنج کو رشتان ای کردی مقام دینچنین افغان برارم از غمت هر صبح و شام

چون شدی از ما مهربانا ای مهربان میر سیف الدین

واغها ماندم بجان نا توان میر سیف الدین

یکدگر خوبی نیست مانند تو در عالم پدید دانشی در موسم پیری نشانها بیچو بید
با بجا بهر که میکردی ز دل احسان داد و گیر از ندامت در دلی هر کس نهادی زخم تیر

مهربانا در دیده خون دوستان خیز عزیز چون شدی از ما مهربانا ای مهربان میر سیف الدین

از لب و دندان و چشمان تو گویم حیف حیف
در رخ خورشید تابانا تو گویم حیف حیف

واغها ماندم بجان نا توان میر سیف الدین

ز دم زلف پریشانت بگویم حیف حیف — ز زیر خاک تیره خوبانت بگویم حیف حیف

شد کل رویت بنوعی کل زبان میر سیف الدین

بلبغ عزت را رسید آخر فغان میر سیف الدین

مرغ روحش لایق اندر گلشن فردوس داشت — بعد ازان اینو بدار بجدارش کم گذاشت

رفت اما غم خت در دل مردم گذاشت — شه از دصف آن بگویم که نیاد داشت

گشته خاموش آن زبان در نوشان میر سیف الدین

داغها ماند بر جگرها تا توان میر سیف الدین

از کرم یکبار سر بالا کن ای نازک دلان — مثل جعل بگیران بگشا زبان اندر دهن

خواطر ار یک دلاسا کن بهر نوع سخن — زانکه بود در دل انین اند قطیر مردو زن

بی جهت رفتی آخر از جهان میر سیف الدین

داغها ماند بر جگرها مردمان میر سیف الدین

هیچ کس نبود که باقی ماند در دار فنا — کل شیء هالک الا وجهه آمد ندا

یا الهی جمله در ذلت تو میر آرند پناه — الغیاث میر ز مان میگویان اغفر ربنا

شد کل رویت بزیر کل زبان میر سیف الدین

بلبغ عزت را رسید آخر فغان میر سیف الدین

ز کبر شهار کردن واه و بیلا — ز کردشهای گردون واه و بیلا

ز قدر تهای چون واه و بیلا — دلم شد زین سخن واه و بیلا

نگویم زین سخن چیزی واه و بیلا

کلی از بوستان زیو رالدین — ز میر اکبر بداد کل یعنی نشین

ز میر اصغر بود داد چون دو عینین — نگوهی سرد یعنی چون ریاحین

ز انقراض شکر گون واه و بیلا

ستون بود اندر کوی مردم — که یعنی ماه اندر روی مردم

که آبرو رفته بود در جوی مردم — که خون جاریست از ابروی مردم

اجل کردست سنجون واه و بیلا

ز کفاریت خاد اغ لبینه است — بدل مهر تو مارا مستقین است

سخنوا این قصه ولا این بیض است — تو رفتی رفتن ما هم قرین است

ز مو تا هم ز موتون واه و بیلا

مریدان از برای میر عسر — بسینه زخم خورد چون سکه بر زر

ز کر میر جمع خلقان گشته ابتر — خصوصاً هم ز اولاد سکندر

ازین بخت همایون واه و بیلا

اگر دنیا وفا کردی بآدم — ببودی زنده آدم تا باین دم
نه اسکندر نه خسرو ماند نه جم — بجز داغش نمیرد جمله عالم

ازین کفتار موزون داد ویلا

برو از خاکدانش شو غزیزی — بفرقت کم بکن تو خاک بیزی
مکن با گردش گردون ستیزی — که تا کی آبروی خود بریزی

شدم زین قصه محزون داد ویلا

امیر ار نیز اقبالت بحد احسان رفته است — موفق آرایش از صحن بستانت رفته است
صاحب میر عزا از نسل پاکانت رفته است — یک غزیز بین کز این جمع غزیزان رفته است

مخلصان و دوستانت را ز غم جانها بر رفته است

در نسب داد بجودت در جودش اصلی کرم — در حقیقت پاکزین دختر عزا بانت قدم
سید والا گهر نسل رسول محترم — حیف باشد این فلک کز دین تو برهاندش ز ستم

کین و جنین پاکیزه گوهر از چنین کانها رفته است

میر من کلبار با این گونه جوهر ساز — مخلصان هر گوشه را صد تو دارند چشم باز
بید لا نرا باز دار این بنده پرور دلنواز — دوستدارانت همه در سوز و در سازند و ساز

زانکه نور بصر از چشم عزیزان رفته است

یا کرا از خاک غربت بود و رویت زرد نیست — کیست تا بر بستر این غربت از دردش نخاست
یا نبود در بود غربت بی برادر یا پسر — کیست تا بر هر طرف کز دیده نگشاید بهر سو

داد کز کوه غریبی دل پر از کار فتاده است

یا نبود کاوازه مرگ تو ناگاه بلند — زین خبر کردند هر جا دوستداران مستمند
الخصوص صاحب میر ابوالهاشم شه خاطر نژند — خفته بیتابو شد از این غم او دیده بکرد سیل کند

کز سر سایه خورشید تابان رفته است

با تو میگویم سخن ای خاک اگر گوشت کر است — زانکه در کار غریبان روزگارت چاکر است
کین چنین گلدسته نو از کفش بیرون فتاده است — این نهال آخر غریبان باغ زیبا پرور است

بیت بیتی کیست در خانه همانها رفته است

اندران سال کز آن ماه منور شد دو دست — بود تاریخ هزار و دو صد و دهم نه شصت
هیچکس را نیست کین دور از غمش پا بر نشست — مرغ دلهای ما دل از هجوریش بر خاک بست

زانکه در خاک عدم چندین هزاران رفته است

حمد گویم کردگار پاک را — نعت خوانم خواجه لولاک را
چهار یار با صفا هر یک ولی — عمر و بو بکر و عثمان و علی
وصف آل و رسول مجتبا — فرض شد بر اهل ایمان شام و صبا

گوشکن اکنون حکایت غریب — تا چه منوال است آن نهار نصیب

لیک میترسم اگر سازم رقم — افتد از این قصه آتش در قلم

بود شخصی در زمین پانتا — سید اعلی نسب والی تبار

شیخ زیور زیور اسلام و دین — جد شاه اولیا اندر زمین

خانقاهش منزل قدوسیان — بارگاهش محفل فردوسیان

در میر گلشار ادستان خراب — ور گل رخسار او سنبل کباب

یاری دیوی او گذشته تا فلک — غلغله افتاده در خیل ملک

شاهبازی در هوای آن مکان — بوالعجب شاهین چرخ کنعکان

ساده لوح نقش بندان قضا — در طریقت هم حقیقت رهنما

چونکه از دنیا سفر کرد آن امام — میر اکبر شد در اقلیم مقام

من چه گویم وصف میر نامدار — جوشاهی بی نظیری باوقار

لیک فیروزی بگیرد از جام پدر — تشنگان را امید هد آب گهر

دست او دست سخاگان عطا — جبهه اش مشکل گشا جبر المسا

باز رحلت کرد آن صاحب نظر — میر اصغر شد بجای آن پدر

میر اصغر از صغیر بود ولی — او ولی ابن الولی ابن الولی

هدیه از خلق در خالق گرفت — پای بند این و آنرا کی کسیست

حق تعالی گفت کای آزاده ام — من ترا از بهر این نا ورده ام

من ترا گفتم که صاحب دل باش — بنده باش و در میان خلق باش

پای صبر و استقامت راست کن — بیضه از اسباب شفقت باز کن

سینه اش گنجینه سر خداست — مرحبا ای میر من صدر مرحبات

مدیه بسود دران دارالبوار — در زمین خشکیان پا منهار

خان نهاد و خانه گاه نانی نخورد — مشکلات خلق آسانی نخورد

ناگهان بو جهل طبعان فضول — خاطر پاکش زخود کرده ملول

تیر آن در دنیا پرستان پرید — در دل آن دلبر غمها رسید

سینه افگار زان ده شد برون — یا الهی اهل آن ده سر نگون

در خلائش مردم نیک اعتقاد — خاص آن نیکو سیر ملا مراد

نوجوانی در تصوف معترف — رهبر مانند الف صوفی الف

چون صدف قدر در خود داند درید — در بگوشش شاه صدف از هم دید

صلح ما و جنگ ما و ننگ ما — آینه در دست پیش آهنگ ما

یا امیر میر را معمور دار — باطنش از نور خود مسرور دار

حاجب مسکین دعاگوی شماست
قبلهٔ اوطاق ابروی شماست

گر رندم و گر شراب خوارم — ور در ره شرع استوارم
از نیز و خواص بی وقارم — با اهل زمانه نیست کارم
من دانم و آفریده گارم

بیجان باطن من بیجی جانان است — سرتا قدم از شما نشان است
تا جان بتن و تنم بجان است — اندیشهٔ این و آن ندارم
من دانم و آفریده گارم

دیدم زمین و آسمانرا — در ویرانهٔ این مردمانرا
طور فقرا و منعمانرا — بر هر نوع که در شمارم
من دانم و آفریده گارم

در عمر جهان بهارم از اوست — بعد از مردن قرارم از اوست
در خاک و بجه زارم از اوست — گر بالا بر و گر بغبارم
من دانم و آفریده گارم

در صحن فضای آسمانی — بگذشت بهار زندگانی

خم کشت خمال نو جوانی

خم کشت خمال نو جوانی — بر رفتن خویش اعتمادم
منم دانم و آفریده گارم

بار غم زندگی کشیدم — بر مقصد اصل خود رسیدم
دیدم بیقین هر آنچه دیدم — بر رخش مراد خود سوارم
منم دانم و آفریده گارم

گویند مقلدان که دور است — من میگویم که در حضور است
فی الجمله تمام غرق نور است — در موجم اگر که در کنارم
من دانم و آفریده گارم

من فاتحهٔ مدعی نخوانم — گر خلوت حال می برانم
از معنی خود بنی فزایم — نزد تو اگر علاوه یارم
من دانم و آفریده گارم

روزی چندی که در جهانم — همچون زمین و آسمانم
از آخر کار فکر ندانم — هر گونه بر مدار زین دیارم
من دانم و آفریده گارم

چون بوده غم از نبوده دارم — گو زنده ام و گر بمردم

الرد در جواب منیوم غم دلخ خدایی که

خود ابتدای خود سپردم با دوست عنان اختیارم
من دانم و آفریده کارم

چون ظاهر و باطن از خدا شد هنگامهٔ حکمتش بپا شد
دراویش کجا و پا کجا شد گر نیکم و گر بدم بکارم
من دانم و آفریده کارم

هر روز منویسم نظمی بتر از نقوار بیچاره بر بیاست مارا ز اشتهای نقوار
هر چند شد حضور نقیان ز جهاد غفر یک میشه برابر با خاکپای نقوار
در کینه برآمدند تسبیح بلا شمند در جیب عاصیان است پیوسته جای نقوار
حیف است چو بر کتاب است نقوار دفع نوا از این بیت یکویم جانم فدای نقوار
یکشب بیاد مرخوز کردم دعا بسوز زان قریه کم میاد ایا بی کیان نقوار
در حجره طالبا نگودیک شخص نش میبود نه فرد فرایشان آمد صدای نقوار
کردم شبی غمایکن در سوی ملک عدن شاید دزد بزنیم با عصای نقوار
از یک گرد نخرد هرگز دمغ ما سیر چون خر گر بولیم در تودهای نقوار
نقوار را بجو هید بغز انه یک بجو هید در عطسه همه کو هید بهر دعای نقوار
گر چه طبع دلیل است هر کسی حال است بشنو بروی تو ثابت کند ای نقوار

نیول بر گرتی کرد یا اکتفای

ای مرد ناصواری نقدار بکف نداری بسیار غره داری میکن برای نقوار
نقوار اگر فروشند بغرش نکو شند با سیم و زر برابر دادن بهای نقوار
ادعات او بیکعم عیش چرا بهم از شرم مرغ و بشنو از انتهای نقوار
بیکره پوستی نه افشاند چرک بنه دیدم در آستینش صد لاشهٔ نقوار

از حال من چه پرسی نه بیکم نه چرسی
دراویش کاکاهی دارد هوای نقوار

بودم از جور گردش دوران مدتی سوی ملک کوهستان
چند سالی بذوق میگردم بتر و خشک خواجه کندان
آنکه بر تبده مهربانی داشت صدر بیت نقیب میرکلان
حال میگویم و غمی آرم قصه پیش گذشته را به بیان
زنده باد ارامان حق بپسند مرده ها را خداوند غفران
پیچه رفت از جهان برست آنرزو هند رحمت رحمان
عید نیک زمان نکو سلخ ماه مبارک رمضان
بود نیکو سرشت و نیک خصال بیدل مثل بلبل شاخ زنان
خلق بود و نداشت خواهش جیب پاک بگذشت از سرای جهان

بهر تجهیز خدمت میت — چند ملا هم شدند روان
چونکه تابوت را بر آوردند — همه گفتند این جنازه بخوان
جا نمازی بنود و باهر تاز — که شود زیر هر دو پا پنهان
یا مرادر نظر نیاوردند — یا که عادت نبود در ایشان
بعد فارغ شدن ز تکبیرات — خواجه فرمود میکنم اسقاط
مانده شاخ و کهیت و آهو چشم — کاه و کنجاره را ندیده بچشم
کاه و کنجاره را ندیده بچشم — کفت هر کاه بخیر میزاید
هر قدر لاغر است عیبی نیست — شیر او تازه مثل قیماق است
وقت دوشش تمیز تند و خوشخوار — عمر ما شیر داده مردم را
دامن سبز دارد این کاوک — مادر بچه داده فرزندان

آنقدر وصف کرد کاوک را — همه عاشق شدند از دل و جان
او دلا برسر خرید و فروخت — پیش شد زان میانه احمد خان
حرف او در میان درست نشد — خواجه دیگری خرید از ان
وجه را داد و راضی شد — شاکردان شاکردان
کاو را او کرایش بخانه رساند — پر کاهی نبود در کاوان
شب کرسنه نخفت کاوک پیر — روز از بهر قوت خط نکران
کس بفکر دگر نبستن او — بلکه پیدا نشد دو کز رسمان
کاو از کاو خانه فرصت یافت — کفت بد کرد بخت از زندان
هوش پنجاب در تراز و بود — زود بکذشت از در دوکان
پس فغور ایکان نظر میکرد — خم و چم رفت تا بقبرستان
دم خود را بقهر قره کرد — شست پوزد داغ خفه نیران
چند کامی نبرد و دل برداخت — بعد برف و نبود راه کلان
کاوک از آمدن پشیمان شد — تا علاج است برود حیوانان
دل بدل یکان قدم میرفت — مانده در فکر کار خود حیران
نیم یا خواجه در کمر — بر سرش همه کفت چون الان

بردآن کاورا بخانه خود
با دل شاد و خرم و خندان

طالبان بهر وجه خود رفتند
تو در خواجه بقلعهٔ پایان

خواجه بسیار بیدماغی کرد
بلکه منکر شد از خریدن آن

طالبی گفت خواجه صاحبدل
مرد دانا چرا شود نادان

گر خریدی بده پل مارا
ور نه آن کاورا بجا برسان

که ملامت کند علامت را
کیست حق گوی در سلامت را

اولین داد و دین بجز بیداد
سیمین الجه گوید با پیرسان

دعوی خواجه با سواد سقاط
این سخن را که میکند دیوان

همه زور آوران دپا بردا
دور بر دور شان کماندران

دیگران فاقه مت دپا بردا
وای میر اکبر و ملا رمضان

طالبانرا بگو گر خبر کنید
رفت کالک بدست حقه ازان

می شنیدم بچشم خود دیدم
نقل نام کلان دده ویران

کوشت اگر کنده شد نمک زنده
نمک کنده را چه چاره توان

طالبان دست شسته برخاستند
نان پریدا ز میان دسترخوان

اینچنین نقل نا پسندیده
کس ندیده بتاجک و افغان

خلق از پیشان امید دارند
شش هزار است ملک و منصب شان

بر قدر پا دوقوف و نامردیم
آزمودیم همت مردان

راست با دریکن مرا بنظر
نیست چون بشم کهنه سود دران

دیدن این خویش را دیدن

تا نه بینی نمیرد ی از جهان
تا نه بینی نمیرد ی از جهان

تا خوش نقابین در نظر نمی آهی
عین مدعا بین در نظری آهی

پرتو رخ تو مهر و مه تیره روز یم افروز
چشم من ضیا بین در نظر نمی آهی

تیغ جلوه ات برکش قتل عاشقان فرمود
حکم تو رضا بین در نظر نمی آهی

آرزوی دیدارت جان بلب رسانیده
زنده یی فزا بین در نظر نمی آهی

مدعا ست هجری را غیر تو نمی جوید
وصل تو تمنا بین در نظر نمی آهی

آه و ناله در شبها تا بکی رسانیدم
حاصل دعا بین در نظر نمی آهی

سیاه شد این درویش بیدل تو نشسته
صاحب عطا بین در نظر نمی آهی

جامی علیه الرحمه فرماید

گر بخطا کنم نظر یکسر مو بروی تو
جامرا بدین گناه روی سیاه چو موی تو

عشق و افلاس و غربتی و فراق — من بدین سانحه زنده کی چون کنم
ای من کفنی که جان دهد هم — عاشقم آخر کرا بخی چون کنم
خواه بخور غم ریز خواهی زنده کش — بنده ام من را یکایکی چون کنم
حال خود دانم که از غم چون بود — چون تو حال من ندانی چون کنم
با جزای دل تو نشم با تو شرح — کز نه بینی تو نخوانی چون کنم
شرح بوسه لیک میدانیم لیک — میدرم باز بیرکایی چون کنم

در غسر و بوسه ندهی آشکار

مرهم زخم نهانی چون کنم

خبرم رسید شب بر بار خواهی آمد — سر من فدای راهت که سوار خواهی آمد
همه اهوان خود را سر خود گرفته بر کف — بامید آنکه روزی بشکار خواهی آمد
بلبت آمد است جانم تو بیا که زنده مانم — پس از آنکه من نیم هم بکنار خواهی آمد
ز خدا گذشتم اگر نشود کف من — تو بدین بهانه اینجا بیکبار خواهی آمد
بدلت خمار مردم که تو میخوری مدام — مخور این قدر که فردا بخمار خواهی آمد
غم و غصه را فراقت بکشم چنانکه دانی — مگر از نجات روزی بکنار خواهی آمد
بتک آهوان ربودی دل و دین چو خود — چه شود اگر بدینم بسان دو سه بار خواهی آمد

من بخوشی و ناخوشی خسته ام تو بخوشی — کو بخی گدا چو شی که نه بی بهانه کوشی
بود دلم ز غصه خون تو برات سکون — همدم اشک لاله گون روی نهان کن تو شی
اشک بر و رد من بر تن ناتوان من — گوشه اسخوان من قوت سگان تو شی
شب چو درایدای منم گشته نوم بر شب غم — باد نسیم بهجتم باد بهار بوی تو
باده گسار غمزه زن راه عتب نگه زن — تا کشد آن بهوشکن بر سر خط و خوی تو

قاعده رخت بته قرار در قمر زمشک تر
جمله اند و نهاده سر بر سر آرزوی تو

چون نیست فرصت آنکه من یکدم شوم — باد بگیران بیکدم تا بشنوم آواز تو
چشت چو خصم جان شد لبرا بکو خندان شود — تا ترک جان آسان شود بر بوی جان بار تو
خواهم بتو کویم غمی لیکن ندارم محرمی — کو بخت مقبل تا دمی سازد مرا همراز تو
نازم بکیش این غمزه زن کز بهر دود جنگ — جانی و صد چون من بدا فدای غمزه تو

چون پرده بک شاهی زرد و جای شود در کلکو
تو کش خوشی تا وی غ سحر بر دار تو

از فراقت زنده کانی چون کنم — بچنین غم شادمانی چون کنم
یا رسد خوی و ملک تا بهر جان — تکیه بر عمر و جوانی چون کنم

● تمت

بیماری فراق کشیدم نیامدی — ظالم بحال مرگ رسیدم نیامدی
خون شد ز درد در دلِ امیدوار من — ای خونبهای هزار امیدم نیامدی
گفتی شبی بخانهٔ تو خوانمت آمدم — تا روز انتظار کشیدم نیامدی
هر روز میروی بسوی غریبان طلب — کز من غریب تر طلبیدم نیامدی

شده مدتی که خفته بخون دانف از غمت
تا از غمت بخون نطپیدم نیامدی

غزل

ای تیر غمت را دل عشاق نشانه — خیلق تو مشغول تو غایب ز میانه
گر معتکف دیر مغان گر بسر مسجد — یعنی که ترا میطلبم خانه بخانه
مقصود من از کعبه و بتخانه توئی تو — مقصود توئی کعبه و بتخانه بهانه
چون در همه جا عکس جمال تو بدیدم — دیوانه منم من که روم خانه بخانه
مجنون صفتم در بدر و کوه بکویم — یعنی که بینم رخ لیلی به بهانه
هر کس بزبان صفت حمد بگوید — زاهد بسر منبر و مطرب بترانه
حاجی بسوی کعبه من طالب دیدار — آن خانه همی جوید و من صاحب خانه

تقصیر خیالی ما بمید کرم تست
یعنی که گنه را بمغفرت نیست بهانه

تمت تمام

غزل حافظ علیه الرحمة

نکته لطف عمیم تو اگر همراهی — باز شاید که رهد از خطر گمراهی
تو بلطف و کرم از حال گدا آگاهی — ای گدایان ترا اعارض شاهنشاهی
همه کس را تو دهی منصب و صاحب جاهی

تو اگر بی کس و بی نوا ز بودت دست — سالها در طلب جام جم نایاب بدست
جستم اسرار حقیقت ز بد و نیک درست — همه در مسجد و میخانه چه هوشیار چه مست
همه خوبان تو اند تا تو کرا میخواهی

که کند از سر لطف نشانی بر تخت — که نشد راز سر تخت بپندار سخت
من چرا از فلک افسوس خورم سنگی بخت — بیر رضای تو یکی بر ک نیرزد در رخت
که تواند که بملک تو کند بیراهی

نیست در روی زمین همچو من شیدایی — زده بر زانوی غفلت سر خود رائی
جستم اسرار تو لیکن ز زبانها بدیی — هیچ کس نیست ز اسرار تو آگاه دیی
تو ز اسرار همه خلق جهان آگاهی

در ره است پنجران خونریز عشق و غم یار — همچو کریاس فوا شقه الشقه زار
کند از دیده ضعف چو دو رخ شکنار — حافظ از خدمت مردان خدا عار مدار
زانکه تو بنده همه بنده این درگاهی

فرموده از برای عصیان خدایا ‌ ‌ ‌ شاکر شوید با همه رنج و بلایا
یعنی بامید سرزنش و رضای ما ‌ ‌ ‌ سرلیست در حقوق محبت سرای ما
عشاق از رود دیده کشند ابتلایا

در عرصه قدرت نیستم همه اسرار دیده ام ‌ ‌ ‌ در قدر هر که خلعت خلقت بریده ام
از ابتدا بکینه ارادت رسیده ام ‌ ‌ ‌ آدم من از بهشت بروز زان گشته ام
تا قدر تم همی نخورده ز سرا یا

هر چند دوست را به بلا وا گسیخته ایم ‌ ‌ ‌ از خلق دور ساخته با خلق آمیخته ایم
هر گوشه ای ز ملکوت فراز بریده ایم ‌ ‌ ‌ مانوح را بطوفان سرگشته کرده ایم
موسی شعیب دیده بپند قضایا

زنگی نه من بزاده ز کس نزاده ایم ‌ ‌ ‌ بودم در فراق ببار ان گذاده ایم
در راه شان هزار بلا نهاده ایم ‌ ‌ ‌ انگشتر سلیمان بادیو داده ایم
یعقوب چشم در نظاره کنده در قضایا

سته بود کز نیت در ره دلیل را ‌ ‌ ‌ آسان گرفته ایم ازان جبرئیل را
گاهی بقول کفر کشم رود نیل را ‌ ‌ ‌ گاهی در افکنیم بر آتش خلیل را
قربان کند اگر چه پسر در فدای ما

بهرام جز بحمد و ثنا اند مهره ما ‌ ‌ ‌ مخلوق در یکانگی ام میدهند گوا
تسبیح بجلوه زیبائیت کجا ‌ ‌ ‌ مداح ماست یوسف مصری بقعر چاه
یونس ببطن حوت بگوید ثنای ما

خلاق خاک آب و هوا یم زاتشیم ‌ ‌ ‌ از کلک صنع نقش فلک را منقشیم
خوا ان ما برا نچه بود مایران و کشیم ‌ ‌ ‌ از ره بتارک ذکریا فرد کشیم
یحیی کشیم دم نزنند در قضایا

خیبر در حصار اقوال خود شکستم ‌ ‌ ‌ با کلم جبال خلق در آتش گرا نگستم
شاپور را بضربت فاد جبدم زنم ‌ ‌ ‌ دندان مصطفی را ابرد دلت شکستم
ایوب صبر آموده از قهر ما یا

اکنون ستر امرات که گردن فراکنم ‌ ‌ ‌ موجود بر دو کون بیک کلک تخم کنم
بالا غزان مزایقه هر چون کنم ‌ ‌ ‌ گاه از هر الغیب بخلق حسن کنم
گاه شیخ بر حسین کشد کبر ریای ما

لطف عمیم ماست که با نیک و بد یکیست ‌ ‌ ‌ رزاق عالمیم همه از یک تا بلید
هر کس بقدر لیاقت یابد ز جام ما ‌ ‌ ‌ نمرود را بقدرت ملکت رسید
قارون غنی بنعمت بی منتهای ما

وضع جهان نگر که مخالف نهاده ایم | با دوستان بوصل بدین در رحمت گشاده ایم
یکجو بدشمنان غم دانده نداده ایم | شداد را زنعمت چندان بداده ایم

هشتم بهشت آورد اندر سرا یحیا

با دوم هشتم ز شتابست بیخبر | آنرا بلا رسد که مراجعت در نظر
از حالبوس بیخبران یک رسد حذر | فرعون را ندیدیم یکذره دردسر

زیرا که او ندانست سر درد ها یحیا

گر درد و درد دوست بگیرد دل زدم | خوشنود میشوم قرایم غمش بهم
یکسوزه بالبینه پا باز ند قدم | بیگانه را چکار بود در بلا و غم

آنرا رسد که خاص بود آشنای ما

در ذات پاک تجلیات محبت وجوست | آن چیز میکنم که در چشم ما نکوست
گر از نه بوی قدرت ما راه گفتگوست | ما پیر و ریم و شمع وه بیگانه دوست

گر اجمال نیست بچون و چرا یحیا

یارب غلامی آمده از در پناه تو | کز دل نهاده است با مر رضای تو
من کیستم نه در خور حمد و ثنای تو | حافظ همیشه نالد کند در بلای تو

باشد که خود علاج کنی درد ما یحیا

دوانی

دور از رخ تو چندانم ایدوست | کز هستی خود بیگانم ایدوست
میرانز بگوان تو انم | لیکن از تو نمیتوانم ایدوست
پیش تو هنوز نارسیده | از کار شدند زبانم ایدوست
وامن مفشان زمن کز مرهم | جان در قدمت فشانم ایدوست
خوابم که برد ز وصل عیشت | غم نامه بجز خوانم ایدوست
گفتی ز غم دل تو چونست | دل پیش تو من چه دانم ایدوست

جایی سر خود نهاده بیرون در
یعنی سگ آستانم ایدوست

چه گویم گر فراقت چونم ایدوست | بگو بیرون در دل پر خونم ایدوست
بزیر پای فکنده ای سرم پست | رسانیدی بپای بوسم ایدوست
بیابان رهروان بودم فسانه | ز دره بردی بیک افسونم ایدوست
ز نقد عشق اگر خالیست جیبم | چه سود از گنج افریدونم ایدوست
کم و بیش تو و جای سکانست | ولیکن در دفا افزونم ایدوست

بکوجایی سگ این آستانم
مکن از دایره بیرونم ایدوست

شنیدم که صیاد در مرغزار — برون رفت روزی بعزم شکار

یکی فاخته بر سر شاخ بود — کمانرا بر اورد و زه برگشود

چو قمری نظر کرد آن ساز را — پر و بال بگشود پرواز را

نگه کرد آنگه ببالای خویش — یکی باشه را از هوا دید پیش

قضا بال رغبت زیر و زبر — الهی ندارم پناه دگر

ببالا چگونه پرم باشه است — بپایین شکاری دلیرتر است

ببالای سر دشمن صید گیر — تمنای صیاد در شست غیر

گمان جز خدایم پناهی نماند — گریزم کجا رویی و راهی نماند

مناجات قمری چو شد مستجاب — ز فضل خداوند شد کامیاب

قضا را یکی مار آمد پدید — که از پای صیاد عمرش برید

بغرید بر پایش خطا رفت تیر — که دستی بر آمد ز بالا و گیر

ز بالا و پایان امان یافت مرد — بپایین شکاری را رها کرد و

بدین صنعت حضرت کردگار — بصیاد داد آشکار و نگار

قضای خدا را ندانی که چیست — دو صد نکته باریکتر مو در است

اگر تیغ عالم بجنبد ز جا — نبرد رگی تا نخواهد خدا

غزل

خانه خویشی جوانمرد که بیگانه در او — روز اول سیه‌اش باد چو روی خجلت

باز گر سوگند هم چند بدین خوب نخست — باد دل خلق گر بماند روز دوم خجلت است

روز نخست کسی دل ز تو بیگانه نکرد — آن به پیش کسی کز در هر گوشه آشنایی

تا چهارم روز اگر ماند نهایت حیاست — نزد فتوای خلیل و مستحق لعنت است

روز پنجم سر تنها در دوست بسپارد گرفت — گفتن چنین کسی را لایق بسیار افزون نیست

زاهد بیت المقدس صوفی بیت الحرام — گر نشنود خوانده و بیگانه کسی غیبت است

از ضمیر روشن صاحب دلان پوشیده نیست — چین بر ابروی خاطر خطر رخصت است

همچو من اینجا بسی غرقه بحر غمند — هر سخنی کز غم ایشان بماند راحت است

چون بشیرینی نیرزد با شکر خندان تو — میوه جان تازه رو با بیدلان خوش عشرت است

آنچه از بخت صبا با غنچه گل می‌رسد — یا ز لطف مقدم مهمان هر که صاحب همت است

حال درویش از خدا و بقای درویش از خدا

گر باو اعتبار رسد انتظام کوب الغرت است

روزی ز حد گذشت مرا اشتهای گوشت — افتاد قوت طبع خیالی گوشت

خوشنود بلال و دیگ و شراب جهان کسی — کز عقل او بماند بجام نبیذ گوشت

دانسته اگر سر بسته گوشت تا کجاست — از خام و پخته هیچ نقد بها در بهای گوشت

معجون پلاو را اگر فلانگون بنا نمود — گردید خرد عظیم او لقمهای گوشت

پیه آر زو کسی بکمان نیست پرهیز — باشد بهار روح و نمکهای گوشت

هندیل اگر بقیمه بادام میکند — صد بار بار بر سر پختی بلای گوشت

هر خان اگر بقیمه لعل افشان بهم دهند — حاشا که در زبان نهم بی رضای گوشت

مایه که لاغر است در دلشیر یکی بود — با دانهٔ درد به روغن خرای گوشت

ظاهر بعقل که لذت بسیار میدهد — در استخوان که مغز بود بهر زیرای گوشت

چشم و دلم بدین قصاب روشن است — چون شیشه عیب و برگ تنش را نمای گوشت

هر دم دراگم عقل طبیبان نمیرسد — هرگز نشانه نداشت بغیر از دوای گوشت

بیمار اگر ز گوشت تهی شد بر آنکه مرد — آری گرو جان رفیق تن است برای گوشت

میمار را بپرس که پاینده کی شود — تا قاف اگر بهیده و داند قفای گوشت

ملا اگر بختم و بخیرات میروی — باید درازدویر بخوانید دعای گوشت

تا لنبک بی معامله در بر غول میزند — باشد زدست مردم صحرا نوای گوشت

بر سنگ اگر بهیب بود این نمیزند — میسنجم این نمیزند قبای گوشت

زخم فراق کاشتم از استخوان گذشت — پیکانش اگر نمیشدی آشنای گوشت

اهل صلاح را خطر عقل در ولیست — پایه بحق پناه گرفت از هوای گوشت

هر که دولت و کیسه در دویش چه زر است
باید نشاندن گیاه بجای گوشت

چند پی حیکنم تف برای کاپی — نیست جوی بلکه میخوانم نشانی کاپی

ای برادر راست میگویم مرنج از راستی — کوشش از ابتدا تا انتهای کاپی

هر که پاشد از که از مه جای کاپی — هر که پاشد از که از مه جای کاپی

مشورت پشتی وصف است است عهد قدیم — ست بهم شاید از اول بنای کاپی

رفت و نیکیش را پیچیدیم در میزان عقل — کم نشد دولت رفت و پاریسای کاپی

فکر ایشان خضره کرد و ذکر شان دولت — از جفای گمرکان بد ترفتای کاپی

خاص و عام اش روش بعوی تنه خوش بوی — کس نباشد نا شنیده نا شنای کاپی

باج اجنبی نباشد خالی از اهل کمال — بنده را تنظیم بر اهل صفای کاپی

یک رعایا را اگر بیند امیر انز امیز — این چه تاثیر است در آب و غزای کاپی

یار کس پی نیاید یک تن قدیم ام — یا سلاطین همسر پهلوان از کدای کاپی

پون خر گیرین با بل حکم پهلو میزنند — زین روش آخر چه باشد روحای کاپی

بهر تعلیم عدالت لشکر کو پا میزنند — لشکر ابلیس دام در قفای کاپی

بسکه در خاسی نخوت چرب است می کجه اند
یک گنه دولاس شیطان به رضای کنه

گر بدرست شان دو غذا افتد بگو وی صد بند
آفرین باد با نصف سر رضای کابلی

هیچکس عبرت نمیگیرد ز حال رفتگان
هر قدر در پاگرفته کله پای کابلی

مردم دیگر ز بالا سیم و زر بر سر بندند
گشته نیم نان بلسی خوان بالای کابلی

هیچو ترک که غرم است از قدرت حق
با اجابت ره نمی یابد دعای کابلی

در ولایت عاقبت سر میکشد شور و فساد
بسته باد از بلاد پای کابلی

بعض شان نقش لنبک و بهر شان خط شلوار
از سر شان بشی راست رای کابلی

کار این مردم نگذشت از عناد و از لجاج
انقلاب سخت میباید بجز ای کابلی

بر سر قصه بخوانند از دل و جان میشنوند
جانب غربتی اهل هوای کابلی

قانعیان و میل بغم نفسیانش چه تو
شرح دگر کرامت از دار الفضای کابلی

صوفیان با خضا دزامد اند چه دغا
خشکیان بر زن گرفته از ریای کابلی

غیر سبز یکه نام حکم نشنیده ام
گشن بوده پر ز خیر و دشتهای کابلی

فارش کو درویش و اله گرچه اندر کابم
از نعیم دل نگشتم آشنای کابلی

رباعی

سری جز عشق در سودا ندارم
دیده جز جانانه نوشیدن ندارم

بگلزار جمالت بروزه ام پر
سر شاخ خلد گلچیدن ندارم

اگر چون شمع سر تا پا بسوزم
ز جور یار نالیدن ندارم

خموشم بست چشم گریه اش
دگر زاری ز دیدن ندارم

بهر جا جلوه اشوق هویداست
دو نرگس دیده از دیدن ندارم

بچشم رد تک افسانه دوست
که یار دیده خوابیدن ندارم

غلامی کز غمش صد پاره گردد
بتیغ یار در بخیدن ندارم

مبارکباد کان بخت و اقبال
نهال نورسیده خرم امال

مبارکباد این فرزانه فرزند
مبارکباد این شاخ برومند

مبارکباد این نو غنچه گل
مبارکباد بر این شاخ سنبل

چو این پاکیزه گوهر از صدف زاد
عزیزانرا باد صد تهنیت باد

ز هی چشم عزیزان روشنی شد
که این نور دلستر سر بکشتی شد

خدارا احمد باد اوصاف و هم عین
عطا کن بجاه قرآن امین

ز فضل احمد و الطاف رحمان
خدا کن عطا بر عزیزان

ز باغ مصطفی فو بادهٔ تر — عطا کرد خدا چون ماه انور
نهال سیدی را سیوهٔ نو — خدا داده دولت شعله پرتو
چو قاسم قسمت هر یک جدا کرد — بمایان میرابوالقاسم عطا کرد
چو برون از صدف آن در یکتا — نهاده پا بدار الملک دنیا
خرد تاریخ این را در بیان دید — رموزش خم غنچه بار فهمید
چو ما را زین عجمت وقت فرخنده — هزار و دو صد و هفتاد و شش بود
به عشرون رجب در ساعت سعد — بروز احد هم از ضحیه بعد
شگفته غنچهٔ امید گردید — قبا تر از ثریا در عید گردید
خداوندا اجابت کن دعا هم — اگرچه دوزخی در روسیاهم
که تا گردد بعالم چرخ دوار — گل ما را خیابان بوستان دار
نه بیند او زخار آزرده یکرا — ز خورشید جهان تابنده پرتو
نسازد برده در بار صبا را — گزندی غنچه خاصیز باغ ما را
شگفته دور باغ بوستانش — نگهداری خدایا در امانش
محبان مژده کاینها شنیدند — به پیش قاصد هر چیز رسیدند
یکی سیم و یکی زر مژده کاینی — بقاصد داد و با این شاکر آمد

مرا چون دست از زر بود خالی — که میدادیم در این مژده حالی
ولیکن در نگینا در قلم بود — نگفتم در جهان کاغذش زود
که تا سبز باشد گلشن او — همین در باشد اندر مخزن او
عجب دری که قند هر دهان است — بچشم من بهای این جهان است
نه آن در یکه باشد اعتبارا — از آن عام که شد شاه و گدارا

عزیزی چون زمار یخ رقم زد
قلم بر دولت او را بر قلم زد

بحالی هر چشمت چشم نشسته — چو قبله گرد یکی هر جا نشسته
که گفته شسته از گلستان ثابت — که بروی گلرخ شبنم عرق جا نشسته
به زکوت حسن بگذر بوی گلستان — همه بکف گشاده زیر دعا نشسته
تو در آیینه بینی روی خود را — بر خت عرق چه روی که هر خوشنما نشسته
کف دست نازنینش بحنا خضاب دارد — که بر بوی نقره کوبا ورق طلا نشسته
خط و خال و زلف و کاکل نره همه بهم دارد — بصد ناز نینش که هر جو شما نشسته

به ثبات حسن جانان دل اگر نهد صائب
که بروی خار دایم گلرخ فا نشسته

از نگاه تو بهر دم بمن دیوانه
کز دلی چشم تو هم ساغر و هم پیمانه

هم مسلمان ز تو حاجت طلبد هم کافر
کفر و ایمان ز تو هم بتکده هم بتخانه

لعل شیرین تو هم قوت دهد هم غارت
خلق گردند بهم دام تو هم دیوانه

هم بوصل تو بسی میرم و هم باهجرت
هم دل آباد بود از تو و هم ویرانه

تو که هم شمع دهی محفل عیش و هم کشی
کرده دل بتو هم مجلس و هم پروانه

کف قصاب تو دیوانه شد در عاشق
از یقین تو هم عاشق و هم دیوانه

نشه که بوسه زنم نقش آن کف پا را
بخاک میرم اگر من از این تمنا را

گرفتم از سر اهش نگویم غم دل
گرفت بوی تو فهمش زبان گویا را

توان کبوتر بامم ارم چه میدانی
طپیدن دل مرغان رشته در پا را

بده نشانی ازان خصوصت دل
کسی که از تو بپرسد نشان لیلی را

کسی ملامت واعظ کند بنادانی
عزیز من که ندیده جمال عذرا را

قاصد بخدا آن بت عیار چه میگفت
قربان زبان تو شوم یار چه میگفت

پیغام بتو از نخجوان رفته زیادم
اکنون که شدم باز خبردار چه میگفت

قاصد خدا ان حریف

پرسید ز حال من و احوال دل زار
بردام تو این مرغ گرفتار چه میگفت

کس نیست که آرد خبر از نزد طبیبم
کز بهر علاج دل بیمار چه میگفت

قاصد بخدا از رخ تو بگو راست
کان دلبر پیمان شکن یار چه میگفت

از دست جفا و ستم مردم نادان
منصور ندانم که سردار چه میگفت

روشن شده عرصه عجم از ناله زار است
کز جور هزاران ستم خار چه میکشت

ببرد از نرگسش بیمار زود میباید زدن
تا که آسایش بزیر طره میباید زدن

حلقه دار ملاحت را نصیب خلق کن
ایدل از ان صد طمطراق منصور میباید زدن

پا بدشت نابکی جان رستی بعد ازین
باد دست و چنگ و دف طنبور میباید زدن

از قفس مرغ دلم شاها عجب کین بعد ازین
پیشه اش صحبت عقعق میباید زدن

ای که اجزای خدا غاصی شود در یکدگر
تا نگیری را میان کور میباید زدن

من جمال دوست در هر نقش دارم مدام
لاف زاهد از قصور و جور میباید زدن

محتسب هر خواهد در سر من نیمی بهانه
چند طعنه بر مرغ معذور میباید زدن

مرغ دلم مرا بهر طرف که زور است
مرقد شش راه بوسها از دور میباید زدن

ای عزیز لاف زندیق انور بیجا تا بکی
در حضور اروخه و پیغور میباید زدن

مرکب چشم خونرت تا تو انیهاست ... پر شیشه نشاید با تو صد نشانیهاست

کاسیوز زخم بر سنگ چپاس خم افتم ... قتیل زخم از زمن عالم جزا نیهاست

سلسله ام مشک شد پیش نادک نازت ... سینه ریش دل پرخون عشقبازت

خانه کجا درد لیلا چخیهاست بکانت ... حال ما نمیپرسی انچه مهربانیهاست

دوم از دصاف زنده کیچکار آید ... جان بلبت بخ آید انچه زندگانیهاست

سینه را کردم پیش تیر ترکانش ... شصت غمزه ریکشا انچه تیغ کانیهاست

زخم کاری خوردن صاحبا طپیدن چیست

یار برسر آید وقت جان فشانیهاست

[illegible]
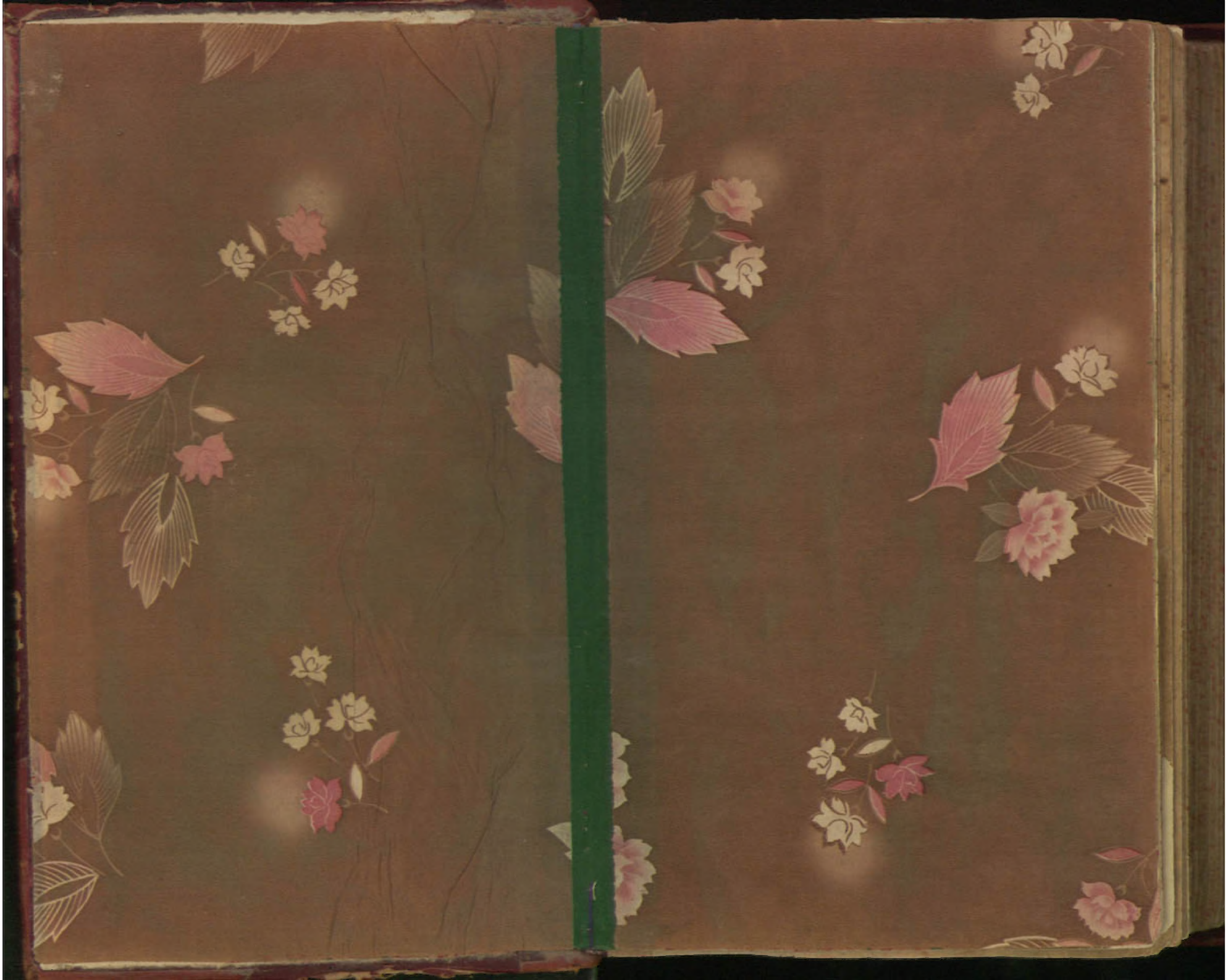
[illegible]